

ภาควิชาครุศาสตร์วิศวกรรม
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ใบรับรองปริญญาโท

ชื่อหัวข้อ แหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล
 Digital Control Power Supply

ชื่อนักศึกษา 1. นายจตุพล อังโชติพันธ์ รหัสประจำตัว 42035289
 2. นายณัฐศักดิ์ จันทร์เพชร รหัสประจำตัว 42035299
 3. นายสิริวัฒน์ คงสุข รหัสประจำตัว 42035313
 4. นายสรารุท เทียมเพื่อน รหัสประจำตัว 42035318

หลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชา อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์โกศล ตราชู

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์สุชิน อาจหาญ

คณะกรรมการสอบปริญญาโท	ลายมือชื่อ
1. อาจารย์โกศล ตราชู	
2. อาจารย์สุชิน อาจหาญ	
3. อาจารย์อำพล ทองระอา	
4. อาจารย์ไพบุลย์ พวงวงศ์ตระกูล	
5. อาจารย์สุระชัย พิมพ์สาลี	

วันเดือนปีที่สอบ วันเสาร์ที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2543 เวลา 11.00 น.

สถานที่สอบ ห้อง ค.311 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล.

ภาควิชารับรองแล้ว
 ลงนาม.....
 (ศส.วิสุทธิ์ อธิพรธรรม)

หัวหน้าภาควิชาครุศาสตร์วิศวกรรม

วันที่ 31 เดือน ต.ค. พ.ศ. 2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริญญาานิพนธ์

แหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล

DIGITAL CONTROL POWER SUPPLY

นายจตุพล	อังโชติพันธุ์
นายณัฐศักดิ์	จันทร์เพชร
นายสิริวัฒน์	คงสุข
นายสราวุธ	เทียมเพื่อน

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

ปพ.

สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์

จ.

ภาควิชาครุศาสตร์วิศวกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

8547

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2543

เลขที่.....
 เลขทะเบียน **40164**
 วันที่ เดือน ปี **7 ส.ค. 2544**

b. 1109216x
 i. 1109216x

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้เกี่ยวข้อง หากมีการละเมิดลิขสิทธิ์หรือการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต กรุณาแจ้งให้ทราบทันที

ปริญญาโท

เรื่อง แหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล

Digital Control Power Supply

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการใช้งานไมโครคอนโทรลเลอร์ ในการเชื่อมต่อทางพอร์ตอนุกรม
2. เพื่อออกแบบแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล
3. เพื่อสร้างแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล
4. เพื่อทดสอบการทำงานของเครื่องจ่ายไฟที่ควบคุมการจ่ายไฟอัตโนมัติ
5. เพื่อนำเครื่องจ่ายไฟที่ควบคุมการจ่ายไฟอัตโนมัติไปใช้งาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีความรู้และเข้าใจการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์และไมโครคอนโทรลเลอร์
2. ได้วงจรต้นแบบที่ใช้ควบคุมการจ่ายไฟแบบอัตโนมัติ
3. ได้เครื่องต้นแบบแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล
4. ได้ปรับปรุงประสิทธิภาพของเครื่องจ่ายไฟแบบดิจิทัล และควบคุมการจ่ายไฟอัตโนมัติ
5. ได้นำเครื่องจ่ายไฟที่ควบคุมการจ่ายไฟอัตโนมัติไปใช้งาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อหัวข้อ	แหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล
นักศึกษา	นายจตุพล อังโชติพันธุ์ นายณัฐศักดิ์ จันทร์เพชร นายสิริวัฒน์ กงสุข นายสรารุช เทียมเพื่อน
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์โกศล ตราชู
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์สุชิน อาจหาญ
หลักสูตร	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาวิชา	อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์
ปีการศึกษา	2543

บทคัดย่อ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เสนอแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล โครงสร้างของระบบประกอบไปด้วยหน่วยประมวลผลสองส่วน ได้แก่ ส่วนคอมพิวเตอร์และส่วนไมโครคอนโทรลเลอร์ โดยไมโครคอนโทรลเลอร์เป็นศูนย์กลาง ทำหน้าที่ควบคุมการจ่ายแรงดัน และ รับส่งข้อมูลกับคอมพิวเตอร์แต่ละตัวแบบอนุกรม โดยผ่าน RS-232

Thisis Title	Digital Control Power Supply
Students	Mr.Jatupon Ungchotipan Mr.Nattasak Junpech Mr.Siriwut Kongsuk Mr.Sarawut Teampurn
Advisor	Mr. Koson Trachu
Co-Advisor	Mr.Suchin Adhan
Education Level	Bachelor of in Industrial Education
Program in	Electronics and computers
Academic Year	2000

ABSTRACT

This thesis presents the project of digital power supply. Contraption of this project consist of a microcomputer and a microcontroller unit. The microcontroller unit is a centralized host, that control voltage, sent - recive data between it microcomputer by using RS-232

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยการช่วยเหลือและ ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนแนวความคิดต่างๆ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานรวมทั้ง ด้านเวลาและสถานที่เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ จากท่านอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ และอาจารย์ ประจำภาควิชาครุศาสตร์วิศวรกรรมทุกท่านรวมทั้งสมาชิกในกลุ่มที่ร่วมมือกันทำงานจนสำเร็จ

คณะผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณท่านบุพการีซึ่งได้ให้โอกาสและ ได้ให้การสนับสนุนในการศึกษามาโดยตลอดรวมทั้งคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ภาควิชาครุศาสตร์วิศวรกรรม คณะครุศาสตร์ อุดสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้กรุณาให้งบประมาณสนับสนุนในการจัดทำครั้งนี้จึงทำให้ปริญญาานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	IX
สารบัญภาพ	X
บทที่ 1 บทนำ	I
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปริญญานิพนธ์	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการทำปริญญานิพนธ์	1
1.3 ขอบเขตของการทำปริญญานิพนธ์	1
1.4 เนื้อหาโดยสังเขป	2
บทที่ 2 ทฤษฎีและหลักการ	3
2.1 กล่าวนำ	3
2.2 หลักการออกแบบแหล่งจ่ายไฟ	3
2.2.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในแหล่งจ่ายไฟ	3
2.2.2 อัตราทนกำลังแบบแรงดัน - กระแส	4
2.2.3 การเรียงกระแส	6
2.2.4 การเรียงกระแสแบบเต็มคลื่น	7
2.2.5 การเรียงกระแสแบบบริดจ์	7
2.2.6 อัตราทนกำลังของวงจรเรียงกระแส	9
2.2.7 วงจรกรองกระแส	10
2.2.8 วงจรกรองกระแสแบบพาส	13
2.2.9 การเลือกตัวเก็บประจุที่ใช้ในวงจรกรองกระแส	14
2.2.10 อัตราทนกำลังและแรงดันใช้งานสูงสุด	15
2.2.11 การต่อตัวเก็บประจุแบบขนาน	15
2.2.12 การต่อตัวเก็บประจุแบบอนุกรม	16
2.2.13 การต่อตัวต้านทานร่วม	16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

2.2.14	ตัวเก็บประจุบายพาส	17
2.2.15	การรักษาระดับแรงดันให้คงที่	18
2.2.16	วงจรรักษาระดับแรงดันแบบอนุกรมและแบบขนาน	19
2.2.17	วงจรรักษาระดับแรงดันที่ใช้ซีเนอร์ไดโอด	20
2.2.18	วงจรรักษาระดับแรงดันที่ใช้ทรานซิสเตอร์	24
2.2.19	วงจรรักษาระดับแรงดันที่ใช้ไอซี	27
2.2.20	การรักษาระดับแรงดันโดยใช้ไอซี 3 ขา	29
2.2.21	เมื่อต้องการเปลี่ยนแปลงค่าแรงดันเอาต์พุต	31
2.2.22	วงจรรักษาระดับแรงดันที่จ่ายกระแสได้สูงขึ้น	34
2.2.23	วงจรถ่ายกระแสคงที่	39
2.2.24	การป้องกันไดโอดเรียงกระแส	39
2.2.25	การจำกัดกระแสเอาต์พุต	43
2.2.26	การป้องกันแรงดันเกิน	45
2.2.27	ความร้อน	46
2.2.28	แหล่งจ่ายไฟแรงดันสูง	46
2.2.29	แหล่งจ่ายไฟแบบไร้หม้อแปลงไฟฟ้า	48
2.2.30	เมื่อระดับแรงดันสูงขึ้นและกำลังงานเพิ่มขึ้น	49
2.2.31	การลดความร้อนที่เกิดขึ้น	56
2.3	ส่วนของคู่มือการสื่อสารข้อมูล	59
2.3.1	การสื่อสารข้อมูลแบบอนุกรมตามมาตรฐาน RS-232C	65
2.3.2	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ I ² C	66
2.3.3	คุณสมบัติทั่วไปของบัส I ² C	68
2.3.4	อุปกรณ์ที่เป็นผู้สร้างข้อมูลหรือส่งข้อมูล เรียกว่า ตัวส่ง	68
2.3.5	ความเที่ยงตรงของวงจร ADC	70
2.3.6	ค่าเวลาในการแปลงสัญญาณ	70
2.3.7	ข้อมูลเบื้องต้นของ PCF8591	70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 3 การออกแบบ การสร้างและการทำงาน	74
3.1 กล่าวนำ	74
3.2 การออกแบบวงจร	75
3.2.1 ส่วนของแหล่งจ่ายไฟ	75
3.2.2 ส่วนของวงจรควบคุมโดยใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์	78
3.2.3 ส่วนของการควบคุมโดยไมโครคอมพิวเตอร์	83
บทที่ 4 การทดลองและผลการทดลอง	86
4.1 การทดลองป้อนค่าแรงดันออกทางเอาต์พุต	86
4.1.1 ลำดับขั้นตอนการทดลอง	86
4.1.2 ผลการทดลอง	86
4.2 การทดลองการจ่ายแรงดันออกทางเอาต์พุต	86
4.2.1 ลำดับขั้นตอนการทดลอง	87
4.2.2 ผลการทดลอง	87
4.3 การทดลองวงจรป้องกันการสัควงจร	87
4.3.1 ลำดับขั้นตอนการทดลอง	87
4.3.2 ผลการทดลอง	87
4.4 การทดลองส่วนรับข้อมูลจากคีย์เมทริกซ์สวิตช์	88
4.4.1 ลำดับขั้นตอนการทดลอง	88
4.4.2 ผลการทดลอง	88
4.5 การทดลองในส่วนของวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อก	89
4.5.1 ลำดับขั้นตอนการทดลอง	89
4.5.2 ผลการทดลอง	89
4.6 การทดลองส่วนควบคุมอุปกรณ์อุปกรณ์รับข้อมูลโดยไมโครคอมพิวเตอร์	90
4.6.1 ลำดับขั้นตอนการทดลองและผลการทดลอง	90
บทที่ 5 บทสรุป ปัญหา แนวทางแก้ไข และการพัฒนา	93
5.1 สรุป	93
5.2 ปัญหา	93

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

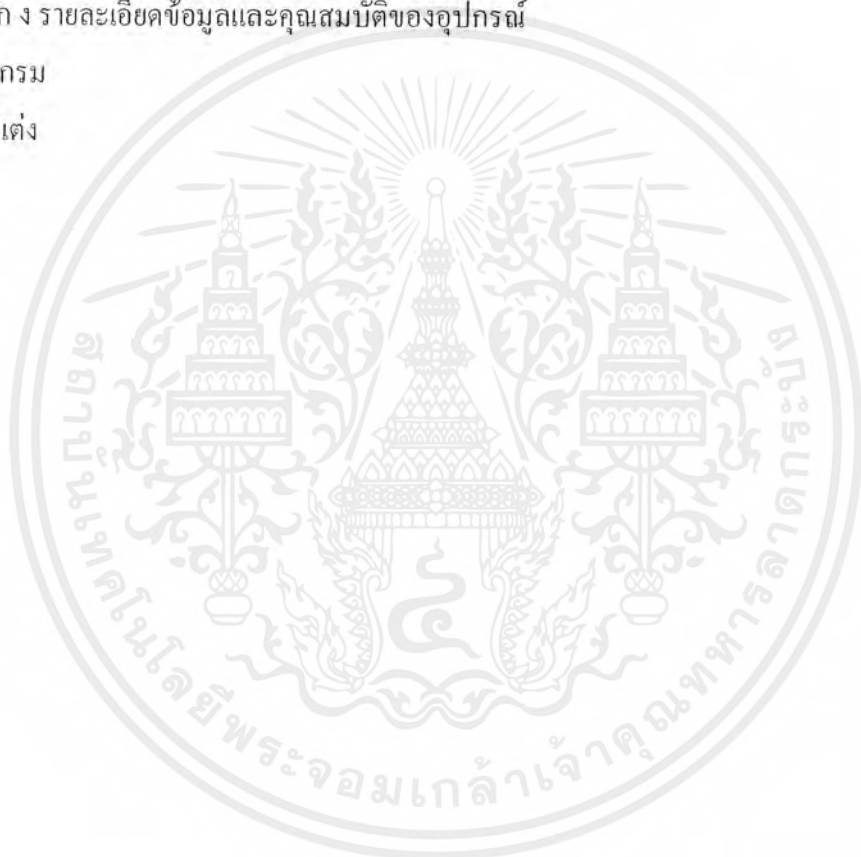
เรื่อง	หน้า
5.3 แนวทางการแก้ปัญหา	94
5.4 แนวทางการพัฒนาโครงการ	94

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ก รูปต้นแบบของแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล	95
ภาคผนวก ข วงจรและแผ่นวงจรพิมพ์	98
ภาคผนวก ค ผังการทำงานและโปรแกรม	100
ภาคผนวก ง รายละเอียดข้อมูลและคุณสมบัติของอุปกรณ์	145
บรรณานุกรม	173
ประวัติผู้แต่ง	174

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบค่าแรงดันที่ป้อนกับค่าแสดงที่ LCD	86
ตารางที่ 4.2 ค่าแรงดันที่วัดได้ของแต่ละช่อง	87
ตารางที่ 4.3 การแสดงผลของของ LCD เมื่อมีการกดค่าคีย์เมทริกซ์สวิตช์	88

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

รูปภาพ	หน้า
รูปที่ 2.1 วงจรแหล่งจ่ายไฟแบบทั่วไป	5
รูปที่ 2.2 ลักษณะการทำงานของไดโอด	6
รูปที่ 2.3 วงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่น	8
รูปที่ 2.4 วงจรเรียงกระแสเต็มคลื่นแบบบริดจ์	8
รูปที่ 2.5 ตัวเก็บประจุ C_1 จะทำหน้าที่กรองกระแสเพื่อให้แรงดันไฟตรงตกคร่อม R_L	10
รูปที่ 2.6 ความลาดชันของการคายประจุของระดับแรงดัน	12
รูปที่ 2.7 วงจรกรองกระแสแบบพาส	13
รูปที่ 2.8 ตัวเก็บประจุที่ใช้กรองกระแสต่อกันแบบขนาน	15
รูปที่ 2.9 ตัวเก็บประจุที่ใช้กรองกระแสต่อกันแบบอนุกรม	17
รูปที่ 2.10 ตัวเก็บประจุ	17
รูปที่ 2.11 ค่าความต้านทานภายใน	19
รูปที่ 2.12 การรักษาระดับแรงดันของซีเนอร์ไดโอด	19
รูปที่ 2.13 แหล่งจ่ายไฟกระแสตรง	24
รูปที่ 2.14 วงจรควบคุมการจ่ายกระแสโดยทรานซิสเตอร์	24
รูปที่ 2.15 ระดับแรงดันป้อนกลับจากเอาต์พุต	26
รูปที่ 2.16 วงจรรวมที่ใช้รักษาระดับแรงดันแบบทั่วไป	27
รูปที่ 2.17 ไอซีรักษาระดับแรงดันแบบ 3 ขา	28
รูปที่ 2.18 วงจรรักษาระดับแรงดันโดยใช้ไอซีแบบ 3 ขา	29
รูปที่ 2.19 ขนาดแรงดันที่ไม่เป็นมาตรฐาน	31
รูปที่ 2.20 วงจรรักษาระดับแรงดันที่ใช้ไอซีเบอร์ LM 338	33
รูปที่ 2.21 วงจรรักษาระดับแรงดันแบบปรับค่าได้เบอร์ LAS 39U	34
รูปที่ 2.22 วงจรที่สามารถจ่ายกระแสได้สูงถึง 6 - 7 แอมแปร์	35
รูปที่ 2.23 การเพิ่มค่าความสามารถในการจ่ายกระแสเอาต์พุต	36
รูปที่ 2.24 ไอซีเบอร์ LAS 52XX เป็นวงจรรักษาระดับแรงดันแบบไฮบริด	38
รูปที่ 2.25 เป็นวงจรรักษาระดับแรงดัน ซึ่งต่อในลักษณะจ่ายกระแสคงที่	38
รูปที่ 2.26 การคิ่งกระแสของวงจรเรียงกระแส	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูปภาพ	หน้า
รูปที่ 2.27 การลดกระแสจำนวนมากที่สุดที่ไหลผ่านไดโอด	41
รูปที่ 2.28 วงจรที่ไม่มีความปลอดภัย	42
รูปที่ 2.29 วิธีการลดความเสียหายในวงจร	43
รูปที่ 2.30 ตัวต้านทานที่ใช้ตรวจจับอนุกรม	44
รูปที่ 2.31 การตัดการทำงานของวงจร	45
รูปที่ 2.32 วงจรที่ใช้ป้องกันแรงดันเกิน	47
รูปที่ 2.33 การต่อซีเนอร์ไดโอดอนุกรมกันหลายตัว	48
รูปที่ 2.34 แหล่งจ่ายไฟแบบไร้หม้อแปลงโดยในรูป	49
รูปที่ 2.35 ขดลวดหม้อแปลงไฟฟ้าที่ใช้กับแหล่งจ่ายไฟกำลังงานสูง	50
รูปที่ 2.36 แนวคิดในการเอาชนะปัญหาในเรื่องการต่อไดโอดหลายตัวอนุกรมกัน	52
รูปที่ 2.37 การต่อวงจรกรองกระแส	52
รูปที่ 2.38 การใช้ฉนวนในการติดตั้งตัวเก็บประจุ	54
รูปที่ 2.39 การต่อสายทางขดปฐมภูมิสำหรับแหล่งจ่ายไฟแรงดันตรง	55
รูปที่ 2.40 ทรานซิสเตอร์ Q_1 จะไม่ทำงานเป็นทรานซิสเตอร์ที่ต่ออนุกรม	57
รูปที่ 2.41 วงจรแหล่งจ่ายไฟแบบสวิตชิงสองวงจร	58
รูปที่ 2.42 โครงสร้างของการสื่อสารข้อมูลแบบอนุกรมตามมาตรฐาน RS-232C	59
รูปที่ 2.43 ผังแสดงการเชื่อมต่อของอุปกรณ์ต่างๆบนระบบบัส I ² C	65
รูปที่ 2.44 วงจรเอาต์พุตของอุปกรณ์ในระบบบัส I ² C	66
รูปที่ 2.45 การต่อตัวต้านทานพูลอัพบนสายสัญญาณในระบบบัส I ² C	67
รูปที่ 2.46 การต่อตัวต้านทาน RS เพื่อลดสัญญาณรบกวนขนาดใหญ่ที่อาจเข้ามาในบัส I ² C	67
รูปที่ 2.47 ผังการทำงานของวงจร ADC ชักเซสซีฟแอปพร็อกซิเมชัน	68
รูปที่ 3.1 ผังการทำงานของวงจรรวม	74
รูปที่ 3.2 วงจรเรกกูเลเตอร์	76
รูปที่ 3.3 การต่อวงจรสวิตชิงเลือกขดหม้อแปลง	77
รูปที่ 3.4 การต่อวงจรป้องกันแรงดันเกินทางเอาต์พุต	77
รูปที่ 3.5 วงจรควบคุม	78
รูปที่ 3.6 วงจรเมทริกซ์สวิตซ์	79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ (ต่อ)

รูปภาพ	หน้า
รูปที่ 3.7 การต่อ LCD เข้ากับพอร์ต P1	80
รูปที่ 3.8 วงจรกำเนิดสัญญาณเสียง	81
รูปที่ 3.9 วงจรภาคจ่ายไฟ	81
รูปที่ 3.10 วงจรเปลี่ยนสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัลและเปลี่ยนสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อก ที่ใช้ควมคุมแรงดัน	82
รูปที่ 3.11 วงจรเปลี่ยนสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัลและเปลี่ยนสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อก ที่ใช้ควมคุมกระแส	83
รูปที่ 3.12 ขั้นตอนการติดต่อระหว่างไมโครคอมพิวเตอร์กับไมโครคอนโทรลเลอร์	83
รูปที่ 3.13 ผังงานการติดต่อข้อมูลของไมโครคอมพิวเตอร์และไมโครคอนโทรลเลอร์	84
รูปที่ 3.14 วงจรติดต่อข้อมูลกับคอมพิวเตอร์	85
รูปที่ 4.1 การทดลองการต่อวงจร แปลงสัญญาณแอนะล็อก	89
รูปที่ 4.2 โปรแกรมที่เรียกมาใช้งาน	89
รูปที่ 4.3 การกำหนดพอร์ต	89
รูปที่ 4.4 การเลือกพอร์ตนำมาใช้งาน	91
รูปที่ 4.5 การกำหนดค่าแรงดันและกระแส	92
รูปที่ ก.1 ชุดแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล	94
รูปที่ ก.2 แผงวงจรรวมชุดแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล	94
รูปที่ ก.3 การต่อแผงวงจรรวมกับไมโครคอมพิวเตอร์	95
รูปที่ ข.1 วงจรรวมอุปกรณ์รับข้อมูล อุปกรณ์แสดงผล และวงจรสื่อสารข้อมูล	97
รูปที่ ข.2 ลายทองแดงของส่วนการ์ด	98
รูปที่ ค.1 โปรแกรมควบคุมการทำงาน โดยไมโครคอนโทรลเลอร์	133
รูปที่ ค.2 ผังงานของโปรแกรมควบคุมด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์	138
รูปที่ ค.3 โปรแกรมควบคุมการทำงาน โดยไมโครคอมพิวเตอร์	142
รูปที่ ค.4 ผังงานของโปรแกรมควบคุมด้วยไมโครคอมพิวเตอร์	143

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปริญญานิพนธ์

จากสภาพในปัจจุบันนั้นในการใช้งานแหล่งจ่ายทางไฟฟ้า (Power Supply) จะมีการควบคุมอยู่ด้วยกัน 2 ลักษณะคือ แบบแอนะล็อก (Analog) และดิจิทัล (Digital) ซึ่งจะเห็นได้ว่าในลักษณะการใช้งานแบบดิจิทัลมีความสะดวกและสามารถปรับแต่งได้อย่างรวดเร็วทำให้ดิจิทัลเข้ามามีบทบาทมากขึ้น เพียงแค่เราป้อนค่าแรงดันที่ต้องการก็จะมีแรงดันออกมา การใช้งานในลักษณะนี้จะมีขอบเขตของการใช้งาน โดยผู้ใช้งานจะต้องควบคุมอยู่ที่เครื่องตลอดเวลาและ การตรวจสอบก็จะทำได้ยาก จึงได้มีการคิดพัฒนาในส่วนของวงจรและการติดต่อใช้งานทางพอร์ตอนุกรม ในวงจรจะใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ควบคุม ซึ่งเป็นตัวกำหนดค่าแรงดันและกระแส โดยวงจรจะแยกออกจากกันคือแต่ละส่วนจะมีรูปแบบเป็นตัวการ์ด

1.2 วัตถุประสงค์ของการทำปริญญานิพนธ์

1. เพื่อศึกษาการใช้งานไมโครคอนโทรลเลอร์ ในการเชื่อมต่อทางพอร์ตอนุกรม
2. เพื่อออกแบบแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล
3. เพื่อสร้างแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล
4. เพื่อทดสอบการทำงานของเครื่องจ่ายไฟที่ควบคุมการจ่ายไฟอัตโนมัติ
5. เพื่อนำเครื่องจ่ายไฟที่ควบคุมการจ่ายไฟอัตโนมัติไปใช้งาน

1.3 ขอบเขตของการทำปริญญานิพนธ์

โครงการเรื่องแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัลสามารถจำแนกขอบเขตได้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. สามารถปรับค่าแรงดัน 0 – 25 V จำนวน 4 ชุด
2. แรงดันเอาต์พุต สามารถปรับค่าได้อิสระต่อกัน
3. มีเอาต์พุตสำหรับต่อใช้งาน 4 เอาต์พุต
4. สามารถกำหนดค่าของแรงดันผ่านทางคีย์บอร์ดและพอร์ตอนุกรม
5. สามารถควบคุมแรงดันเอาต์พุตให้คงที่ พร้อมทั้งมีวงจรป้องกันการลัดวงจรทางเอาต์พุต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีความรู้ และเข้าใจการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์และ ไมโครคอนโทรลเลอร์
2. ได้วงจรต้นแบบที่ใช้ควบคุมการจ่ายไฟแบบอัตโนมัติ
3. ได้เครื่องต้นแบบแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล
4. ได้ปรับปรุงประสิทธิภาพของเครื่องจ่ายไฟแบบดิจิทัล และควบคุมการจ่ายไฟอัตโนมัติ
5. ได้นำเครื่องจ่ายไฟที่ควบคุมการจ่ายไฟอัตโนมัติไปใช้งาน

1.5 เนื้อหาโดยสังเขป

ปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาทั้งหมด 5 บทดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ซึ่งเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาที่ต้องทำให้เกิดโครงการนี้ขึ้นรวมทั้งยังกล่าวถึงวัตถุประสงค์ ขอบเขตและประโยชน์ของการทำปฏิญานิพนธ์ในครั้งนี้

บทที่ 2 ทฤษฎีและหลักการ จะกล่าวถึงเนื้อหาที่นำมาอ้างอิงและใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและสร้างแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล

บทที่ 3 การออกแบบ และการสร้างเป็นเนื้อหา โดยละเอียดตั้งแต่ขั้นตอนในการออกแบบวงจรในส่วนต่างๆ การใส่เอาต์พุตต่างๆ มาอินเตอร์เฟดกัน เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 4 การทดลองและผลการทดลอง ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอการทดลองและผลการทดลอง โดยแบ่งการทดลองออกเป็นหลายๆ ตามการออกแบบและการสร้าง

บทที่ 5 บทสรุป ปัญหาแนวทางแก้ไขและพัฒนา ซึ่งมีการสรุปผลเกี่ยวกับความสามารถ ประสิทธิภาพของแหล่งจ่ายไฟ และกล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่เริ่มสร้างโครงการจนกระทั่งโครงการเสร็จสมบูรณ์ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างกว้างขวางและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทฤษฎีและหลักการ

2.1 กล่าวนำ

โดยทั่วไป แหล่งจ่ายไฟกระแสตรงนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทดลองต่างๆ โดยเฉพาะแต่ในสถานศึกษาเท่านั้นแม้กระทั่งในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งทุกคนต้องรู้จักดีว่าแหล่งจ่ายไฟมีความสำคัญแค่ไหน การออกแบบจะต้องพิจารณาถึงค่าแรงดันขาออกแล้วจะต้องพิจารณาถึงค่าการจ่ายกระแสความต้านทานภายใน, การรักษาค่าแรงดันการส่งผ่านความร้อน, ความเชื่อถือของอุปกรณ์ และ ความไวต่อการเสียหาย บางครั้งอาจจะต้องพิจารณาคูสมบัติในเรื่องการลดสัญญาณรบกวนทรานเซียนต์(Transient), การป้องกันค่าแรงดันเกิน, วงจรกำจัดกระแสขาออก และการตรวจจับแรงดันขาออกของแหล่งจ่ายไฟกระแสสูง ที่ติดตั้งใกล้ๆ กับอุปกรณ์ที่ใช้มันอยู่แบบในระยะไกล เราจึงจะต้องทราบหลักการออกแบบวงจรแหล่งจ่ายไฟซึ่งมีลักษณะดังนี้

2.2 หลักการออกแบบแหล่งจ่ายไฟ

2.2.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในแหล่งจ่ายไฟ

อุปกรณ์ที่เป็นหลักใหญ่ในแหล่งจ่ายไฟกระแสตรงแรงดันต่ำ ได้แก่ หม้อแปลงไฟฟ้า (Transformer), ตัวเรียงกระแส (Rectifier), วงจรกรองกระแส (Filter), และวงจรเพิ่มเติม เช่น วงจรรักษาระดับแรงดัน, วงจรลดทรานเซียนต์ (Transient), วงจรจำกัดกระแส, วงจรป้องกันแรงดันเกิน และ ตัวแสดงสถานะต่างๆ

หม้อแปลงไฟฟ้าเป็นตัวเปลี่ยนแรงดันและ กระแสหน้าที่หลักของหม้อแปลงคือการเปลี่ยนไฟฟ้ากระแสสลับแรงดันสูงตามบ้าน ลงมาเป็นระดับแรงดันที่เหมาะสมกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้งานส่วนหน้าที้อย่างที่ 2 ก็คือเป็นตัวแยก (Isolation) ระหว่างอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับแหล่งจ่ายไฟกระแสสลับ

หม้อแปลงไฟฟ้าประกอบด้วยขดลวด 2 ขดหรือมากกว่า พันอยู่รอบแกนเหล็กผสม (ส่วนใหญ่) แกนเดียวกันในรูปที่ 2.1 แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของหม้อแปลงไฟฟ้าแบบพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย ขดลวด 2 ขด ขดปฐมภูมิ (Primary) และขดทุติยภูมิ (Secondary) ถูกแยกออกจากกันทางไฟฟ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ทางคณิตศาสตร์ของกระแสและแรงดัน ระหว่างขดปฐมภูมิและขดทุติยภูมิ
ดังนี้

$$V_p I_p = V_s I_s \quad (2.1)$$

ซึ่ง V_p เป็นแรงดันที่ป้อนให้กับขดปฐมภูมิ, V_s เป็นแรงดันที่ปรากฏขึ้นคร่อมขดทุติยภูมิ, I_p เป็นกระแสที่ไหลในขดปฐมภูมิ และ I_s เป็นกระแสที่ถูกดึงจากขดทุติยภูมิ สามารถเขียนสมการที่ (2.1) ใหม่ให้อยู่ในรูปที่เป็นประโยชน์กว่าดังนี้

$$\frac{V_p}{V_s} = \frac{I_s}{I_p} \quad (2.2)$$

ในสมการ (2.2) นี้ อัตราส่วนระหว่างกระแสและแรงดันเป็นสัดส่วนกลับซึ่งกันและกัน อัตราส่วนของแรงดันจะขึ้นอยู่กับอัตราส่วนของจำนวนรอบของหม้อแปลงไฟฟ้า โดยมี ความสัมพันธ์ตามสมการ 2.3

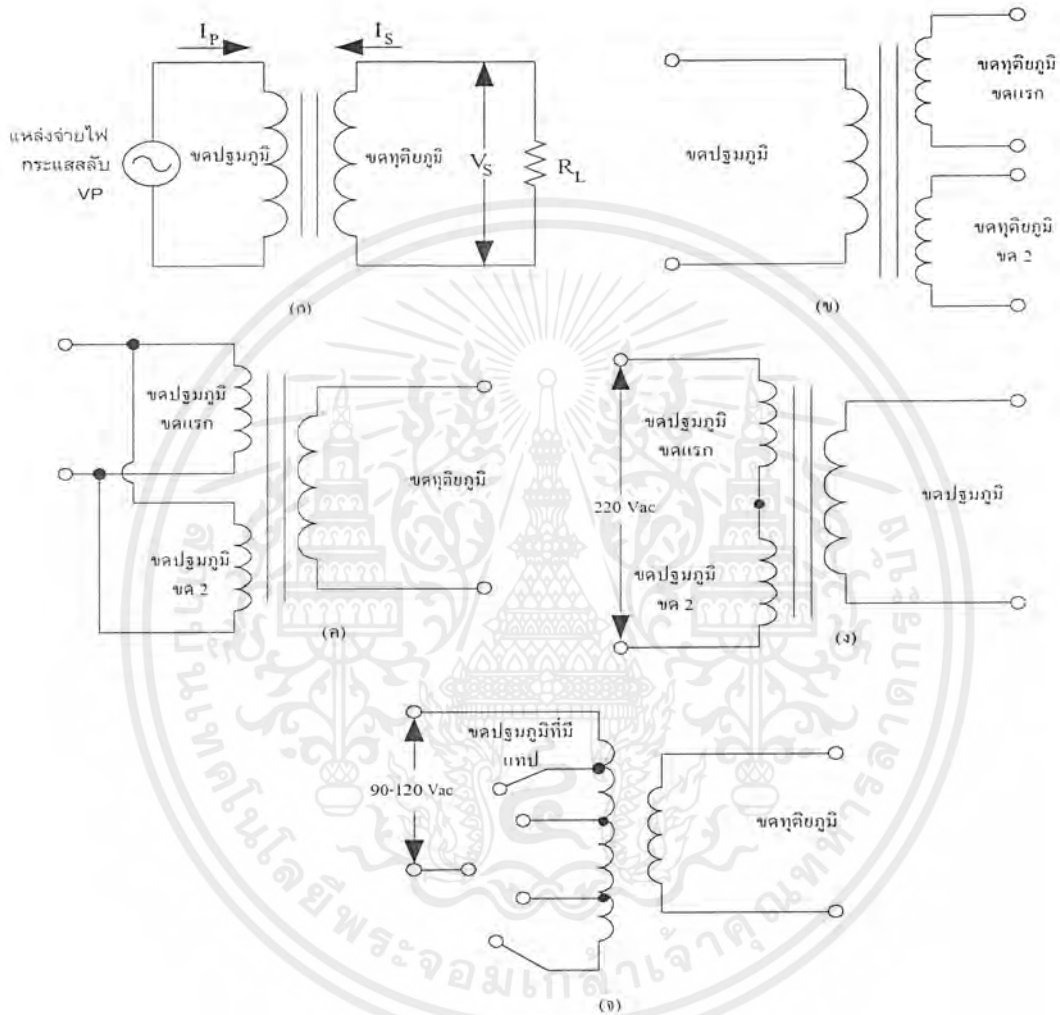
$$\frac{V_p}{V_s} = \frac{N_p}{N_s} \quad (2.3)$$

เมื่อ N_p และ N_s เป็นจำนวนรอบของขดปฐมภูมิและขดทุติยภูมิตามลำดับ ส่วน V_p และ V_s ถ้าได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นอัตราค่าแรงดันของหม้อแปลงไฟฟ้า จะเป็นค่าเฉลี่ยยกกำลังสองถอดราก (Root - Mean - Square : RMS) ดังนั้นหม้อแปลงไฟฟ้ากระแสสลับ 6.3 โวลท์ จะผลิตแรงดันยอด (Peak) เท่ากับ 1.414 เท่าของค่าแรงดัน RMS หรือแรงดันไฟสลับ 6.3 โวลต์ จะผลิตแรงดันยอดได้ถึง 8.9 โวลต์

2.2.2 อัตราทนกำลังแบบแรงดัน – กระแส

อัตราทนกำลังหลักของหม้อแปลงไฟฟ้ากำลังได้แก่ อัตราทนกำลังแบบแรงดันและกระแส หรือ วีเอ(VA) อัตราทนกำลังวีเอตามพื้นฐานโดยทั่วไป จะบอกให้เราทราบว่า หม้อแปลงไฟฟ้าตัวนั้นสามารถจ่ายกำลังได้มากเพียงใด หม้อแปลงไฟฟ้าจัดว่าเป็นอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.1 วงจรแหล่งจ่ายไฟแบบทั่วไป

สำหรับกรณีส่วนใหญ่แล้ว อัตราทดกำลังวีเอทางด้านขดปฐมภูมินับว่ามีความสำคัญกว่า ทั้งนี้เนื่องมาจากขดปฐมภูมิจะอยู่ข้างในสุด และอยู่ใกล้กับแกนมากที่สุด ดังนั้น ขดปฐมภูมิจึงได้รับการระบายความร้อนจากสภาพแวดล้อมได้น้อยกว่า จึงไม่มีการปลดปล่อยที่จะใช้งานที่อัตราทดกำลังวีเอสูงกว่าของขดปฐมภูมิ

หม้อแปลงไฟฟ้าที่มีคุณลักษณะหลายแบบนอกเหนือจากแบบพื้นฐานที่แสดงในรูปที่ 2.1 (ก) หม้อแปลงไฟฟ้าแบบอื่นๆ จะแสดงให้เห็นในรูปที่ 2.1 (ข) ถึง 2.1 (จ)

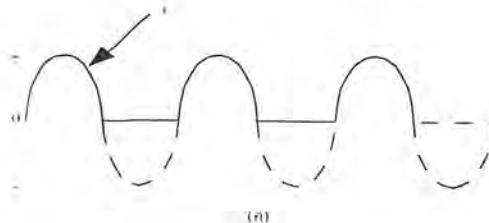
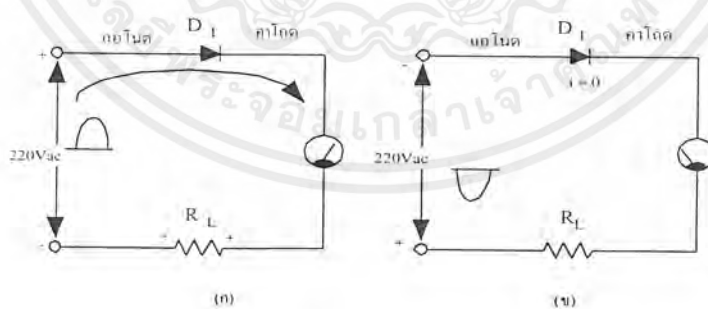
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 การเรียงกระแส

วงจรอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่จะไม่ทำงานโดยใช้กระแสสลับบ่อยนัก โดยมากจะจำกัดให้ใช้งานกับไฟฟ้ากระแสตรงเท่านั้น คุณสมบัติหลักของกระแสตรงก็คือมีขั้วเดียวแน่นอน นั่นคือกระแสจะไหลในทิศทางเดียวเท่านั้น วงจรเรียงกระแส เป็นอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่ยอมให้กระแสไหลผ่านตัวมันเองทางเดียวเท่านั้นเปรียบเหมือนวงจรเรียงกระแสเป็นตัวปิดเปิดทางเดียว หรือสวิตช์ทางเดียวสำหรับกระแสไฟฟ้า ทั้งหลอดสูญญากาศและไดโอดที่ทำจากสารกึ่งตัวนำ ถูกใช้เป็นวงจรเรียงกระแส

จะอธิบายสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้โดยเริ่มแรกกำหนดให้ขั้วหนึ่งของแบตเตอรี่เป็นขั้วบวก ส่วนอีกขั้วหนึ่งเป็นขั้วลบ โดยไม่จำเป็นต้องรู้ถึงฟิสิกส์ของอะตอมและอิเล็กตรอน การเลือกทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมาใช้อธิบาย จะมีโอกาสถูกและผิดเท่าๆ กันจะมีความผิดพลาดได้ถ้าหากเราเลือกทฤษฎีผิด โดยที่กระแสจะไหลจากขั้วบวกไปยังขั้วลบและอิเล็กตรอนจะไหลจากขั้วลบไปยังขั้วบวก สัญลักษณ์ของไดโอดนั้น ด้านหัวลูกศรจะชี้ไปในทิศทางที่กระแสไหลของกระแส

ในรูปที่ 2.2 (ก) แสดงวงจรเรียงกระแสด้วยไดโอดอย่างง่ายๆ เมื่อขั้วของไฟกระแสสลับที่ขั้วแอโนดของตัวเรียงกระแสเป็นบวก (รูปที่ 2.2 (ก)) จะทำให้ไดโอดได้รับไบแอสตรง (Forward Bias) ดังนั้นจะมีกระแสไหล สำหรับครึ่งไซเคิลลบของกระแสสลับ ขั้วแอโนดของวงจรเรียงกระแสเป็นลบ (รูปที่ 2 (ข)) ทำให้ไดโอดได้รับไบแอสกลับ (Reverse Bias) ภายใต้เงื่อนไขจะไม่มีการไหลเพราะว่าไดโอดถูกตัววงจรออกเปรียบเหมือนวงจรเปิด

รูปที่ 2.2 การทำงานของไดโอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลของการเรียงกระแสโดยไดโอดแสดงให้เห็นในรูป 2.2 (ก) เนื่องจากมีเพียงครึ่งไซเคิลของรูปคลื่นไฟกระแสสลับที่ทำให้เกิดกระแสไหลวงจร ในรูปที่ 2.2 (ก) และ 2.2 (ข) เรียกว่าวงจรเรียงกระแสแบบครึ่งคลื่น เนื่องจากรูปคลื่นขาออกของวงจรเรียงกระแส ประกอบด้วยพัลส์ของกระแสเพียงทิศทางเดียว ซึ่งเรียกกันว่าไฟฟ้ากระแสตรงแบบกระเพื่อม (Pulsating DC) ไฟฟ้ากระแสตรงแบบกระเพื่อมนี้ไม่ค่อยมีประโยชน์เท่าใดนัก ในวงจรส่วนใหญ่มันจะต้องถูกกรองเพื่อให้เกิดแรงดันกระแสตรงที่บริสุทธิ์ ซึ่งจะไหลอย่างสม่ำเสมอเมื่อวัดด้วยโวลต์มิเตอร์

2.2.4 การเรียงกระแสแบบเต็มคลื่น

วงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่นแสดงให้เห็นในรูป 2.3 (ก) โดยใช้หม้อแปลงไฟฟ้าแบบพิเศษที่มีแทปกลาง (Center-Tapped) ของขดลวดทุติยภูมิ เมื่อเริ่มไซเคิลใดๆ ด้านปลายด้านหนึ่งของขดลวดทุติยภูมิจะเป็นขั้วบวก ส่วนอีกด้านหนึ่งจะเป็นขั้วลบ ค่าความต่างศักย์ที่แทปกลางจะเท่ากับครึ่งหนึ่งของค่าความต่างศักย์ทั้งหมด โดยการใช้แทปกลางเป็นขั้วร่วมค่าความต่างศักย์ที่จุด A และ B จะมีค่าเท่ากันในเรื่องขนาด แต่จะมีขั้วตรงข้ามกัน

สำหรับครึ่งไซเคิล (Cycle) หนึ่งของไฟกระแสสลับที่เข้ามาจุด A จะมีค่าเป็นบวกเมื่อเทียบกับแทปกลางขณะที่จุด B มีค่าเป็นลบ ภายใต้สภาวะนี้ ไดโอด D_1 จะได้รับไบแอสตรงและจะได้รับไบแอสกลับ กระแสจะไหลออกจากหม้อแปลงไฟฟ้าจากจุด A ผ่านไดโอดตัวด้านทานที่เป็นโหลดแล้วจึงกลับเข้าสู่หม้อแปลงไฟฟ้าอีกครั้งทางแทปกลาง ให้สังเกตถึงทิศทางของกระแสที่ไหลผ่าน เมื่อไดโอดนำกระแสสำหรับครึ่งไซเคิลบวก ในครึ่งไซเคิลที่สองขั้วของขดลวดทุติยภูมิของหม้อแปลงไฟฟ้าจะมีขั้วตรงกันข้าม ภายใต้สภาวะนี้ ไดโอดจะได้รับไบแอสกลับและไดโอดจะได้รับไบแอสตรง กระแสจะไหลออกจากจุด B ผ่านไดโอดไปยังตัวด้านทานและไหลกลับเข้าสู่ขดลวดทุติยภูมิอีกครั้งทางแทปกลาง

สิ่งสำคัญที่น่าสังเกตก็คือกระแสที่ไหลผ่านตัวด้านทานที่เป็นโหลดจะไหลในทิศทางเดียวกันสำหรับทุกครึ่งไซเคิลของไฟกระแสสลับซึ่งการกระทำเช่นนี้จะก่อให้เกิดรูปคลื่น ดังแสดงในรูป 3 (ข) โดยรูปคลื่นของกระแสที่มีส่วนโค้งสองอันคู่จะง่ายต่อการกรองกระแส และประสิทธิภาพดีกว่ารูปคลื่นจากวงจรเรียงกระแสแบบครึ่งคลื่น โดยค่าริปเปิ้ลเท่ากับ 48 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ค่าความถี่ริปเปิ้ลนี้ จะมีค่าเป็น 2 เท่า ของความถี่ไฟสลับที่ใช้ ค่าความต่างศักย์เฉลี่ยของไฟขาออกที่ยังไม่ได้กรองกระแสจะมีค่าประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์ของค่าความต่างศักย์แบบอาร์เอ็มเอสที่ป้อนเข้ามา

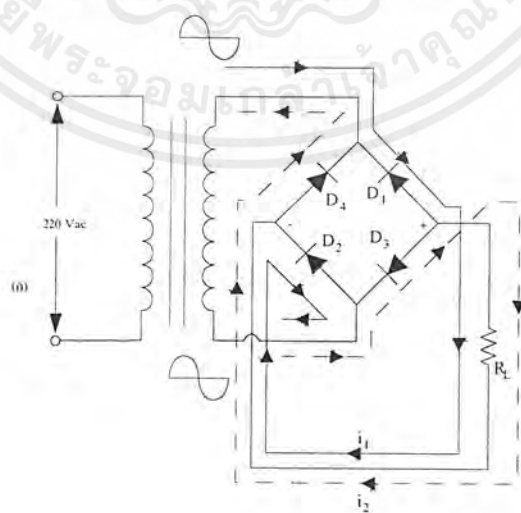
2.2.5 การเรียงกระแสแบบบริดจ์

สำหรับวงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่นในรูปแบบอื่นๆ แสดงให้เห็นในรูปที่ 2.4 วงจรนี้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียกว่าวงจรเรียงกระแสแบบบริดจ์ ซึ่งประกอบด้วยไดโอด 4 ตัว ในวงจรบริดจ์นี้ไม่ต้องการหม้อแปลงไฟฟ้าที่มีขดทุติยภูมิแบบมีแทปกกลาง ซึ่งก็เหมือนๆ กับหม้อแปลงไฟฟ้าทั่วไป ขั้วของด้านปลายของขดทุติยภูมิจะมีขั้วตรงกันข้ามเสมอ ดังนั้นในแต่ละครึ่งไซเคิล ไดโอด 2 ตัวจะได้รับไบ - แอสกลับ หรืออาจจะพูดได้ว่าไดโอดทำหน้าที่เป็นแทปกกลาง ในครึ่งไซเคิลแรก แรงดันที่จุด A จะมีค่าเป็นบวกเมื่อเทียบกับจุด B ดังนั้นไดโอด D_1 และ D_2 จะได้รับไบแอสตรง ในขณะที่ไดโอด D_3 และ D_4 ได้รับไบแอสกลับ กระแสจะไหลออกจากหม้อแปลงไฟฟ้าที่จุด A ผ่านไดโอด D_1 ตัวด้านทานที่เป็นโหลด R_L ไดโอด D_2 แล้วจึงไหลกลับเข้าสู่ขดทุติยภูมิของหม้อแปลงไฟฟ้าที่จุด B

รูปที่ 2.3 วงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่น

รูปที่ 2.4 วงจรเรียงกระแสเต็มคลื่นแบบบริดจ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในครึ่งไซเคิลที่สองขั้วของกระแสไฟสลับจะเปลี่ยนเป็นตรงกันข้าม ทำให้จุด A มีขั้วเป็นลบและจุด B มีขั้วเป็นบวก ภายใต้สภาวะนี้ ไดโอด D_3 และ D_4 จะได้รับไบแอสตรงส่วนไดโอด D_1 และ D_2 จะได้รับไบแอสกลับ กระแสจะไหลผ่านหม้อแปลงไฟฟ้าที่จุด B ผ่านไดโอด D_3 , R_L และ D_4 แล้วจึงไหลกลับเข้าสู่หม้อแปลงไฟฟ้าทางจุด A และเช่นเดียวกันกับวงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่นทั่วๆ ไปทิศทางการไหลของกระแสในตัวต้านทานที่เป็นโหลดจะมีทิศทางเดียวกันทั้งสองครึ่งไซเคิล

ไฟฟ้ากระแสตรงแบบกระแสเฟืองที่ผลิตได้จากวงจรเรียงกระแสแบบบริดจ์นี้ยังไม่ค่อยจะมีประโยชน์เท่าใดนักในวงจรอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ ในการผลิตไฟฟ้ากระแสแบบบริดจ์จากไฟฟ้ขาออกของวงจรเรียงกระแสใช้วงจรกรองกระแสวงจรกรองกระแสในรูปแบบที่ง่ายที่สุดได้แก่ การต่อตัวเก็บประจุตัวเดียวขนานคร่อมตัวต้านทานที่เป็นโหลด ดังแสดงในรูปที่ 2.5

2.2.6 อัตราทนกำลังของวงจรเรียงกระแส

มีคุณสมบัติหลักๆ อยู่สองอย่างที่ใช้กับวงจรเรียงกระแส ได้แก่ค่ากระแสกระชาก (Surge - Current) กระแสรั่วไหล (Leakage Current) กระแสที่ไหลในทิศทางตรง (Forward Current) และแรงดันย้อนกลับสูงสุด (Peak Inverse Voltage: PIV) สำหรับคุณสมบัติต่างๆ เหล่านี้สองอย่างหลังเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสูงสุด

กระแสกระชาก เป็นค่ากระแสสูงสุดในช่วงระยะเวลาสั้นๆ โดยทั่วๆ ไปจะกำหนดจากไซเคิลของไฟกระแสสลับ (1/50 วินาที หรือ 20 มิลลิวินาที) กระแสจำนวนนี้จะมีค่าสูงมากและไม่ใช้กระแสในตอนปฏิบัติงาน กระแสรั่วไหล เป็นค่ากระแสที่ไหลเมื่อไดโอดในวงจรเรียงกระแสได้รับไบแอสกลับ ซึ่งค่านี้โดยทั่วไปแล้วมีค่าน้อยมากเท่าใดก็จะดีมากเท่านั้น กระแสที่ไหลในทิศทางตรง เป็นค่ากระแสสูงสุดที่ไดโอดนั้นทนได้โดยไม่เกิดความเสียหาย จากค่าคุณสมบัติที่ระบุในหนังสือแสดงคุณสมบัติของไดโอดค่ากระแสที่กล่าวถึงก็เป็นกระแสที่ไหลในทิศทางตรง

กำหนดแรงดันย้อนกลับสูงสุด (PIV) หรือเรียกอีกอย่างว่า ค่าแรงดันไบแอสกลับสูงสุด (Peak-Reverse Voltage : PRV) เป็นค่าความต่างศักย์ในการไบแอสกลับสูงสุดที่ไดโอดสามารถทนได้โดยไม่เกิดการเสียหาย โดยอัตราการทนแรงดันย้อนกลับสูงสุดเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับนักออกแบบแหล่งจ่ายไฟ เมื่อใดก็ตามที่แหล่งจ่ายไฟให้ทำไดโอดเสียหายบ่อยๆ มันก็เป็นการแน่ใจได้ว่าสาเหตุมาจากอัตราการทนแรงดันย้อนกลับสูงสุดนั้นไม่เพียงพอ

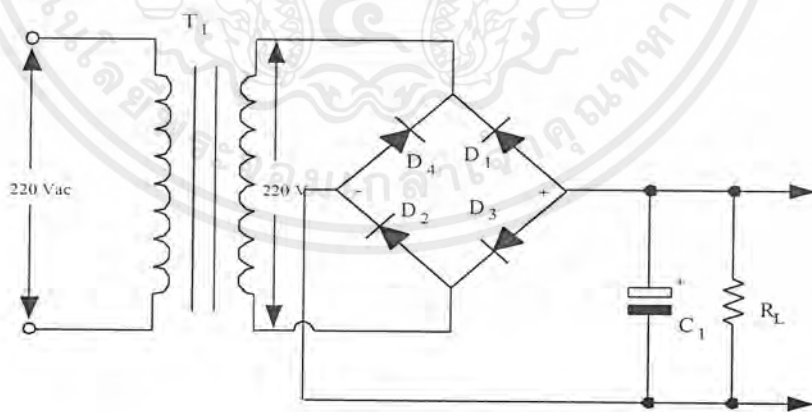
ในวงจรกรองกระแสของแหล่งจ่ายไฟ สำหรับครึ่งไซเคิลหนึ่งๆ ไดโอดจะได้รับไบแอสตรงและมีกระแสไหล ในครึ่งไซเคิลนั้นตัวเก็บประจุสำหรับกรองกระแส (C_f ในรูปที่ 2.5) จะประจุจนมีระดับแรงดันบวกสูงสุด (เท่ากับ $1.414 \times$ แรงดันอาร์เอ็มเอส) แรงดันที่ประจุนี้จะยังคงอยู่บน C_f สำหรับครึ่งไซเคิลต่อไประดับแรงดันไฟสลับจะให้ไบแอสกลับกับวงจรเรียงกระแส จนถึงค่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แรงดันที่เป็นลบสูงสุด (เท่ากับ $1.414 \times$ แรงดันอาร์เอ็มเอส) ระดับความต่างศักย์นี้จะถูกรวมเข้ากับแรงดันจากตัวเก็บประจุ ทำให้ค่าแรงดันย้อนกลับสูงสุดจริงๆ เป็น 2 เท่าของค่าแรงดันยอดตามปกติ การติดตั้งแหล่งจ่ายไฟตรงจะต้องแน่ใจว่าได้ติดตั้งวงจรเรียงกระแสในที่มีการระบายอากาศได้ดี วงจรเรียงกระแสจะกำเนิดความร้อนขึ้นมา จึงต้องการการระบายอากาศที่ตัววงจรเรียงกระแสแบบที่ยึดติดกับแผ่นระบายความร้อน มักจะต้องการแผ่นระบายความร้อนที่มีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับวงจรเรียงกระแสแบบที่มีขาออกมาในแนวยาว (Axial-Lead Rectifiers) ควรจะติดตั้งห่างจาก แผ่นวงจรพิมพ์และวงจรเรียงกระแสตัวอื่นอย่างต่ำ $1/8$ นิ้ว และเว้นระยะขาให้เหลืออยู่บนแผ่นวงจรพิมพ์แต่ละข้าง 0.4 นิ้ว นอกจากนี้ไม่ควรติดตั้งวงจรเรียงกระแสใกล้กับอุปกรณ์ที่ไวต่อความร้อน เช่น พวกรอปแอมป์ วงจรออสซิลเลเตอร์ และทรานซิสเตอร์

2.2.7 วงจรกรองกระแส

หน้าที่ของวงจรกรองกระแสในแหล่งจ่ายไฟก็คือ ทำให้รูปคลื่นของไฟฟ้ากระแสตรงแบบกระเพื่อมนั้นราบเรียบขึ้น และ ทำให้ใกล้เคียงกับไฟฟ้ากระแสตรงบริสุทธิ์เท่าที่จะทำได้ วงจรกรองกระแสที่ง่ายที่สุดได้แก่ การต่อตัวเก็บประจุขนานกับทางออกของวงจรเรียงกระแสและโหลดวงจรกรองกระแสแบบนี้เรียกว่า “วงจรกรองกระแสแบบบังคับ” (Brute - Force - Filter) ตัวอย่างจะแสดงให้เห็นในรูปที่ 2.5

รูปที่ 2.5 ตัวเก็บประจุ C_1 จะทำหน้าที่กรองกระแสเพื่อให้แรงดันไฟตรงตกคร่อม R_L

ในระหว่างที่ระดับแรงดันขาออกของวงจรเรียงกระแสกำลังเพิ่มขึ้น ตัวเก็บประจุ C_1 จะได้รับการประจุดังแสดงในรูปที่ 2.6 หลังจากทีระดับแรงดันสูงสุดได้ผ่านพ้นไป โดยระดับแรงดันที่ผ่านการเรียงกระแสเริ่มลดลงและมาถึงจุดที่ความต่างศักย์ของมันลดต่ำกว่าความต่างศักย์ที่ตกคร่อมเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวเก็บประจุสำหรับกรองกระแส C_1 ที่ระยะเวลานั้นประจุที่เก็บไว้ในตัวเก็บประจุจะเริ่มปล่อยเข้าสู่โหลด R_L ซึ่งจะมีผลในการเติมเข้าไปในช่องว่างระหว่างยอดคลื่น เป็นการเพิ่มระดับแรงดันเฉลี่ยออกให้ใกล้เคียงกับค่าแรงดันสูงสุด (PV) ความลาดชันของการคายประจุในดังแสดงในรูปที่ 2.6 จะแสดงให้เห็นถึงกระแสที่ถูกดึงออกจากตัวเก็บประจุที่ใช้กรองแสง ในระหว่างที่ระดับแรงดันขาออกของวงจรเรียงกระแสต่ำกว่าระดับแรงดันของตัวเก็บประจุ

ความสามารถของวงจรกรองกระแสที่จะทำให้ระดับแรงดันขาออกเรียบ (ลดความลาด - ชันของเส้นกราฟในแนวระดับในรูปที่ 2.6) นั้นขึ้นอยู่กับทั้ง R_L และ C_1 และแสดงค่าให้เห็น โดยตัวประกอบริปเปิ้ลที่ไม่มีหน่วย (Ripple Factor : R.F.)

$$R.F. = \frac{V_R}{V_S} \quad (2.4)$$

โดย R.F. เป็นตัวประกอบริปเปิ้ล (ไม่มีหน่วย), V_R เป็นความสูงของค่าริปเปิ้ลเมื่อไม่ได้ต่อ C_1 และ V_a เป็นระดับแรงดันขาออกเฉลี่ยเมื่อมี C_1 ในวงจร

ในสมการที่ (2.4) สามารถแทนที่ด้วยรูปแบบที่เป็นประโยชน์มากกว่าคือ

$$R.F. = \frac{1}{346fR_L C_1} \quad (2.5)$$

เมื่อ f เป็นความถี่ริปเปิ้ลมีค่าเป็นเฮิร์ตซ์ (Hertz), R_L เป็นค่าความต้านทานของโหลด มีค่าเป็น โอห์ม และ C_1 เป็นค่าความจุมีหน่วยเป็นฟารัด

เมื่อใช้การเรียงกระแสแบบเต็มคลื่น ดังนั้นเราสามารถเขียนแบบต่างๆ ไปของสมการให้อยู่ในรูปแบบเฉพาะดังนี้

สำหรับวงจรเรียงกระแสแบบครึ่งคลื่น

$$R.F. = \frac{1}{173R_L C_1} \quad (2.6)$$

สำหรับวงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่น

$$R.F. = 1/346R_L C_1 \quad (2.7)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับสมการ (2.6) และ (2.7) อาจจัดใหม่ เพื่อจะหาค่าค่าสุดของตัวประจุ (C_1 ในรูปที่ 2.5) ที่ต้องการในการทำงาน

สำหรับวงจรเรียงกระแสแบบครึ่งคลื่น

$$C_1(\mu F) = \frac{10^6}{173R_L(\%R.F.)} \quad (2.8)$$

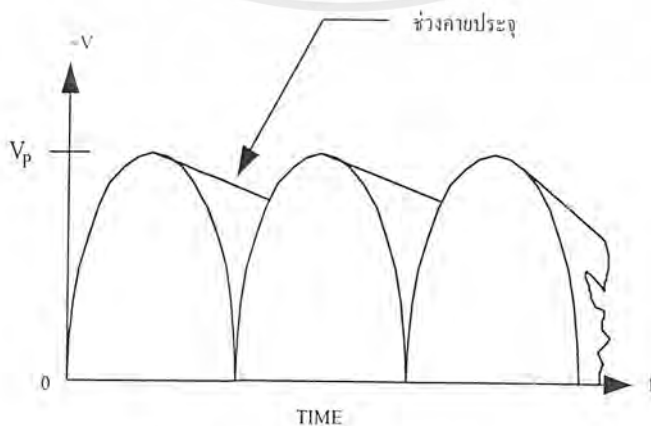
สำหรับวงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่น

$$C_1(\mu F) = \frac{10^6}{346R_L(\%R.F.)} \quad (2.9)$$

สมการ (2.8) และ (2.9) จะใช้ได้สำหรับแหล่งจ่ายไฟที่ใช้วงจรกรองแอสแบบบังคับ ดังแสดงในรูปที่ 2.5 และทำงานด้วยความถี่ไฟสลับ 50 เฮิร์ตซ์

มีกฎแบบง่ายๆ ในการคำนวณหาค่าค่าสุดของ C_1 เท่ากับ 1,000 ไมโครฟารัดต่อกระแสโหลด 1 แอมแปร์ ซึ่งคำแนะนำนี้ใช้กับค่าตัวประกอบริปเปิ้ลเท่ากับ 0.5 และใช้ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีวงจรรักษาระดับแรงดันต่อถัดมาจากวงจรกรองกระแส

การกรองกระแสมีผลทำให้เพิ่มค่าเฉลี่ยของระดับแรงดันขาออก ระดับแรงดันที่ผลิตได้ในรูปที่ 2.8 จะเป็นดังนี้ (สำหรับความถี่ไฟสลับ 50 เฮิร์ตซ์)

รูปที่ 2.6 ความลาดชันของการคายประจุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วงจรเรียงกระแสแบบครึ่งคลื่น

$$V_o = V_p - \left(\frac{1}{100C_1}\right) \tag{2.10}$$

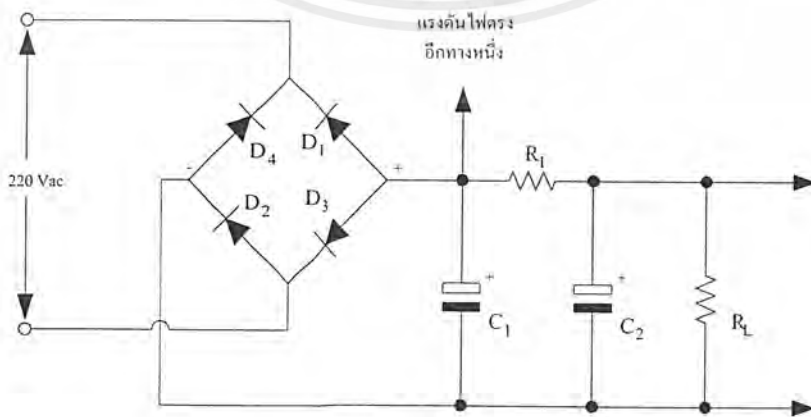
วงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่น

$$V_o = V_p - \left(\frac{1}{200C_1}\right) \tag{2.11}$$

เมื่อ V_o เป็นค่าความตลกดข้ขออก, V_p เป็นระดับแรงดันสูงสุดจากวงจรเรียงกระแส (1.414 x แรงดันอาร์เอ็มเอส), I_o เป็นค่ากระแสโหลดขออกหน่วยเป็นแอมแปร์ และ C_1 เป็นค่าความจุหน่วยเป็นฟารัด

2.2.8 วงจรกรองกระแสแบบพวย

วงจรกรองกระแสแบบพวยแสดงในรูปที่ 2.7 เป็นการปรับปรุงการกรองกระแสให้ดีขึ้นเนื่องจากการปรับปรุงเพื่อลดริบเบิล ที่ทำให้การรักษาระดับแรงดันไม่คงที่ และโดยจำกัดกระแสโดย R_1 โดยที่ R_1 นี้จะช่วยเพิ่มค่าอิมพีแดนซ์ทางด้านขออกของแหล่งจ่ายไฟ ผลกระทบของการใช้วงจรกรองกระแสแบบพวยนี้ อาจจะถูกมองข้ามไปถ้าการลดค่าริบเบิลเป็นตัวหลักที่ต้องคำนึงถึงและกระแสโหลดค่อนข้างคงที่ ตัวอย่างที่ดีอื่นหนึ่งของการใช้งานได้แก่ภาคปริ-แอมป์ของวงจรถยายเสียง กลาส A เนื่องจากวงจรใช้กำลังงานต่ำ แต่ต้องการกระแสที่เกือบจะคงที่

รูปที่ 2.7 วงจรกรองกระแสแบบพวย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในขณะเดียวกันวงจรถ่ายภาพปริแอมป์นี้ ก็ต้องการแหล่งจ่ายไฟที่ปราศจากริปเปิ้ลเพื่อไม่ให้เกิดเสียงฮัมขึ้นมาจากตัวประกอบรีปเปิ้ลทางขาออกของรูปที่ 2.7 (ที่ตกคร่อม R_L) สามารถหาได้จากสมการต่อไปนี้คือ

$$R.F. = \frac{K}{C_1 C_2 R_1 R_2} \quad (2.12)$$

โดยที่ C_1 และ C_2 มีหน่วยเป็นฟารัด, R_1 และ R_2 มีหน่วยเป็นโอห์ม, K เป็นค่าคงที่

2.2.9 การเลือกตัวเก็บประจุที่ใช้ในวงจรกรองกระแส

ค่าของตัวประจุที่ใช้ในวงจรกรองกระแสของแหล่งจ่ายไฟจะมีค่าสูงเมื่อเทียบกับค่าของตัวเก็บประจุอื่นๆ ที่ใช้ในวงจรที่ถูกป้อน โดยแหล่งจ่ายไฟ แหล่งจ่ายไฟกระแสตรงแรงดันสูง จะใช้ตัวเก็บประจุอยู่ในย่าน 5 ไมโครฟารัดถึง 100 ไมโครฟารัด ในขณะที่แหล่งจ่ายไฟแรงดันต่ำจะมีตัวเก็บประจุในวงจรกรองกระแสอยู่ในย่านเกิน 500 ไมโครฟารัด มาจากเส้นทางของการป้อนกลับที่ไม่ต้องการสมการที่ต้องการใช้ เพื่อที่จะคำนวณหาตัวประกอบรีปเปิ้ลที่ต้องการลดลง แต่อาจจะไม่เพียงพอสำหรับการตัดสัญญาณไฟกระแสสลับความถี่ต่ำ สำหรับสัญญาณเสียงนั้น การคำนวณหาค่าเปอร์เซ็นต์ของตัวประกอบรีปเปิ้ลที่ใช้นี้ โดยทั่วไปแล้วก็เป็นการเพียงพอแต่เมื่อการตอบสนองด้านความถี่ต่ำของวงจรขยายเสียงเข้าใกล้ย่านไฟตรง เราอาจจะต้องการค่าความจุไฟฟ้าที่สูงขึ้น เพื่อให้เหมาะสมในการคีบปลิง ฎ โดยทั่วไปก็คือ การเลือกค่าตัวเก็บประจุที่ทำให้ (ก) ให้การตอบสนองต่อความถี่ต่ำที่ต้องการ หรือ (ข) เพื่อให้เกิดการลดค่ารีปเปิ้ลตามที่ต้องการ เมื่อค่าต่างๆ เหล่านี้ไม่เท่ากันก็ให้เลือกใช้ค่าความจุค่าที่สูงกว่ามีกฎง่ายๆ ในการเลือกค่าความจุสำหรับการคีบปลิง ซึ่งจะให้ค่ารีแอกแตนซ์เท่ากับหนึ่งในสิบของค่าความต้านทาน ที่ความถี่ต่ำสุดของการทำงาน จะได้สมการคือ

$$C = \frac{1}{2f(0.1R_s)} \quad (2.13)$$

เมื่อ C เป็นค่าความจุหน่วยเป็นฟารัด, F เป็นจุดที่ค่าการตอบสนองความถี่ต่ำโดยกำลังลดลง -3 dB และ R_s เป็นความต้านทานของวงจรแหล่งจ่ายไฟ

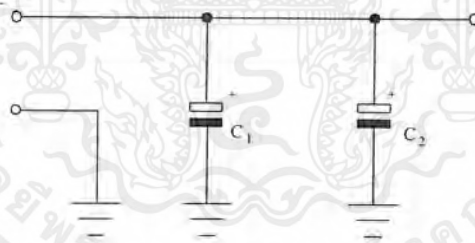
วิธีการออกแบบที่ถูกต้องก็คือ การคำนวณค่าความจุที่ต่ำที่สุดจากตัวประกอบรีปเปิ้ล และช่วงการตอบสนองความถี่แล้ว จึงเลือกเอาค่าที่สูงกว่าจากค่าทั้งสองที่คำนวณได้ค่าความจุค่าสูง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถหาได้จากตัวเก็บประจุแบบอิเล็กโทรไลต์ ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 2 ชนิดคือ แบบอะลูมิเนียม และ แทนทาลัม

2.2.10 อัตราทนกำลังและแรงดันใช้งานสูงสุด

อัตราทนกำลังของตัวเก็บประจุแบบอิเล็กโทรไลต์ ต้องคำนึงถึงได้แก่ ค่าความจุและระดับแรงดันใช้งานสูงสุด (DC Working Voltage : WVDC) โดยปกติแล้วค่าความจุของตัวเก็บประจุอิเล็กโทรไลต์แบบอะลูมิเนียมจะมีค่าความคลาดเคลื่อน (Tolerance) จาก -20% ถึง $+100\%$ ถ้าค่าตัวประกอบปริบเปิดหรือการตอบสนองความถี่ค่อนข้างวิกฤต ให้เพิ่มค่าความจุของวงจรกรองกระแสจากที่คำนวณได้อีก 20 ถึง 30 เปอร์เซ็นต์

สำหรับอัตราการการทนแรงดันใช้งานสูงสุดนั้น โดยปกติจะยอมให้มีค่าความคลาดเคลื่อนได้อีก $+20$ เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากการออกแบบที่ไม่รัดกุมนั้น จะใช้งานตัวเก็บประจุในวงจรกรองกระแสที่ค่าความตามสัถย์สูงกว่า 80% ของค่าระดับแรงดันใช้งานสูงสุด และค่าความตามสัถย์ในวงจรอาจเปลี่ยนแปลงไปประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นจึงควรที่จะเลือกอัตราการการทนแรงดันใช้งานสูงสุดอย่างน้อย สูงกว่า 40 เปอร์เซ็นต์ ของค่าแรงดันที่คาดว่าจะป็นจริง

รูปที่ 2.8 ตัวเก็บประจุที่ใช้กรองกระแสต่อกันแบบขนาน

2.2.11 การต่อตัวเก็บประจุแบบขนาน

ในบางกรณีจำเป็นที่จะต้องรวมค่าตัวเก็บประจุเข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้ค่าความจุสูงขึ้น เมื่อตัวเก็บประจุ 2 ตัว หรือมากกว่าต่อขนานกัน (ในรูปที่ 2.8) ค่าความจุรวม C_T จะหาได้จากสมการดังนี้คือ

$$C_T = C_1 + C_2 + \dots C_n \quad (2.14)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราการทำงานแรงดันใช้งานสูงสุดของตัวเก็บประจุที่ต่อขนานกันนี้ จะเท่ากับอัตราการทำงานแรงดันสูงสุดของตัวเก็บประจุตัวที่ต่ำที่สุดในกลุ่ม ยกตัวอย่างเช่น ถ้าตัวเก็บประจุที่มีอัตราการทำงานแรงดันสูงสุด 50 โวลต์ ต่อขนานกับตัวเก็บประจุที่มีอัตราการทำงานแรงดันสูงสุด 25 โวลต์ จะได้อัตราการทำงานแรงดันสูงสุดของตัวเก็บประจุนี้เท่ากับ 25 โวลต์

2.2.12 การต่อตัวเก็บประจุแบบอนุกรม

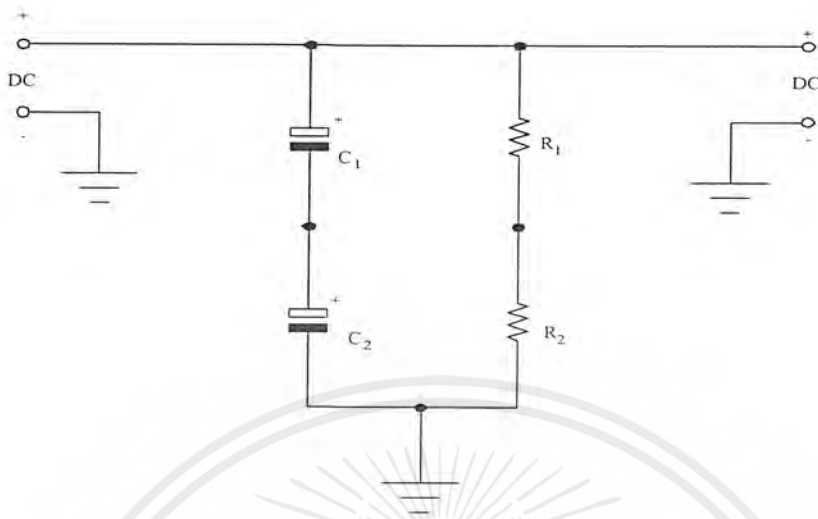
ในรูปที่ 2.9 จะแสดงให้เห็นถึงตัวเก็บประจุต่อแบบอนุกรมกัน เพื่อที่จะเพิ่มค่าอัตราการทำงานแรงดันสูงสุด แต่วิธีนี้จะเป็นการลดค่าของความจุตามกฎการต่ออนุกรมกันของตัวเก็บประจุ ส่วนใหญ่แล้วตัวเก็บประจุที่ต่ออนุกรมกันที่มีค่าเท่ากัน ค่าความจุรวมจะเท่ากับ C/n เมื่อ C เป็นค่าความจุของแต่ละตัว และ n เป็นจำนวนตัวที่ต่ออนุกรมกัน

ถ้าตัวเก็บประจุทั้งหมด มีค่าความจุและอัตราการทำงานแรงดันสูงสุดเท่ากันแล้ว อัตราการทำงานแรงดันสูงสุดรวมทั้งหมดจะเท่ากับผลรวมของอัตราการทำงานแรงดันสูงสุดของแต่ละตัวรวมกัน ดังนั้นถ้า นำเอาตัวเก็บประจุ ขนาด 200 ไมโครฟารัด อัตราการทำงานแรงดันสูงสุด 450 โวลต์ จำนวน 4 ตัว มาต่ออนุกรมกัน จะได้ค่าความจุเท่ากับ 50 ไมโครฟารัด โดยมีอัตราการทำงานแรงดันสูงสุดเท่ากับ 1800 โวลต์ ส่วนใหญ่แล้วเรามักจะเห็นตัวเก็บประจุต่ออนุกรมกันในวงจรกำลังงานสูงหลอดสุญญากาศ และวงจรขยายสัญญาณวิทยุของนักวิทยุสมัครเล่น เป็นต้น

2.2.13 การต่อตัวต้านทานร่วม

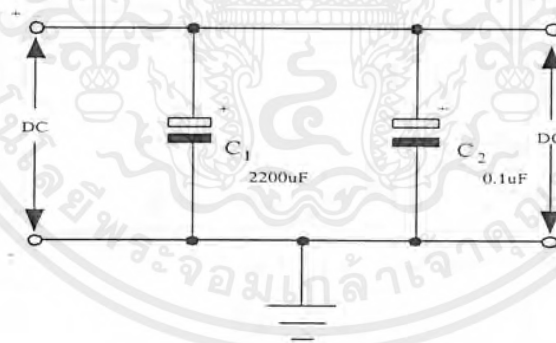
ในบางวงจรจะเห็นมีตัวต้านทานที่ใช้ควบคุมความสมดุลของระดับแรงดัน R_1 และ R_2 (ในรูปที่ 2.9) โดยจะต่อขนานกับตัวเก็บประจุแต่ละตัว ตัวต้านทานเหล่านี้ ควรจะมีค่าความต้านทาน (R_0) ประมาณ 100 โอห์มต่อโวลต์ และอัตราการทำงานกำลังงานสูงกว่า V^2_c/R ยกตัวอย่างเช่น ตัวเก็บประจุมีค่าแรงดันใช้งานสูงสุด 450 โวลต์ ดังนั้น $R = (450 \times 100) = 45,000$ โอห์ม (ใช้ค่ามาตรฐาน 47,000 โอห์ม) โดยมีอัตราการทำงานกำลังงานสูงกว่า $(450^2/45000$ หรือ 4.5 วัตต์) จะเลือกใช้ขนาด 5 วัตต์ก็ได้ แต่ถ้าใช้ขนาด 7 วัตต์ หรือ 10 วัตต์จะมีความเหมาะสมกว่าหรือเลือกใช้อัตราการทำงานกำลังงานค่าต่ำลงมา เนื่องจากเวลาใช้งานแรงดันของแหล่งจ่ายไฟ จะต่ำกว่าค่าอัตราการทำงานแรงดันสูงสุดเสมอ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าระดับแรงดันจะไม่สูงกว่า 250 โวลต์ ตกคร่อมตัวเก็บประจุแล้วสามารถเลือกใช้ตัวต้านทานขนาดทนกำลังงาน 2 วัตต์ได้

โดยปกติสามารถรวมค่าอัตราการทำงานแรงดันสูงสุด แต่ถ้าค่าความจุไม่เท่ากันแล้ว ค่าแรงดันตกคร่อมจะมีค่าไม่เท่ากัน จะต้องคำนวณค่ารีแอคแตนซ์ของตัวเก็บประจุแต่ละตัวที่ค่าความถี่ของรีปเปิ้ล แล้วจึงคำนวณหาค่าแรงดันตกคร่อมค่ารีแอคแตนซ์แต่ละตัวโดยการคำนวณด้วยสมการของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.9 ตัวเก็บประจุที่ใช้กรองกระแสต่อกันแบบอนุกรม

การแบ่งแรงดัน (Voltage Divider) จะเป็นไปได้ที่ตัวเก็บประจุหนึ่งตัวหรือมากกว่า จะได้รับแรงดันตกคร่อมมากกว่าตัวอื่นๆ

รูปที่ 2.10 ตัวเก็บประจุ

2.2.14 ตัวเก็บประจุบายพาส

ในรูปที่ 2.10 มักจะพบในแหล่งจ่ายไฟของวงจรขยายกำลังสัญญาณความถี่วิทยุทั่วไปโดยตัวเก็บประจุแบบอิเล็กโทรไลต์จะไม่มีความสามารถในการส่งผ่านความถี่ สัญญาณวิทยุหรือความถี่สูง ในงานเหล่านั้นเราต้องการตัวเก็บประจุค่าสูงๆ สำหรับลดค่าริปเปิ้ล และตัวเก็บประจุแบบเซรามิกหรือไม่ก็สำหรับเหนี่ยวนำความถี่สูงทิ้งไป สำหรับในรูปที่ 2.10 ตัวเก็บประจุขนาด 2,200 ไม-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครฟารด์ สำหรับลดค่ารีปเปิ้ลในแหล่งจ่ายไฟ และตัวเก็บประจุขนาด 0.1 ไมโครฟารด์ สำหรับเหนี่ยวนำความถี่สูงทิ้งไป

2.2.15 การรักษาระดับแรงดันให้คงที่

จุดมุ่งหมายของการรักษาระดับแรงดันให้คงที่ ก็คือ การรักษาระดับแรงดันเอาต์พุตให้คงที่ แม้ว่ากระแสของโหลดเอาต์พุต ระดับแรงดันอินพุต หรือทั้งสองอย่าง มีการเปลี่ยนแปลงไปตาม ปัญหาเบื้องต้นของการรักษาระดับแรงดันซึ่งก่อให้เกิดความยุ่งยากกับอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้านซึ่งมีอยู่หลายสาเหตุ ปัญหาแรกได้แก่ การเปลี่ยนแปลงระดับแรงดันของแหล่งจ่ายไฟจากสายไฟตามบ้าน ซึ่งสามารถจะเปลี่ยนแปลงขึ้นๆ ลงๆ ได้ถึง 20 เปอร์เซ็นต์ หรือในเบตเตอรีรถยนต์ ระดับแรงดันสามารถเปลี่ยนแปลงได้ถึง 40 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งโดยปกติจะเปลี่ยนแปลง 20-25 เปอร์เซ็นต์ การเปลี่ยนแปลงแรงดันของเบตเตอรีอย่างมากมายนี้ จะก่อให้เกิดความเสียหายกับอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ เช่น เครื่องเสียงที่ติดตั้งอยู่ภายในรถยนต์

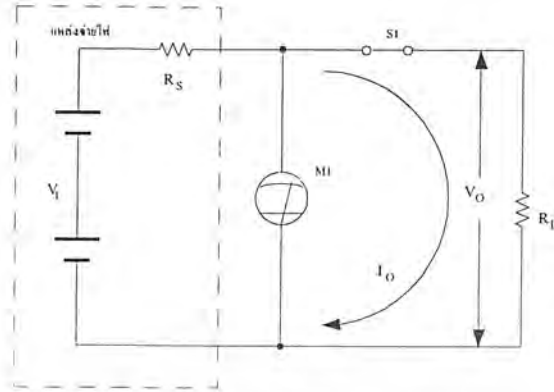
ส่วนสาเหตุประการที่สองของการเปลี่ยนแปลงระดับแรงดันเอาต์พุตได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของกระแสโหลดรวมแท้ของปัญหาได้แก่ ไม่มีแหล่งจ่ายไฟใดมีคุณสมบัติเหมือนกับในอุดมคติเลย เนื่องจากแหล่งจ่ายไฟทุกชนิดจะมีค่าความต้านทานภายใน บางครั้งเรียกว่าความต้านทานของแหล่งจ่ายไฟ (Source Resistance : R_s) ปัญหาในเรื่องค่าความต้านทานภายในนี้ แสดงให้เห็นในรูปที่ 2.11 โดย R_s จะต่ออนุกรมอยู่กับแหล่งจ่ายแรงดัน V_i

เมื่อไม่มีกระแสเอาต์พุตไหล ระดับแรงดันเอาต์พุต V_o จะมีค่าเท่ากับ V_i แต่เมื่อเกิดการไหลของกระแสเอาต์พุตก็จะเกิดแรงดัน (เท่ากับ $I_o \times R_s$) ตกคร่อมความต้านทานภายในของแหล่งจ่ายไฟ ภายใต้อาณัติเช่นนี้ ค่าความต่างศักย์ที่เป็นจริงของเอาต์พุต $V_o = V_i - (I_o \times R_s)$ เราสามารถสรุปได้ว่าการจะรักษาให้ระดับแรงดันเอาต์พุตเปลี่ยนแปลงไปน้อยที่สุดก็โดย

- 1) พยายามรักษาค่า I_o ให้คงที่
- 2) ลดความต้านทาน R_s ให้น้อยที่สุด
- 3) จัดหาจรรยาบรรณระดับรักษาแรงดันซึ่งเป็นวิธีการที่สมเหตุสมผลมากที่สุด

ค่าเปอร์เซ็นต์ของการรักษาระดับแรงดัน (Percentage of Regulation : % REG) เป็นวิธีการวัดค่าการรักษาระดับแรงดัน

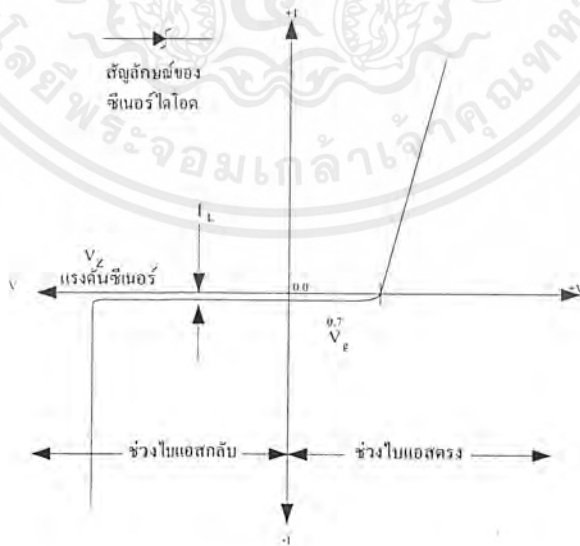
เมื่อ V_o เป็นระดับแรงดันเอาต์พุตเมื่อไม่มีโหลด และ V_{Lmax} เป็นระดับแรงดันเอาต์พุต เมื่อแหล่งจ่ายไฟจ่ายกระแสออกไปสูงที่สุดเต็มขีดจำกัด

รูปที่ 2.11 ค่าความต้านทานภายใน (R_o)

2.2.16 วงจรรักษาระดับแรงดันแบบอนุกรมและแบบขนาน

วงจรรักษาระดับแรงดัน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ แบบอนุกรมและแบบขนาน วงจรรักษาระดับแรงดันแบบขนาน เป็นแบบหนึ่งซึ่งอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่รักษาระดับแรงดันจะต่ออย่างขนานกับโหลด ตัวอย่างได้แก่ วงจรที่ใช้ซีเนอร์ไดโอดเป็นอุปกรณ์ในการรักษาระดับแรงดัน ส่วนวงจรรักษาระดับแรงดันแบบอนุกรมนั้น อุปกรณ์ที่ทำหน้าที่รักษาระดับแรงดันจะต่ออนุกรมกับโหลด ตัวอย่างได้แก่ วงจรทั้งหมดที่ใช้ทรานซิสเตอร์ต่ออนุกรมเพื่อควบคุมระดับแรงดันเอาต์พุต

รูปที่ 2.12 การรักษาระดับแรงดันของซีเนอร์ไดโอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.17 วงจรรักษาระดับแรงดันที่ใช้ซีเนอร์ไดโอด

ซีเนอร์ไดโอดเป็นวงจรรักษาระดับแรงดันที่หาได้ง่ายที่สุด ในรูปที่ 2.12 จะแสดงให้เห็นถึงสัญลักษณ์ และกราฟแสดงคุณลักษณะระหว่างกระแสต่อแรงดันของซีเนอร์ไดโอด

ซีเนอร์ไดโอดเป็นไดโอดที่ทำจากรอยต่อของสารกึ่งตัวนำชนิดพีและชนิดเอ็น (PN Junction) โดยได้มีการควบคุมและรักษาระดับแรงดันพังทลาย (Avalanche Voltage : V_Z) ซึ่งเรียกว่าแรงดันซีเนอร์ (Zener Potential)

ซีเนอร์ไดโอดจะเหมือนกับไดโอดทั่วไป เมื่อให้ทำงานในย่านที่ได้รับไบแอสตรงดังแสดงในรูปที่ 2.12 ในช่วงระหว่าง 0 โวลต์ ถึงประมาณ 0.7 โวลต์ ($V_{0.7}$) กระแสจะเพิ่มขึ้นจากค่ากระแสรั่วไหลพื้นฐาน (I_L) ไปสู่ค่ากระแสที่มีค่าเฉพาะ แต่มีลักษณะที่ไม่เป็นเชิงเส้นที่ระดับแรงดันสูงกว่า $V_{0.7}$ กระแสจะเพิ่มขึ้นอย่างเป็นเชิงเส้นต่อการเพิ่มขึ้นของระดับแรงดัน ซึ่งเรียกกันว่า เป็นย่านการทำงานตามกฎของโอห์ม (Ohm's Law Region Of Operation)

ซีเนอร์ไดโอดนั้น จะทำงานคล้ายกับไดโอดแบบรอยต่อพีเอ็น ในย่านการทำงานแบบไบแอสกลับ ระหว่าง 0 โวลต์ และแรงดันซีเนอร์ (V_Z) โดยจะเกิดกระแสไหลเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เรียกว่า “กระแสรั่วไหลเมื่อได้รับไบแอสกลับ” (I_L)

ความแตกต่างระหว่างซีเนอร์ไดโอดกับไดโอดแบบทั่วไป ได้แก่ เมื่อได้รับไบแอสกลับถึงจุดซีเนอร์ (V_Z) ที่ค่าความต่างศักย์นี้ รอยต่อของไดโอดจะเกิดการพังทลาย (Avalanches) และกระแสจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ค่าแรงดันที่ตกคร่อมซีเนอร์ไดโอด จะมีค่าคงที่ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงของแรงดันที่ป้อนเข้ามา ซึ่งปรากฏการณ์เช่นนี้ จะทำให้เกิดการรักษาค่าระดับแรงดันโดยซีเนอร์ไดโอด

ในรูปที่ 2.13 เป็นแหล่งจ่ายไฟกระแสตรงที่รักษาระดับแรงดันด้วยซีเนอร์ไดโอด โดยตัวต้านทาน RL จะแทนค่าโหลดที่ใช้กับแหล่งจ่ายไฟนี้ (เท่ากับ $V_Z + 13$) ตัวเก็บประจุ C_1 เป็นตัวเก็บประจุที่ใช้กรองกระแสแบบธรรมดาที่ใช้ในแหล่งจ่ายไฟทั่วไป การเลือกค่าความจุของ C_1 ใช้กฎอย่างง่าย ๆ ก็คือไม่ต่ำกว่า 1000 ไมโครฟารัด ต่อค่ากระแสโหลด 1 แอมแปร์ หรือ 500 ไมโครฟารัด ต่อกระแส 1 แอมแปร์

ตัวเก็บประจุ C_2 ในรูปที่ 2.13 ใช้ในการกดสัญญาณรบกวนต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากซีเนอร์ไดโอด ในหลาย ๆ วงจรที่ไม่คำนึงถึงสัญญาณรบกวน ก็อาจตัด C_2 ออกไปจากวงจรได้

คำนวณค่าของ R_S ในหน่วย โอห์ม

$$\text{เงื่อนไขที่ 1 : } R_S = \frac{V_{\min} - V_Z}{1.1 I_S} \quad (2.15)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงื่อนไขที่ 2 :

$$R_S = \frac{R_{in} - V_Z}{1.1I_3} \quad (2.16)$$

เงื่อนไขที่ 3 :

$$R_S = \frac{V_{min} - V_Z}{1.1I_3} \quad (2.17)$$

กำลังงานสูญเสียของ D_S หน่วยเป็นวัตต์

$$P_{DS} = \frac{(V_{min} - V_Z)^2}{R_S} - (I_3 V_Z) \quad (2.18)$$

กำลังงานสูญเสียของ R_S หน่วยเป็นวัตต์

$$P_{RS} = \frac{(V_{max} - V_Z)^2}{R_S} \quad (2.19)$$

หรือ

$$P_{RS} = P_{DS} + I_3 V_Z \quad (2.20)$$

การออกแบบวงจรรักษาระดับแรงดันที่ใช้ซีเนอร์ไดโอดดังแสดงให้เห็นในรูปที่ 2.13 โดยมีขั้นตอนที่สำคัญอยู่ 4 ขั้นตอน คือ

- 1) พิจารณาถึงสภาวะการทำงาน
- 2) เลือกค่าความต่างศักย์ของซีเนอร์
- 3) เลือกค่าความต้านทานและอัตราทนกำลังของ R_S
- 4) คำนวณค่ากำลังสูญเสียของซีเนอร์ไดโอด

ซีเนอร์ไดโอดจะต้องทำงานอยู่ภายใต้เงื่อนไข 3 ข้อ แต่อันดับแรกจะต้องเลือกเงื่อนไขที่ใกล้เคียงกับวงจรของเราที่สุด เงื่อนไขต่างๆ เหล่านั้นได้แก่

- 1) ระดับแรงดันไฟป้อน (V_S) มีค่าเปลี่ยนแปลง ส่วนกระแสโหลด (I_3) มีค่าคงที่
- 2) ระดับแรงดันไฟป้อนมีค่าคงที่ ส่วนกระแสโหลดมีค่าเปลี่ยนแปลง
- 3) ระดับแรงดันไฟป้อนมีค่าเปลี่ยนแปลง และกระแสโหลดมีค่าเปลี่ยนแปลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมการที่ใช้ในการออกแบบสำหรับทั้ง 3 กรณีนั้น แสดงให้เห็นในตารางที่ 1 และต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นขั้นตอนการออกแบบและตัวอย่างสำหรับเงื่อนไขแบบที่ 1 ถึงเงื่อนไขแบบที่ 3

การออกแบบสำหรับเงื่อนไขที่ 1

โดยการทำตามขั้นตอนข้างล่างเพื่อกำหนดตัวแปรของวงจร :

- 1) เลือกค่า V_z จากการใช้งาน
- 2) เลือกค่ากระแสไหล
- 3) คำนวณค่า R_s
- 4) คำนวณค่ากำลังสูญเสียของซีเนอร์ไดโอด
- 5) คำนวณค่าอัตราทนกำลังของซีเนอร์ไดโอด
- 6) คำนวณค่ากำลังสูญเสียของตัวต้านทาน R_s
- 7) เลือกอัตราทนกำลังของตัวต้านทาน R_s

ตัวอย่าง : จงออกแบบวงจรรักษาระดับแรงดันโดยใช้ซีเนอร์ไดโอด ดังแสดงในรูปที่ 2.13 เพื่อให้ได้ระดับแรงดันเอาต์พุตเป็นไฟตรง 6.8 โวลต์ โดยมีกระแสไหล 75 มิลลิแอมป์ แหล่งจ่ายไฟมาจากแบตเตอรี่รถยนต์ ซึ่งปกติแล้วจะมีค่าแรงดันไฟตรงเปลี่ยนแปลงจาก 12 ถึง 15 โวลต์เนื่องจากความเร็วของเครื่องยนต์จะเปลี่ยนจากตอนเดินเบาไปสู่รอบหมุนสูงขึ้น

ขั้นตอนที่ 1 : เลือกค่า $V_z = 6.8$ โวลต์ดีซี (จากการกำหนดให้มา)

ขั้นตอนที่ 2 : กำหนดค่ากระแสไหล = 0.075 แอมแปร์ (จากการกำหนดให้มา)

ขั้นตอนที่ 3 : $R_s = \frac{(V_{min} - V_z)}{1.1I_z}$

ข้อสังเกต : ใช้ค่า 1.1 I_z เพื่อยอมให้กระแสไหลใน R_s เพิ่มขึ้น 10%

$$\begin{aligned} R_s &= (12 - 6.8) / (1.1 \times 0.075) \\ &= 5.2(V) / 0.083(A) \\ &= 63\Omega \end{aligned}$$

ขั้นตอนที่ 4 : คำนวณค่า P_{Ds}

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$P_{DS} = \frac{(V_{\max} - V_Z)^2}{R_1} - (I_3 V_Z)$$

$$P_{DS} = [(15 - 6.8)2 / 63] - (0.075 \times 6.8)$$

$$= 0.57W$$

ขั้นตอนที่ 5 : เลือกอัตราทนกำลังของ D_S เนื่องจากการคำนวณได้ค่า P_D เท่ากับ 0.57 วัตต์ เราสามารถใช้ซีเนอร์ขนาด 1 วัตต์ ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว เป็นการฝึกหัดที่ดีที่สุดที่จะใช้ไดโอด ที่มีอัตราทนกำลังสูงกว่าค่า P_{D_S} ที่ได้จากการคำนวณ 20% หรือมากกว่า

ขั้นตอนที่ 6 คำนวณหาค่า P_{R_S}

$$P_{R_S} = P_{D_S} + I_3 V_Z$$

$$= 0.57 + (0.075)(6.8)$$

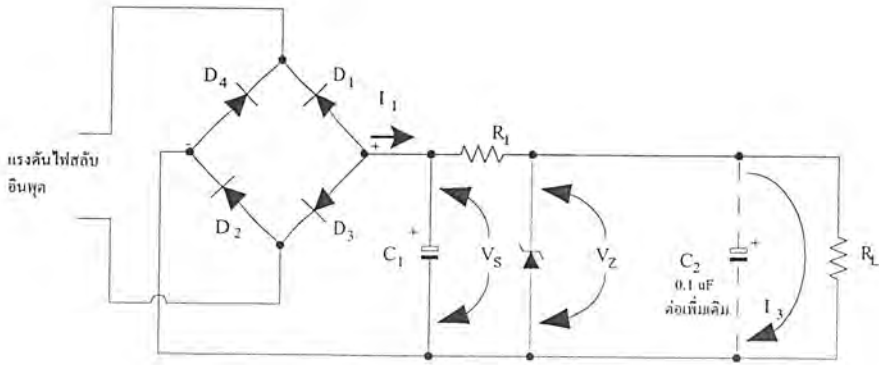
$$= 1.08W$$

ขั้นตอนที่ 7 : พิจารณาเลือกอัตราทนกำลังของ R_S เนื่องจาก P_{R_S} เท่ากับ 1.07 วัตต์ เราจะเลือกใช้ตัวต้านทาน R_S ขนาด 2 วัตต์ ซึ่งเป็นค่ามาตรฐานค่าถัดไปที่มี โดยเราใช้หลักเดียวกับอัตราทนกำลังของซีเนอร์ไดโอด คือเผื่อไว้ 20% หรือมากกว่า การออกแบบสำหรับเงื่อนไขที่ 2 และ 3

สำหรับเทคนิคในการออกแบบตามเงื่อนไขที่ 2 และ 3 นั้น จะเหมือนกับในเงื่อนไขที่ 1 ทุกอย่างยกเว้น ในเงื่อนไขที่ 2 ใช้ค่า $I_{3\max}$ แทนค่า I_3 (เงื่อนไขที่ 2 ใช้แทนค่ากระแสที่เปลี่ยนแปลง) ในเงื่อนไขที่ 3 ใช้ค่า $V_{\min}$ เช่นเดียวกับเงื่อนไขที่ 1 และใช้ค่า $I_{3\max}$ เช่นเดียวกับเงื่อนไขที่ 2

ซีเนอร์ไดโอดนั้น จะได้รับผลกระทบจากความผิดพลาดของระดับแรงดันอินพุตเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ และนอกจากนี้ จากหลักความจริงที่ว่าระดับแรงดันอินพุตนั้นมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปได้มากกว่าที่จะมีค่าคงที่อย่างแน่นอน แต่ก็ยังมีวิธีการในการเอาชนะข้อจำกัดเหล่านี้ แต่ในขณะนี้จะต้องระมัดระวังถึงความเที่ยงตรง ความแน่นอน ระดับแรงดันอินพุตซึ่งสามารถพบได้จากไดโอดแบบพิเศษที่ใช้เป็นแรงดันอ้างอิงและในอุปกรณ์ที่เป็นแบบวงจรรวม ซึ่งภายในบรรจุซีเนอร์ไดโอดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

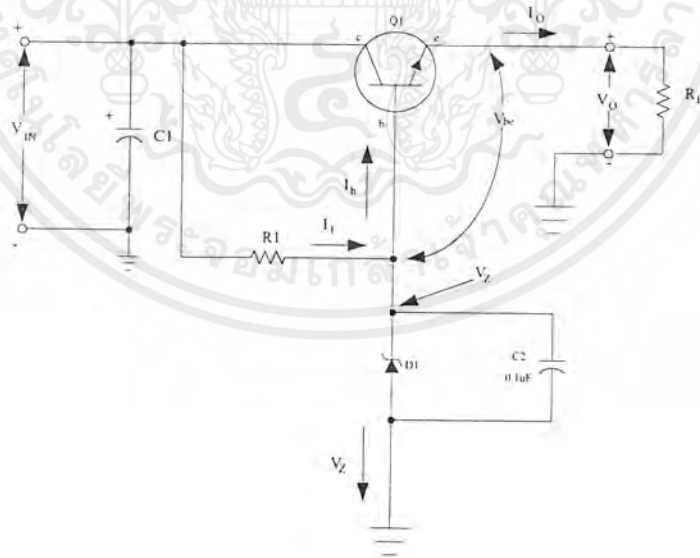

รูปที่ 2.13 แหล่งจ่ายไฟกระแสตรง

2.2.18 วงจรรักษาแรงดันที่ใช้ทรานซิสเตอร์

เราสามารถที่จะเพิ่มความสามารถในการจ่ายกระแสของซีเนอริไดโอด โดยใช้ซีเนอริไดโอดในการควบคุมรอยต่อระหว่าง B-E ของทรานซิสเตอร์

ในรูปที่ 2.14 แสดงวงจรรักษาแรงดันที่ใช้ทรานซิสเตอร์ต่ออนุกรม (Q_1) โดยในรูปที่ 2.14 นี้ เป็นตัวอย่างของวงจรรักษาแรงดันแบบอนุกรม เนื่องจากรอยต่อระหว่างขา C-E ของ Q_1 จะต่ออนุกรมอยู่กับโหลด (R_L)

รูปที่ 2.14 วงจรควบคุมการจ่ายกระแสโดยทรานซิสเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวเก็บประจุ C_1 ในรูปที่ 2.14 นั้นเป็นตัวเก็บประจุที่ใช้กรองกระแสแบบธรรมดา ที่อยู่ตรงเอาต์พุตของวงจรเรียงกระแส ตัวเก็บประจุนี้ควรมีค่าอย่างต่ำ 1000 ไมโครฟารัดต่อกระแสไหลลดเอาต์พุตสูงสุด 1 แอมแปร์ (I_{Omax}) ระดับแรงดันเอาต์พุตจะถูกกำหนด โดยค่าความต่างศักย์ของซีเนอร์ (V_Z) และมีค่าโดยประมาณเท่ากับ

$$V_O = V_Z + V_{be} \quad (2.21)$$

เมื่อ V_{be} มีค่าประมาณ 0.7 โวลต์ สำหรับทรานซิสเตอร์แบบซิลิกอน

ค่ากระแสไหลลดสำหรับซีเนอร์ไดโอดในรูปที่ 2.14 จะเป็นกระแสเบส (I_B) ของ Q_1 เนื่องจากกระแสนี้มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับระดับแรงดันอินพุต เราใช้สมการในการออกแบบในเงื่อนไขที่ 3 ข้างต้น สำหรับวงจรรักษาระดับแรงดันด้วยซีเนอร์ไดโอด

เราจะต้องเลือกทรานซิสเตอร์สำหรับ Q_1 ซึ่งจะต้อง (1) สามารถรับค่ากระแสเอาต์พุตสูงสุด (I_O) ได้ (2) มีค่าระดับแรงดันที่ขาคอลเลคเตอร์อย่างน้อยสูงเท่ากับค่าสูงสุดของ V_{in} (3) สามารถกระจายกำลังงานโดยแทนค่าด้วย $(V_{in} - V_{ce}) \times I_O$ และ (4) มีค่าอัตราขยายกระแส (Current Gain : h_{fe}) ที่เพียงพอเมื่อถูกขับด้วย I_B ที่เหมาะสม

อัตราขยายกระแส (เบต้าหรือ h_{fe}) เป็นอัตราส่วนระหว่างกระแสคอลเลคเตอร์ (I_C) ต่อกระแสเบส (I_B)

$$h_{fe} = \frac{I_C}{I_B} \quad (2.22)$$

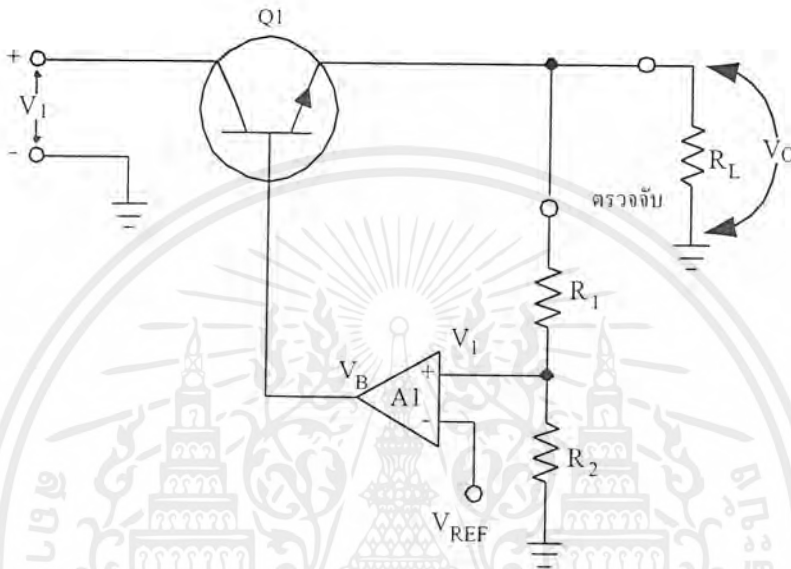
ทรานซิสเตอร์ที่เลือกมาใช้เป็น Q_1 จะต้องมีความสัมพันธ์ตรงตามกฎเกณฑ์นี้

วงจรรักษาระดับแรงดันแบบอนุกรมนี้สามารถคิดใหม่ดังแสดงในรูปที่ 2.15 โดยทรานซิสเตอร์ที่ต่ออนุกรมอยู่นั้นเหมือนกับในรูปที่ 2.14 แต่วงจรที่ใช้ควบคุมที่ขาเบสของทรานซิสเตอร์ได้รับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ในรูปที่ 2.15 แรงดันที่ใช้ควบคุมขาเบสจะเป็นความต่างศักย์เอาต์พุต (V_B) ที่สร้างจากวงจรขยายสัญญาณ A_1

วงจรขยายนี้จะมีอินพุตที่เป็นแบบค่าความแตกต่าง (Differential Input) โดยระดับแรงดันอ้างอิง (V_{REF}) จะป้อนเข้าสู่ขาอินพุตที่ไม่กลับสัญญาณ (Non-Inverting Input) ในขณะที่ระดับความต่างศักย์เอาต์พุตที่เป็นจริงนี้อาจจะเป็นค่า V_O ที่แท้จริง หรือเป็นเปอร์เซ็นต์ของแรงดันเอาต์พุต (V_1) หลังจากผ่านวงจรแบ่งระดับแรงดัน (R_1 และ R_2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

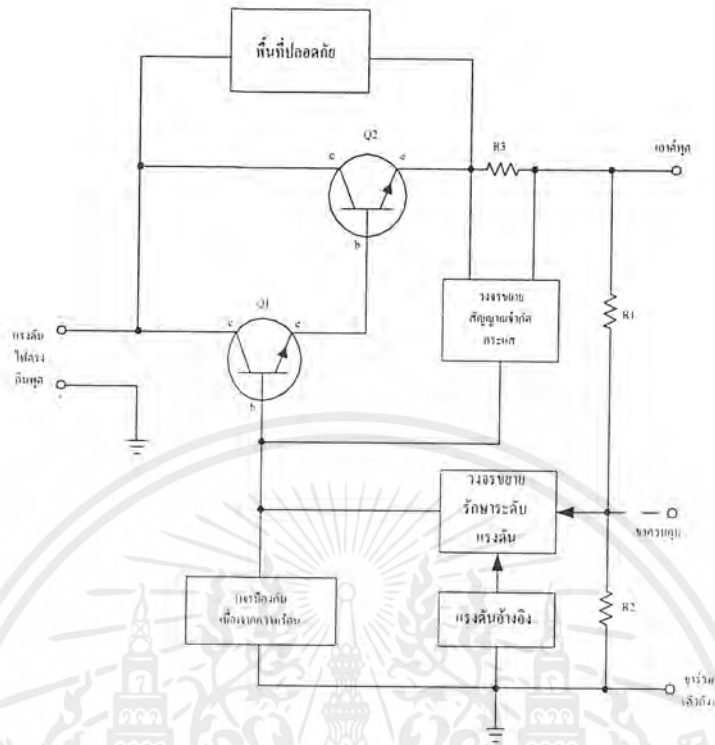
เอาต์พุตของวงจรขยายสัญญาณ A_1 นี้จะแปรผันโดยตรงกับ (ก) ค่าความแตกต่างของอัตราขยายแรงดันของ A_1 และ (ข) ค่าแรงดันที่แตกต่างกันของ $V_{REF}-V_1$

รูปที่ 2.15 ระดับแรงดันป้อนกลับจากเอาต์พุต

วงจรรักษาระดับแรงดันในรูปที่ 2.15 นี้ บางครั้งเรียกว่า วงจรรักษาระดับแรงดันแบบป้อนกลับ (Feedback Voltage Regulator) เนื่องจากมันทำงานโดยการเปรียบเทียบค่าระดับแรงดันเอาต์พุตที่เป็นจริงกับที่ควรจะเป็น จาก V_{REF} เส้นทางการใช้ในการตรวจรับ (Sense Line) นั้นจะใช้สำหรับรับเอาต์พุตอย่างของระดับแรงดัน ในหลายๆ กรณีเส้นทางการใช้ตรวจรับจะต่อโดยตรงกับขั้วเอาต์พุตของวงจรรักษาระดับแรงดัน ส่วนบางกรณีเส้นทางการใช้ตรวจรับจะต่อโดยตรงกับขั้วเอาต์พุตของวงจรรักษาระดับแรงดัน ส่วนบางกรณีเส้นทางการใช้ตรวจรับจะถูกแยกออกไปดังนั้นมันสามารถที่จะต่อเข้ากับขั้วบวที่โหลดเลย ซึ่งกรณีนี้จะเป็นสิ่งที่มีควมจำเป็นเมื่อแหล่งจ่ายไฟกระแสสูงถูกต่อเข้ากับโหลด โดยใช้สายตัวนำที่ยาวมากกว่า 2-3 นิ้วขึ้นไป แรงดันที่ลดลงเกิดขึ้นในสายตัวนำอาจจะมากจนต้องคำนึงถึง และถ้าใช้เส้นทางการตรวจรับแยกออกไปที่โหลดแล้วจะทำให้วงจรรักษาระดับแรงดันเห็นค่าแรงดันที่ตัวโหลดแทนที่จะไปรับรู้ถึงแรงดันที่เอาต์พุตของแหล่งจ่ายไฟเองที่ไม่ถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.16 ไปวงจรรวมที่ใช้รักษาแรงดัน

2.2.19 วงจรรักษาแรงดันแรงดันที่ใช้ไอซี

ปัจจุบันนี้มีวงจรรักษาแรงดันที่ทำมาจากวงจรรวม หรือ วงจรไฮบริด (Hybrid Regulator) ที่มีความเชื่อถือได้สูง จำหน่ายมากมาย อุปกรณ์เหล่านั้นบางตัวก็เป็นแบบง่าย ๆ ในขณะที่บางชนิดก็มีความสลับซับซ้อนมาก อุปกรณ์เหล่านี้มีขายในย่านกระแสจาก 100 มิลลิแอมป์ ถึง 35 แอมป์ และระดับแรงดันไฟตรงจาก 2 โวลต์ถึง 24 โวลต์

อุปกรณ์บางตัวจะมีขั้วต่อเพียง 3 ขั้ว (อินพุต เอาต์พุตและข้วร่วม) และทำงานให้ระดับแรงดันค่ามาตรฐานออกมากจกที่ ในขณะที่บางตัวจะมีขาต่อมากกว่านี้ และสามารถปรับค่าแรงดันได้ การบรรจุอุปกรณ์ลงในตัวถังจะเริ่มจากตัวถังของทรานซิสเตอร์แบบ 3 ขา จนกระทั่งถึงตัวถังแบบดินตะขาบ (DIP) และตัวถังโลหะ ตัวถังแบบไอซี จนกระทั่งถึง ตัวถังแบบพิเศษที่ทำมาโดยเฉพาะ

ในรูปที่ 2.16 จะแสดงให้เห็นถึงผังการทำงานภายในของวงจรรักษาแรงดันแบบทั่วไปที่มีคุณภาพสูง และบรรจุในตัวถังแบบสามขาและสี่ขาของไอซีรักษาแรงดัน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะบรรจุอยู่ในตัวถังทรานซิสเตอร์แบบมาตรฐาน ส่วนคุณสมบัติในการป้องกันกระแสเกินจะได้กล่าวในภายหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยทั่วไป ไอซีรักษาแรงดันแบบ 3 ขา จะทำงานกับระดับแรงดันอินพุตจาก จนถึง 35 หรือ 40 โวลต์ (ขึ้นอยู่กับแต่ละรุ่น) บางรุ่นต้องการเพียงความแตกต่างระหว่างแรงดันอินพุต กับเอาต์พุตแค่ 2 โวลต์ ($V_o + 2$ โวลต์) สำหรับวงจรรักษาแรงดันแบบขนาด +5 โวลต์ จะต้องการระดับแรงดันทางด้านอินพุตเท่ากับ 7 ถึง 8 โวลต์ ซึ่งก็เป็นเหตุผลที่ทำให้ไมบัซของไมโคร-คอมพิวเตอร์แบบ S-100 ใช้ระดับแรงดัน 8 โวลต์ (ยังไม่ได้รักษาแรงดัน) ที่บัซแหล่งจ่ายไฟหลัก เนื่องจากหม้อแปลงจุดไส้หลอดขนาด 6.3 โวลต์ อาร์เอ็มเอสจะสามารถจ่ายระดับแรงดันที่ถูกต้อง ถ้าใช้วงจรเรียงกระแสแบบบริดจ์เต็มคลื่นและใช้วงจรกรองกระแส ขนาด 1000 ไมโครฟารัดต่อแอมแปร์

สำหรับไอซีที่ใช้รักษาแรงดันแบบตัวถัง 3 ขา ส่วนใหญ่แล้ว ตัวเลขที่บอกชนิดจะบอกเราถึงบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับคุณสมบัติของมัน ยกตัวอย่างเช่น อัตราการทนแรงดัน อัตราการทนกระแสโดยประมาณ และให้ระดับแรงดันบวกหรือลบ

ตัวเลขที่พิมพ์อยู่บนตัวถังแต่ละตัวนั้นบอกเราถึงขั้วของแรงดันที่ไอซีนั้นจะมีอยู่ 2 กลุ่มหลักๆ คือแบบไฟบวกและแบบไฟลบ โดยจะกำหนดเป็นตัวเลขอยู่ 4 แบบคือ

แบบให้แรงดันบวก : 78XX และ LM340NXX

แบบให้แรงดันลบ : 79XX และ LM320NXX

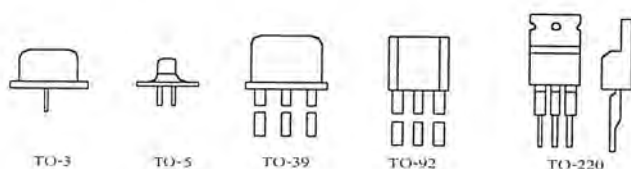
สำหรับทั้ง 4 กรณี ค่า XX จะระบุถึงระดับแรงดันเอาต์พุต ยกตัวอย่าง เช่น เบอร์ 7805 และ LM340N05 จะเป็นไอซีรักษาแรงดัน 5 โวลต์ ในขณะที่เบอร์ 7812 และ LM340N12 จะเป็นไอซีรักษาแรงดันขนาด 12 โวลต์

ส่วนตัวอักษร N นั้น จะระบุถึงแบบของตัวถังที่บรรจุอยู่ และจะบอกโดยอ้อมถึงอัตราการทนกระแสโดยประมาณ โดยชื่อตัวถังที่ตั้งขึ้นมา ได้แก่

H จะหมายถึง ตัวถังแบบ TO-5 จะจ่ายกระแสได้ประมาณ 100 mA

K จะหมายถึง ตัวถังแบบ TO-3 จะจ่ายกระแสได้ประมาณ 1A*

T จะหมายถึง ตัวถังแบบ TO-220 จะจ่ายกระแสได้ประมาณ 750 mA

รูปที่ 2.17 ตัวถังของไอซีรักษาแรงดันแบบ 3 ขา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมายเหตุ * หมายถึง ใช้งานในสภาพแวดล้อมที่เป็นอากาศ ซึ่งจะจ่ายกระแสได้สูงกว่านี้ โดยใช้แผ่นระบายความร้อนที่เหมาะสม หรือใช้พัดลมช่วยเป่า ตัวถังแบบ TO-3 สามารถมีอัตราทนกำลังได้ 3.5 และ 10 แอมป์ แต่ส่วนใหญ่แล้วจะทนได้สูงสุด 1 แอมป์

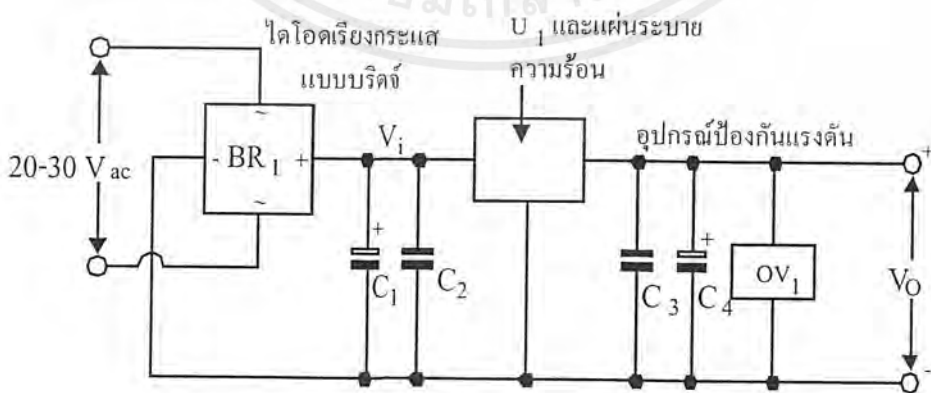
ดังนั้น ไอซีเบอร์ LM340K05 จึงเป็นไอซีรักษาระดับแรงดันบวก ขนาด 5 โวลต์ บรรจุในตัวถังแบบ TO-3 และจะสามารถรับค่ากระแสเอาต์พุตขนาด 1 แอมป์ได้อย่างปลอดภัย

2.2.20 การรักษาระดับแรงดันโดยใช้ไอซี 3 ขา

วงจรรักษาระดับแรงดันที่ใช้ไอซีแบบ 3 ขานี้ เป็นกลุ่มของอุปกรณ์ซึ่งให้ค่าระดับแรงดันเอาต์พุตคงที่ บรรจุอยู่ในตัวถังของทรานซิสเตอร์แบบมาตรฐาน (แบบ TO-3, TO-39, TO-5 และ TO-220) กระแสเอาต์พุตสูงสุดที่จ่ายได้อยู่ในย่านจาก 100 มิลลิแอมป์ ในตัวถังแบบ TO-5 (และ TO-39, TO-92) ไปจนถึง 10 แอมแปร์ ในตัวถังแบบ TO-3 และ TO-220 นั้น ส่วนใหญ่จะอยู่ในอัตรา 750 มิลลิแอมป์ จนถึง 1 แอมแปร์

ในรูปที่ 2.17 แสดงให้เห็นถึงรูปร่างของตัวถังประเภทต่าง ๆ ที่นิยมใช้บรรจุวงจรไอซีรักษาระดับแรงดันแบบ 3 ขาเป็นส่วนใหญ่ จงสังเกตว่าทุกตัวเป็นตัวถังทรานซิสเตอร์แบบมาตรฐาน แต่ก็มีบางแบบที่ใช้ตัวถังต่างจากนี้ไป ซึ่งก็ใช้ในอุปกรณ์ชนิดพิเศษและขึ้นกับบริษัทผู้ผลิตด้วย

วงจรมาตรฐานทั่วไปที่นิยมใช้ไอซีรักษาระดับแรงดันแบบ 3 ขา นั้นแสดงให้เห็นในรูปที่ 18 อุปกรณ์บางตัวในวงจรก็เป็นแบบเพิ่มเติมเป็นพิเศษ (Optional) แต่บางตัวก็พบว่าใช้อยู่เสมอ ๆ ทุกวงจร ในรูปที่ 2.18 นี้ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงหม้อแปลงไฟฟ้าและแหล่งจ่ายไฟกระแสสลับซึ่งก็ใช้เหมือน ๆ กันไม่ว่าจะเป็นวงจรรักษาระดับแรงดัน หรือไม่มีการรักษาระดับแรงดันก็ตาม

รูปที่ 2.18 วงจรรักษาระดับแรงดันโดยใช้ไอซีแบบ 3 ขา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไดโอดเรียงกระแสแบบบริดจ์ BR₁ และตัวเก็บประจุ C₁ นั้น เหมือนกันหมดสำหรับ แหล่งจ่ายไฟใด ๆ การเลือกใช้อุปกรณ์เหล่านี้ได้กล่าวมาแล้วมีกฎแบบง่าย ๆ ในการเลือกค่าตัวเก็บประจุ C₁ คือมีค่าไม่ต่ำกว่า 1000 ไมโครฟารัดต่อแอมแปร์ของกระแสไหลลดค่าสูงสุด เช่น สำหรับ แหล่งจ่ายไฟขนาด 3 แอมแปร์ จะใช้ตัวเก็บประจุในการกรองกระแสขนาด 3000 ไมโครฟารัด

ตัวเก็บประจุ C₂ และ C₃ ใช้สำหรับปรับค่าความต้านทานต่อสัญญาณรบกวนให้ดีขึ้น และมีค่าอยู่ระหว่าง 0.1 ไมโครฟารัด และ 0.47 ไมโครฟารัด ค่าที่แท้จริงขึ้นอยู่กับการใช้ ยกเว้นว่าเมื่อออกแบบให้จ่ายกระแสไหลได้สูงขึ้นก็จะเลือกค่าความจุสูงขึ้น สามารถใช้ค่าความจุ 0.1 ไมโครฟารัด สำหรับแหล่งจ่ายไฟขนาด 1 แอมแปร์ และค่าความจุ 0.33 ไมโครฟารัด หรือ 0.47 ไมโครฟารัด สำหรับกระแสขนาด 3 และ 5 แอมแปร์

ตำแหน่งของ C₂ และ C₃ นั้น เป็นสิ่งสำคัญมาก ตัวเก็บประจุเหล่านี้ใช้สำหรับกด สัญญาณรบกวนต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยพัลส์ความถี่สูง ๆ ดังนั้น ตัวเก็บประจุ C₂ และ C₃ จะต้องติดตั้งให้ใกล้กับตัวถังของไอซีรักษาระดับแรงดันเท่าที่จะทำได้ บางวงจรจะแนะนำให้ติดตั้ง C₂ และ C₃ เข้ากับตัวถังของ U₁ เลยทีเดียว ถ้าตัวเก็บประจุเหล่านี้ถูกติดตั้งห่างจาก U₁ มากเกินไป หรือขาดหรือลือไววายเกินไป จะทำให้การทำงานของตัวเก็บประจุมีประสิทธิภาพลดลง

สำหรับตัวเก็บประจุ C₄ เป็นตัวที่เพิ่มเติมเข้ามา แต่ก็แนะนำให้หมีโดยเฉพาะในวงจรที่มีการเปลี่ยนแปลงของกระแสไหลอย่างมากในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เช่นในวงจรดิจิทัล ซึ่งในกรณี เช่นนี้เป็นหน้าที่ของตัวเก็บประจุ C₄

หน้าที่ของ C₄ ก็คือ ปรับค่าการตอบสนองทางด้านทรานเซียนต์ (Transient Response) ของวงจรรักษาระดับแรงดัน ตัวเก็บประจุจะทำหน้าที่เป็นแหล่งสะสมประจุ เพื่อที่จะป้อนกระแสเข้าสู่โหลดในช่วงเวลาสั้น ๆ ในขณะที่วงจรรักษาระดับแรงดันกำลังปรับตัวเอง เพื่อรับกับความ ต้องการกระแสที่สูงขึ้น

อุปกรณ์ที่ระบุว่าเป็น OV₁ นั้น เป็นวงจรป้องกันแรงดันเกิน บางครั้งเรียกว่าวงจรเอสซีอาร์ ไครวบาร์ (SCR Crowbar) หน้าที่ของ OV₁ นั้นก็เพื่อป้องกันวงจรภายนอกที่รับกระแสจากวงจร รักษาระดับแรงดันนี้ ไม่ให้เกิดความเสียหายเมื่อวงจรรักษาระดับแรงดัน U₁ เกิดการเสียหายขึ้น

โดยปกติระดับแรงดันอินพุต v_i จะสูงกว่าระดับแรงดันเอาต์พุต V_o อย่างน้อย 2-3 โวลต์ และมักจะมีค่าสูงกว่า V_o มากในหลายวงจร ถ้าหาก U₁ เกิดเสียหายและทำให้แรงดัน อินพุต V_i ปรากฏที่เอาต์พุต V_o (ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นเช่นนี้) ก็จะทำให้อุปกรณ์ที่ต่ออยู่ได้รับความเสียหายได้ ยกตัวอย่างเช่นในวงจรที่ที่แอลถ้าหาก U₁ เกิดเสียหายจะทำให้ปรากฏแรงดัน +8 โวลต์ ขึ้นที่เอาต์พุตแรงดัน 5 โวลต์ ซึ่งก็จะทำให้ไอซีที่ที่แอลเสียหายขึ้นมาทันที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

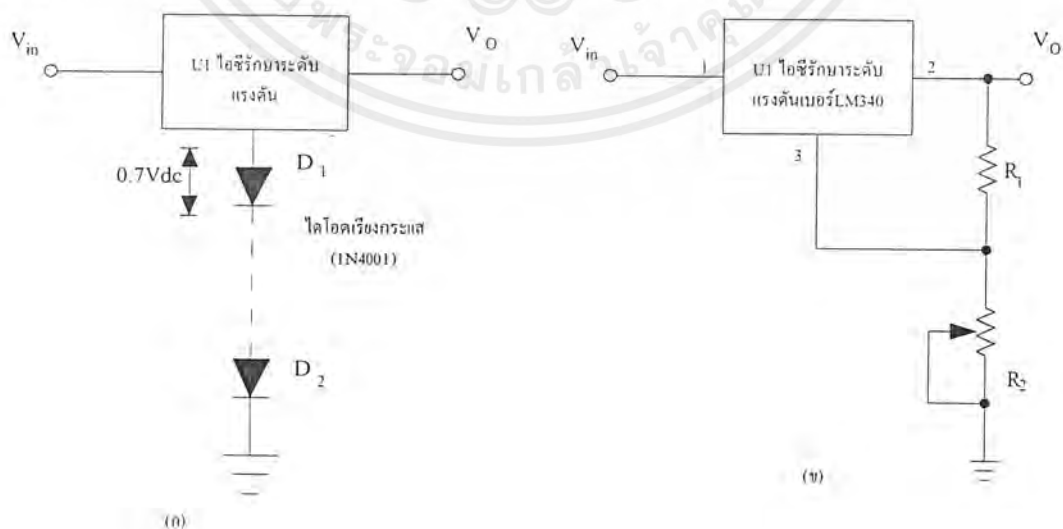
แผ่นระบายความร้อนสำหรับ V_1 นั้น บางครั้งจะมีเพิ่มเติมขึ้นมาโดยผู้ผลิตบางราย แต่จริงๆ แล้วขอแนะนำให้ติดแผ่นระบายความร้อนให้กับวงจรรักษาระดับแรงดันทุกชนิด เนื่องจากวงจรรักษาระดับแรงดันเป็นอุปกรณ์สารกึ่งตัวนำที่จะกระจายพลังงานออกมา ดังนั้นความเชื่อถือได้จะแปรผันโดยตรงกับค่าอุณหภูมิ สำหรับวงจรที่จ่ายกระแสขนาด 1 แอมแปร์หรือที่น้อยกว่า ตัวถังที่เป็นโลหะของตัวเองนั้นก็อาจจะเพียงพอ ถ้าหากนอกเหนือจากนี้ก็ให้ติดตั้ง V_1 เข้ากับแผ่นระบายความร้อนแบบเป็นกริบ

2.2.21 เมื่อต้องการเปลี่ยนแปลงค่าแรงดันเอาต์พุต

ไอซีรักษาระดับแรงดันแบบ 3 ขานนั้น จะทำมาสำหรับระดับแรงดันคงที่ขนาด 2.5, 10, 12, 15, 18 และ 24 โวลต์ ถ้าเราต้องการระดับแรงดันที่อยู่ระหว่างระดับแรงดันมาตรฐานแล้ว จะต้องใช้วิธีการบางอย่างเข้ามาช่วย ในรูปที่ 2.19 ได้แสดงให้เห็นถึงวิธีการเปลี่ยนระดับแรงดัน V_0 โดยใช้ไอซีรักษาระดับแรงดันแบบค่าคงที่ ซึ่งมีอยู่ 2 วิธีด้วยกัน

ในรูปที่ 2.19 (ก) แสดงให้เห็นถึงการใช้ไดโอดเรียงกระแส (เช่นเบอร์ 1N4001-1N4007 หรือเทียบเท่า) ต่อเข้าที่ขาาร่วมของไอซีรักษาระดับแรงดัน เพื่อที่จะเพิ่มค่าแรงดันเอาต์พุต (V_0) ค่าของ V_0 จะเปลี่ยนแปลงไปประมาณ 0.7 โวลต์ สำหรับไดโอดแต่ละตัวที่จะมาต่ออนุกรมกัน ถึงแม้ว่าวิธีนี้จะใช้ได้ แต่ก็ไม่แนะนำให้ทำเพราะว่า ระดับแรงดัน 0.7 โวลต์ ที่ตกคร่อมรอยต่อพีเอ็นของไดโอดนั้นจะมีค่าขึ้นกับอุณหภูมิ โดยส่วนใหญ่แล้วจะนิยมใช้วิธีในรูปที่ 2.19 (ข)

วงจรในรูปที่ 2.19 (ข) นั้นจะให้ขั้วต่อของขาาร่วมของไอซีรักษาระดับแรงดันมีค่าความต่างศักย์สูงขึ้นเป็นสัดส่วนกับระดับแรงดันเอาต์พุตที่ต้องการแทนที่จะต่อลงกราวด์

รูปที่ 2.19 ขนาดแรงดันที่ไม่เป็นมาตรฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่วิธีแก้ปัญหาคือที่ดีที่สุดในการปรับค่าแรงดัน ได้แก่ การใช้วงจรรักษาระดับแรงดันที่ ออกแบบมาเฉพาะงาน ไอซีรักษาระดับแรงดันที่ปรับค่าได้ที่มีจำหน่าย ได้แก่ เบอร์ LM 317 เบอร์ LM 338 และอุปกรณ์ของบริษัทแลมด้าอิเล็กทรอนิกส์ (LambdaElectronics) เบอร์ LASXXU

ไอซีเบอร์ LM 338 เป็นไอซีรักษาระดับแรงดันที่สามารถจ่ายกระแสได้ 5 แอมแปร์ ใน ตัวถังแบบ TO-3 ซึ่งจะต้องติดตั้งแผ่นระบายความร้อนช่วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานะ เมื่อระดับ แรงดันอินพุต (V_i) สูงกว่าแรงดันเอาต์พุตมาก ซึ่งในสถานะนั้น จะเกิดขึ้นในแหล่งจ่ายไฟแบบ ปรับค่าได้เมื่อ V_o มีค่าต่ำสุดในวงจรรูปที่ 2.20 ใช้ไอซีเบอร์ LM 338

ยกตัวอย่างเช่น ระดับแรงดันอินพุต V_i จะสามารถปรับแรงดันออกได้จาก 1.2 โวลต์ ถึง 25 โวลต์ ที่ระดับแรงดันต่ำ การกระจายกำลังงานกำลังงาน P_D กระแสไหล 5 แอมแปร์ เท่ากับ

$$\begin{aligned} P_D &= (28 - 1.2V) \times (5A) \\ &= 134W \end{aligned}$$

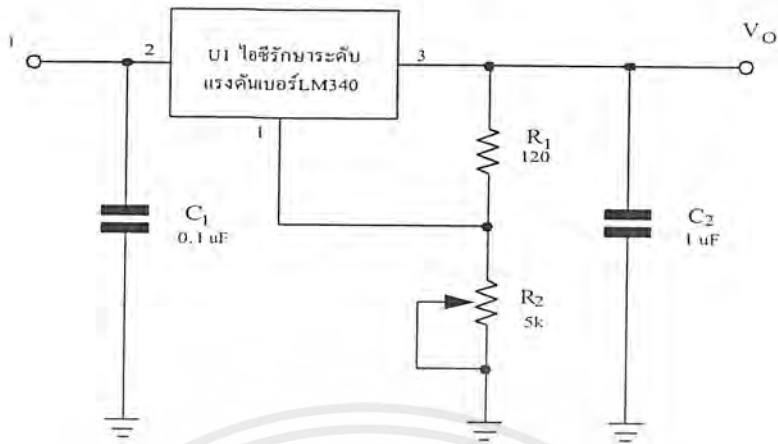
ปัญหาจะลดน้อยลงที่ค่าสูงสุดของ V_o โดยจะได้

$$\begin{aligned} P_D &= (V_i - V_o) \times (I_{LOAD}) \\ &= (28 - 25V) \times (5A) \\ &= 5W \end{aligned}$$

ระดับแรงดันเอาต์พุตของไอซีเบอร์ LM 338 จะถูกกำหนดโดยวงจรแบ่งระดับแรงดัน (R_1 และ R_2) ซึ่งอาจจะเป็นโพลีโตนชิโอมิเตอร์ หรือใช้ตัวต้านทานแบบค่าคงที่และโพลีโตนชิโอมิเตอร์ร่วมกัน ถ้าต้องการระดับแรงดันเอาต์พุตที่คงที่แล้ว R_1 และ R_2 ควรใช้มีค่าคงที่ทั้งสองตัว ระดับแรงดันเอาต์พุตจะถูกกำหนดโดย

$$V_o = \frac{(1.25V) \times R_2}{(R_1 + 1)} \quad (2.23)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.20 วงจรรักษาระดับแรงดันที่ใช้ไอซีเบอร์ LM 338

ส่วนมากแล้วค่าของ R_1 จะอยู่ระหว่าง 120 โอห์ม ถึง 250 โอห์ม และ R_2 จะใช้ปรับให้ได้ระดับแรงดันที่ต้องการ สมการข้างต้นสามารถเขียนใหม่ให้อยู่ในรูปที่เหมาะสมขึ้นดังนี้

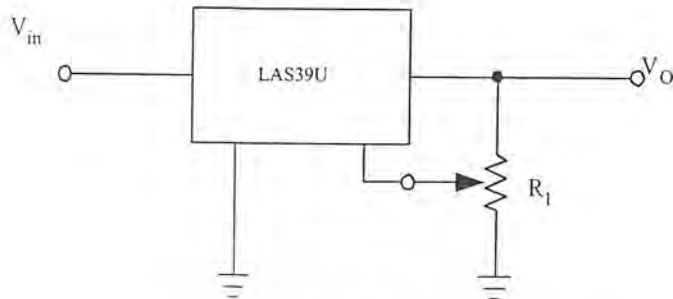
$$R_1 = \left(\frac{V_O}{1.25 - 1} \right) \times R_2 \quad (2.24)$$

ไอซีเบอร์ LM 338 เป็นวงจรรักษาระดับแรงดันที่จ่ายกระแสได้ 5 แอมแปร์ ดังนั้นจึงควรติดแผ่นระบายความร้อนแบบมีกริ๊บ และใช้จารบีซิลิโคนทาครอบต่อระหว่างผิวหน้าเพื่อให้การถ่ายเทความร้อนดีขึ้น สำหรับตัวถังแบบ TO-3 นี้ ตัวถังจะเป็นเอาพุตขาหนึ่ง ดังนั้น จึงต้องแยกตัวถังไม่ให้แตะกับกราวด์ ซึ่งจะทำให้ได้โดยการแยกตัวแผ่นระบายความร้อนออกจากกราวด์หรือใช้แผ่นระบายความร้อนออกจากกราวด์หรือใช้แผ่นไมก้าเป็นฉนวนรองตัวถังของไอซีเบอร์ LM 338

ในรูปที่ 2.21 ได้แสดงให้เห็นถึงวงจรรักษาระดับแรงดันที่ปรับค่าได้แบบอื่น ๆ โดยใช้ไอซีเบอร์ LAS - 39 ของแลมด้าอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอุปกรณ์นี้จะคล้ายคลึงกับไอซีเบอร์ LM 338 แต่สามารถจ่ายกระแสได้ถึง 8 แอมแปร์ ค่าของโพลเทนซิโอมิเตอร์ที่ใช้ปรับค่าแรงดันเท่ากับ

$$R_1 = \frac{V_O}{10A} \quad (2.25)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.21 วงจรรักษาระดับแรงดันแบบปรับค่าได้เบอร์ LAS 39U

2.2.22 วงจรรักษาระดับแรงดันที่จ่ายกระแสได้สูงขึ้น

วงจรรักษาระดับแรงดันที่สามารถจ่ายกระแสได้สูงขึ้นนี้ บางครั้งอาจจะเป็นที่ต้องการในโครงการทางด้านคิจิตลเครื่องส่งวิทยุสมัครเล่น และวงจรรขยายเสียง เราจะกำหนดว่ากระแสสูง หมายถึง กระแสนั้นสูงกว่า 5 – 8 แอมแปร์ วิธีหนึ่งที่ย่างที่สุดในการบรรลุถึงความต้องการนี้ ก็โดยการให้ทรานซิสเตอร์ตัวหนึ่งหรือหลายตัวต่ออนุกรมเข้าไปช่วย

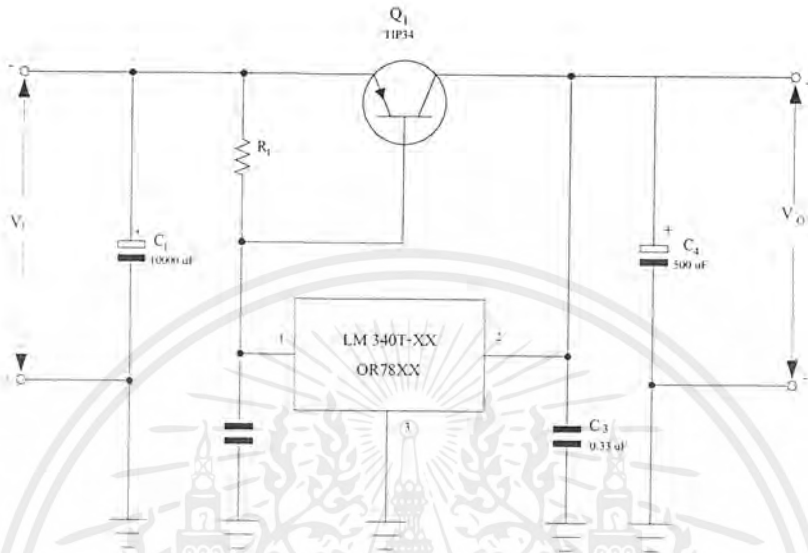
ในรูปที่ 2.22 และรูปที่ 2.23 จะแสดงในให้เห็นถึงวิธีเหล่านี้ ข้อได้เปรียบของวงจรเหล่านี้ได้แก่ การออกแบบนั้นทำได้ง่ายมากและเราสามารถให้ทรานซิสเตอร์กำลังที่มีค่าอัตราขยายต่ำลงได้ เนื่องจากไอซีรักษาระดับแรงดันสามารถจ่ายกระแสได้สูงขึ้น

ในวงจรทั้งสองแบบ แรงดันเอาต์พุตจะมีค่าโดยประมาณ ต่ำกว่าอัตราแรงดันเอาต์พุตของไอซีรักษาระดับแรงดันแบบ 3 ขาประมาณ 0.6 ถึง 0.7 โวลต์ เช่น โดยการใช้ไอซีรักษาระดับแรงดันเบอร์ LM 340T – 12 จะสามารถให้แรงดันเอาต์พุตประมาณ 11.4 โวลต์

ในรูปที่ 2.22 นั้น ใช้ทรานซิสเตอร์กำลังแบบพีเอ็นพี เบอร์ TIP – 34 สำหรับต่ออนุกรมกับไอซี วงจรนี้สามารถจ่ายกระแสได้ 5 – 6 แอมแปร์

ในบางกรณี การจ่ายกระแสที่สูงขึ้นนั้น สามารถทำได้โดยวงจรในรูปที่ 2.23 วงจรนี้ยังคงสามารถปรับค่าแรงดันเอาต์พุตได้อย่างเที่ยงตรงเช่นกัน โดยหัวใจของวงจรได้แก่ ไอซีรักษาระดับแรงดันแบบปรับค่าได้เบอร์ LM 317 (U_i) ซึ่งไอซีตัวนี้ จะสามารถตั้งค่าแรงดันอ้างอิงให้กับขาเบสของทรานซิสเตอร์ที่ต่ออนุกรมอยู่กับวงจรและยังสามารถจ่ายกระแสให้กับทรานซิสเตอร์ได้ถึง 1.5 แอมแปร์ ถ้าต้องการกระแสเบสมากกว่านี้แล้ว ให้ใช้เบอร์ LM 338 (ซึ่งสามารถจ่ายกระแสได้ถึง 5 แอมแปร์) แทนเบอร์ LM 317

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.22 วงจรนี้สามารถจ่ายกระแสได้สูงถึง 6–7 แอมแปร์

ระดับแรงดันเอาต์พุต V_0 จะน้อยกว่าระดับแรงดันที่จ่ายออกมาจาก V_1 เท่ากับ 0.7 โวลต์ โดยระดับแรงดันที่จ่ายออกมาจาก V_1 จะสามารถตั้งได้ เช่นเดียวกับของไอซีเบอร์ LM 338 ที่กล่าวมาแล้ว แต่ในกรณีนี้ R_2 จะถูกแทนด้วยตัวต้านทานสองตัว คือ R_{2a} และ R_{2b} สมการจะเขียนออกมาได้เป็น

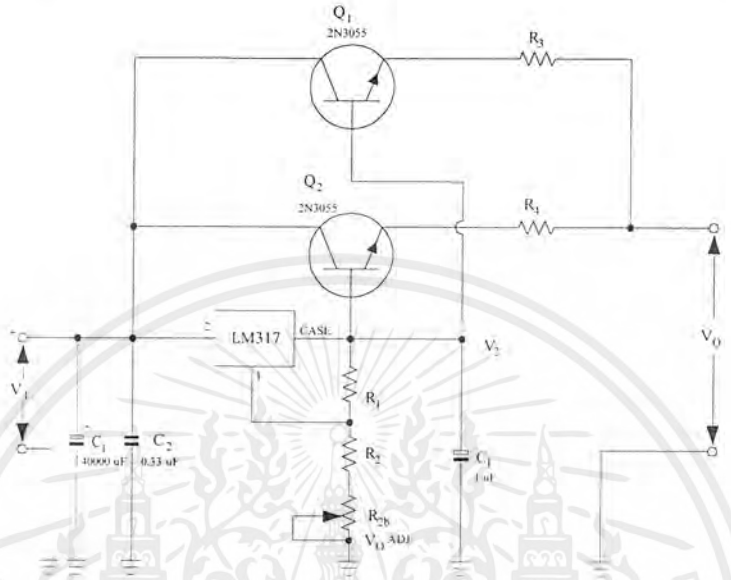
$$V_0 = \frac{1.25(R_{2a} + R_{2b})}{R_1 + 1 - 0.7V} \quad (2.24)$$

สมการนี้ได้ดัดแปลงมาจากสมการที่ใช้กับไอซีเบอร์ LM 338 โดยปกติแล้วไปเทนซิโอมิเตอร์ R_{2b} จะมีค่าประมาณจาก 10 ถึง 50 เปอร์เซ็นต์ของความต้านทาน $R_{2a} + R_{2b}$ ความเที่ยงตรงของอัตราส่วนระหว่าง R_{2a} กับ R_{2b} ขึ้นอยู่กับองศาของการควบคุม (ความละเอียด (Resolution)) และช่วง (จากค่าสูงสุดจนถึงต่ำสุดของค่า V_0) ที่ต้องการ

กระแสค่าสูง ๆ นี้ จะถูกรับโดยทรานซิสเตอร์ที่ต่ออนุกรมหนึ่งตัวหรือมากกว่า มีอัตราค่าสูงสุดที่ต้องคำนึงถึงในตอนแรกอยู่ 2 ตัวเมื่อจะเลือกใช้ทรานซิสเตอร์ คือ การกระจายกำลังงานของคอนลัคเตอร์ (Collector Power Dissipation) และค่ากระแสคอลลัคเตอร์นอกจากนี้แล้ว เรายัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดันอินพุตที่ตกคร่อมตัวมันอยู่ค่าการกระจายกำลังงานคอนลอคเตอร์ของทรานซิสเตอร์ที่มาต่ออนุกรมนี้ เท่ากับผลคูณของกระแสคอลลอคเตอร์สูงสุดกับแรงดันตกระหว่างขา C – E ซึ่งในกรณีนี้

รูปที่ 2.23 การเพิ่มค่าความสามารถในการจ่ายกระแสเอาต์พุต

เท่ากับผลต่างของ $V_1 - V_0$ สำหรับวงจรรักษาระดับแรงดันแบบปรับค่าได้นี้ อัตราการกระจายกำลังงานที่แท้จริง ซึ่งทรานซิสเตอร์จะได้รับ เท่ากับ

$$P_{D(max)} = I_{C(max)}(V_{I(max)} - V_{O(max)}) \tag{2.27}$$

เมื่อใช้ทรานซิสเตอร์ 2 ตัว หรือมากกว่าต่อขนานกัน เพื่อเพิ่มความสามารถในการจ่ายกระแสของวงจรรักษาระดับแรงดันเราจะต้องใช้ตัวต้านทานต่ออนุกรมกับขาอีมีเตอร์ของทรานซิสเตอร์แต่ละตัว เนื่องจากว่าค่าอัตราขยายกระแสของทรานซิสเตอร์แต่ละตัว จะมีค่าแตกต่างกันมาก แต่การเปลี่ยนแปลงของโหลดไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก ภายใต้สถานการณ์นั้น อาจปรากฏค่ากระแสที่รับโดยทรานซิสเตอร์ตัวหนึ่งมีค่าเกินอัตรา I_C สูงสุดของมัน

สำหรับกรณีนี้จะต้องมีการเลือกค่าอัตราขยายของทรานซิสเตอร์ที่จะนำมาใช้อย่างคร่าวๆ ก่อน โดยการใช้วงจรในรูปที่ 2.23 ทรานซิสเตอร์ Q_1 และ Q_2 เบอร์ 2N 3055 จะสามารถจ่ายกระแสออกไปได้สูงสุด 15 ถึง 20 แอมแปร์

ทางเลือกอื่นในการออกแบบวงจรรักษาระดับแรงดันแบบจ่ายกระแสได้สูง ได้แก่ การใช้ วงจรไฮบริด (Hybrid Unit) ที่ผลิตโดยบริษัทแลมด้าอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งบริษัทนี้มีชื่อเสียงทางด้าน การผลิตแหล่งจ่ายไฟแบบตั้งโต๊ะ และยังจำหน่ายอุปกรณ์ที่ใช้กับแหล่งจ่ายไฟด้วย ในรูปที่ 2.24 ได้แสดงให้เห็นถึงวงจรรักษาระดับแรงดันแบบไฮบริดที่จ่ายกระแสได้ 20 แอมแปร์ เบอร์ LAS – 52XX ตัวอักษร XX จะระบุถึงค่าระดับแรงดันเอาต์พุต ซึ่งอาจจะเป็น 5 หรือ 24 โวลต์

ตัวถังที่ใช้บรรจุวงจรรักษาระดับแรงดันนี้ แสดงให้เห็นในรูปที่ 2.24 (ก) ซึ่งได้รับการ ออกแบบด้วยอิพ็อกแบบพิเศษ โดยมีแผ่นระบายความร้อนอยู่ทางด้านบนและด้านล่าง ซึ่งแผ่น ระบายความร้อนหลักคือแผ่นด้านล่าง ต้องใช้ติดตั้งกับผิวหน้าของแผ่นระบายความร้อนภายนอก อีกที

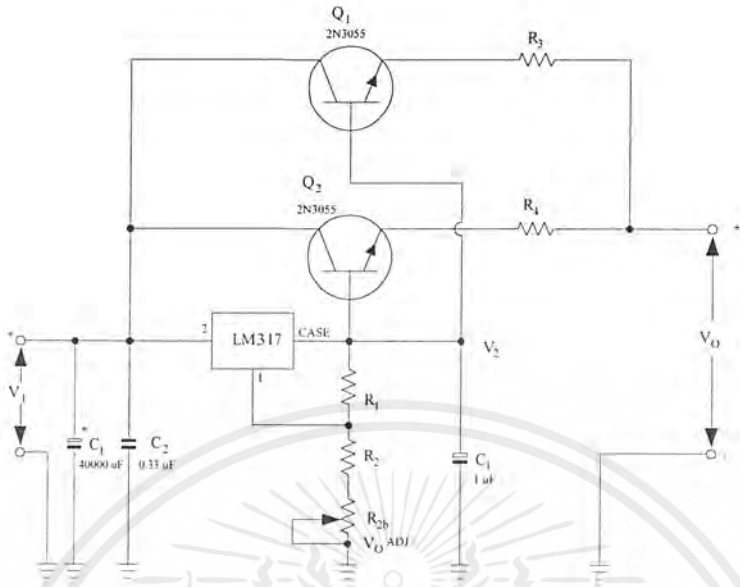
วงจรใช้งานจริงสำหรับไอซีเบอร์ LAS – 52XX แสดงไว้ในรูปที่ 2.24 (ข) ตัวเก็บประจุ C_1 จะใช้ในการกรองกระแสที่เอาต์พุตของวงจรเรียงกระแส ค่าความจุของตัวเก็บประจุนี้จะเท่ากับ 2000 ไมโคร/แอมแปร์ ดังนั้นสำหรับแหล่งจ่ายไฟขนาด 20 แอมแปร์ จะใช้ตัวเก็บประจุขนาด 40,000 ไมโครฟารัด

มีขา V+ อยู่ 2 ขั้ว สำหรับ ไอซีตัวนี้ โดยขาเบอร์ 1 จะเป็น ขา + หลัก (กระแสสูง) และใช้ ตัวอักษรกำกับว่า + V_i ขานี้จะต่อเข้ากับทรานซิสเตอร์ที่ใช้ต่ออนุกรมภายใน ขาเบอร์ 20 ซึ่งใช้ตัว อักษรกำกับว่า + V_{in} (ขาควบคุม) จะใช้ในการจ่ายกำลังงานให้กับวงจรควบคุมอัตราขยายภายใน แรงดันที่จ่ายให้กับขา 20 อย่างน้อยที่สุดเท่ากับ +7.5 โวลต์ดีซี ซึ่งความต้องการนี้จะพบได้ในไอซี เบอร์ LAS – 5212 และ LAS – 5224 โดยการต่อขา 1 กับขา 20 เข้าด้วยกัน

สำหรับไอซีเบอร์ LAS – 5205 นั้นแรงดันของอินพุตอาจอยู่ในช่วง 7 – 8 โวลต์ ดังนั้นใน บางช่วง แรงดันอินพุตนี้อาจจะตกลงมาเหลือต่ำกว่า 7.5 โวลต์ ดังนั้น ถ้าหากใช้แรงดันของ V_{in} สำหรับแหล่งจ่ายไฟ +5 โวลต์โดยใช้หม้อแปลงไฟฟ้ากระแสสลับขนาด 6.3 โวลต์แล้วอาจเกิด ปัญหาได้ ดังนั้น จึงควรหาแหล่งจ่ายไฟป้อนให้กับขา V_{in} ใหม่ เพื่อให้แน่ใจว่าแรงดันที่ขา นี้อย่าง น้อยไม่ต่ำกว่า 7.5 โวลต์ดีซี

ขาเบอร์ 14 และเบอร์ 16 เป็นขาใช้ตรวจจับ และใช้สำหรับส่งสัญญาณให้กับวงจรขยาย สัญญาณอ้างอิงภายในได้รู้ถึงระดับแรงดันใดที่ควรจะมีผลผลิตขึ้นสำหรับ V_o ถ้าสายที่ต่อออกจากเอาต์ พูตของวงจรรักษาระดับแรงดันไปยังโหนดนั้นสั้น และใช้สายขนาดใหญ่แล้ว ขา 14 สามารถต่อ เข้ากับ ขา 7 โดยผ่าน R_1 และขา 16 สามารถต่อลงกราวด์หรือต่อเข้ากับขา 3 และขา 5 ในหลาย กรณีเราจะต่อขาตรวจจับนี้เข้ากับขา + V_o และขา - V_o ที่โหนดเลย การต่อเช่นนี้จะทำให้วงจร รักษาระดับแรงดันนั้น สามารถวัดค่า V_o ที่ต้องการจริง ๆ และใช้ผลผลข้างเคียงอันอาจจะเกิดขึ้น จากแรงดันตกที่เกิดขึ้นในสายตัวนำด้วย

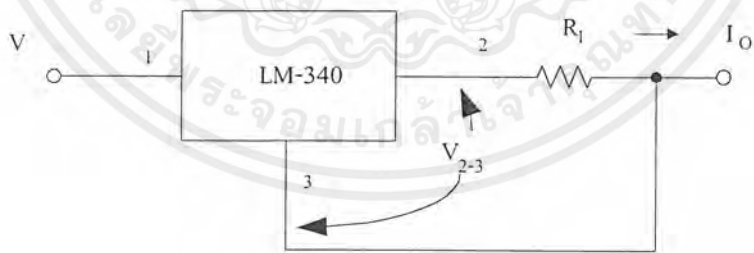
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.24 ไอซีเบอร์ LAS 52XX เป็นวงจรรักษาระดับแรงดันแบบไฮบริด

โปเทนชิโอมิเตอร์ R_1 นั้น ใช้สำหรับกำหนดค่า V_0 ที่ถูกต้องจริงๆ ให้ใกล้เคียงกับค่าที่ระบุไว้โดย XX ที่เบอร์ของอุปกรณ์ ค่าความต้านทานของ R_1 กำหนดโดย

$$R_1 = 0.25V_0 \times (1000\Omega / V) \tag{2.28}$$

รูปที่ 2.25 วงจรรักษาระดับแรงดัน ซึ่งต่อในลักษณะจ่ายกระแสคงที่

สำหรับอุปกรณ์เบอร์ LAS-5205 ขนาดเอาต์พุต 5 โวลต์นั้น เราต้องการความต้านทานที่สูงกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.23 วงจรจ่ายกระแสคงที่

ในรูปที่ 2.25 ได้แสดงให้เห็นถึงถึงไอซีรักษาแรงดันแบบ 3 ขา ที่ต่อเป็นแหล่งจ่ายกระแส กระแสเอาต์พุตจะหาได้อย่างประมาณเท่ากับ

$$I = \frac{V_{2-3}}{R_1 + I_Q} \quad (2.29)$$

เมื่อ I_Q เป็นค่ากระแสเอาต์พุต, V_{2-3} เป็นระดับแรงดันเอาต์พุต, R_1 เป็นค่าความต้านทานในหน่วยโอห์ม และ I_Q เป็นค่ากระแสในสภาวะสงบ (Quiescent Current) ของ U_1 (ซึ่งปกติจะอยู่ระหว่าง 1 – 5 มิลลิแอมป์)

2.2.24 การป้องกันไดโอดเรียงกระแส

วงจรเรียงกระแสในแหล่งจ่ายไฟกระแสตรงสมัยใหม่นี้ ทำมาจากไดโอดแบบรอบต่อพี – เอ็น ข้อได้เปรียบของไดโอดเหล่านี้ ได้แก่ มีขนาดเล็ก ไม่กินเนื้อที่ แต่ข้อเสียของมันก็คือ ไดโอดพวกนี้มีความไวต่อการเสียหายเนื่องจากทรานเซียนต์แรงดันสูง และความเสียหายอันเนื่องมาจากกระแสกระชากสูง ๆ

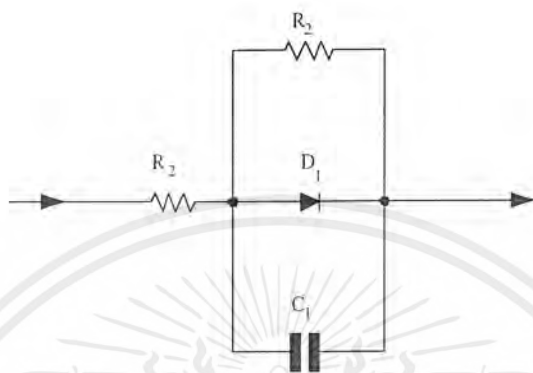
ในรูปที่ 2.26 ได้แสดงให้เห็นถึงการต่ออุปกรณ์เพิ่มเติมเพื่อใช้ป้องกันไดโอด ซึ่งไม่ได้ใช้ในทุกรณี แต่ส่วนใหญ่จะนำมาใช้กัน โดยตัวต้านทาน R_1 ที่ต่ออนุกรมนี้ใช้สำหรับจำกัดกระแสกระชาก โดยทั่วไปแล้วไดโอดจะมีค่าอัตราทนกระแสกระชากได้สูง ซึ่งกำหนดว่าทนกระแสเกินได้ 1 ไชเกิล เช่นในระบบไฟ 50 เฮิร์ตซ์ จะสามารถทนกระแสเกินได้ 1/50 วินาที หรือน้อยกว่า ถ้าหากอัตรากระแสเกินมีระยะเวลายาวนานกว่านี้ จะทำให้อัตราการทนกระแสของไดโอดลดลง

อาจกล่าวได้ว่า การเกิดกระแสเกินที่พบบ่อยที่สุดที่วงจรเรียงกระแสได้รับอยู่บ่อย ๆ ได้แก่ การสะสมประจุในตอนเริ่มแรกของตัวเก็บประจุในวงจรกรองกระแส ในสถานะที่ป้อนไฟเข้าแหล่งจ่ายไฟ ตัวเก็บประจุในวงจรกรองกระแสจะไม่มีประจุอยู่เลย ดังนั้น อัตรากระแสที่ใช้ในการประจุจะสูงมาก สำหรับแหล่งจ่ายไฟกระแสต่ำทั้งหลายจะไม่เกิดปัญหาเหล่านี้ เนื่องจากค่าความจุของตัวเก็บประจุในวงจรกรองกระแส มีค่าต่ำพอจะทำให้การประจุทำได้อย่างรวดเร็ว

ถ้าหากใช้ตัวเก็บประจุที่มีค่าความจุสูง ๆ กระแสจำนวนมากในช่วงของการเปลี่ยนไชเกิลจะยาวนานเพียงพอที่จะทำความเสียหายให้กับวงจรเรียงกระแสได้ หน้าที่ของตัวต้านทาน R_1 ก็เพื่อจำกัดค่ากระแสให้อยู่ในย่านที่ปลอดภัยในระหว่างช่วงของการเปลี่ยนไชเกิล ค่าของ R_1 อยู่ระหว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5 ถึง 100 โอห์ม ขึ้นอยู่กับระดับของแรงดันและกระแส ค่าที่เหมาะสมสามารถหาได้จากการคำนวณจากกฎของโอห์ม (E/I) โดยใช้ค่าแรงดันที่ปลอดภัยด้วยค่ากระแสสูงสุดที่อยู่ในย่านที่ปลอดภัย

รูปที่ 2.26 การดึงกระแสของวงจรเรียงกระแส

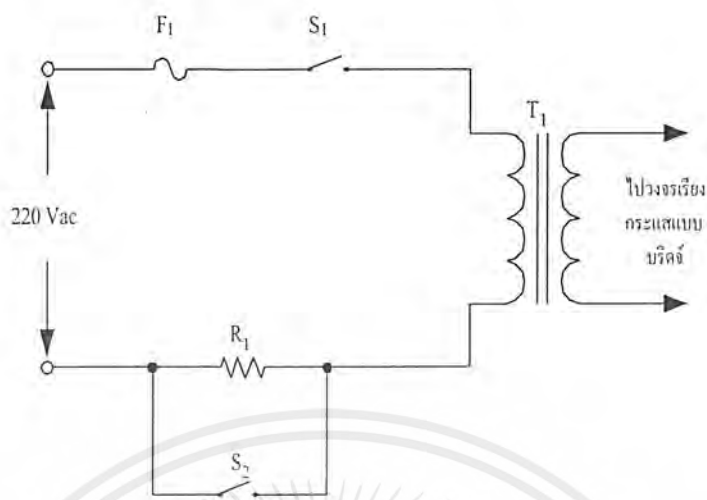
วิธีการอื่นในการป้องกันวงจรเรียงกระแสจากความเสียหาย ก็โดยการเพิ่มค่าแรงดันของแหล่งจ่ายไฟกระแสสลับให้แก่ไดโอดอย่างช้า ๆ แต่จะกล่าวถึงวิธีการนี้ในตอนหลัง

ตัวต้านทานที่ต่อขนานคร่อมไดโอด (R_2 ในรูปที่ 2.26) ใช้เมื่อมีการต่อไดโอดสองตัวหรือมากกว่าอนุกรมกันซึ่งวิธีการนี้ใช้สำหรับเพิ่มค่าอัตราการทนแรงดันย้อนกลับสูงสุดของไดโอด เนื่องจากความแตกต่างของไดโอดแต่ละตัวทำให้แรงดันตกคร่อมไดโอดแต่ละตัว ทำให้แรงดันตกคร่อมไดโอดอาจแตกต่างกันไปบ้าง โดยการใส่ตัวต้านทานค่าเท่ากันต่อขนานกับไดโอดแต่ละตัว จะทำให้แรงดันตกคร่อมไดโอดมีค่าใกล้เคียงกันค่าที่ใช้ตามปกติเท่ากับ 1000 โอห์มต่อโวลต์

ตัวเก็บประจุ C_1 ที่ต่อขนานกับ D_1 ใช้สำหรับลดทรานเซียนต์แรงดันสูงจากสายส่งไฟฟ้า ระดับแรงดันนี้อาจมีค่าสูงถึง 2000 โวลต์ และอาจจะเกิดขึ้นหลายครั้งในหนึ่งวัน ทรานเซียนต์เหล่านี้สามารถทำลายไดโอดได้ การต่อตัวเก็บประจุขนาด 0.001 ไมโครฟารัด ขนานกับไดโอด จะลดค่าทรานเซียนต์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (เนื่องมาจากประกอบด้วยค่าความถี่สูง) โดยไม่ผ่านกระแสที่ความถี่ 50 เฮิร์ตซ์ออกไป

รูปที่ 2.27 แสดงให้เห็นถึงวงจรเริ่มจ่ายไฟแบบช้าๆ (Soft Turn-On) ซึ่งความตั้งใจของวงจรนี้ก็เพื่อจำกัดค่ากระแสที่ไหลในช่วงระยะเวลา 2-3 วินาทีแรก จนกระทั่งตัวเก็บประจุทำการสะสมประจุถึงระดับแรงดันที่ต้องการ มีวิธีการหลายอย่างในการทำเช่นนี้ สำหรับในรูปที่ 2.27 โดยการต่อตัวต้านทานอนุกรมกับขดปฐมภูมิของหม้อแปลง หลังจากประจุอย่างช้าๆ 2-3 วินาที จึงต่อสวิตช์ S2 เพื่อให้แหล่งจ่ายไฟทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.27 การลดกระแสจำนวนมากที่ไหลผ่านไดโอด

ส่วนวิธีการอื่นก็โดยการแทน R_1 ด้วยหลอดไฟหรือบอลลาสต์ (Ballast) มีฟิวส์ F_1 ต่ออนุกรมอยู่ที่ขดปฐมภูมิของหม้อแปลงไฟฟ้า T_1 (ในรูปที่ 2.27) จะต้องต่อฟิวส์กับแหล่งจ่ายไฟเสมอ ฟิวส์ควรจะเป็นอุปกรณ์ซึ่งต่อใกล้ที่สุดกับสายไฟเส้นที่มีไฟ (Hot Line) เพื่อที่ฟิวส์จะเป็นเครื่องป้องกันโดยขาดก่อนที่จะเกิดความเสียหายกับอุปกรณ์ตัวอื่น

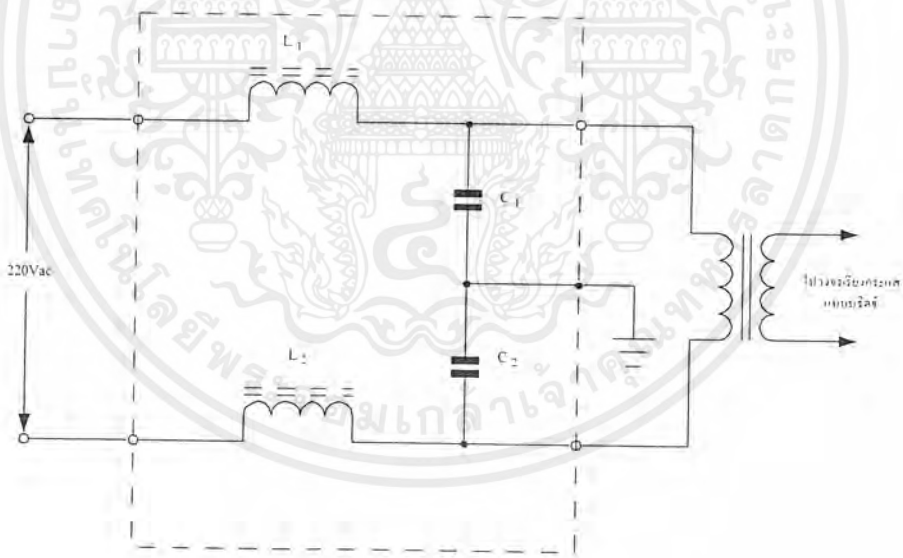
สัญญาณรบกวนความถี่สูงที่เกิดขึ้นในสายส่งไฟฟ้า สามารถทำให้การทำงานของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เกิดการผิดพลาดขึ้นได้วิธีการหนึ่งในการลดสัญญาณรบกวนเหล่านี้ก็โดยการต่อวงจรกรองสัญญาณแอลซี ที่วงจรของสายจ่ายไฟก่อนที่จะเข้าสู่อุปกรณ์กับหม้อแปลงไฟฟ้า ในรูปที่ 2.28 แสดงถึงวงจรกรองสัญญาณรบกวน แต่ละสายจากแหล่งจ่ายไฟเอซี จะประกอบด้วยส่วนของตัวเหนี่ยวนำ ที่เป็นวงจรกรองความถี่ต่ำผ่าน (Lowpass Filter) ซึ่งจะยอมให้สัญญาณความถี่ 50 เฮิร์ตซ์ผ่านไปได้แต่จะไม่ยอมให้ความถี่สูง และทรานเซียนต์ต่างๆ ผ่านไปได้

วงจรกรองสัญญาณรบกวนเช่นในรูปที่ 2.28 นี้มีขายทั่วไปในท้องตลาดและแบบที่ติดตั้งกับแท่นเครื่องก็หาได้เช่นกัน ถ้าคุณคิดที่จะต่อวงจรนี้ขึ้นมาเอง ต้องแน่ใจว่าตัวเก็บประจุมีอัตราการทนแรงดันเพียงพอที่จะใช้กับระบบไฟกระแสสลับ โดยทั่วไปแล้ววงจรกรองสัญญาณรบกวนควรติดตั้งให้ใกล้กับจุดที่ต่อระบบไฟกระแสสลับเข้ากับอุปกรณ์ซึ่งวิธีการนี้เป็นการป้องกันการเหนี่ยวนำสัญญาณเข้าสู่สายตัวนำอื่นภายในตัวถังเนื่องจากส่วนของสายที่ไม่ได้มีการกรองสัญญาณรบกวนออกไป ถ้าเป็นไปได้ ฟิวส์ควรจะติดตั้งพร้อมทั้งวงจรกรองสัญญาณรบกวนที่มีการชิลด์และควรอยู่ข้างหน้าของวงจรกรองสัญญาณรบกวน การติดตั้งเช่นนั้นจะเป็นการป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้น ในกรณีที่อุปกรณ์ในวงจรกรองสัญญาณรบกวนเกิดลัดวงจรเข้ากับแท่นเครื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยการใช้วงจรกรองสัญญาณรบกวนจากระบบไฟกระแสสลับ ดังเช่นในรูปที่ 2.28 จะเป็นการเพิ่มกระแสที่ไหลในสายดินอย่างอัตโนมัติในงานเฉพาะบางอย่าง ค่ากระแสที่เพิ่มขึ้นมานี้ไม่สามารถจะละไว้ได้ ยกตัวอย่างเช่น ในเครื่องมือทางการแพทย์ จำนวนของกระแสในสายดินที่เพิ่มขึ้นมาจะเป็นสัดส่วนโดยตรงกับค่าของ C_1 และ C_2 และในบางครั้งการเหนี่ยวนำซึ่งกันและกันระหว่างตัวเหนี่ยวนำ L_1 และ L_2 กับแท่นเครื่องสำหรับการกรณิเช่นนี้ วงจรกรองสัญญาณรบกวนในระบบไฟกระแสสลับอาจจะใช้ไม่ได้

ทรานเซียนต์แรงดันสูงในสายจ่ายไฟจะก่อให้เกิดปัญหาในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ นอกจากจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ไดโอดแล้ว ยังทำการรบกวนการทำงานของอุปกรณ์นั้นด้วย ในวงจรดิจิทัลของคอมพิวเตอร์นั้น จะมีปัญหาอย่างมากในเรื่องของทรานเซียนต์สำหรับคอมพิวเตอร์ที่มีอาการอยู่ดี ๆ ก็เสียหายไป บางครั้งจะเกิดความผิดพลาดของข้อมูลที่ป้อนเข้าไปเนื่องจากทรานเซียนต์สิ่งๆ ที่ควรทำก็ได้อีกแก่การกำจัดทรานเซียนต์ที่จะเกิดขึ้นก่อนที่มันจะไปทำลายและให้เกิดความเสียหาย

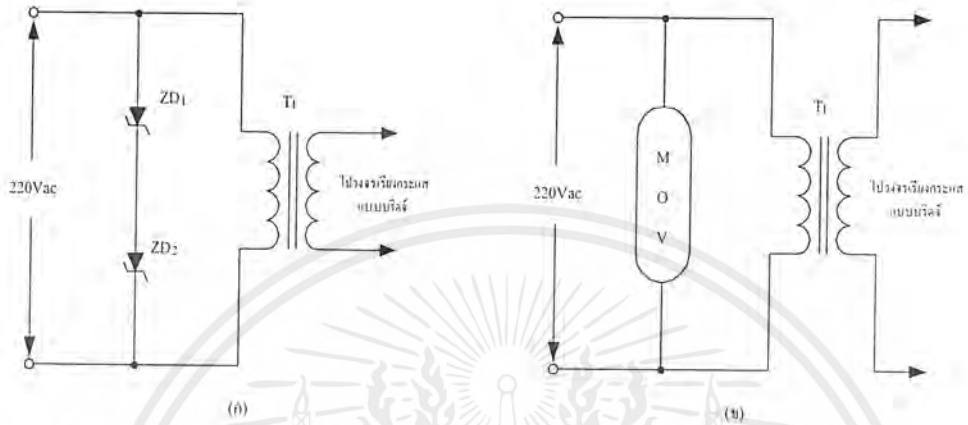

รูปที่ 2.28 วงจรที่ไม่มีความปลอดภัย

ในรูปที่ 2.29 ได้แสดงให้เห็นถึงวิธีการ 2 วิธีในการตัดสัญญาณทรานเซียนต์ในสายจ่ายไฟกระแสสลับ ก่อนที่มันเข้าสู่แหล่งจ่ายไฟ ในรูปที่ 2.29 (ก) เราจะเห็นซีเนอร์ไดโอดสองตัวต่ออนุกรมกัน แรงดันพังทลาย (V_z) ของไดโอดเหล่านี้ ควรจะสูงกว่าระดับแรงดันยอดสูงสุด (Maximum peak) ของไฟสลับที่คาดว่าจะป้อน อุปกรณ์ส่วนมากแล้วจะทำงานกับแรงดันขนาด 220

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$V_{(rms)}$ ดังนั้น ระดับแรงดันยอดสูงสุดจะเท่ากับ 1.414×220 หรือ 311 โวลต์ เมื่อเกิดตัวประกอบความปลอดภัยจึงเลือกใช้ซีเนอร์ไดโอดที่มีค่า V_z เท่ากับ 400 โวลต์ สำหรับทั้ง Z_{D1} และ Z_{D2}

รูปที่ 2.29 วิธีการลดความเสียหายในวงจร

ส่วนทางเลือกอื่นที่นิยมใช้กันได้แก่การใช้วาริสเตอร์ที่ทำจากออกไซด์ของโลหะ (Metal-Oxide Varister : MOV) ดังแสดงในรูปที่ 2.29 (ข) โดยวาริสเตอร์นี้สามารถถือได้ว่าเหมือนกับซีเนอร์ไดโอดต่อกันหลังชนกัน แต่จริง ๆ แล้วเป็นตัวต้านทานที่ไวต่อระดับแรงดัน โดยมันจะมีค่าความต้านทานสูงที่ทุกค่าของความต่างศักย์ที่ต่ำกว่าระดับแรงดันที่รับรู้ (Threshold Voltage) แต่จะนำกระแสและมีค่าความต้านทานต่ำเมื่อความต่างศักย์สูงกว่าระดับแรงดันที่รับรู้ ดังนั้นทรานเซียนต์แรงดันสูง จะถูกกำจัดออกไปโดยวาริสเตอร์ ในขณะที่แรงดันไฟกระแสสลับในสายจ่ายไฟจะไม่ มีผลกระทบกระเทือน

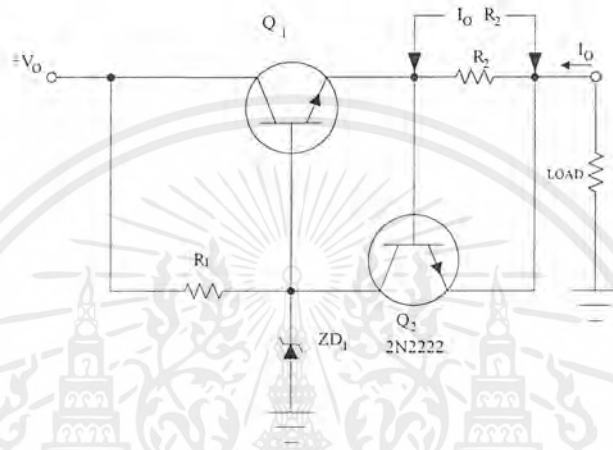
2.2.25 การจำกัดกระแสเอาต์พุต

ถ้าหากเอาต์พุตของแหล่งจ่ายไฟกระแสตรงที่ไม่ได้มีการป้องกันถูกลัดวงจรโดยบังเอิญ ทำให้แหล่งจ่ายไฟนั้นถูกทำลายให้เสียหายในทันทีทันใด แหล่งจ่ายไฟทั้งหลายไม่ชอบการลัดวงจรเกิดขึ้นที่เอาต์พุตของมัน

ในรูปที่ 2.30 แสดงให้เห็นถึงวงจรป้องกันกระแสเกิน หรือการลัดวงจรอย่างง่าย ๆ โดยทรานซิสเตอร์ Q_1 ต่ออนุกรมกับวงจร เหมือนกับที่พบในวงจรรักษาระดับแรงดันแบบทั่วไป โดยระดับแรงดันเอาต์พุตถูกกำหนดโดยค่า V_z ของซีเนอร์ไดโอด Z_{D1} และจะมีค่ามากกว่า V_z โดยประมาณ 0.6 ถึง 0.7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วงจรป้องกันกระแสเกิน จะประกอบด้วย Q_2 และ R_2 จะต่ออนุกรมกับเส้นทางกระแสเอาต์พุต ดังนั้นจะเกิดแรงดันตกคร่อม R_2 เท่ากับ $I_O \times R_2$ มีค่าสูงถึง 0.6 โวลต์ เท่ากับระดับแรงดันที่รอยต่อของทรานซิสเตอร์แบบซิลิกอน Q_2 จะนำกระแสทำให้ลัดวงจรระหว่างขาเบสและอีมีเตอร์ของ Q_1 ภายใต้สภาวะเช่นนี้จะทำให้ Q_1 หยุดทำงาน

รูปที่ 2.30 ตัวต้านทานที่ใช้ตรวจจับอนุกรม

ในแหล่งจ่ายไฟบางแห่ง จะถูกออกแบบเพื่อยอมให้มีการแปรเปลี่ยนของจุดจำกัดกระแสวิธีการที่เร็วที่สุดในการทำเช่นนี้ ก็โดยการใช้อย่างตัวต้านทาน R_2 แบบปรับค่าได้หรือแบบค่าคงที่ ค่าของ R_2 จะหาได้จากกฎของโอห์ม ซึ่งค่าของระดับแรงดันเท่ากับ 0.6 โวลต์

$$R_1 = \frac{0.6}{I_{O(max)}} \quad (2.30)$$

เมื่อ R_2 มีหน่วยเป็นโอห์ม และ I_O มีหน่วยเป็นแอมแปร์

ในแหล่งจ่ายไฟกระแสตรงส่วนใหญ่ ค่าของ R_2 จะมีค่าต่ำมากเป็นเศษส่วนของโอห์ม ยกตัวอย่างเช่น แหล่งจ่ายไฟขนาด 10 แอมแปร์จะต้องการค่าความต้านทานขนาด 0.06 โอห์ม ซึ่งความต้านทานต่ำขนาดนั้น สามารถทำได้โดยการต่อตัวต้านทานขนานกันหลาย ๆ ตัว (เช่น ใช้ตัวต้านทานขนาด 0.33 โอห์ม ต่อขนานกัน 5 ตัว) หรือจากลวดความต้านทานเฉพาะแบบที่ใช้พันบนตัวต้านทานขนาด 1 ถึง 2 วัตต์

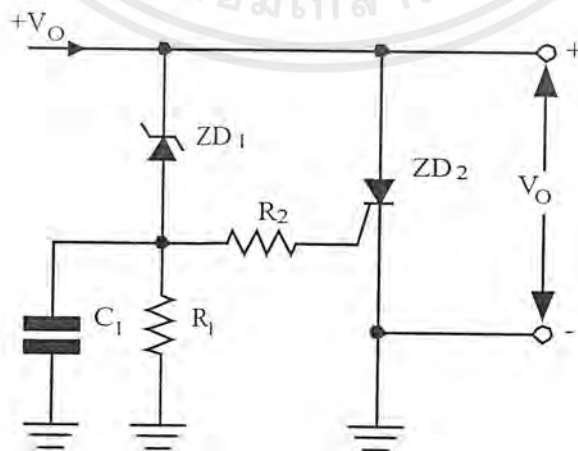
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.26 การป้องกันแรงดันเกิน

ยังคงมีความแตกต่างแตกต่างระหว่างระดับแรงดันอินพุตและเอาต์พุต สำหรับแหล่งจ่ายไฟแบบรักษาระดับแรงดันคงที่ โดยทั่วไปแล้ว จะคงความแตกต่างอย่างน้อย 2 โวลต์ และอาจจะสูงถึง 35 โวลต์ ถ้ามีบางสิ่งเกิดขึ้นทำให้ระดับแรงดันอินพุตปรากฏขึ้นที่เอาต์พุต จะทำให้วงจรที่ต่ออยู่กับแหล่งจ่ายไฟเกิดความเสียหายขึ้น ในวงจรดิจิทัลแบบทีทีแอลมาตรฐานนั้น ทำงานด้วยระดับแรงดันคงที่ ขนาด +5 โวลต์ ที่รับจากแหล่งจ่ายไฟที่ไม่ได้รักษาระดับแรงดันขนาด +8 โวลต์ ถ้าหากทรานซิสเตอร์ที่ต่ออนุกรมอยู่ในวงจรเกิดลัดวงจรขึ้นมา หรือซีเนอร์ไดโอดเกิดเปิดวงจรขึ้นมาแล้ว จะทำให้ระดับแรงดันขนาด +8 โวลต์ ปรากฏขึ้นที่เอาต์พุตของวงจรรักษาระดับแรงดัน ซึ่งแรงดันขนาดนี้จะทำลายไอซีทีทีแอล ให้เสียหายทันที ซึ่งกล่าวได้ว่าการผิดพลาดขึ้นเพียงจุดเดียวในแหล่งจ่ายไฟสามารถทำลายวงจรทางดิจิทัลจำนวนมากขึ้นทันที

การแก้ปัญหาทำได้โดยการใช้วงจรป้องกันแรงดันเกินแบบเอสซีอาร์โครวบาร์ ซึ่งตัวอย่างได้แสดงให้เห็นในรูปที่ 2.31 วงจรเอสซีอาร์โครวบาร์นี้ เป็นวงจรที่ใช้ป้องกันปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้ดีที่สุดในที่สุด เมื่อวงจรตรวจรับสถานะของแรงดันเกินเกิดขึ้น ก็จะทำให้การลัดวงจรของเอาต์พุตของแหล่งจ่ายไฟเพื่อทำให้ฟิวส์ที่อยู่ขาดไป

เอสซีอาร์นี้ จะแสดงค่าอิมพีแดนซ์สูงระหว่างแคโทดและแอนโนด จนกว่าจะมีกระแสไหลเข้าสู่ขาคัด เมื่อมีกระแสไหลเข้าสู่ขาคัดแล้ว เอสซีอาร์จะทำตัวเหมือนกับไดโอดแบบพี-เอ็นทั่วไป โดยพัลส์เพียงชนิดเดียวที่ป้อนเข้าสู่ขาคัดนี้จะทำให้เอสซีอาร์นำกระแสและจะนำกระแสตลอดไป ถึงแม้กระแสที่เกตจะหมดไปแล้วก็ตาม เอสซีอาร์จะนำกระแสอยู่จนกระทั่งกระแสแคโทดและแอนโนดจะลดต่ำกว่าค่ากระแสยึด (Holding Current) จึงจะหยุดทำงาน

รูปที่ 2.31 การตัดการทำงานของวงจรลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในรูปที่ 2.31 เอสซีอาร์โครวาร์นี้จะต่อคร่อมเอาต์พุตของแหล่งจ่ายไฟโดยตรง โดยเอสซีอาร์จะยังคงไม่ทำงานจนกว่าซีเนอร์ไดโอด ZD_1 เริ่มทำงาน จะทำให้กระแสเกตไหลผ่าน R_2 โดยระดับแรงดันซีเนอร์ของ ZD_1 จะถูกเลือกให้มีค่าสูงกว่า V_0 แต่น้อยกว่าระดับแรงดัน V_1 ที่ป้อนเข้าสู่อินพุตของวงจรรักษาระดับแรงดัน สำหรับแหล่งจ่ายไฟขนาด +5 โวลต์จะเลือกค่า V_2 สำหรับ ZD_1 เท่ากับ 6.2 โวลต์หรือ 6.8 โวลต์

บริษัทแลมด้าอิเล็กทรอนิกส์ ได้สร้างโมดูลสำหรับป้องกันแรงดันเกินซึ่งใช้แทนวงจรเอสซีอาร์โครวาร์อยู่ในรูปตัวถังแบบ 2 ขา (ในรูปที่ 2.32) โดยโมดูลเหล่านี้จะถูกบรรจุอยู่ในตัวถังแบบ TO-66 และ TO-3 ของตัวถังทรานซิสเตอร์ (ในขนาดกระแสต่ำถึงกระแสปานกลาง) และในตัวถังแบบพิเศษ (สำหรับกระแสสูง) โดยมีหลายแบบในระดับแรงดันที่นิยมใช้กัน ที่ระดับกระแสขนาด 2 แอมป์ จนถึง 35 แอมป์

วิธีการในการทำให้โมดูลของแลมด้าขนาดกระแสต่ำ (2 แอมป์) ใช้งานกับกระแสสูงนั้นมีทางทำได้ โดยใช้โมดูลขนาดกระแสต่ำในการตรวจรับสภาวะการเกิดแรงดันเกิน แล้วจึงป้อนกระแสเกตเข้าสู่เอสซีอาร์อีกที ซึ่งวิธีการนี้จะคล้ายคลึงกับวงจรในรูปที่ 31 มาก แต่ใช้โมดูลป้องกันแรงดันเกินนี้ต่อแทนที่ซีเนอร์ไดโอด และวงจรมีสามารถใช้ร่วมกับเอสซีอาร์ในย่านกระแสขนาด 50 ถึง 100 แอมป์

2.2.27 ความร้อน

สาเหตุเดียวที่ใหญ่ที่สุด ซึ่งเป็นสาเหตุของความเสียหายในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ก็ได้แก่เรื่อง ความร้อน โดยการศึกษาในสาเหตุของความเสียหายที่เกิดขึ้นในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ แสดงให้เห็นว่าความร้อนที่มากเกินไปเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับทรานซิสเตอร์กำลัง วงจรรักษาระดับแรงดันวงจรเรียงกระแส แบะวงจรขยายกำลังตลอดจนไอซี

ไม่มีแหล่งจ่ายไฟแบบรักษาระดับแรงดันใด ๆ ที่จะสามารถทำงานได้โดยปราศจากแผ่นระบายความร้อน ถ้าคุณใช้อุปกรณ์ที่บรรจุอยู่ในตัวถังแบบ H (TO-5) แล้วก็ให้ใช้แผ่นระบายความร้อนแบบครอบอยู่บนตัว (Hat Type) แต่ถ้าหากตัวถังที่บรรจุเป็นแบบ TO-66, TO-220 หรือ แบบ TO-3 ก็ให้ติดตั้งอุปกรณ์เหล่านั้นลงบนแผ่นระบายความร้อนแบบมีกริดสำหรับวงจรรักษาระดับแรงดันที่กระแสมากกว่า 5 แอมแปร์ จะต้องมีการพัดลมเป่าตัวแผ่นระบายความร้อนด้วยโดยการให้ความระมัดระวังในเรื่องความร้อนที่จะเพิ่มสูงขึ้น จะทำให้วงจรของคุณเพิ่มความเชื่อถือได้สูงขึ้น

2.2.28 แหล่งจ่ายไฟแรงดันสูง

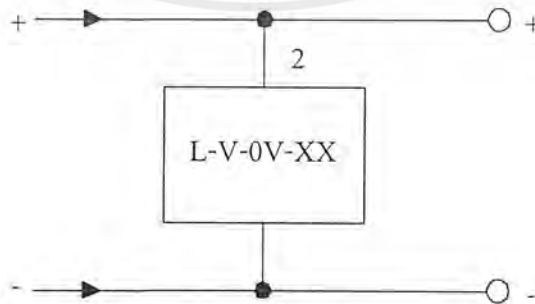
ในยุคของชิพไอซีและโมดูลแบบโซลิดสเตต (Solid State) ในปัจจุบันเป็นการยากที่จะเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พบทฤษฎีที่จะกล่าวถึงแหล่งจ่ายไฟ และวงจรรักษาระดับแรงดันขนาดสูงกว่า 30 โวลต์ขึ้นไป สำหรับแหล่งจ่ายไฟเหล่านั้น เราจัดมันไว้ในระดับแรงดันสูง ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันว่าในย่านแรงดัน จาก 30 โวลต์จนถึงหลายพันโวลต์ ในขณะที่เทคนิคที่ใช้กับระดับแรงดันขนาดนี้แตกต่างกันไปเล็กน้อย

ย่านระดับแรงดันสูงนี้ สามารถแบ่งย่อยออกได้เป็นระดับแรงดันต่ำกว่า 100 โวลต์ ในย่านแรงดันต่ำกว่า 100 โวลต์ เราสามารถใช้เทคนิคที่เหมือนกับแหล่งจ่ายไฟแรงดันต่ำที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น สิ่งที่เราต้องทำโดยการแทนหม้อแปลงไฟฟ้า วงจรเรียงกระแส และตัวเก็บประจุ กรองกระแสให้มีอัตราการทนกำลังที่สูงขึ้นสำหรับแหล่งจ่ายไฟแบบรักษาระดับแรงดันเราต้องการทรานซิสเตอร์ที่ต่ออนุกรมที่มีอัตราการกระจายกำลังงานของคอลเลกเตอร์ที่เพียงพอ ที่ระดับแรงดันคอลเลกเตอร์ – อิมิตเตอร์ (V_{CE}) ที่คาดไว้ ซีเนอร์ไดโอดที่มีอัตราการทนกำลังที่ถูกต้องจะถูกเลือกใช้อาจจะเป็นแบบตัวเดียว (ที่มีอัตราแรงดันสูงกว่า 200 โวลต์ ก็หาซื้อได้ทั่วไป) หรือโดยการต่อซีเนอร์ไดโอดแรงดันต่ำอนุกรมกันหลายตัว

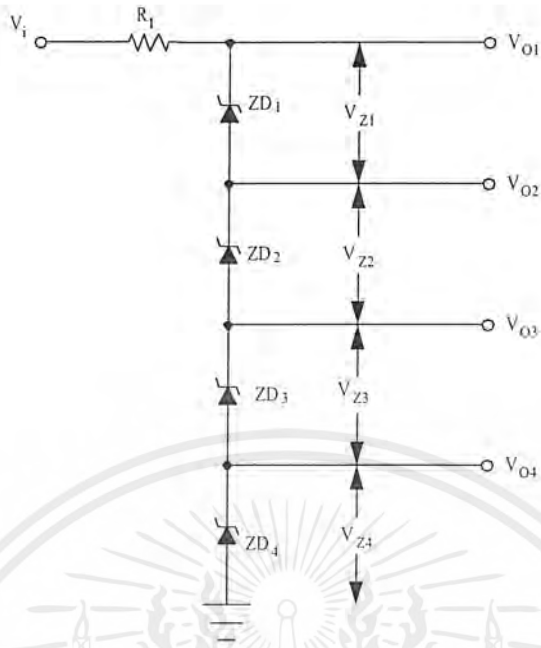
สำหรับประโยชน์ข้างเคียงของวงจรนี้ ก็ได้แก่ เราสามารถแยกระดับแรงดันซีเนอร์ไดโอดแต่ละตัวได้ เพื่อให้ได้ค่าแรงดันต่ำตามที่ต้องการ ซึ่งวิธีการนี้มีข้อจำกัดในกรณีที่ระดับแรงดันที่ต่ำกว่านี้ จะถูกดึงไปใช้งานไม่มากนัก

ซีเนอร์ไดโอดที่ใช้ในรูป 2.33 นี้จะต้องเลือกค่าอัตราการทนกำลังงาน ซึ่งต้องคำนึงถึงระดับแรงดัน V_z แต่ละตัว ถ้าซีเนอร์ไดโอดแต่ละตัวมีอัตรา V_z ต่างกันมาก ๆ แล้ว มันเป็นไปได้ที่อัตราการทนกำลังงานสำหรับซีเนอร์ไดโอดตัวหนึ่งหรือมากกว่าจะมีค่าเกินขึ้นมา ถึงแม้ว่าบางตัวจะทำงานอยู่ภายในย่านที่กำหนด บางคนนิยมใช้ซีเนอร์ไดโอดที่มีระดับแรงดันเท่ากัน (หรือเกือบเท่ากัน) และอัตราการทนกำลังงาน (วัตต์) ที่เท่ากัน

รูปที่ 2.32 วงจรที่ใช้ป้องกันแรงดันเกิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.33 การต่อซีเนอไรต์ไดโอดอนุกรมกันหลายตัว

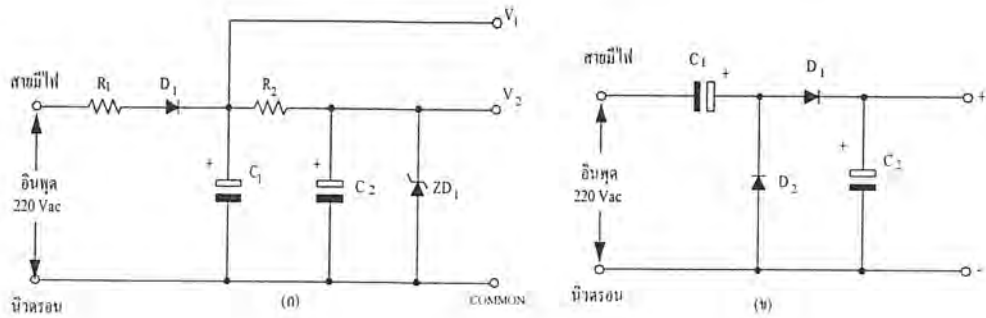
2.2.29 แหล่งจ่ายไฟแบบไร้หม้อแปลงไฟฟ้า

มีเครื่องใช้ไฟฟ้าอยู่หลายชนิดที่ใช้แหล่งจ่ายไฟแบบไร้หม้อแปลงไฟฟ้าเพื่อที่จะลดค่าใช้จ่าย (ซึ่งโดยทั่วไปหม้อแปลงไฟฟ้าค่อนข้างมีราคาแพง) ในรูปที่ 2.34 แสดงให้เห็นถึงแหล่งจ่ายไฟแบบไร้หม้อแปลงไฟฟ้า 2 แบบ ที่แตกต่างกัน

แหล่งจ่ายไฟแบบไร้หม้อแปลงไฟฟ้าที่แสดงในรูปที่ 2.34 (ก) จะใช้วงจรเรียงกระแสแบบครึ่งคลื่นง่าย ๆ ซึ่งทำงานโดยตรงจากแรงดันไฟสลับขนาด 220 โวลต์ วงจรเรียงกระแสต่ออนุกรมอยู่กับสายมีไฟของแหล่งจ่ายไฟสลับ ในขณะที่ขาร่วมต่ออยู่ทางนิวทรัล ระดับแรงดันเอาต์พุตที่มีค่าสูง V_1 มีค่าโดยประมาณเท่ากับระดับแรงดันยอดของไฟสลับ เนื่องจากระดับแรงดันไฟสลับแบบอาร์เอ็มเอส อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ระหว่าง 198 และ 242 โวลต์ ดังนั้น V_1 อาจจะเปลี่ยนแปลงได้จาก 280 ถึง 34 โวลต์ซึ่งระดับแรงดันที่ต่ำกว่า (V_2) ทำได้โดยใช้ตัวต้านทานต่ออนุกรมเพื่อลดแรงดันลง (R_2) ร่วมกับซีเนอไรต์ไดโอด (ZD_1) ส่วนตัวต้านทาน R_1 จะไม่ค่อยได้ใช้ โดยทำหน้าที่เป็นทั้งตัวจำกัดกระแสและฟิวส์เพื่อป้องกันวงจรเรียงกระแส (D_1)

ในรูปที่ 2.34 (ข) จะแสดงให้เห็นแหล่งจ่ายไฟที่ทวีแรงดันสองเท่า (Voltage Double) ซึ่งใช้การเรียงกระแสแบบครึ่งคลื่นเช่นกัน โดยเอาต์พุตของแหล่งจ่ายไฟนี้จะน้อยกว่าสองเท่าของแรงดันในวงจร รูปที่ 2.34 (ก) เล็กน้อย ขอแนะนำให้ใช้ C_1 และ C_2 ที่มีค่าความจุและอัตราแรงดันเท่ากัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.34 เป็นแหล่งจ่ายไฟแบบไร้หม้อแปลง

ในกรณีนี้จะต้องระมัดระวังอันตรายที่ซ่อนอยู่ ซึ่งจะนำไปสู่แทนเครื่องที่มีแรงดันจากสายมีไฟโดยผ่านสกรูที่ทำกรวยยึด ปุ่มหมุนซึ่งทำสียที่มีส่วนผสมของโลหะ สายสัญญาณร่วม หรือทางเดินกลับของสายอากาศ แหล่งจ่ายไฟแบบไร้หม้อแปลงนี้ ควรจะใช้งานโดยการใช้ปลั๊กไฟแบบที่มีการกำหนดขั้วไว้ตายตัว (Polarized AC Line Cord) ซึ่งจะช่วยให้เสียบเข้ากับเต้าเสียบได้เพียงทิศทางเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นไปได้แหล่งจ่ายไฟแบบไร้หม้อแปลงนี้ ซึ่งโดยทั่วไปเรียกชื่อกันว่า “แหล่งจ่ายไฟเอซี/ดีซี”

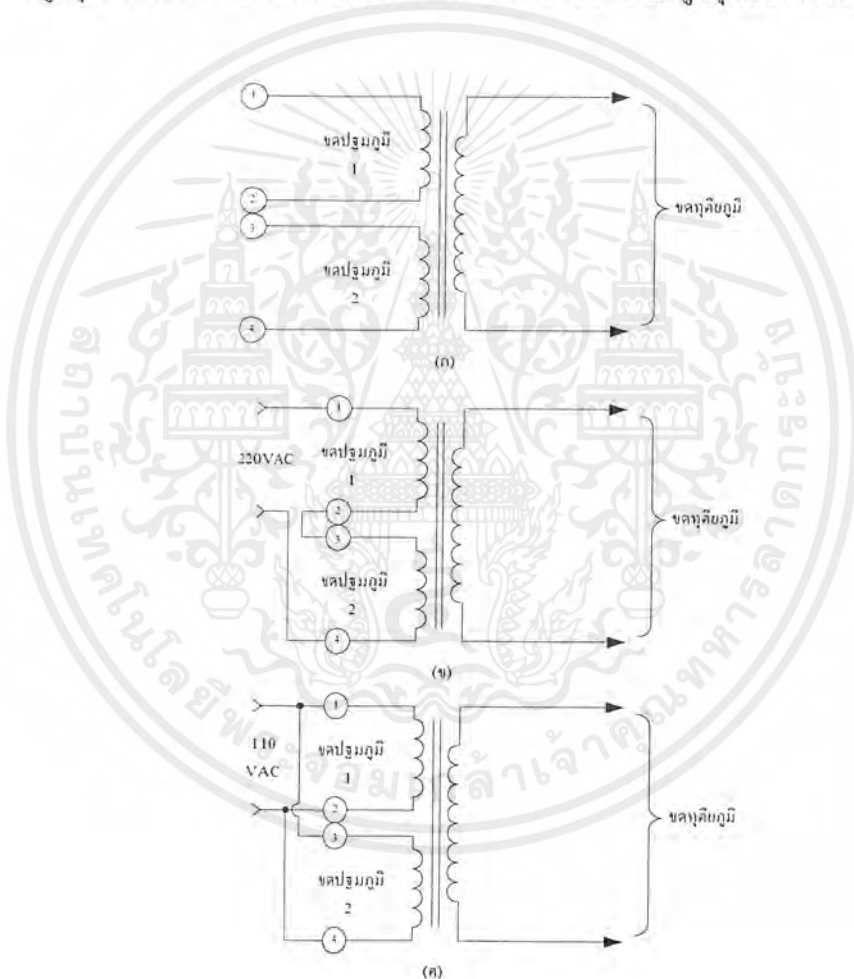
2.2.30 เมื่อระดับแรงดันสูงขึ้นและกำลังงานเพิ่มขึ้น

แหล่งจ่ายไฟแรงดันสูงที่นิยมใช้สำหรับเครื่องขยายเสียงขนาด 500 วัตต์ หรือมากกว่าที่ใช้หลอดสูญญากาศนั้นจะเป็นแหล่งจ่ายไฟกระแสตรงขนาด +800 โวลต์ จนถึง +5000 โวลต์ ที่กระแสขนาดสูงถึง 1 แอมแปร์ ส่วนแหล่งจ่ายไฟแรงดันสูงโดยทั่วไปที่ใช้สำหรับวงจรขยายสัญญาณวิทยุเชิงเส้นขนาด 1 กิโลวัตต์ อาจจะใช้แรงดันสูงถึง 2700 โวลต์ ที่กระแส 500 มิลลิแอมป์

หม้อแปลงไฟฟ้าที่ใช้กับแหล่งจ่ายไฟกำลังงานสูงหรือแรงดันสูง จะมีขอลปฐมภูมิอยู่ 2 ขดเสมอ (ดังแสดงใน รูปที่ 2.35 (ก)) การจัดการขดลวดไว้เช่นนั้นจะสามารถให้คุณเลือกใช้กับแรงดันไฟฟ้าบ้านขนาด 110 โวลต์ หรือ 220 โวลต์ ผู้ใช้ส่วนใหญ่จะชอบใช้แรงดันขนาด 220 โวลต์ สำหรับงานกำลังงานสูง เนื่องจากต้องการกระแสต่ำกว่า สำหรับวงจรขยายสัญญาณวิทยุขนาด 2 กิโลวัตต์ อาจจะต้องใช้กระแสถึง 10 แอมแปร์ที่แรงดัน 220 โวลต์ หรือ 20 แอมแปร์ที่แรงดัน 110 โวลต์ การต่อขดลวดของหม้อแปลงสำหรับแรงดัน 220 โวลต์ และ 110 โวลต์ แสดงให้เห็นในรูป 2.35(ข) และ 35 (ค) นักออกแบบวงจรส่วนใหญ่คงจะไม่ต้องได้พบกับไดโอดที่ใช้กับแรงดันสูงหลายกิโลวัตต์ สำหรับใช้เป็นวงจรเรียงกระแสในแหล่งจ่ายไฟกำลังงานสูงแรงดันสูง วิธีการทั่วไปที่ใช้กันก็โดยการต่อไดโอดหลาย ๆ ตัวอนุกรมกันเพื่อทำเป็นวงจรเรียงกระแส ดังแสดงในรูปที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.36 เพื่อทบทวนความทรงจำอัตราทนแรงดันย้อนกลับสูงสุดของไดโอดจะต้องเท่ากับ 2.82 เท่าของแรงดันไฟสลัที่ป้อนเข้า ถ้าหม้อแปลงของเราจ่ายแรงดันได้สูงถึง 2000 โวลต์ เอซีอาร์เอ็มเอส ดังนั้น อัตราทนแรงดันย้อนกลับสูงสุดของไดโอดที่ใช้ในวงจรเรียงกระแสจะเท่ากับ 2000×2.82 หรือเท่ากับ 5640 โวลต์ เพื่อค่าความผิดพลาดควรจะใช้ไดโอดที่มีอัตราทนแรงดันย้อนกลับสูงสุด (PIV) เท่ากับ 6 กิโลโวลต์ หรือ 7 กิโลโวลต์ สามารถสร้างขึ้นได้โดยการต่อไดโอดที่มีอัตราทนแรงดันย้อนกลับสูงสุดขนาด 1000 โวลต์ อนุกรมกัน 7 ตัว ดังแสดงในรูปที่ 2.36 โดยอัตราทนแรงดันย้อนกลับสูงสุดรวมจะเท่ากับ ผลรวมของอัตราทนแรงดันย้อนกลับสูงสุดของไดโอดแต่ละตัว

รูปที่ 2.35 ขดลวดหม้อแปลงไฟฟ้าที่ใช้กับแหล่งจ่ายไฟกำลังงานสูง

ปัญหาของการต่อไดโอดอนุกรมกันนั้น ได้แก่ ถ้าไดโอดแต่ละตัวนั้นมีคุณสมบัติไม่เหมือนกันแล้ว ก็จะทำให้เกิดปัญหาแรงดันตกคร่อมที่ไดโอดแต่ละตัวไม่เท่ากัน ความแตกต่างกันนี้จะก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นในภายหลัง วิธีการแก้ปัญหาที่โดยการต่อตัวต้านทานที่มีค่าเท่ากัน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดกับไดโอดแต่ละตัว (R1 ถึง R4 ในรูปที่ 2.36) ตัวต้านทานเหล่านั้นโดยทั่วไปจะใช้ขนาด 1 วัตต์ และมีค่าเท่ากับ 500 ถึง 1000 โอห์มต่อ 1 โวลต์ ของอัตราทนแรงดันย้อนกลับสูงสุด ดังนั้นสำหรับไดโอดที่มีอัตราทนแรงดันย้อนกลับสูงสุด 1000 โวลต์ จะใช้ตัวต้านทานค่า 500,000 ถึง 1 เมกะโอห์ม ขนาด 1 วัตต์สิ่งสำคัญคือค่าของความต้านทานจะต้องเท่ากันทุกตัว มิฉะนั้นแล้วคุณสมบัติของการทำให้ระดับแรงดันเท่ากันก็จะสูญเสียไป ถ้าหากพบว่าตัวต้านทานตัวหนึ่งเกิดเปลี่ยนสีไปอย่างรวดเร็ว ในระหว่างการใช้ในแหล่งจ่ายไฟเพียง 2-3 นาทีแรก ก็แสดงว่าตัวต้านทานนั้นต่อขานอนอยู่เสียคุณสมบัติไป

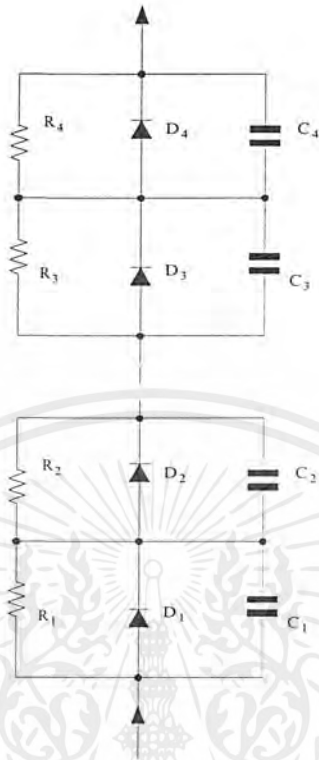
ตัวเก็บประจุที่ใช้ในการป้องกันไดโอดในวงจรเรียงกระแส จากทรานเซียนต์แรงดันสูงที่เข้ามาในสายไฟบ้านในงานส่วนใหญ่แล้วตัวเก็บประจุแต่ละตัวจะมีค่าเท่ากับ 0.001 ไมโครฟารัด และเป็นชนิดเซรามิกแบบจาน (Disc Ceramic Type) อัตราการทนแรงดันของตัวเก็บประจุอย่างต่ำเท่ากับอัตราทนแรงดันย้อนกลับสูงสุดของไดโอด และควรจะมากกว่าเล็กน้อย แต่ไม่เหมาะที่จะใช้ตัวเก็บประจุชนิดเซรามิกแบบจานขนาด 3 กิโลวัตต์กับไดโอดที่มีอัตราทนแรงดันย้อนกลับสูงสุดเพียง 1 กิโลโวลต์

ไดโอดและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ในวงจรรูปที่ 2.36 ต้องติดตั้งให้แยกกันระหว่างแรงดันสูงกับแท่นเครื่องวิธีการทั่วไปก็โดยการสร้างวงจรเรียงกระแสบนแผ่นวงจรที่ทำด้วยเบกาไลต์ (Bakelite) ฟีนอลิก (Phenolic) หรือ ไฟเบอร์กลาส (Fiberglass) แผ่นเดินวงจรนั้นต้องติดตั้งบนแท่นฉนวนที่ทำจากเซรามิกหรือลูไซต์ (Lucite) ซึ่งหนา 2-3 นิ้ว

จุดต่อที่ใช้ในแหล่งจ่ายไฟแบบแรงสูงจะต้องกลมและเรียบ และต้องไม่มีจุดที่แหลมคมที่เกิดจากจุดบัดกรีหรือจุดต่อที่แหลมคมใด ๆ เนื่องจากแรงดันสูงเมื่อพบกับจุดที่เป็นปุ่มแหลมแล้ว จะเกิดการคายประจุ "โคโรน่า" (High Voltage Corona Discharge)

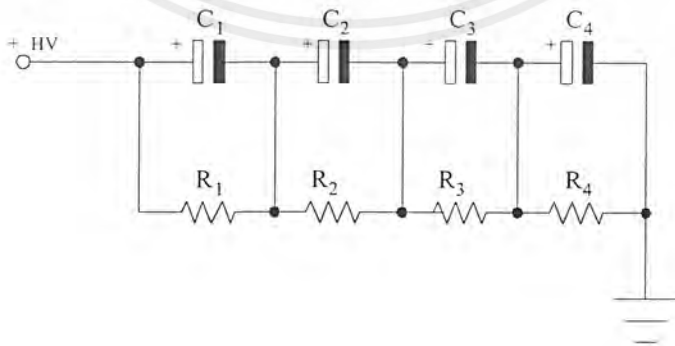
ส่วนของวงจรกรองแรงดันของแหล่งจ่ายไฟแรงดันสูงมีอยู่หลายชนิดแต่เราจะพิจารณาเฉพาะวงจรกรองกระแสแบบบังคับ (Brute - Force Filter) เช่นเดียวกับวงจรกรองกระแสที่เราเคยกล่าวมาแล้ว ซึ่งประกอบด้วยตัวเก็บประจุตัวเดียวพร้อมเอาท์พุทของวงจรกรองกระแส

มีทางเลือกอย่างน้อย 2 ทางสำหรับตัวเก็บประจุในแหล่งจ่ายไฟแรงดันสูงยกตัวอย่างเช่น เราสามารถใช้ตัวเก็บประจุที่ทนแรงดันสูง โดยมีค่าความจุที่คำนวณจากตัวประกอบริปเปิลที่ต้องการตัวเก็บประจุเป็นแบบน้ำมัน มีราคาแพงมากและบางครั้งก็หาได้ยาก ทางเลือกอื่นก็โดยการใช้ตัวเก็บประจุแรงดันต่ำหลายตัวต่ออนุกรมกัน (ดังวงจรในรูปที่ 2.37)

รูปที่ 2.36 เป็นแนวคิดในการเอาชนะปัญหาในเรื่องการต่อไดโอดหลายตัวอนุกรมกัน

ตัวเก็บประจุแต่ละตัวที่ต่ออนุกรมกันเป็นแถวในรูปที่ 2.37 จะมีอัตราความทนแรงดันใช้งาน 450 โวลต์ดีซี และเป็นแบบอิเล็กโทรไลต์ ขอแนะนำให้ใช้ตัวเก็บประจุทั้งหมดในแถวให้มีค่าความจุและอัตราความทนแรงดันใช้งาน (WVDC) เท่ากัน

รูปที่ 2.37 การต่อวงจรกรองกระแส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวต้านทานที่ต่อขนานกับตัวเก็บประจุก็เพื่อให้มีแรงดันตกคร่อมตัวเก็บประจุแต่ละตัวมีค่าเท่ากัน ส่วนใหญ่แล้วตัวต้านทานจะมีค่าเท่ากับ 50,00 ถึง 150,000 โอห์ม อัตราการทนกำลังเท่ากัน

$$\frac{(WVDC)^2}{R} \quad (2.31)$$

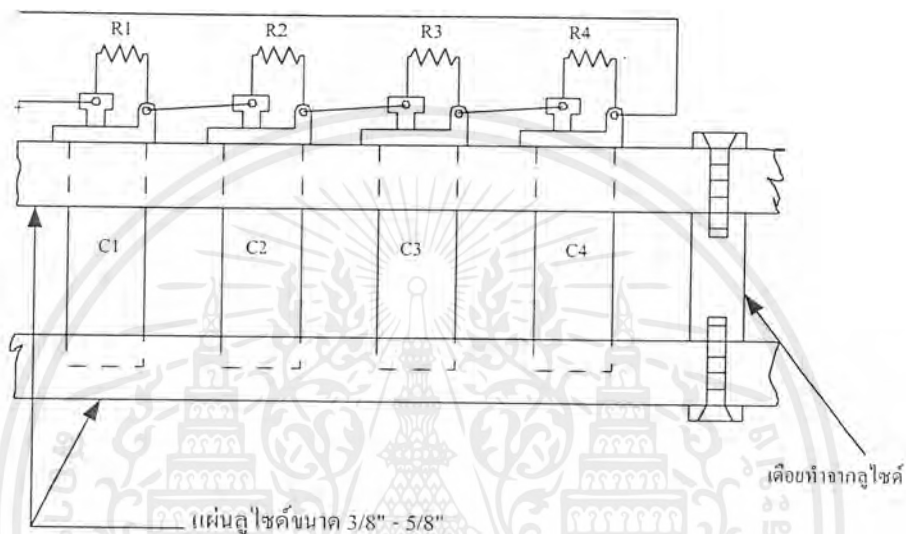
สำหรับตัวต้านทานค่า 150,00 โอห์ม และอัตราการทนแรงดันไฟฟ้าใช้งานขนาด 450 โวลต์ ใช้ตัวต้านทานที่มีอัตราการทนกำลังขนาด 2 วัตต์ ก็เป็นการเพียงพอ ถ้าใช้ตัวต้านทานขนาด 50,00 โอห์ม ควรใช้ตัวต้านทานที่มีอัตราการทนกำลังขนาด 7.5 วัตต์

ตัวเก็บประจุแบบอิเล็กโทรไลต์ ที่ใช้ในวงจรรูปที่ 2.37 ถูกสร้างให้อยู่ในตัวถังโลหะ ตัวถังภายนอกที่ทำจากโลหะจะเป็นขั้วลบของตัวเก็บประจุ ขั้วที่ต่อแยกต่างหากจะเป็นขั้วบวก โดยปรกติแล้วตัวถังโลหะจะต่อลงกราวด์และดูเหมือนไม่มีอันตราย แต่ในการจัดวงจรเช่นนี้ตัวถังของตัวเก็บประจุทุกตัวยกเว้น 1 ตัว จะมีค่าความต่างศักย์สูงกว่กราวด์และสามารถทำอันตรายได้ถ้าไปแตะถูกมันเข้าเนื่องจากตัวถังนั้นจะมีไฟอยู่ ดังนั้นจึงต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ ในการประกอบชุดของวงจรกรองกระแส ในรูปที่ 2.38 ได้แสดงให้เห็นถึงการต่อชุดของตัวเก็บประจุเข้าด้วยกัน

โดยการใช้แผ่นลูโซต์ 2 แผ่น ขนาดความหนา 3/8 - 5/8 นิ้วในการยึดตัวเก็บประจุแล้วเจาะรูทางด้านบนของแผ่นลูโซต์ให้ใหญ่พอที่จะครอบตัวถังของตัวเก็บประจุ แต่ไม่ให้เลขขอบที่ใช้ยึดตัวเก็บประจุ ส่วนแผ่นล่างนั้นก็เจาะรูให้ลึกพอที่ด้านบนของตัวเก็บประจุจะลงไปพอดี แต่ไม่ให้ทะลุ และแนวของรูที่เจาะควรอยู่ในแนวเส้นตรงเดียวกัน แผ่นลูโซต์ทั้ง 2 แผ่น จะถูกยึดด้วยเดือยที่มุมทั้ง 4 ด้าน ข้อควรระวังก็คือ ความหนาของแผ่นลูโซต์ด้านล่าง จะต้องหนาเพียงพอที่จะทนแรงดันสูงได้ โดยความหนานั้นวัดจากด้านล่างของแผ่น จนถึงส่วนล่างของรูที่เจาะสำหรับยึดฐานของตัวเก็บประจุ

ตัวต้านที่ใช้รักษาระดับแรงดันให้เท่ากันนี้สามารถติดตั้งลอยอยู่ในอากาศ ระหว่างขั้วของตัวเก็บประจุ แบบอิเล็กโทรไลต์ การต่อสายระหว่างตัวเก็บประจุแสดงให้เห็นในรูปที่ 2.38 รูปที่ 2.39 วงจรนี้อาจดูสลับซับซ้อนสำหรับแหล่งจ่ายไฟ แต่วงจรใช้ป้อนกำลังงานให้กับวงจรเครื่องส่งวิทยุเอฟเอ็ม ขนาด 5,000 วัตต์การป้อนแรงดันสูงให้กับหลอดก่อนที่ไส้หลอดจะถูกอุ่นให้พร้อมที่จะทำงาน จะทำให้อายุของหลอดลดลงได้ จึงต้องมีวงจรตั้งเวลาเข้าช่วย

หม้อแปลงไฟฟ้า 2 ตัว ถูกนำมาใช้ ถัดแหล่งจ่ายไฟนี้ใช้สำหรับวงจรขยายสัญญาณวิทยุเชิงเส้น ซึ่งวงจรขยายนี้ส่วนใหญ่ใช้หลอดสูญญากาศ ซึ่งต้องการแรงดันต่ำ และกระแสสูง สำหรับป้อนให้กับหลอดไส้ (T2)

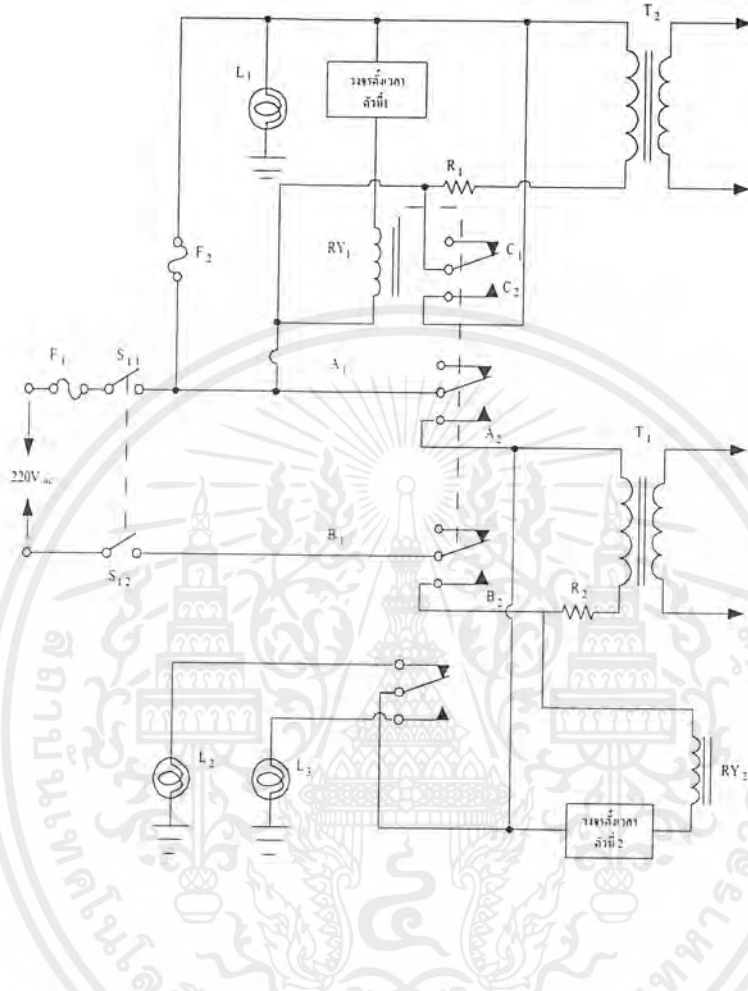

รูปที่ 2.38 การใช้ฉนวนในการติดตั้งตัวเก็บประจุ

หลอดสูญญากาศจะต้องถูกทำให้มีอุณหภูมิถึงอุณหภูมิที่ใช้งานก่อนที่จะป้อนแรงดันสูงเข้าไป ซึ่งความต้องการนี้หมายความว่าต้องจุดไส้หลอดก่อน ที่ควรจะเป็นแหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสตรงแรงดันสูง งานนี้สามารถทำให้สำเร็จไปได้โดยการตัดต่อวงจรดังแสดงในรูปที่ 2.39 สวิตช์ S1 จะเป็นสวิตช์สำหรับจ่ายไฟเข้า และจะป้อนไฟเข้าหม้อแปลงจุดไส้หลอด สวิตช์ตัวนี้ควรจะเป็นกระแสได้สูง ซึ่งสามารถทนกระแสของขดปฐมภูมิของหม้อแปลงทั้ง 2 ตัวได้ กระแสหลักได้แก่กระแสจากหม้อแปลงแรงดันสูง กระแสนี้อาจจะมีค่าสูงถึง 20 แอมแปร์ สำหรับวงจรขยายสัญญาณเชิงเส้นขนาด 1 กิโลวัตต์ ที่ทำงานจากแรงดันไฟสลับ 110 โวลต์

ขดปฐมภูมิของหม้อแปลงแรงดันสูง T_1 จะถูกควบคุมโดยหน้าสัมผัส A_1/A_2 และ B_1/B_2 ของรีเลย์ RY_1 หน้าสัมผัสเหล่านี้จะต่อวงจร (A_1 กับ A_2 และ B_1 กับ B_2) เมื่อคอยล์ของ RY_1 ถูกกระตุ้นโดยคอยล์จะถูกระตุ้น เมื่อวงจรตั้งเวลา ตัวที่ 1 นับเวลาครบ ระยะเวลาของวงจรตั้งเวลาจะถูกกำหนดได้โดยค่านิ่งถึงเวลาอุ่นไส้หลอด แต่สำหรับในบางกรณีวงจรตั้งเวลาอาจเป็นวงจรอิเล็กทรอนิกส์แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นแบบไฟฟ้า - กลศาสตร์ (Electro - Mechanical)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.39 การต่อสายทางขดปฐมภูมิสำหรับแหล่งจ่ายไฟแรงดันตรง

ไส้หลอดที่เย็นของหลอดสุญญากาศกำลังสูง จะดึงกระแสไฟเป็นจำนวนมากเมื่อไส้หลอดร้อนขึ้นเรื่อย ๆ กระแสจะลดลงจนถึงระดับที่ใช้งานปกติ ซึ่งกระแสพุ่งเข้า (In - Rush Current) เป็นตัวทำให้อายุการใช้งานของหลอดสุญญากาศสั้นลง เพื่อที่จะลดค่ากระแสที่พุ่งเข้านี้จะมีตัวต้านทานต่ออนุกรมกับขดปฐมภูมิของหม้อแปลงจุดไส้หลอดซึ่งตัวต้านทานนี้โดยปกติจะมีค่าใช้ลดกระแสประมาณ 1.5 เท่าของปรกติ เมื่อวงจรตั้งเวลาตัวที่ 1 ทำงานครบเวลาแล้ว หน้าสัมผัส $C_1 - C_2$ ของ RY_1 จะต่อวงจรและลัดวงจรตัวต้านทานไว้ เมื่อ R_1 ถูกลัดวงจรขดปฐมภูมิของ T_2 จะได้รับแรงดันเต็มที่

ปัญหาเหมือน ๆ กันที่เกิดขึ้นกับด้านแรงดันสูงของแหล่งจ่ายไฟ หล่วก็คือกระแสตอนสะสมประจุของตัวเก็บประจุในวงจรกรองกระแสในตอนเริ่มเปิดเครื่องจะมีค่าสูงมาก กระแส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนนี้สามารถทำลายโคโอดของวงจรเรียงกระแสได้ ตัวต้านทาน R_2 จะทำหน้าที่จำกัดกระแส เช่นเดียวกับ R_1 วงจรตั้งเวลาอีกตัวคือวงจรตั้งเวลาตัวที่ 2 จะใช้สำหรับกระตุ้นรีเลย์ RY_2 ที่ระยะเวลาที่ทำให้ตัวเก็บประจุในวงจรองกระแส ทำการสะสมประจุเพียงพอที่จะลดกระแสที่ไหลลง โดยทั่วไประยะเวลาของวงจรตั้งเวลาตัวที่ 2 จะสั้นกว่าเวลาของวงจรตั้งเวลาตัวที่ 1 มาก

หลอดไฟสัญญาณนั้นเพิ่มเติมขึ้นมาโดยหลอดไฟ L_1 สีเขียว จะติดเมื่อกดสวิทช์ S_1 ให้ต่อวงจร L_2 เป็นสีเหลืองและจะติดเมื่อวงจรตั้งเวลาตัวที่ 1 ถูกกระตุ้นส่วนหลอด L_3 มีสีแดงจะติดเมื่อแรงดันสูงนั้นพร้อมที่จะจ่าย

แหล่งจ่ายไฟดังรูปที่ 2.39 นี้ จะต้องใช้ฟิวส์ 2 ตัวซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากความแตกต่างอย่างมากของระดับกำลังงานของหม้อแปลง ทั้ง 2 ตั้ง ถ้าใช้ฟิวส์ตัวเดียวมันจะต้อง ทนค่ากระแสสูงที่สำหรับจ่าย ให้กับหม้อแปลงแรงดันสูง ความเสียหายอาจเกิดขึ้นทางด้านจุดไส้หลอดของแหล่งจ่ายไฟซึ่งอาจร้ายแรงจน T_2 เกิดไหม้ไป โดยการต่อฟิวส์ไว้ 2 ตัว ในวงจรจะเป็นการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นและสามารถป้องกันวงจรได้สมบูรณ์

2.2.31 การลดความร้อนที่เกิดขึ้น

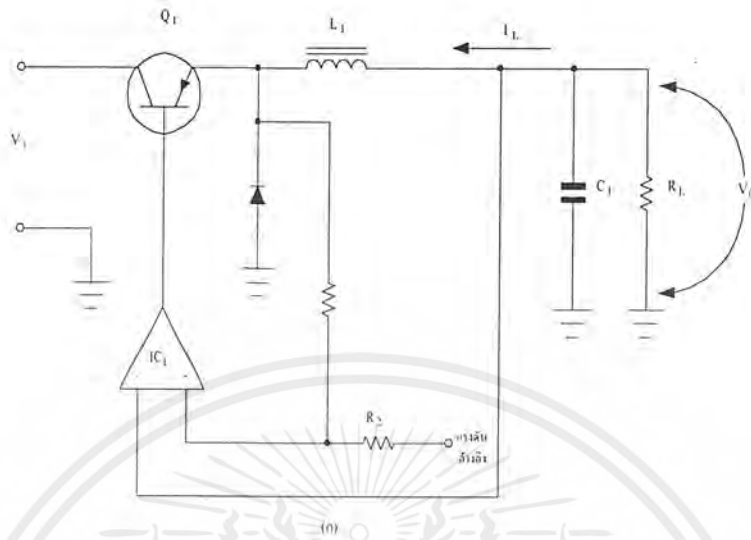
วงจรรักษาระดับแรงดันทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนั้น จะได้รับผลกระทบจากข้อบกพร่องหลัก สำหรับอุปกรณ์พวกแอกทีฟ ได้แก่ ทรานซิสเตอร์ที่ต่ออนุกรมกับวงจร จะกระจายกำลังงานจำนวนหนึ่งออกมา เมื่อวงจรต่าง ๆ เหล่านั้น ต้องการความแตกต่างของแรงดันระหว่าง อินพุทกับเอาต์พุท($V_i - V_o$) ที่ตกคร่อมตัวต้านทาน ซึ่งจะเป็นแหล่งสูญเสียกำลังงานไป กำลังที่กระจายออกไปโดยทรานซิสเตอร์ที่ต่ออนุกรมจะหาได้จากสมการนี้คือ

เมื่อ P คือกำลังที่กระจายเป็นวัตต์, I_o คือกระแสเอาต์พุทเป็นแอมแปร์ V_i คือแรงดันอินพุทเป็นโวลต์ และ V_o คือแรงดันเอาต์พุทเป็นโวลต์

ถ้าความแตกต่างของระดับแรงดันอินพุทและเอาต์พุท ($V_i - V_o$) มีค่ามากแล้วกำลังซึ่งกระจายออกก็จะมีค่ามากที่กระแส 1 แอมแปร์ วงจรรักษาระดับแรงดันมาตรฐานขนาด +5 โวลต์ จะกระจายกำลังเพียง 3 วัตต์ ที่มีค่าความแตกต่างระหว่าง ($V_i - V_o$) น้อยที่สุด แต่สำหรับวงจรรักษาระดับแรงดันซึ่งสามารถทำงานที่ระดับแรงดัน V_i สูงถึง +40 โวลต์ กำลังที่กระจายออกมาจะเท่ากับ $(40 \text{ โวลต์} - 5 \text{ โวลต์}) \times 1 \text{ แอมแปร์}$ หรือ 35 วัตต์ทีเดียว

เมื่อค่านึงกำลังงานที่สูญเสียไปจะเปลี่ยนรูปไปเป็นความร้อนและความร้อนนี้เป็นตัวก่อให้เกิดความเสียหายหลักให้กับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ กำลังงานทั้งหมดซึ่งกระจายออกมาจะกลายเป็นความร้อน ดังนั้นเราอาจจะกล่าวได้ว่าวงจรรักษาระดับแรงดันจะเป็นตัวสร้างความร้อนที่สำคัญ การแก้ปัญหาหนี้ นี้ได้แก่ วงจรรักษาระดับแรงดันแบบสวิทช์ซิ่ง (Switching Voltage Regulator)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.40 ทรานซิสเตอร์ Q_1 จะไม่ทำงานเป็นทรานซิสเตอร์ที่ต่ออนุกรม

ในรูปที่ 2.40 (ก) แสดงให้เห็นถึง ฟังก์ชันการทำงาน ของวงจรรักษาระดับแรงดันแบบ สวิตซ์ชิ่ง ในขณะที่รูป 2.40 (ข) แสดงถึงรูปคลื่น ทรานซิสเตอร์ Q_1 นั้นไม่ใช่ทรานซิสเตอร์ที่ต่อ อนุกรมกับวงจร ดังเช่นในวงจรรักษาระดับแรงดันแบบทั่วไป แต่มันเป็นสวิตซ์ซอเล็กทรอนิกส์เมื่อ ขาเบสของ Q_1 มีค่าเป็นบวก ความต้านทานระหว่างคอลเลคเตอร์กับอิมิตเตอร์จะมีค่าลดลงเหลือ เพียงเล็กน้อย แรงดันตกคร่อมระหว่าง Q_1 ภายใต้สภาวะนี้ก็จะมิต่ำค่า $V_{ec}(\text{Sat})$ เมื่อขาเบสของ Q_1 มีค่าเป็นศูนย์หรือลบ มันก็จะเลิกทำงานดังนั้นความต้านทานระหว่างคอลเลคเตอร์กับอิมิตเตอร์ จะมิต่ำสูงมาก

วงจรขยายสัญญาณ IC_1 ในรูปที่ 2.40 (ก) ใช้เป็นวงจรเปรียบเทียบแรงดันซึ่งมีอินพุตอยู่ 2 อัน ป้อนเข้าสู่วงจรเปรียบเทียบแรงดัน ถ้าหากแรงดันที่ป้อนเข้าสู่อินพุต ของวงจรเปรียบเทียบ แรงดันเท่ากันแล้ว ระดับแรงดัน เอาท์พุทจะเป็นศูนย์ ถ้าระดับที่ขาอินพุทลบมีค่ามากกว่าระดับ แรงดันที่อินพุทบวกแล้วเอาท์พุทจะมีค่าเป็นลบ แต่ถ้าอินพุทลบจะมีระดับแรงดันต่ำกว่าอินพุทบวก แล้วเอาท์พุทจะมีค่าเป็นบวก เอาท์พุทของวงจรเปรียบเทียบแรงดัน IC_1 จะใช้ขับขาเบสของสวิตซ์ ที่ทรานซิสเตอร์ Q_1

เมื่อขาเบสของ Q_1 มีค่าสูง กระแส I_L จะไหลในตัวเหนี่ยวนำ L_1 และในตัวต้านทานที่ เป็นโหลด R_L ระดับแรงดันที่ปรากฏตกคร่อมอินพุตทั้งสองของวงจรเปรียบเทียบแรงดัน IC_1 ได้แก่ แรงดันที่ตกคร่อมตัวเหนี่ยวนำ L_1 ซึ่งหาได้จากสมการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$V = \frac{L_1 \cdot \Delta I_L}{\Delta t} \tag{2.32}$$

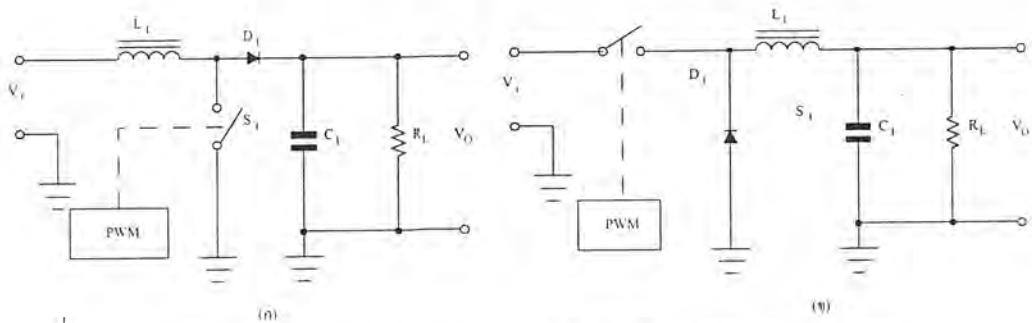
วงจรนี้จะออสซิลเลตที่ความถี่ระหว่าง 2 และ 20 กิโลเฮิร์ตซ์ ซึ่งหาได้จากสมการ

$$F = \frac{V_o (V_i - V_o)}{L_1 V_1 (I_{\max} - I_{\min})} \tag{2.33}$$

มีการจัดวงจรพื้นฐานอยู่ 2 อย่างสำหรับแหล่งจ่ายไฟแบบสวิตซิ่ง (ดูรูปที่ 41) คือแบบเพิ่มแรงดันขึ้น (Step-Up) [ในรูปที่ 2.41 (ก)] สำหรับแบบเพิ่มแรงดันขึ้นนั้น จะให้ระดับแรงดันเอาต์พุตสูงขึ้นกว่าระดับแรงดันอินพุตในขณะที่แบบลดแรงดันลงจะให้ระดับแรงดันเอาต์พุตต่ำกว่าระดับแรงดันอินพุตความแตกต่างที่สำคัญระหว่าง 2 แบบนี้ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวเหนี่ยวนำ (L_1) และสวิตช์ S_1 [ซึ่งหมายถึงทรานซิสเตอร์ Q_1 ในรูป 40 (ก)] สำหรับแบบเพิ่มแรงดันขึ้น ตัวเหนี่ยวนำจะอยู่ระหว่าง V_i และ สวิตช์ โดยสวิตช์นั้นจะต่อขานานคร่อมวงจรไว้เมื่อ S_1 ปิดวงจร ตัวเหนี่ยวนำจะต่อคร่อมแหล่งจ่ายไฟ V_i แรงดันเหนี่ยวนำไฟฟ้า (Counter Electromotive Force :CEMF) ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการยุบตัวของสนามแม่เหล็กครอบๆ L_1 จะเกิดแรงดันเพิ่มขึ้นซึ่งจะไปรวมกับ V_i

สำหรับแบบลดแรงดันลง แสดงให้เห็นในรูปที่ 2.41 (ข) ในวงจรนี้ สวิตช์จะต่ออยู่ระหว่าง V_i และตัวเหนี่ยวนำและต่ออนุกรมกับวงจรแทนที่จะต่อขนานคร่อมวงจร แต่ทั้ง 2 แบบที่แสดงในรูปที่ 2.41 นี้ จะใช้วงจรผสมสัญญาณทางด้านความกว้างของพัลส์ (Pulse Width Modulation :PWM) ในการขับสวิตช์

สำหรับวงจรผสมสัญญาณทางด้านความกว้างของพัลส์ จะทำหน้าที่ที่ผลิตพัลส์ที่สามารถเปลี่ยนแปลงความกว้างของพัลส์ได้ ซึ่งช่วงระยะเวลาจะถูกกำหนดโดยความไม่ตรงกันระหว่างแรงดันเอาต์พุตที่ต้องการ กับ แรงดันเอาต์พุตที่เป็นจริง

รูปที่ 2.41 เป็นวงจรแหล่งจ่ายไฟแบบสวิตซิ่งสองวงจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ส่วนของการสื่อสารข้อมูล

2.3.1 การสื่อสารข้อมูลแบบอนุกรมตามมาตรฐาน RS-232C

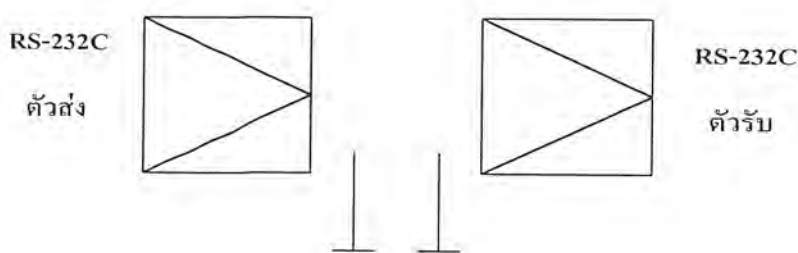
การสื่อสารข้อมูลแบบอนุกรมที่มีการใช้งานในปัจจุบันนี้นั้น ได้มีการกำหนดมาตรฐานในการรับส่งข้อมูลไว้หลายแบบด้วยกันแต่ที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางก็คือ การสื่อสารข้อมูลแบบอนุกรมตามมาตรฐาน RS-232C

ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการในการสื่อสารข้อมูลผ่านทางเครือข่ายโทรศัพท์นั้นมีมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นจึงได้มีการกำหนดมาตรฐานที่เรียกว่า RS-232C ขึ้นเพื่อใช้เป็นมาตรฐานแก่อุปกรณ์ที่ถูกผลิตจากบริษัทต่างในสหรัฐอเมริกา Bell System Operating Telephone Companies เป็นบริษัทหลักบริษัทแรกที่เป็นผู้ผลิตและติดตั้งระบบสื่อสารข้อมูล และเป็นผู้ผลิตอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการอินเตอร์เฟสอุปกรณ์ดิจิทัลกับเครือข่ายโทรศัพท์รายใหญ่ อุปกรณ์นี้ก็คือ Bell Modem ซึ่งถูกพัฒนาโดย Bell Laboratories และถูกใช้เป็นมาตรฐานในงานอุตสาหกรรมจนถึงปัจจุบันนี้ ดังนั้นความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับข้อกำหนดในการอินเตอร์เฟสกับโมเด็มจึงมีเพิ่มเรื่อยๆ เพื่อตอบสนองความต้องการนี้ EIA, Bell System และผู้ผลิตโมเด็มรายอื่นๆ จึงได้ร่วมมือกันตั้งมาตรฐาน RS-232C ขึ้น

มาตรฐาน RS-232C ได้ถูกตีพิมพ์โดย EIA ในปี ค.ศ. 1969 โดยตัวอักษร RS แทน "Recommended Standard" 232 แทนหมายเลขของมาตรฐาน ส่วนอักษร C แสดงให้เห็นว่า มาตรฐานนั้นได้รับการแก้ไขกี่ครั้ง

การที่มาตรฐานนี้เป็นที่นิยมใช้ก็เนื่องจากเป็นระบบการสื่อสารข้อมูลที่ใช้ในเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ IBM PC ซึ่งเป็นคอมพิวเตอร์ที่มีใช้อย่างแพร่หลายตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

มาตรฐาน RS-232C จะมีโครงสร้างการสื่อสารเป็นแบบจุดต่อจุดเท่านั้น โดยมีลักษณะสมบัติทางไฟฟ้า และทางกายภาพ ดังแสดงในรูปที่ 2.42

รูปที่ 2.42 โครงสร้างของการสื่อสารข้อมูลแบบอนุกรมตามมาตรฐาน RS-232C

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) คอนโทรล MSComm

MSComm จัดเตรียมทางเลือกเอาไว้ 2 ทางเพื่อความสะดวกในการสื่อสารข้อมูล ทางแรกคือ การสื่อสารข้อมูลที่กระตุ้นด้วยเหตุการณ์ (Event-Driven Communications) เป็นรูปแบบการใช้งานที่มีประสิทธิภาพมากสำหรับการตอบสนองแบบทันทีทันใด เช่น เมื่อตัวอักษรถูกส่งมาที่พอร์ตอนุกรมเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ขา Data Carrier Detect (DCD) หรือขา Request To Send (RTS) เหตุการณ์ Oncomm ของ MSComm จะสามารถตรวจจับสัญญาณได้ทันที ส่วนทางเลือกที่สองเป็นการคอยตรวจสอบค่าเหตุการณ์และความผิดพลาดที่เกิดขึ้นด้วยการดูค่าที่เปลี่ยนแปลงภายในคุณสมบัติ CommEvent หลังจากให้โปรแกรมทำงานในฟังก์ชันต่างๆ ไปเรียบร้อยแล้ว ซึ่งวิธีนี้ใช้งานได้ในกรณีที่โปรแกรมมีขนาดเล็ก

คอนโทรล MSComm1 ตัวสามารถควบคุมการทำงานของพอร์ตอนุกรมได้ 1 พอร์ต ถ้าในโปรแกรมที่ใช้งานต้องการติดต่อกับพอร์ตอนุกรมมากกว่า 1 พอร์ต จะต้องใช้คอนโทรล MSComm มากกว่า 1 ตัวเพื่อควบคุมพอร์ตอนุกรมในแต่ละพอร์ต แอแดปเตอร์ของพอร์ตอนุกรมและแอแดปเตอร์ของการเกิดอินเตอร์รัปต์สามารถเปลี่ยนแปลงได้จากการแก้ไขค่าที่ Control Panel

ถึงแม้ว่า คอนโทรล MSComm จะมีคุณสมบัติมากมาย แต่สามารถทำความเข้าใจได้ไม่ยาก ดังนี้

1.1) CommPort

ใช้ในการกำหนดและอ่านค่าพอร์ตอนุกรมที่ติดต่อกันอยู่ (COM1, COM2, COM3, COM4) รูปแบบการใช้งาน

```
object.Commport [ = value ]
```

โดย Value เป็นค่าของพอร์ตอนุกรมชนิดของข้อมูลเป็น Integer ค่า Value สามารถกำหนดได้ในช่วง 1-16 เมื่อมีการกำหนดค่าแล้วทำการเปิดพอร์ตโดยใช้คุณสมบัติ PortOpen แต่หาพอร์ตนั้นไม่อยู่ในระบบ MSComm จะสร้างสัญญาณแสดงค่าผิดพลาด Error68 ขึ้นมา ซึ่งหมายถึงอุปกรณ์ตัวนี้ไม่มีอยู่ในระบบ ดังนั้นการเขียนโปรแกรมจึงจำเป็นต้องกำหนดตำแหน่งของพอร์ตอนุกรมก่อนที่ใช้คำสั่ง OpenPort

1.2) Setting

ใช้ในการกำหนดค่าอัตราบอด, พาริตี, จำนวนของบิตข้อมูล, จำนวนของบิตปิดท้ายรูปแบบการใช้งาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

object.Setting [= value]

ค่า Value มีชนิดข้อมูลเป็นแบบ String มีรูปแบบเป็น “BBBB, P, D, S” โดย BBBB เป็นค่าอัตราบอด, P เป็นค่าพาริตี, D เป็นจำนวนของบิตข้อมูล และ S เป็นจำนวนของบิตปิดท้าย ปกติแล้วค่านี้ถูกกำหนดไว้เป็น “9600, N, 8, 1”

ค่าพอร์ตมาตรฐานมีดังนี้

110 บิตต่อนาที

300 บิตต่อนาที

600 บิตต่อนาที

1200 บิตต่อนาที

2400 บิตต่อนาที

9600 บิตต่อนาที(ค่าปกติ)

14400 บิตต่อนาที

19200 บิตต่อนาที

28800 บิตต่อนาที

34800 บิตต่อนาที(สงวน)

56000 บิตต่อนาที(สงวน)

128000 บิตต่อนาที(สงวน)

256000 บิตต่อนาที(สงวน)

สำหรับค่ามาตรฐานในการกำหนดค่าพาริตีมีดังนี้

สัญลักษณ์	รายละเอียด
E	พาริตีคู่ (Even)
M	ลอจิก “1” (MARK)
N	ไม่ใช่ (ค่าปกติ)
O	พาริตีคี่ (Odd)
S	ลอจิก “0” (Space)

ค่าที่ใช้ในการกำหนดจำนวนบิตมี 5 ค่าคือ 4, 5, 6, 7 และ 8 (เป็นค่าปกติ)

ค่าที่ระบุจำนวนบิตท้ายมี 3 ค่าคือ 1 (เป็นค่าปกติ), 1, 5 และ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3) PortOpen

ใช้ในการกำหนดและอ่านค่าสถานะของพอร์ตอนุกรม เพื่อเปิดและปิดพอร์ตอนุกรม
รูปแบบการใช้งาน

```
object.PortOpen [ = value ]
```

ค่า Value มีชนิดข้อมูลเป็นแบบบูลีนคือ True กับ False โดย True หมายถึงการเปิดพอร์ตอนุกรมและ False หมายถึงการปิดพอร์ตอนุกรม สำหรับการปิดพอร์ตนั้นจะมีการเคลียร์บัฟเฟอร์รับข้อมูลและบัฟเฟอร์ส่งข้อมูลด้วย คอนโทรล Mscomm จะปิดพอร์ตอนุกรมโดยอัตโนมัติเมื่อออกจากโปรแกรม ก่อนที่จะใช้คุณสมบัติ PortOpen ต้องตรวจสอบให้แน่ใจก่อนว่าคุณสมบัติ CommPort นั้นได้ทำการกำหนดตำแหน่งของพอร์ตอนุกรมไว้ถูกต้องหรือไม่ มิเช่นนั้น Mscomm จะแสดงข้อผิดพลาด Error 68 แจ้งแก่ผู้ใช้งาน หรือถ้าพอร์ตอนุกรมนั้นถูกเปิดเอาไว้แล้ว โปรแกรมก็จะแจ้งข้อผิดพลาดออกมาเช่นกัน

ถ้าคุณสมบัติ DTREnable หรือ RTSEnable ถูกกำหนดให้เป็น True ก่อนที่จะทำการเปิดพอร์ต ค่าคุณสมบัตินี้ของ DTREnable หรือ RTSEnable จะถูกเซตเป็น False หลังจากปิดพอร์ตแต่ถ้าเซตเป็น False หลังจากปิดโปรแกรมแล้วค่าที่กำหนดไว้จะเป็นค่าเดิม

1.4) Input

อ่านค่าและลบค่าขบวบข้อมูลจากบัฟเฟอร์ภาครับ

รูปแบบการใช้งาน

```
object.Input
```

คุณสมบัตินี้ InputLen เป็นตัวกำหนดจำนวนของตัวอักษรที่จะอ่านโดยคุณสมบัตินี้ Input การกำหนดค่าให้ InputLen เท่ากับ 0 เป็นการกำหนดให้คุณสมบัตินี้ Input ทำการอ่านค่าข้อมูลในบัฟเฟอร์รับข้อมูลทั้งหมด

คุณสมบัตินี้ InputMode เป็นตัวกำหนดชนิดของข้อมูลที่คุณสมบัตินี้ Input รับเข้ามา ถ้า InputMode ถูกกำหนดเป็น comInputModeText คุณสมบัตินี้ Input จะส่งค่าข้อมูลกลับมาในรูปแบบของข้อความชนิดข้อมูลเป็นแบบ Variant ถ้า InputMode กำหนดเป็น cominputModeBinary คุณสมบัตินี้ Input จะส่งข้อมูลกลับมาในรูปแบบของไบนารีและชนิดข้อมูลเป็นแบบ Variant

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5) InBufferCount

ส่งค่าจำนวนของตัวอักษรที่อยู่ในบัฟเฟอร์ภาครับ

รูปแบบการใช้งานคำสั่ง

```
object.InBufferCount [ = value ]
```

คำสั่ง InBufferCount จะแสดงค่าจำนวนของตัวอักษรซึ่งรับมาจากภายนอกและยังเก็บอยู่ในบัฟเฟอร์ภาครับ เพื่อให้ผู้ใช้งานอ่านค่าออกไป สำหรับการเคลียร์ค่าบัฟเฟอร์ภาครับทำได้โดยกำหนดให้ InBuffer Count มีค่าเป็น 0

1.6) InBufferSize

กำหนดและคืนค่าขนาดของบัฟเฟอร์ภาครับในหน่วยเป็น ไบต์

รูปแบบการใช้งานคำสั่ง

```
object.InBufferSize [ = value ]
```

คำสั่ง InBufferSize ใช้เพื่อกำหนดขนาดของบัฟเฟอร์ภาครับ โดยค่าเริ่มต้นถูกกำหนดไว้ที่ 1,024 ไบต์

1.7) InputLen

กำหนดค่าและคืนค่าจำนวนของตัวอักษรที่อ่านจากบัฟเฟอร์ภาครับ

รูปแบบการใช้งานคำสั่ง

```
object . InputLen [ = value ]
```

ค่าเริ่มต้นคุณสมบัติ InputLen มีค่าเท่ากับ “0” การกำหนดค่าเท่ากับ “0” จะทำให้คำสั่ง Input ของ MSComm อ่านค่าข้อมูลที่อยู่ภายในบัฟเฟอร์ภาครับทั้งหมดถ้าไม่มีข้อมูลอยู่ในบัฟเฟอร์ภาครับมากกว่าจำนวน InputLen คำสั่ง Input จะส่งค่าว่าง (“ ”) กลับออกมาผู้ใช้งานสามารถตรวจสอบข้อมูลในบัฟเฟอร์ภาครับได้โดยใช้คุณสมบัติ InBufferCount โดยกำหนดให้มีข้อมูลอยู่ในบัฟเฟอร์ภาครับก่อนแล้วจึงค่อยอ่านข้อมูลจากบัฟเฟอร์ภาครับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณสมบัตินี้มักใช้กับการอ่านข้อมูลจากเครื่องมือหรือเครื่องจักรที่มีการกำหนดค่าขนาดความยาวของข้อมูลเอาไว้แล้ว

1.8) InputMode

กำหนดค่าและคีนค่าชนิดของข้อมูลที่ได้รับ โดยคำสั่ง Input
รูปแบบการใช้งานคำสั่ง

```
object . InputMode [ = value ]
```

คุณสมบัติ InputMode ใช้กำหนดว่าข้อมูลชนิดไหนที่รับเข้ามาผ่านคำสั่ง Input โดยข้อมูลจะเลือกได้ 2 ประเภทคือ

ComInputModeText สำหรับข้อมูลที่อยู่ในรูปข้อความตัวอักษรตามมาตรฐาน ANSI โดยจะต้องกำหนดค่าเป็น "0" และค่าเริ่มต้นของการรับค่าข้อมูลก็จะเป็นค่านี้

ComInputModeBinary สำหรับข้อมูลอื่นๆ ซึ่งจะเก็บในรูปแบบไบนารีรวมกันอยู่เป็นไบนารีข้อมูล

1.9) Output

ใช้ในการส่งขบวนของข้อมูลไปยังบัพเฟอร์ส่งข้อมูล
รูปแบบการใช้งาน

```
object . Output [ = value ]
```

ค่า Value เป็นค่าของตัวอักษรที่เขียนไปยังบัพเฟอร์ส่งข้อมูล คุณสมบัติ Output สามารถใช้ในการส่งข้อมูลตัวอักษรหรือข้อมูลไบนารีก็ได้ โดยการส่งข้อมูลเป็นรูปแบบตัวอักษรจะต้องกำหนดข้อมูลเป็นแบบ Variant และมีข้อมูลภายในเป็นแบบ String สำหรับการส่งข้อมูลไบนารีจะต้องกำหนดชนิดของข้อมูลเป็นแบบ Variant และมีข้อมูลภายในเป็นแบบไบนารี

2.3.2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ I²C

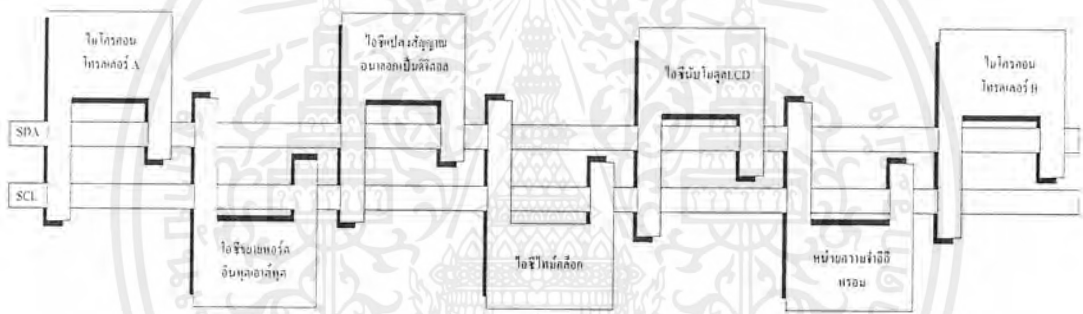
I²C ย่อมาจาก Inter-IC Communcation หมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างไอซีโดยบัส I²C ได้รับการพัฒนาขึ้น โดยฟิลิปส์(Philips)ด้วยจุดมุ่งหมายหลักคือต้องการให้ไอซีหรือโมดูลสามารถติดต่อ ทำงาน และควบคุมภายใต้สัญญาณเพียงสองเส้น เส้นหนึ่งคือ สายข้อมูล อีกเส้นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนึ่งคือ สายสัญญาณนาฬิกาที่ใช้ในการกำหนดจังหวะการทำงาน การต่อร่วมกันของอุปกรณ์แต่ละตัว จะใช้รหัสข้อมูลและการกำหนดสถานะลอจิกที่ขาแอกเดรซของอุปกรณ์แต่ละตัว

สายข้อมูลบนบัส I²C มีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า สายข้อมูลอนุกรมหรือ SDA(Serial Data Line) ส่วนสายสัญญาณนาฬิกาที่มีชื่อเรียกว่า สายสัญญาณนาฬิกาอนุกรมหรือ SCL (Serial Clock Line) ในการอธิบายต่อไปนี้จะเรียกสายสัญญาณทั้งสองว่า สาย SDA และ SCL

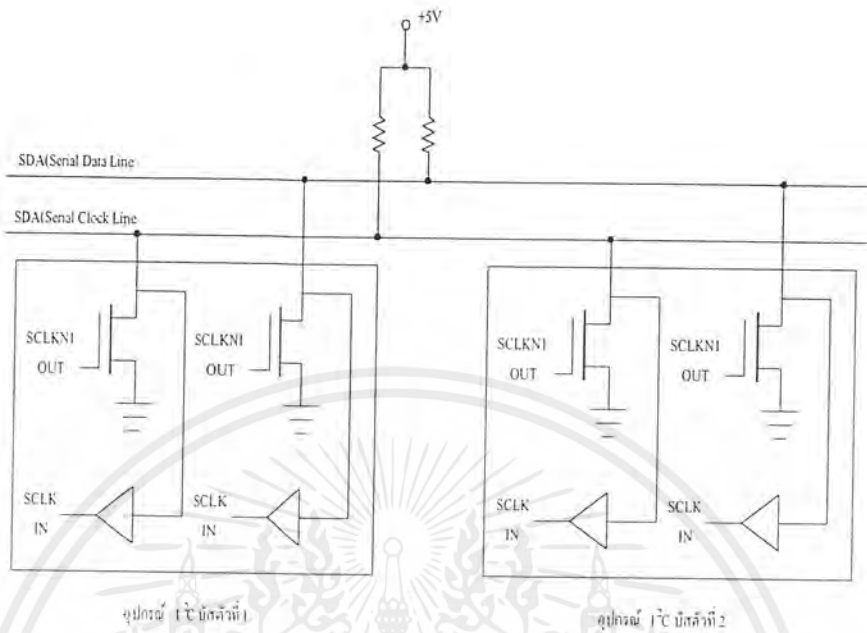
ในรูปที่ 2.43 แสดงผังของการเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่างๆบนบัส I²C จะเห็นได้ว่า อุปกรณ์ที่ทำการเชื่อมต่อบนบัส I²C มีหลากหลายไม่ว่าจะเป็น ไอซีขยายพอร์ตอินพุตเอาต์พุต (I/O Expander) ไอซีแปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิตอล (ACD) และแปลงสัญญาณดิจิตอลเป็นแอนะล็อก (DAC)

ไอซีไทม์คล็อก (RTC), ไอซีขับโมดูล LCD, หน่วยความจำอีพรอม และไมโครคอนโทรลเลอร์

รูปที่ 2.43 การเชื่อมต่อของอุปกรณ์ต่างๆบนระบบบัส I²C

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.44 วงจรเอาต์พุตของอุปกรณ์ในระบบบัส I²C

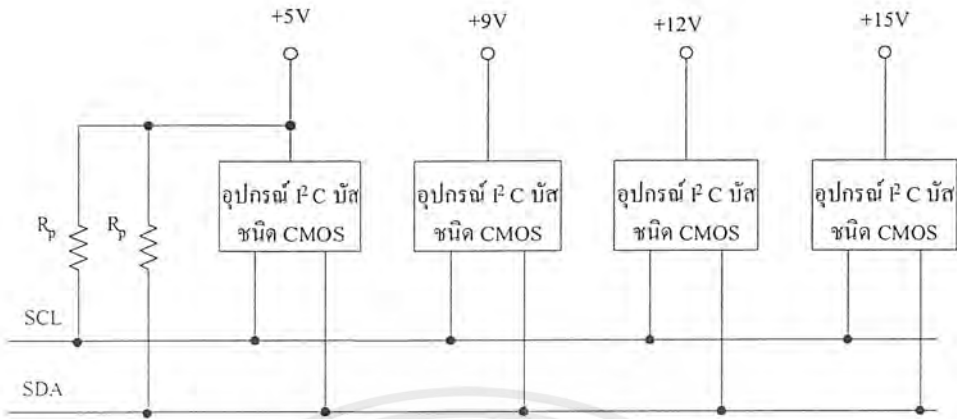
2.3.3 คุณสมบัติทั่วไปของบัส I²C

สาย SDA และ SCL เป็นสายสัญญาณ 2 ทิศทางต้องมีการต่อตัวต้านทานพูลอัพกับแรงดัน +5V ไว้ตลอดเวลาเพื่อให้สายมีสถานะลอจิกสูงในขณะที่ไม่มีการติดต่อใช้งานทั้งยังช่วยในการป้องกันสัญญาณรบกวนที่อาจมีเข้ามาในสายสัญญาณทั้งสอง วงจรเอาต์พุตของอุปกรณ์ที่ต่ออยู่บนบัส I²C ต้องมีลักษณะเป็นวงจรเปิด (Open-Drain) หรือคอลเล็กเตอร์เปิด (Open-Collector)

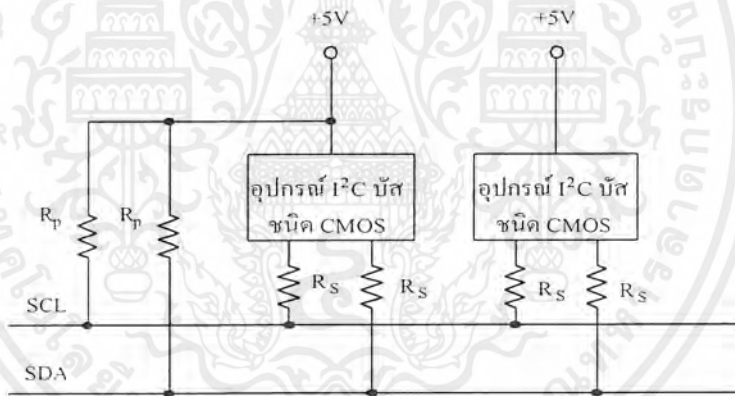
อัตราการถ่ายเทข้อมูลบนบัส I²C สูงถึง 100 กิโลบิตต่อวินาทีในโหมดปกติ (Standard Mode) และสูงถึง 400 กิโลบิตต่อวินาทีในโหมดความเร็วสูง (Fast Mode) อุปกรณ์ที่ต่ออยู่บนบัส I²C จะต้องมีค่าความจุไฟฟ้ารวมที่เกิดขึ้นระหว่างสาย SDA และ SCL ไม่เกิน 400 pF การเข้าถึงอุปกรณ์บนบัส I²C ใช้ข้อมูลสำหรับการเข้าถึง 2 คำคือ 7 บิต (7-Bit Addressing) หรือ 10 บิต (10-Bit Addressing)

ข้อเด่นอีกประการหนึ่งของบัส I²C คือสามารถเชื่อมต่ออุปกรณ์ที่ใช้ไฟเลี้ยงไม่เท่ากันให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยอุปกรณ์บนบัส I²C ตัวหนึ่งอาจใช้ไฟเลี้ยง +12 V การต่อร่วมกันบนบัส I²C สามารถกระทำได้ในลักษณะเดียวกับกรณีที่อุปกรณ์ทั้งสองใช้ไฟเลี้ยงเท่ากัน กล่าวคือ ให้ต่อสาย SDA และ SCL ของอุปกรณ์แต่ละตัวเข้าด้วยกัน และต้องต่อตัวต้านทานพูลอัพ (R_p) เข้ากับแรงดัน +5 V ไว้ด้วยเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.45 การต่อตัวต้านทานพูลอัปบนสายสัญญาณในระบบบัส I²C

รูปที่ 2.46 การต่อตัวต้านทาน R_s เพื่อลดสัญญาณรบกวนขนาดใหญ่ที่อาจเข้ามาในบัส I²C

ในกรณีที่อาจมีแรงดันไฟกระชากขนาดใหญ่ปะปนเข้ามาในบัส I²C ที่ขา SDA และ SCL ของอุปกรณ์แต่ละตัวต้องต่อตัวต้านทานอนุกรมกับขา SDA และ SCL เรียกว่า R_s ก่อนต่อเข้าสู่บัส I²C หลักการของบัส I²C

บัส I²C ประกอบด้วยสายสัญญาณ 2 เส้นคือ SDA และ SCL อุปกรณ์ที่ต่อพ่วงบนบัสสามารถมีได้มากมาย ดังนั้นจึงต้องมีการกำหนดรูปแบบของการติดต่อบนบัส หรือเรียกว่า โพรโตคอล (Protocol) เพื่อให้ผู้ใช้งานทราบว่า ขณะนี้อุปกรณ์ใดติดต่อกันอยู่ และอุปกรณ์ใดเป็นตัวรับหรือตัวส่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.4 อุปกรณ์ที่ เป็นผู้สร้างข้อมูลหรือส่งข้อมูล เรียกว่า ตัวส่ง (Transmitter)

อุปกรณ์ที่ เป็นผู้รับข้อมูล เรียกว่าตัวรับ (Receiver) ในอุปกรณ์บนบัส I²C สามารถเป็นได้ ทั้งตัวรับและตัวส่ง บางอุปกรณ์ทำหน้าที่เป็นตัวรับเพียงอย่างเดียวจะไม่มีอุปกรณ์ใดบนบัส I²C ที่ ทำหน้าที่เป็นตัวส่งเพียงอย่างเดียว

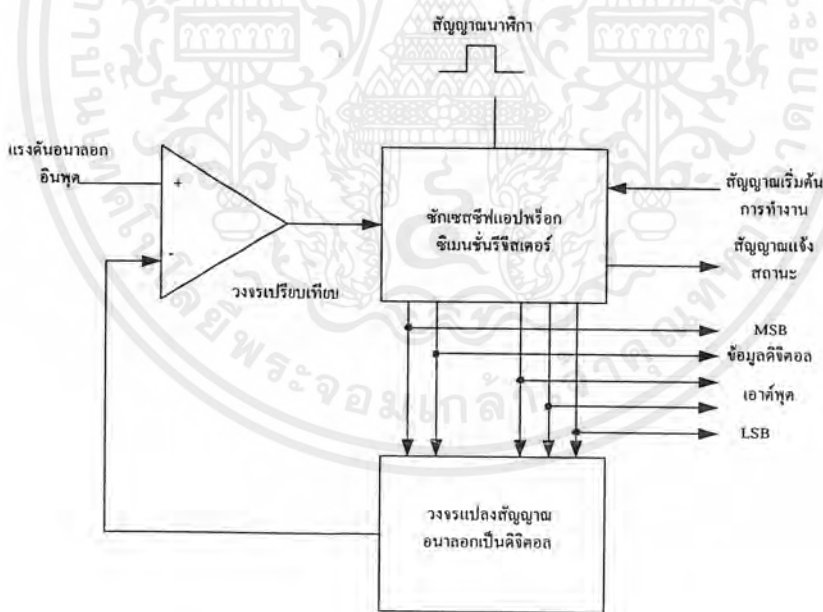
อุปกรณ์ที่ทำหน้าที่ควบคุมจังหวะการติดต่อบนบัส I²C เรียกว่า มาสเตอร์ (Master)

อุปกรณ์ที่ถูกควบคุมหรืออุปกรณ์ที่ต่อพ่วงเข้าไปบนบัส I²C เรียกว่า สเลฟ (Slave)

ข้อกำหนด 2 ประการสำคัญของการติดต่อบนบัส I²C คือ

- การถ่ายทอดข้อมูลขณะเกิดขึ้นเมื่อบัสว่างเท่านั้น
- ในระหว่างการถ่ายทอดข้อมูลเมื่อใดก็ตามที่สาย SCL มีสถานะเป็นลอจิกสูงส่งข้อมูล ต้องรักษาข้อมูลไว้ อย่าให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นเด็ดขาด มิฉะนั้นสัญญาณที่เกิดขึ้น จะได้รับการแปลความหมายเป็นสัญญาณควบคุมแทน

การแปลงสัญญาณแอนะล็อกดิจิทัลแบบซีกเซสซีฟแอปพริอ็อกซิเมชัน (Successive Approximation ADC)

รูปที่ 2.47 ทำงานของวงจร ADC ซีกเซสซีฟแอปพริอ็อกซิเมชัน

การทำงานของ ADC การแปลงสัญญาณแอนะล็อกดิจิทัล (ADC) ที่ได้รับความนิยมสูง และมีประสิทธิภาพดีคือการแปลงแบบ ซีกเซสซีฟแอปพริอ็อกซิเมชัน ถ้าจะแปลเป็นไทยคือการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แปลงแบบประมาณค่าใกล้เคียงไดอะแกรมการทำงานของกระบวนการ ADC แบบนี้แสดงในรูป 2.47

วงจร ADC แบบ ซักเซสซีฟแอปพริอ็อกซิเมชันนี้จะใช้รีจิสเตอร์เลขฐานสองหรือไบนารีรีจิสเตอร์ในการส่งข้อมูลดิจิทัลของวงจร DAC ภายในแต่ละบิตของรีจิสเตอร์จะเซตและรีเซตโดยการควบคุมจากวงจรควบคุม

กำหนดให้แรงดันแอนะล็อกอินพุต (V_{in}) มีค่า 13.5 V

1. ส่งสัญญาณเริ่มต้นการทำงานมายัง ซักเซสซีฟแอปพริอ็อกซิเมชันรีจิสเตอร์
2. ขณะนี้สถานะของรีจิสเตอร์จะไม่ว่างสัญญาณนาฬิกาถูกแรกถูกส่งเข้ามาเพื่อกำหนดค่าของรีจิสเตอร์เท่ากับ 0000
3. เอาท์พุทของ DAC จะเป็น 0V ส่งไปในวงจรเปรียบเทียบ เพื่อเปรียบเทียบกับ V_{in} ในขณะนี้จะได้เอาท์พุทเท่ากับ -5 V กำหนดลอจิก “0”
4. เมื่อสัญญาณนาฬิกาถูกส่งเข้าไปเข้ามา จะทำการเซตบิต MSB ของรีจิสเตอร์เป็น “1”
5. ในกรณีนี้เป็น ADC ขนาด 4 บิต ดังนั้นการที่บิต MSB เซต จะทำให้วงจร DAC แปลงค่าเป็นแรงดัน 8 V นำไปเปรียบเทียบที่วงจรเปรียบเทียบแรงดัน แต่ก็ยังน้อยกว่า V_{in} ดังนั้นเอาท์พุทของวงจรเปรียบเทียบยังคงเป็น “0” ทำให้รีจิสเตอร์ยังคงค่าบิต MSB ให้เป็น “1” ต่อไป
6. ต่อมาบิต B2 จะเซตซึ่งจะมีค่าเท่ากับ 4 V นำไปรวมกับค่าของบิต MSB ที่มีอยู่ 8 V เช่น 12 V นำไปเปรียบเทียบกับ V_{in} ก็ยังน้อยกว่ารีจิสเตอร์จึงยังคงค่า B2 ไว้ที่ “1” เช่นกัน
7. ต่อมาบิต B1 จะเซตทำให้แรงดันเอาท์พุทมา DAC กลายเป็น $8 + 4 + 2 = 14$ V ซึ่งมากกว่า V_{in} ทำให้วงจรเปรียบเทียบเกิดการเปลี่ยนสถานะเป็น “1” ซึ่งจะส่งสัญญาณมาควบคุมให้ B1 กลายเป็น “0”
8. เมื่อบิต LSB ถูกเซต จะมีค่าแรงดัน 1 V เข้ามารวมกับค่าของ B3, B2 และ B1 เป็น $8 + 4 + 0 + 1 = 13$ V นำไปเปรียบเทียบกับ V_{in} ปรากฏว่าน้อยกว่า V_{in} ทำให้ที่บิต B0 หรือ LSB มีค่าเป็น “1”
9. ขณะนี้ทุกบิตในรีจิสเตอร์ถูกนำมาแปลงค่าเรียบร้อยแล้ว ทำให้สถานะของรีจิสเตอร์กลับมาเป็น พร้อมทำงาน (Ready)
10. ข้อมูลดิจิทัลที่ได้จากการ ADC แบบนี้ จะมีค่า 1101 หรือ 13 V ซึ่งใกล้เคียงกับ V_{in} 13.5V มากที่สุดถ้าหากรีจิสเตอร์มีจำนวนบิตมากกว่านี้ ความละเอียดของข้อมูลที่ป้อนได้จะมีความใกล้เคียงมากขึ้น ช่วงเวลาของการแปลงสัญญาณจะเริ่มสั้นขึ้นตั้งแต่สัญญาณนาฬิกาถูกแรกถูกส่งเข้าไปเตรียมระบบ ไปจนถึงเมื่อสถานะของรีจิสเตอร์กลับมาเป็น พร้อมทำงาน อีกครั้งหนึ่งซึ่งจะต้องใช้จำนวนสัญญาณนาฬิกาเท่ากับ $n+1$ พัลส์ โดย n เท่ากับจำนวนบิตของรีจิสเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.5 ความเที่ยงตรงของวงจร ADC

เป็นการเปรียบเทียบแรงดันแอนะล็อกของวงจร ADC กับแรงดันที่ควรเกิดขึ้นจริง ยกตัวอย่างที่ข้อมูลดิจิทัลสูงสุดของวงจร ADC ขนาด 8 บิตเมื่อเทียบเป็นแรงดันแอนะล็อกควรมีค่าเท่ากับ 50000 V แต่จากการคำนวณในตัวอย่างก่อนหน้านี้ได้ค่าแรงดัน 49804 V นั่นคือเกิดความผิดพลาดไป 0.0195 V หรือ 19.5mV แต่การบอกค่าความเที่ยงตรงของวงจร ADC มักระบุเป็นจำนวนที่เทียบกับ VLSB ดังนั้นในวงจร ADC ขนาด 8 บิตที่ยกเป็นตัวอย่างนี้จึงมีค่าความเที่ยงตรงเป็น $\pm 1/2LSB$

2.3.6 ค่าเวลาในการแปลงสัญญาณ (Conversion Time)

เป็นค่าของเวลาทั้งหมดที่วงจร ADC แบบวงจรนับแรมปีและแบบซิกเซสซีฟแอปพลิเคชันใช้สำหรับการแปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัลจนเสร็จสิ้น พารามิเตอร์ตัวนี้มักจะปรากฏในคุณสมบัติของไอซีที่ทำงานเป็นวงจร ADC เมื่อไอซีทำการแปลงสัญญาณเสร็จสิ้นลง จะส่งสัญญาณที่เรียกว่า EOC (End Of Conversion) ออกมา

ค่าเวลาในการแปลงสัญญาณของวงจร ADC จะขึ้นอยู่กับจำนวนบิตของวงจร, ค่าความถี่ของสัญญาณนาฬิกาที่ใช้ในการแปลงสัญญาณและขนาดของสัญญาณแอนะล็อกอินพุต

2.3.7 ข้อมูลเบื้องต้นของ PCF8591

ระบบการเชื่อมต่อเป็นแบบบัส I²C ทำให้ขยายสัญญาณเพียง 2 เส้น ทั้งยังสามารถต่อพ่วงกันได้สูงสุด 8 ตัว ทำให้ได้วงจร ADC รวมสูงถึง 32 ช่อง และวงจร DAC รวม 4 ช่อง ทำให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างกว้างขวาง มีรายละเอียดคุณสมบัติทางเทคนิคดังนี้

- ทำงานโดยใช้แหล่งจ่ายไฟชุดเดียว
- ทำงานที่แรงดัน 2.5V ถึง 6V
- กินกระแสขณะอยู่ในสถานะสแตนด์บายต่ำ
- ติดต่อกับไมโครคอนโทรลเลอร์หรือไมโครคอนโทรลเลอร์ผ่านระบบบัส I²C
- สามารถเลือกตำแหน่งแอดเดรสทางฮาร์ดแวร์จากขา A0, A1, A2 ทำให้สามารถต่อพ่วงกันได้สูงถึง 8 ตัว
- อัตราการสุ่มข้อมูลขึ้นอยู่กับความเร็วของสัญญาณนาฬิกาบนบัส I²C
- วงจรแปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัลสามารถรับสัญญาณแอนะล็อกได้ 4 ช่องทั้งยังเลือกได้ว่าจะทำงานแบบแยกช่องหรือทำงานเป็นวงจรดิฟเฟอเรนเชียล
- การอ่านค่าสามารถกำหนดให้เลื่อนช่องอินพุตอัตโนมัติได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สัญญาณแอนะล็อกมีระดับแรงดันตั้งแต่ V_{SS} ไปจนถึง V_{DD}
- วงจรแปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัลแบบ ชั๊กเซสซีฟแอปพร็อกซิเมชันขนาด 8 บิต
- มีวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อกขนาด 8 บิต 1 ช่อง

PCF8591 สามารถทำหน้าที่เป็นไอซีแปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัลขนาด 8 บิต 4 ช่องและทำหน้าที่เป็นไอซีแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อกได้ในคราวเดียวกันด้วยการควบคุมผ่านระบบบัส I²C ทำให้สามารถต่อพ่วงไอซี PCF8591 ได้สูงสุด 8 ตัว รองรับการอ่านค่าสัญญาณแอนะล็อกอินพุตได้สูงสุดถึง 32 ช่อง และสามารถส่งสัญญาณแอนะล็อกเอาต์พุตสูงสุดได้ถึง 8 ช่องด้วยการกำหนดแอสแตรสจากขา A0,A1 และ A2

รายละเอียดขาต่างๆ มีดังนี้

ขา AN0-AN3 (ขา 1-4) เป็นขาอินพุตสำหรับป้อนสัญญาณแอนะล็อกที่ต้องการแปลงค่า

ขา A0-A2 (ขา 5-7) เป็นขาสำหรับกำหนดข้อมูลแอสแตรสทางฮาร์ดแวร์ ปกติต่อลงกราวด์ แต่ถ้ามีการใช้งาน PCF8591 มากกว่า 1 ตัว ต้องกำหนดการต่อขา A0-A2 ของ PCF8591 ให้ไม่ตรงกัน จึงทำให้สามารถต่อใช้งานร่วมกันได้สูงสุด 8 ตัว

ขา V_{SS} (ขา 8) เป็นขาต่อกราวด์

ขา SDA,SCL (ขา 9 และ 10) เป็นขาเชื่อมต่อระบบบัส I²C

ขา OSC (ขา 11) เป็นขาสำหรับต่อกับสัญญาณนาฬิกาภายนอกเมื่อขา EXT ต่อกับไฟ +5V และจะทำงานเป็นขาเอาต์พุตสัญญาณนาฬิกาถ้าขา EXT ต่อลงกราวด์

ขา EXT (ขา 12) เป็นขาสำหรับเลือกแหล่งกำเนิดสัญญาณนาฬิกา ถ้าต่อไฟ +5 V จะเป็นการเลือกใช้สัญญาณนาฬิกาจากภายนอก โดยต่อสัญญาณนาฬิกาเข้าที่ขา OSC ถ้าต่อขานี้ลงกราวด์ จะเป็นการเลือกใช้สัญญาณนาฬิกาจากภายใน

ขา AGND (ขา 13) เป็นขากราวด์ของแรงดันอ้างอิง ปกติต่อลงกราวด์

ขา V_{REF} (ขา 14) เป็นขาสำหรับป้องกันแรงดัน ปกติต่อเข้าไฟเลี้ยง +5V

ขา AOUT (ขา 15) เป็นขาเอาต์พุตของวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อก

ขา V_{DD} (ขา 16) เป็นขาต่อไฟเลี้ยง จ่ายได้ตั้งแต่ +2 ถึง +6V ปกติใช้ +5V

รายละเอียดฟังก์ชันต่างๆ ของ PCF8591

ตำแหน่งแอสแตรส

ในระบบบัส I²C การติดต่อกับอุปกรณ์แต่ละตัวต้องระบุแอสแตรสของอุปกรณ์เหล่านั้นอย่างชัดเจนถ้าเป็นการอ้างอิงแบบ 7 บิต ข้อมูลกำหนดแอสแตรส 4 บิตบนจะเป็นค่าแอสแตรสเฉพาะของอุปกรณ์ตัวนั้นๆ ที่กำหนดมาจากผู้ผลิต ใช้งานไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ สำหรับไอซี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PCF8591 จะมีค่าเท่ากับ 1001 ข้อมูล 3 บิตถัดมาจะเป็นค่าแอดเดรสที่ผู้ใช้งานสามารถกำหนดได้ทางฮาร์ดแวร์เพื่อเลือกไอซี PCF8591 ที่ต้องการติดต่อด้วยในกรณีที่มีการต่อใช้งาน PCF8591 มากกว่า 1 ตัว ส่วนบิต LSB ใช้ในการกำหนดว่าต้องการอ่านหรือเขียนข้อมูลกับไอซีตัวนั้นๆ

ข้อมูลควบคุม

หลังจากส่งข้อมูลกำหนดแอดเดรสให้แก่ PCF8591 แล้วต้องส่งข้อมูลควบคุมตามไปด้วยเพื่อกำหนดคุณสมบัติของวงจรแปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัลและวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อกภายใน PCF8591 โดยมีรายละเอียดของข้อมูลในแต่ละบิตดังรูปที่

บิต 6 ของข้อมูลควบคุมใช้สำหรับอินาเบิลขานะล็อกเอาต์พุตเมื่อต้องการอินาเบิลต้องกำหนดให้ขานี้เป็น “1”

บิต 4 และบิต 5 ของข้อมูลควบคุมใช้สำหรับการกำหนดรูปแบบของสัญญาณแอนะล็อกอินพุตที่ป้อนให้แก่ PCF8591

บิต 2 ใช้สำหรับเลือกรูปแบบการอ่านข้อมูลจากขาอินพุตแอนะล็อกว่าจะเป็นการอ่านจากเพียงอินพุตเดียวหรืออ่านแบบเรียงลำดับแบบทุกอินพุต ถ้าต้องการเลือกให้อ่านแบบเรียงลำดับต้องกำหนดให้บิตนี้เป็น “1”

บิต 0 และบิต 1 ใช้สำหรับกำหนดช่องอินพุตแอนะล็อกที่ต้องการอ่าน ถ้ากำหนดให้บิต 2 เป็น “1” หลังจากอ่านค่าของบิต “0” และบิต “1” แล้วในการอ่านครั้งต่อไปจะเป็นการอ่านค่าอินพุตจากช่องที่ 1

ข้อมูลควบคุมทั้งหมดจะถูกเก็บไว้ในรีจิสเตอร์ควบคุมภายใน PCF8591

เมื่อจ่ายไฟให้แก่ PCF8591 ครั้งแรกบิตต่างๆของข้อมูลภายในรีจิสเตอร์ควบคุมจะเป็น “0” ออสซิลเลเตอร์

วงจรออสซิลเลเตอร์ภายใน PCF8591 จะสร้างสัญญาณสำหรับการแปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัล เมื่อต้องการใช้วงจรออสซิลเลเตอร์ภายในขา EXT ต้องต่อลงกราวด์ถ้าต้องการใช้ออสซิลเลเตอร์จากภายนอกขา EXT ต้องต่อเข้ากับไฟบวก และป้อนสัญญาณนาฬิกาเข้าที่ขา OSC ของ PCF8591 โดยความถี่ของสัญญาณนาฬิกาสูงสุดที่ป้อนให้ก็ยออสซิลเลเตอร์เท่ากับ 1.25 MHz DS1307 ไอซีสร้างฐานเวลาจริงหรือรีโม้ค็อก (RTC)

คุณสมบัติทางเทคนิค

- เป็นไอซีรีลไทม์ค็อกให้ข้อมูลตั้งแต่วันที่จนถึงปี รวมถึงการปรับวันในปีอธิกสุรทินด้วยสามารถให้ข้อมูลเวลาได้อย่างเที่ยงตรงถึงปีคริสตศักราช 2100
- มีหน่วยความจำอนโวลตาไทล์แรม 56 ไบท์อยู่ภายในสามารถใช้เก็บข้อมูลทั่วไปได้
- ใช้การเชื่อมต่อระบบบัส I²C

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มีวงจรตรวจจับไฟเลี้ยงต่ำหรือหายไปอย่างอัตโนมัติและสามารถรักษาข้อมูลเวลาไว้ได้แม้ไม่มีไฟเลี้ยงไอซี

รายละเอียดการใช้งานของ DS1307

V_{CC} , GND (ขา 8,4) ต่อกับไฟเลี้ยง +5V

V_{BAT} (ขา3) ใช้ต่อกับแบตเตอรี่ 3V เพื่อรักษาการทำงานของวงจรสร้างฐานเวลาของ DS1307 ให้คงที่อยู่ต่อไปแม้ว่าไม่มีไฟเลี้ยงจ่ายให้แก่ DS1307 ชนิดของแบตเตอรี่แบบลิเทียม ซึ่งมีความจุ 40mAh หรือมากกว่า จะสามารถรักษาข้อมูลได้นาน 10 ปีที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส

SDA, SCL (ขา 5 และ 6) เป็นขาสำหรับเชื่อมต่อกับไมโครคอนโทรลเลอร์ในระบบบัส I²C SQW/OUT (ขา 7) ที่ขานี้จะมีสัญญาณรูปสี่เหลี่ยมส่งออกมา โดยสามารถเลือกความถี่ได้ 1KHz, 4.096KHz, 8.192KHz และ 32KHz ในการใช้งานต้องต่อตัวต้านทาน 1k พูลอัพที่ขานี้ด้วย

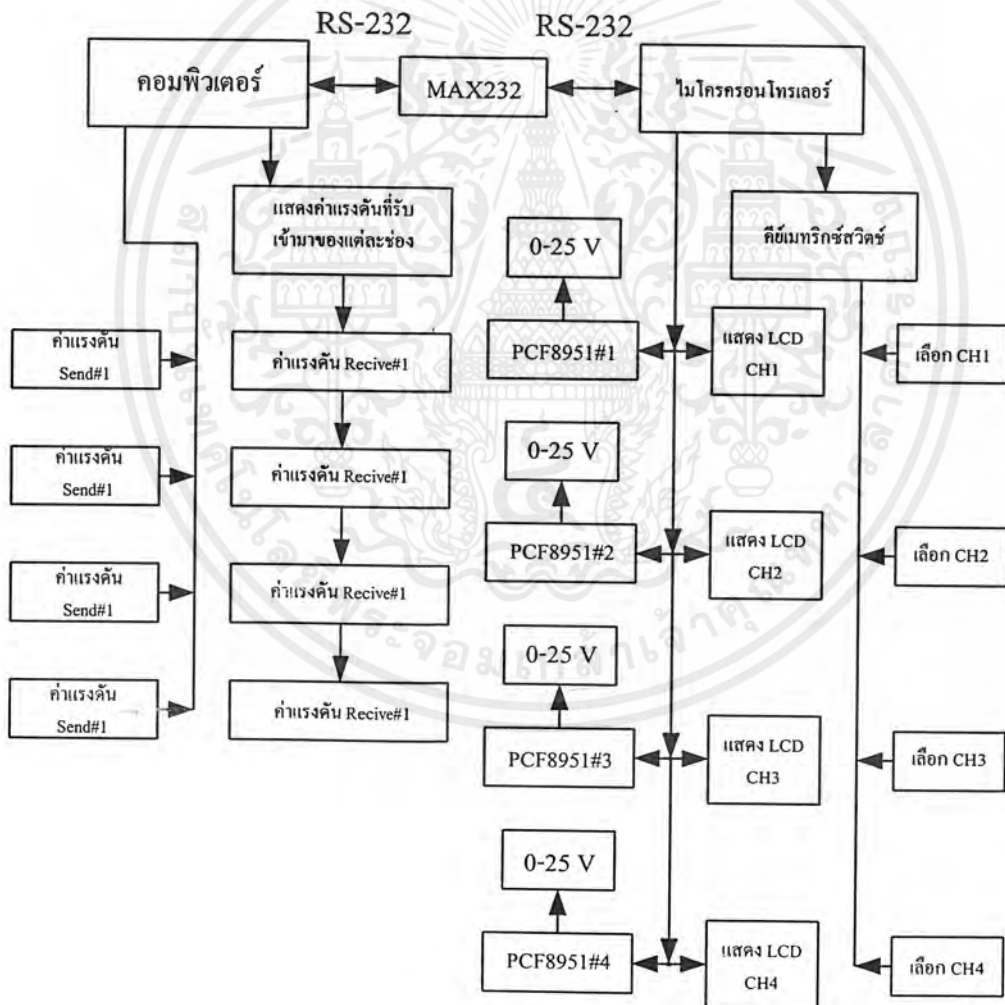
X1, X2 (ขา 1 และ 2) ใช้ต่อกับคริสตัลความถี่มาตรฐาน 32.768kHz เพื่อใช้เป็นฐานเวลาในการสร้างค่าเวลาจริงในการใช้งานต้องต่อคริสตัลเข้ากับขาทั้งสองนี้และแต่ละขาต้องต่อตัวเก็บประจุค่าต่างๆประมาณ 15pF ครอบงับขากราวด์ด้วย

บทที่ 3

การออกแบบ การสร้างและการทำงาน

3.1 กล่าวนำ

ในการออกแบบแหล่งจ่ายไฟดิจิทัลควบคุมผ่านทาง PC โดยสามารถแสดง โครงสร้างการทำงานของแหล่งจ่ายไฟดิจิทัลควบคุมผ่านทาง PC ในรูปที่ 3.1

รูปที่ 3.1 ผังการทำงานของวงจรรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงการออกแบบ, การสร้าง และการทำงานของระบบ ของส่วนวงจร

3.2 การออกแบบวงจร

การออกแบบชุดแหล่งจ่ายไฟดิจิทัลควบคุมผ่านทาง PC จะแยกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนของแหล่งจ่ายไฟ, ส่วนของวงจรควบคุมโดยไมโครคอนโทรลเลอร์และส่วนของวงจรควบคุมโดยไมโครคอมพิวเตอร์ซึ่งมีการทำงานดังนี้

3.2.1 แหล่งจ่ายไฟ

ในส่วนนี้จะประกอบด้วยภาคต่างๆ คือภาคเรกูเลเตอร์, ภาคสวิตซ์เลือกขดหม้อแปลง และภาคช้อตเอาต์พุต

1) ภาคเรกูเลเตอร์

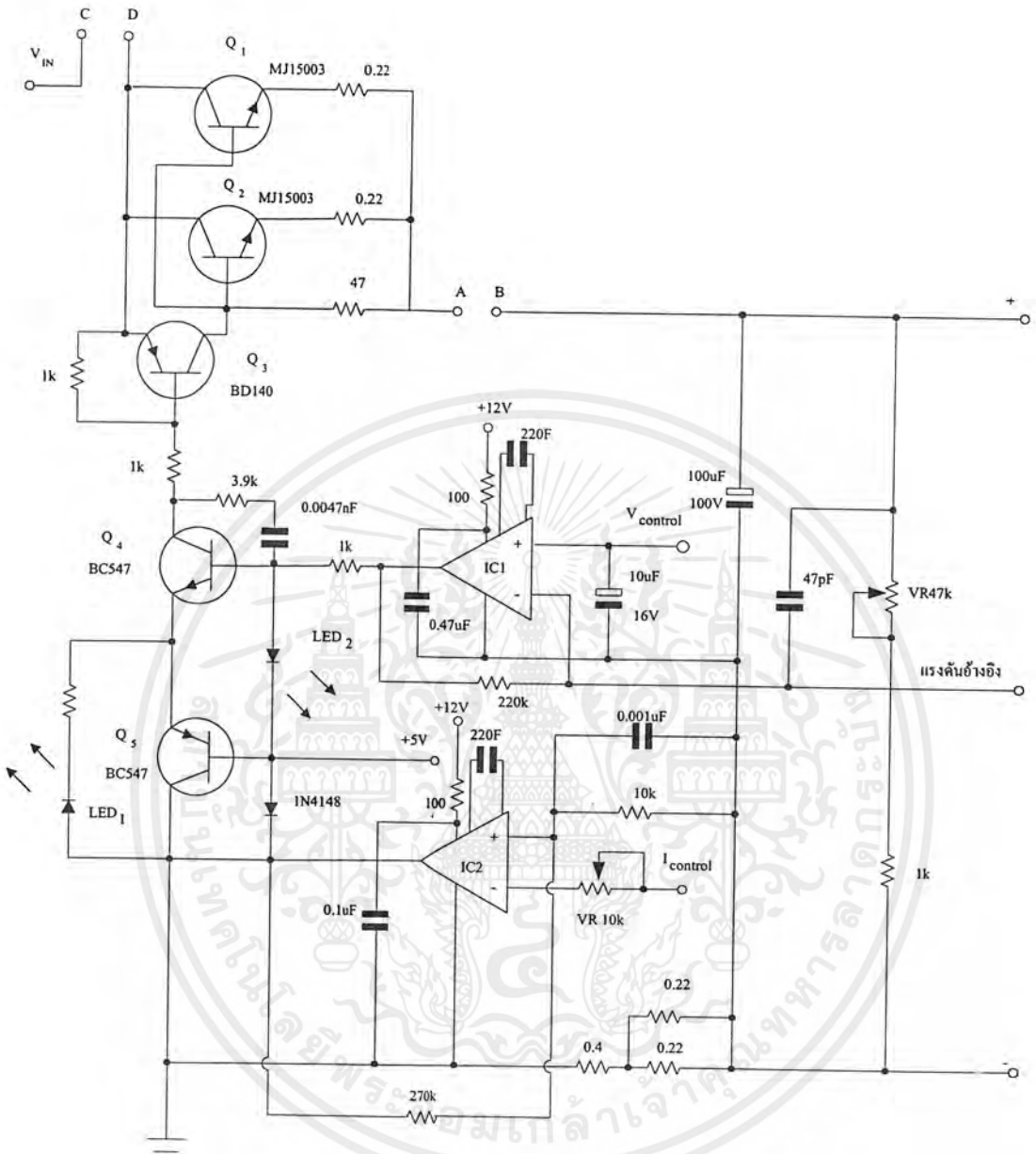
ในการออกแบบจะใช้วงจรเรกูเลเตอร์แบบอนุกรม โดยจะใช้ออปแอมป์เบอร์ CA3130 เป็นตัวควบคุมแรงดัน โดยพื้นฐานจะใช้วงจรป้อนกลับแบบไม่กลับเฟส (Non-Inverting) โดยมีเพาเวอร์ทรานซิสเตอร์เป็นตัวขับกระแสออกทางเอาต์พุต ในการควบคุมจะรับแรงดันควบคุมจาก วงจรแปลงดิจิทัลเป็นแอนะล็อก เข้าที่ขาสามของออปแอมป์ ส่วนการควบคุมกระแสจะใช้การเปรียบเทียบแรงดันระหว่างขาสองและขาสามของออปแอมป์ของไอซีสองโดยจะมีแรงดันอ้างอิงสูงสุดป้อนเข้าที่ขา 3 ของออปแอมป์

2) ภาคสวิตซ์เลือกขดหม้อแปลง

จากที่ได้ออกแบบเนื่องจากใช้วงจรเรกูเลเตอร์แบบอนุกรม เมื่อป้อนแรงดันที่อินพุตมากเมื่อปรับแรงดันออกทางเอาต์พุตน้อยก็จะทำให้มีแรงดันตกคร่อมในวงจรวงจรจะพบว่าทรานซิสเตอร์กำลังร้อนมาก ดังนั้นจึงได้มีการออกแบบเลือกขดหม้อแปลงเพื่อลดปัญหาเรื่องความร้อน โดยในการออกแบบจะให้ออปแอมป์เป็นตัวเปรียบเทียบแรงดันที่เอาต์พุต

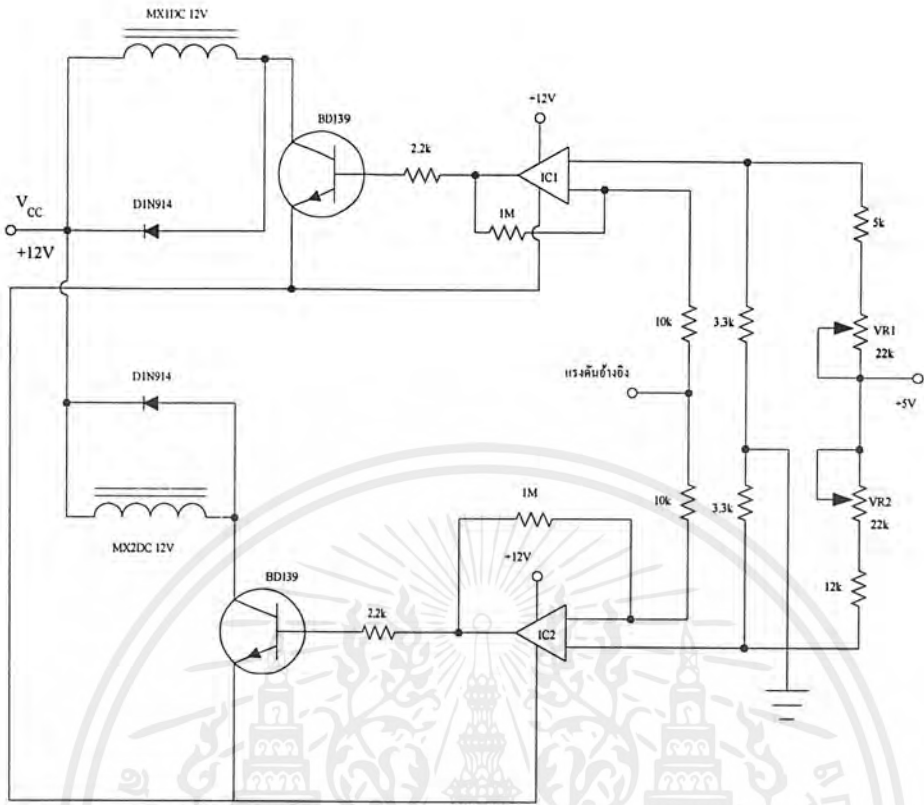
3) ภาคป้องกันการลัดวงจรทางด้านเอาต์พุต

ในการใช้งานเครื่องจ่ายไฟในบางครั้งหลีกเลี่ยงการช้อตเอาต์พุตไม่ได้ เพื่อที่จะเป็นการป้องกันตัววงจรจากการช้อตเอาต์พุต โดยลักษณะการทำงานก็จะมีสวิตซ์รีเซตคคเมื่อมีการช้อตเกิดขึ้นที่เอาต์พุต

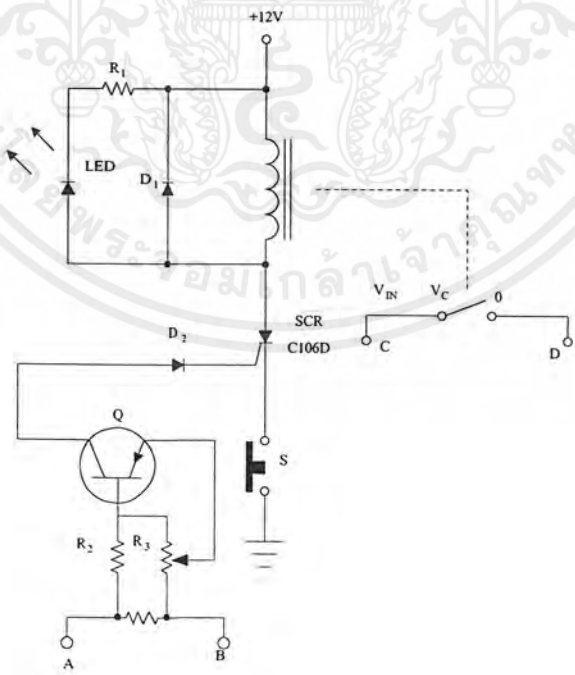

รูปที่ 3.2 วงจรเรกูเลเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.3 การต่อวงจรสวิตซ์ขงเลอกคคหมอเปลง

รูปที่ 3.4 การต่อวงจรปองกันแรงคณคณทงเอคค้พุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 วงจรควบคุมโดยใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์

ในส่วนของวงจรควบคุมนี้จะแบ่งเป็นส่วนย่อยๆ ต่างๆ เพื่อที่จะแยกอธิบายดังนี้คือ ส่วนของวงจรควบคุมหลัก, ส่วนของวงจรรับข้อมูลเมทริกซ์สวิตช์, ส่วนแสดงผล LCD, ส่วนกำเนิดสัญญาณเสียง, พอร์ตอนุกรมและวงจรแปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัลและวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อก ซึ่งจะมีการทำงานดังนี้

1) ส่วนของวงจรควบคุม

ส่วนของวงจรควบคุมจะทำหน้าที่รับคำสั่งจากคีย์บอร์ดแล้วทำตามคำสั่งรวมทั้งประมวลผลและส่งข้อมูลไปแสดงผลที่ LCD รวมทั้งการรับส่งข้อมูลระหว่างไมโครคอมพิวเตอร์กับไมโครคอนโทรลเลอร์ ซึ่งในวงจรนี้ได้ใช้ไอซีไมโครคอนโทรลเลอร์เบอร์ 89C51 เป็นตัวประมวลผลคำสั่งที่รับมาจากคีย์บอร์ดและพอร์ตอนุกรม เมื่อทำการประมวลผลแล้วส่งข้อมูลไปยังอุปกรณ์แสดงผล LCD หลังจากนั้นก็รอรับข้อมูลหรือไม่หากมีก็ทำการแสดงผลออกทาง LCD อีกครั้ง

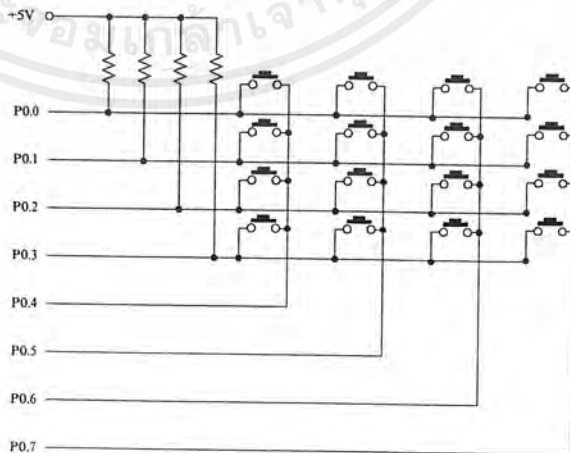
2) ส่วนของวงจรรับข้อมูลเมทริกซ์สวิตช์

ในส่วนของวงจรรับข้อมูลเมทริกซ์สวิตช์ จะทำหน้าที่ในการรับคำสั่งในการเลือกใช้งานและการเลือกแรงดันที่ต้องการใช้งาน

คีย์เมทริกซ์สวิตช์มี 16 ปุ่ม จะสามารถแบ่งการเดินสายออกเป็นแนวนอนและแนวตั้งของแต่ละปุ่ม เมื่อกดคีย์เมทริกซ์จะมีการเลือกช่องในการใช้งานโดยการกด V-CH แล้วกดตัวเลข 1-4 ได้ผลเป็นช่องที่ 1-4 ตามที่กด และ กด A-CH ตามด้วยตัวเลข 1-4 เป็นการเลือกช่องในการควบคุมกระแสตามต้องการ แล้วเลือกคำสั่งในการใช้งาน

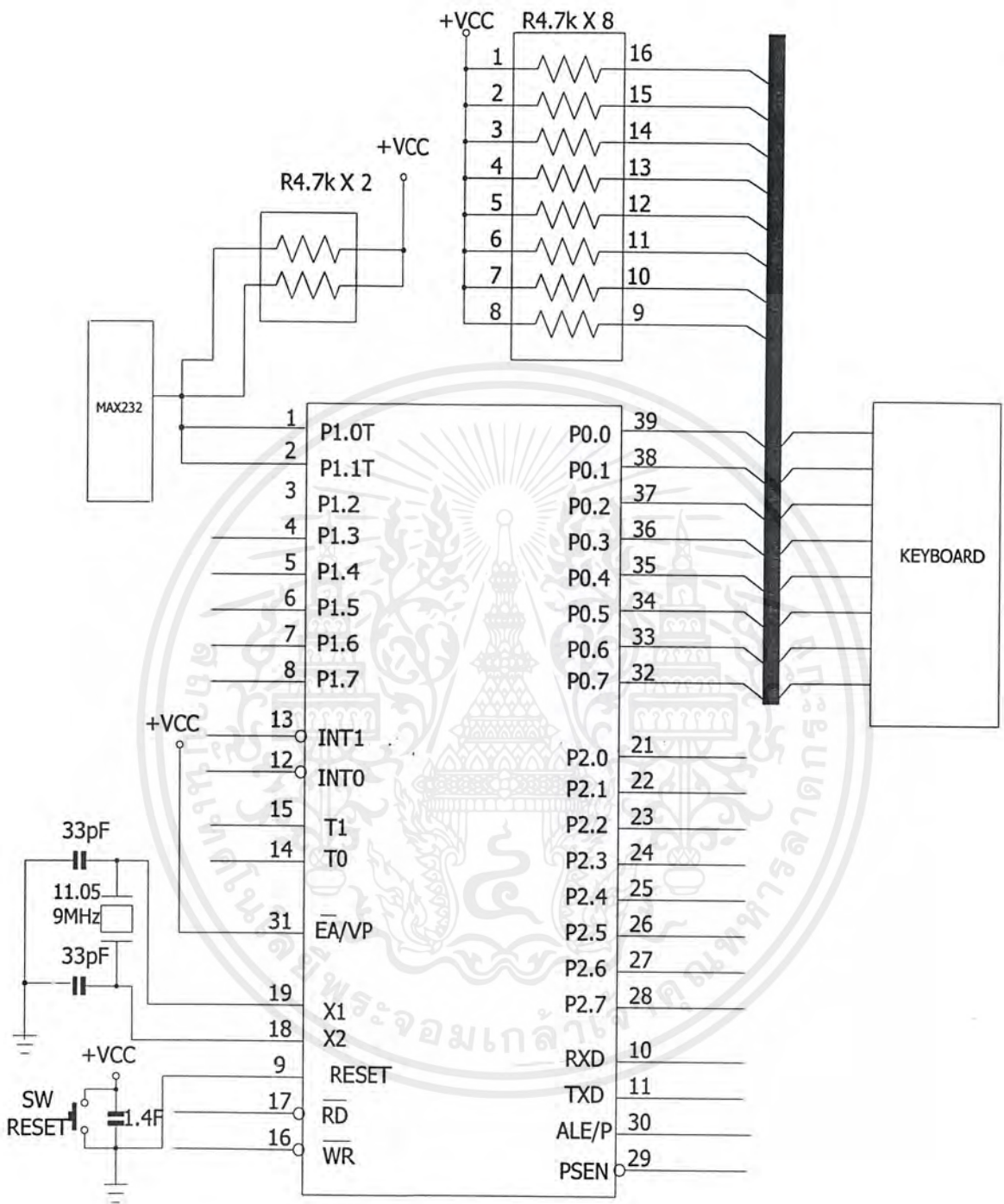
การทำงานของคีย์เมทริกซ์จะเริ่มรับข้อมูลทาง 4 บิตบนของ PO และ 4 บิตบนจะรอรับข้อมูล เมื่อผู้ใช้กดสวิตช์ตัวใดตัวหนึ่งก็จะส่งข้อมูลไปยัง PO ของ 89C51

ESC	7	8	9
↑	4	5	6
↓	1	2	3
FUNC	0	0	ENT
	V-CH	A-CH	

รูปที่ 3.5 วงจรของเมทริกซ์สวิตช์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.6 วงจรควบคุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) ส่วนของการแสดงผลที่ LCD

ในส่วนของการแสดงผลที่ LCD นี้ ทำหน้าที่แสดงผลข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลของไมโครคอนโทรลเลอร์โดยจะแสดงผลแรงดันและกระแส

การทำงานของวงจรแสดงผล เริ่มจากการส่งข้อมูลกำหนดการอ่านหรือเขียนนั้นเป็นข้อมูลหรือคำสั่งแล้วส่งข้อมูลไปยัง P2 ของ 89C51 เป็นการทำงานแบบ 8 บิต สามารถควบคุมการแสดงผลได้ 4 บรรทัด โดยสามารถปรับความสว่างหน้าจอ LCD ได้ตามต้องการ

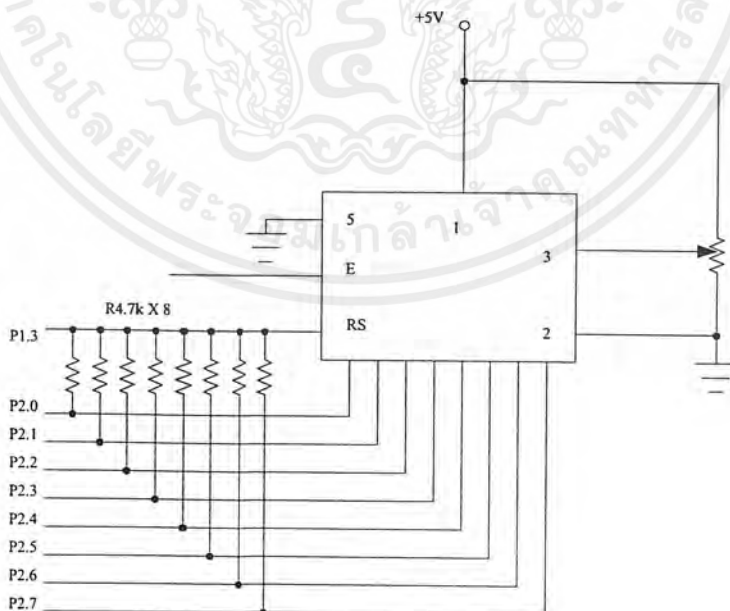
4) ส่วนกำเนิดสัญญาณเสียง

ในส่วนกำเนิดสัญญาณเสียงนี้เมื่อทำการกดคีย์เมทริกสวิทช์จะมีสัญญาณเสียงออกมาทางบีซเซอร์ โดยสามารถสั่งให้มีเสียงหรือไม่ก็ได้

การควบคุมสัญญาณเสียงจะมาจาก P1.4 ของ 89C51 ไปอัสให้ทรานซิสเตอร์ C485 เกิดสัญญาณเสียงเมื่อมีการกดคีย์สวิทช์

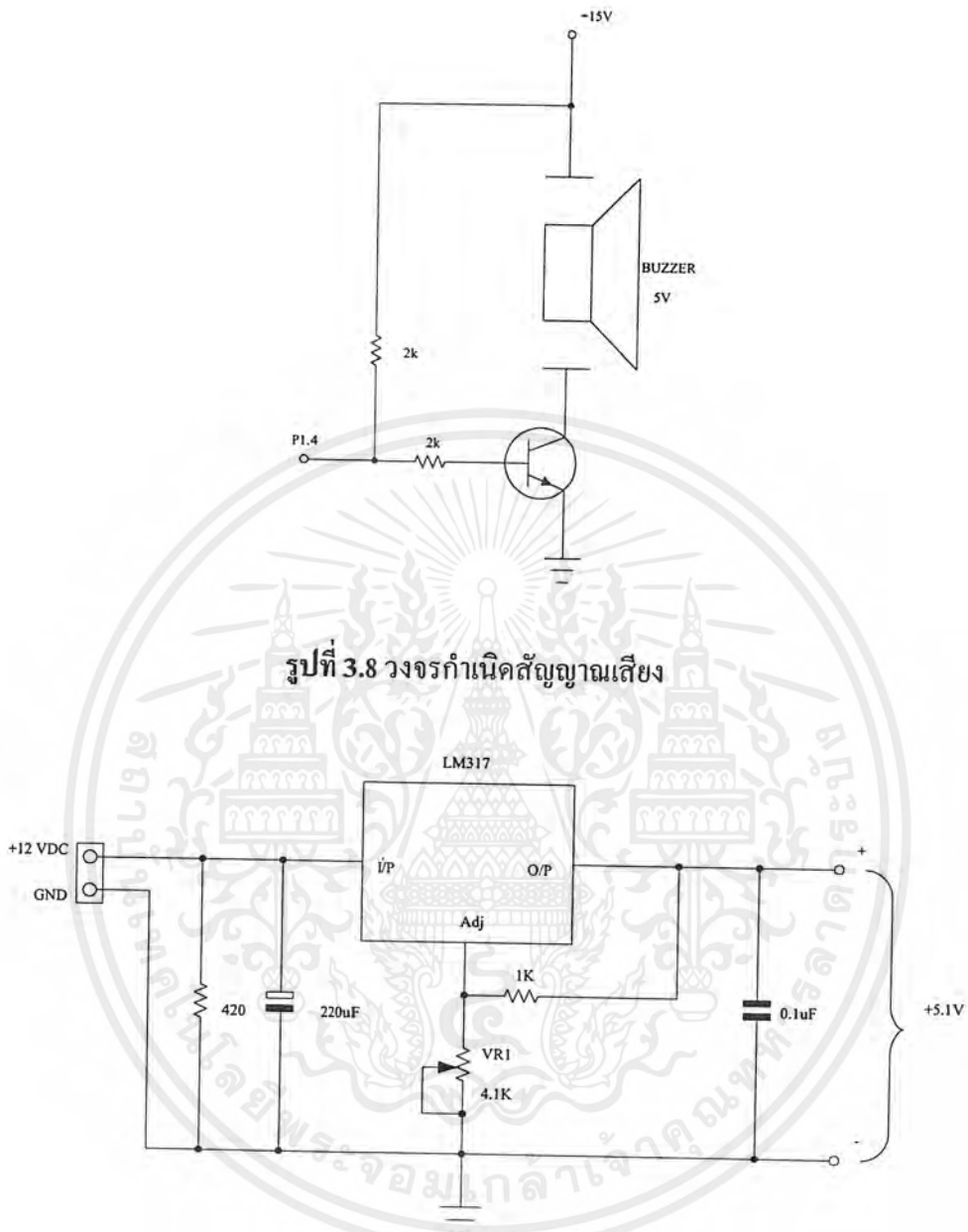
5) ภาคจ่ายไฟ

ส่วนของภาคจ่ายไฟนั้นจะใช้ไฟดีซี 12 โวลต์ แล้วผ่านไอซีเรกูเลเตอร์ LM317T ทำการแปลงจากไฟดีซี 12 โวลต์ ให้เป็นไฟดีซี +5.1 โวลต์ เพื่อเป็นแหล่งจ่ายไฟให้กับวงจรควบคุม และเป็นแรงดันอ้างอิงให้กับวงจร เปลี่ยนสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อก และ เปลี่ยนสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัล โดยแรงดัน 5.1 โวลต์จะสามารถปรับได้จาก VR1 ตามต้องการ

รูปที่ 3.7 การต่อ LCD เข้ากับพอร์ต P1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.9 วงจรภาคจ่ายไฟ

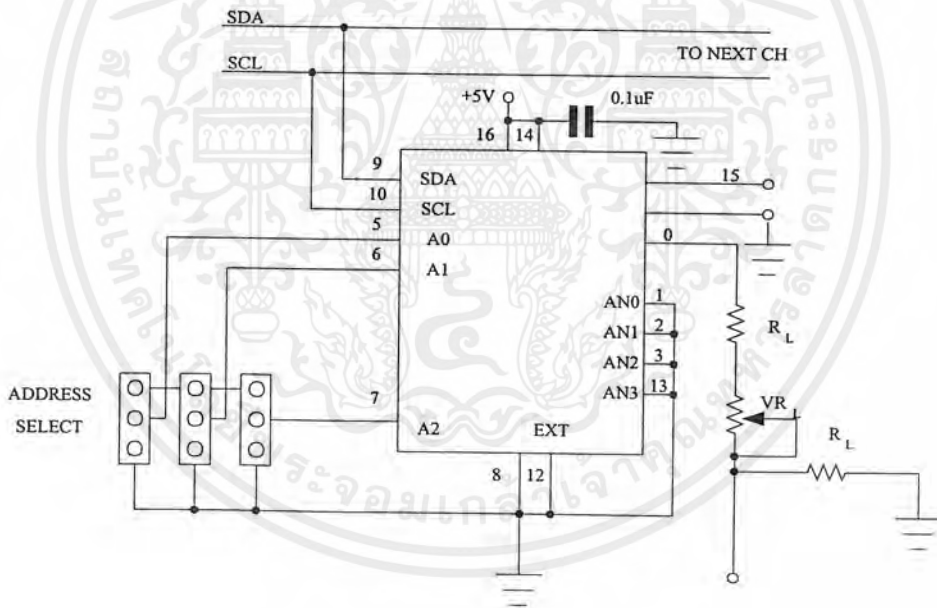
6) วงจรแปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิตอล และวงจรแปลงสัญญาณดิจิตอลเป็นแอนะล็อก

PCF8951 เป็นไอซีแปลงสัญญาณดิจิตอลเป็นแอนะล็อก 4 ช่อง และแอนะล็อกเป็นดิจิตอล 4 ช่องซึ่งในที่นี้ใช้แอนะล็อกเป็นดิจิตอล 1 ชุดเพื่อใช้วัดแรงดันเอาต์พุตโดย R1, VR1, R2 เป็นส่วนที่ลดระดับแรงดันให้เป็นแรงดัน 0-5.1 โวลต์ เปลี่ยนสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิตอล จะแปลงใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

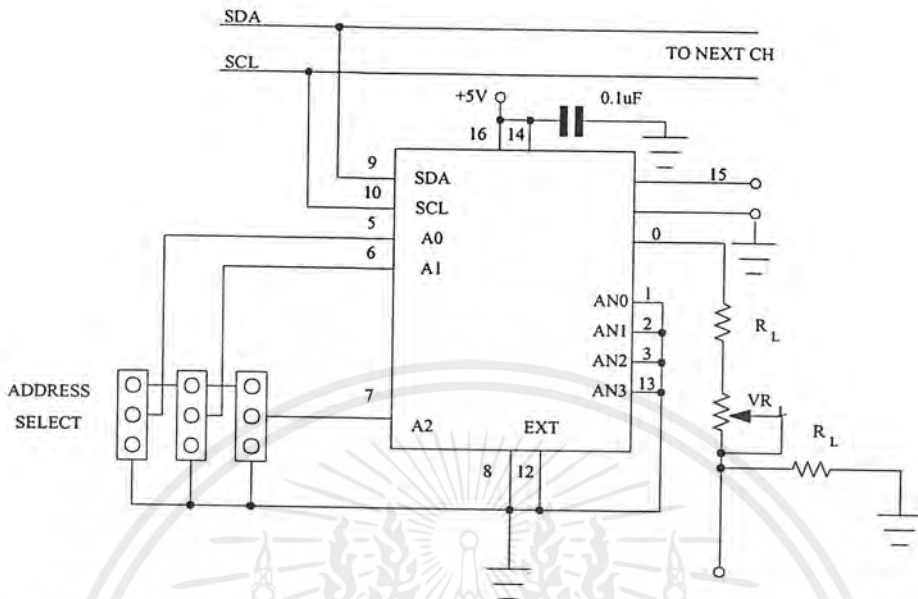
ระดับ 0-255, 8บิต ส่วน เปลี่ยนสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อก จะแปลงจากสัญญาณดิจิทัล 0-255 เป็นแรงดัน 0.51 โวลต์ แล้วนำแรงดันไปขยาย 5 เท่าโดยจะส่งออกไปยังขาแอนะล็อกเอาต์พุตโดย PCF1 จะเป็นส่วนควบคุมแรงดัน และ PCF2 จะเป็นส่วนควบคุมกระแส

การทำงานของ PCF8951 โดยเริ่มต้นจะจัดการกับขาแอดเดรส โดยสามารถติดต่อได้สูงสุด 8 ตัว ในที่นี้ใช้แหล่งจ่ายไฟ 4 แชนแนล แต่ละแชนแนลใช้ PCF8951 2 ตัว โดยแอดเดรสจะเรียงกันไปเช่น 00-07 เซตตามขา A0, A1, A2 โดย A2 จะเป็น MSB และ A0 จะเป็น LSB การติดต่อกับ PCF8951 จะติดต่อแบบอนุกรม โดยมีขา SDA และ SCL เป็นสัญญาณนาฬิกาการติดต่อเป็น I²C มีแอดเดรสของ PCF8951 แต่ละตัว การติดต่อจะต้องอ้างแอดเดรสก่อนแล้วเขียนข้อมูลคำสั่งลงไปว่าจะอ่านหรือเขียน การเขียนเป็นการเขียนข้อมูลลงไป ใน เปลี่ยนสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อก ข้อมูลจะถูกส่งออกเป็นสัญญาณแอนะล็อก 0-5 โวลต์, การอ่านจะอ่านจาก เปลี่ยนสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัล แล้วแปลงจากแอนะล็อกเป็นดิจิทัลเพื่อนำไปประมวลผลแสดงออกทาง LCD ต่อไป

รูปที่ 3.10 วงจรแปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัล และวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อกที่ใช้ควบคุมแรงดัน

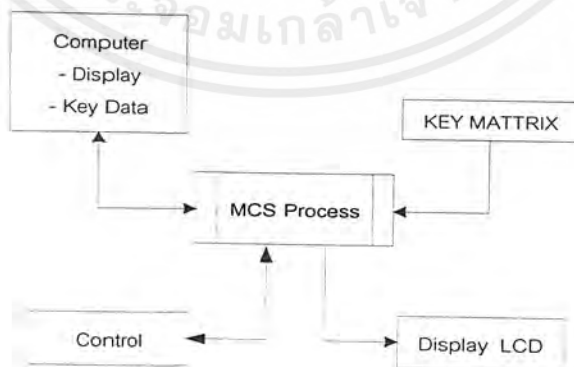
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.11 วงจรแปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัล และวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อกที่ใช้ควบคุมกระแส

3.2.3 ส่วนของการควบคุมโดยไมโครคอมพิวเตอร์

1) ขั้นตอนในการติดต่อระหว่างไมโครคอมพิวเตอร์กับไมโครคอนโทรลเลอร์

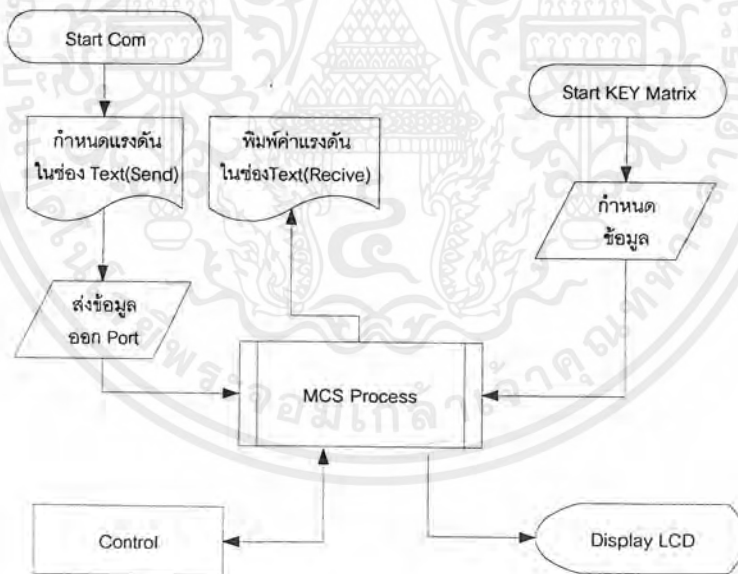
รูปที่ 3.12 ขั้นตอนในการติดต่อระหว่างไมโครคอมพิวเตอร์กับไมโครคอนโทรลเลอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางคีย์เมทริกซ์สวิตช์ และข้อมูลจากพอร์ตอนุกรม จากพอร์ตอนุกรม ซึ่งทำหน้าที่ในการเชื่อมต่อกับไมโครคอมพิวเตอร์ เพื่อที่จะให้ไมโครคอนโทรลเลอร์ได้นำข้อมูลไปแสดงผลออกทางอุปกรณ์ LCD และจะส่งข้อมูลที่ได้รับกลับไปยังไมโครคอมพิวเตอร์อีกครั้งหนึ่งซึ่งจะเป็นค่าจริง หลังจากนั้นก็จะส่งข้อมูลมาที่ส่วนของวงจรควบคุม โดยการกำหนดค่าแรงดันเกิดขึ้นได้ 2 กรณีดังรูป

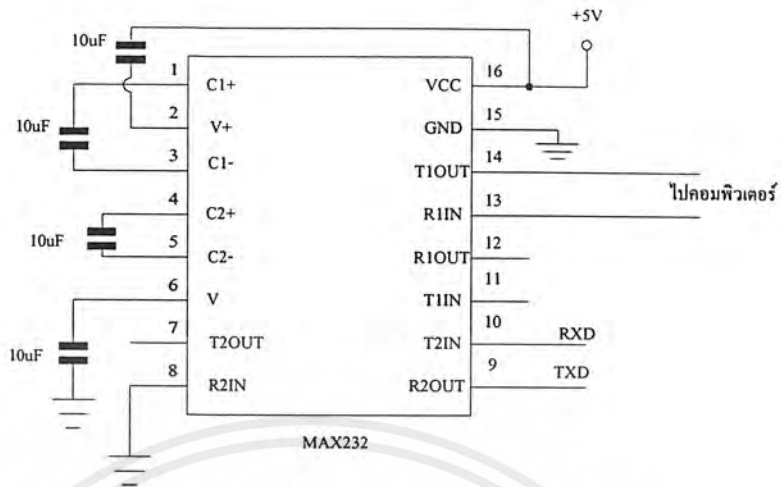
กรณีแรก เป็นการกำหนดแรงดันจากไมโครคอมพิวเตอร์ ค่าของแรงดันก็จะถูกส่งมายังไมโครคอนโทรลเลอร์ เมื่อไมโครคอนโทรลเลอร์ได้รับข้อมูล และทำการประมวลผลแล้ว ก็จะนำข้อมูลมาแสดงผลออกทางอุปกรณ์ และจะส่งกลับไปยังไมโครคอมพิวเตอร์ หลังจากนั้นก็จะส่งข้อมูลมาที่ส่วนของวงจรควบคุม

กรณีที่สอง เป็นการกำหนดแรงดันจากคีย์เมทริกซ์สวิตช์ ค่าของแรงดันก็จะถูกอ่านเข้าไปเก็บไว้ในไมโครคอนโทรลเลอร์ เมื่อไมโครคอนโทรลเลอร์ได้รับข้อมูล และทำการประมวลผลแล้ว ก็จะนำข้อมูลมาแสดงผลออกทางอุปกรณ์ และจะส่งกลับไปยังไมโครคอมพิวเตอร์ หลังจากนั้นก็จะส่งข้อมูลมาที่ส่วนของวงจรควบคุม

รูปที่ 3.13 การติดต่อข้อมูลของไมโครคอมพิวเตอร์และไมโครคอนโทรลเลอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.14 การต่อวงจรติดต่อข้อมูลกับคอมพิวเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การทดลองและผลการทดลอง

เพื่อให้ง่ายในการทดลองและการตรวจสอบการทำงานของระบบจึงได้แบ่งการทำงานออกเป็นส่วนคือ

4.1 การทดลองการป้อนค่าแรงดันออกทางเอาต์พุต

4.1.1 ลำดับขั้นตอนการทดลอง

- 1) กดคีย์ โดยกด ● แล้วตามด้วย ช่องที่ต้องการ (1 - 4) เพื่อเป็นการเลือก ช่องที่ต้องการ
- 2) กด Func แล้วกด ค่าแรงดันตามตารางที่ 4.1
- 3) อ่านค่าที่แสดงทางหน้าจอ LCD ผลที่ได้บันทึกลงในตาราง 4.1

ช่องที่	ค่าแรงดันที่ป้อน	ค่าแรงดันแสดงที่ LCD
1	00.1	00.1
2	05.0	05.0
3	18.0	18.0
4	20.0	20.0

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบค่าแรงดันที่ป้อนกับค่าแสดงที่ LCD

4.1.2 ผลการทดลอง

จากการทดลองในส่วนของการป้อนค่าและแสดงผลทาง LCD จะได้ดังตารางที่ 4.1 และการใช้งานจริงจะต้องป้อนในลักษณะนี้

4.2 การทดลองการจ่ายแรงดันออกทางเอาต์พุต

4.2.1 ลำดับขั้นตอนการทดลอง

- 1) ป้อนค่าแรงดันตามตารางที่ 4.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ใช้ดิจิตอลมิเตอร์วัดค่าแรงดัน ผลที่ได้บันทึกลงในตาราง 4.2

ค่าแรงดันที่วัดได้ ค่าแรงดันที่ป้อน(V)	ช่องที่ 1 (V)	ช่องที่ 2 (V)	ช่องที่ 3 (V)	ช่องที่ 4 (V)	ผลการทดลอง (ลัดวงจร)
5	4.8	5	4.7	1.7	0
12	11.7	11.9	11.3	11.8	0
18	17.5	18	17.2	17.4	0
20	19.2	19.8	19.5	19.6	0
23	21.5	22.6	21.7	22	0
25	23	24.5	23	24	0

ตารางที่ 4.2 ค่าแรงดันที่วัดได้ของแต่ละช่อง

4.2.2 ผลการทดลอง

จากการทดลองจ่ายแรงดันและวัดค่าแรงดันทางเอาต์พุต ผลที่ได้มีค่าดังตารางที่ 4.2 ซึ่งระหว่างค่าที่ป้อนกับค่าแรงดันที่วัดได้ไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากการทำงานของวงจรยังมีความผิดพลาด

4.3 การทดลองวงจรป้องกันการลัดวงจร

4.3.1 ลำดับขั้นตอนการทดลอง

- 1) ป้อนค่าแรงดันออกทางเอาต์พุต ตามตารางที่ 4.2
- 2) ทดสอบลัดวงจรทางด้านเอาต์พุต และทดสอบการทำงานของวงจรป้องกัน
- 3) บันทึกค่าแรงดันที่ได้จากการทดลอง ลงในตารางที่ 4.2

4.3.2 ผลการทดลอง

เมื่อลัดวงจรด้านเอาต์พุต Led ของช่องที่ทำการทดลองก็จะสว่าง และแรงดันเอาต์พุตที่ได้มีค่าตามตารางที่ 4.2 หลังจากนั้น จึงได้ทำการกดสวิตช์เพื่อรีเซ็ตวงจร Led ยังคงสว่างอยู่ ได้ทำการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลดส่วนของการลัดวงจรออกและแรงดันที่ได้ยังคงเป็น 0 โวลต์ และได้ทำการกดสวิทช์อีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่ามีค่าแรงดันเท่ากับแรงดันที่ตั้งไว้ในตอนแรก และทดลองซ้ำในลักษณะเดียวกันทั้ง 4 ช่อง ผลการทดลองจะมีลักษณะเช่นเดียวกัน

4.4 การทดลองส่วนรับข้อมูลจากคีย์เมทริกซ์สวิทช์

4.4.1 ลำดับขั้นตอนการทดลอง

- 1) ประกอบวงจรตามรูปที่ 3.6 แล้วนำไปต่อกับวงจรควบคุมในการทดลองที่ 4.3
- 2) ตรวจสอบความเรียบร้อยของวงจร จ่ายไฟให้กับวงจร
- 3) เขียนโปรแกรมรับค่าจากเมทริกซ์สวิทช์ โดยกำหนดค่าคีย์แต่ละคีย์ให้มีค่าตามรหัส

BCD8421 และให้แสดงผลออก LED ทางพอร์ต P1

4.4.2 ผลการทดลอง

จากการทดลองเขียน โปรแกรมรับค่าจากเมทริกซ์สวิทช์ เมื่อทำการกดคีย์ LED ก็จะได้แสดงผลดังนี้

ตาราง 4.3 การแสดงผลของ LED เมื่อมีการกดคีย์เมทริกซ์สวิทช์

คีย์เมทริกซ์สวิทช์	การแสดงผลของ LCD							
	L8	L7	L6	L5	L4	L3	L2	L1
0	○	○	●	○	○	○	○	○
1	○	○	○	○	○	○	○	●
2	○	○	○	○	○	○	●	○
3	○	○	○	○	○	○	●	●
4	○	○	○	○	○	●	○	○
5	○	○	○	○	○	●	○	●
6	○	○	○	○	○	●	●	○
7	○	○	○	○	○	●	●	●
8	○	○	○	○	●	○	○	○
9	○	○	○	○	●	○	○	●

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 การทดลองในส่วนของวงจรแปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัล

4.5.1 ลำดับขั้นการทดลอง

1. ต่อดังรูปตามรูป 4.1
2. ทำการตรวจเช็คความเรียบร้อยในการต่อดังรูป
3. ทดสอบ โปรแกรมและวัดแรงดันที่ออกทางขา 15 ของ PCF8591
4. ทดลองเซตแอดเดรส A0, A1, A2 ดังนี้ โดย A2 เป็น MSB และ A0 เป็น LSB
  - ต่อ A0, A1, A2 เข้ากับขา GND เป็นแอดเดรส 00 ทดลองส่งข้อมูลจากคีย์บอร์ดกดขึ้นหรือลง ดูผลที่ได้จากการวัดแรงดันที่เปลี่ยนแปลง เป็นแรงดันของช่องที่ 1
  - ต่อ A0 เข้ากับ VCC A1, A2 เข้า GND เป็นแอดเดรส 01 แรงดันของช่องที่ 2 ทดลองกดปุ่มขึ้นหรือลง ดูผลที่ได้จากขา 15 ของของ PCF8591

4.5.2 ผลการทดลอง

จากการทดลองส่งข้อมูลจากไมโครคอนโทรลเลอร์ไปยัง IC จะมีข้อมูลเข้าไปยัง PCF8591 ข้อมูลจะถูกแปลงเป็นแรงดัน 0.5 โวลต์ ตามค่า 00-FF เป็น 0.0-5.0 โวลต์ โดยแรงดันจะเปลี่ยนแปลงตามค่าที่กด

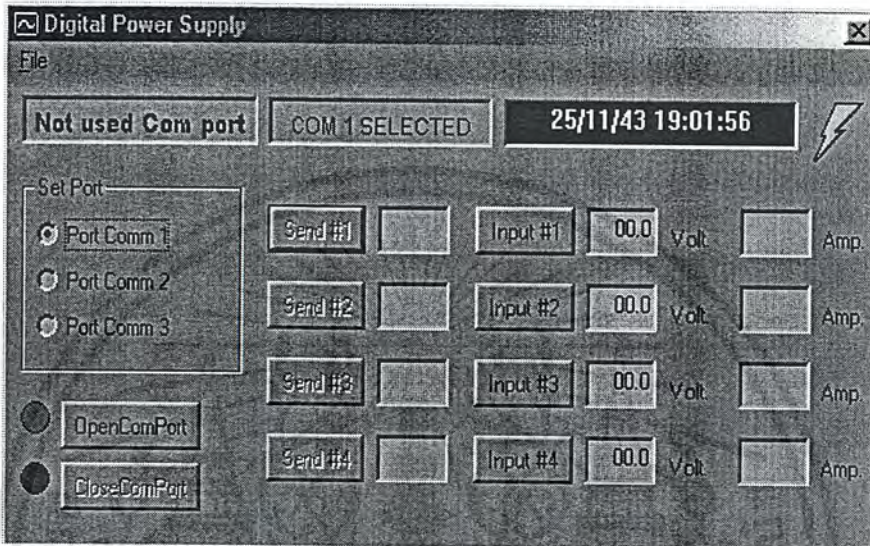
รูปที่ 4.1 การทดลองการต่อดังรูป แปลงสัญญาณแอนะล็อกเป็นดิจิทัล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 การทดลองส่วนควบคุมอุปกรณ์รับข้อมูลโดยไมโครคอมพิวเตอร์

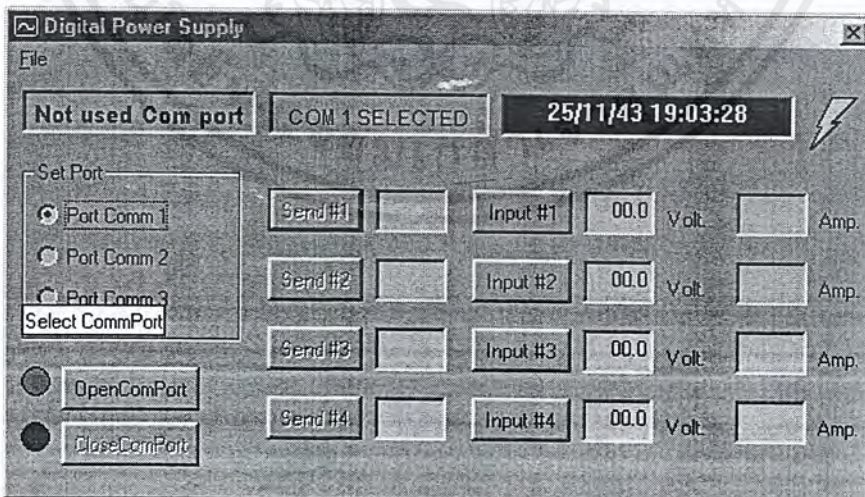
4.6.1 ลำดับขั้นการทดลองและผลการทดลอง

1. รันโปรแกรม SENDDATA_B1.EXE ซึ่งทางผู้จัดทำได้ กำหนดพอร์ตเริ่มต้นที่ COM1 โปรแกรมการใช้งานมีลักษณะดังรูป

รูปที่ 4.2 โปรแกรมที่เรียกมาใช้งาน

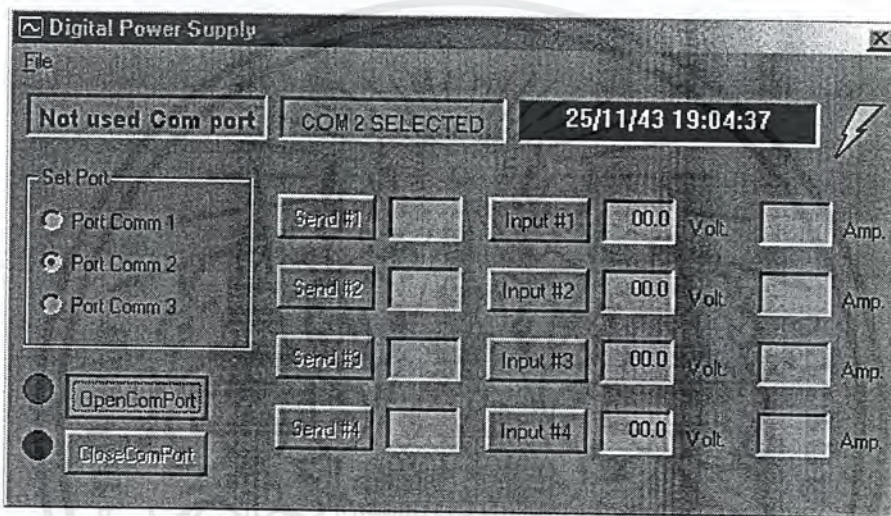
2. ในการใช้งาน ผู้ใช้ต้องกำหนดพอร์ตที่สามารถสื่อสารข้อมูลได้(พอร์ตว่าง) ดังตัวอย่าง

รูปที่ 4.3 การกำหนดพอร์ต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

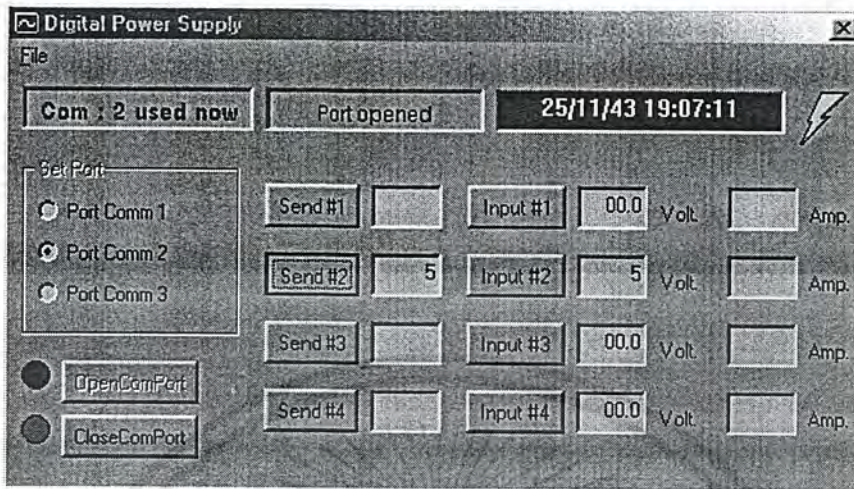
- เมื่อกำหนดพอร์ตใช้งานแล้ว ต่อจากนั้นให้ คลิกปุ่ม OpenComPort เพื่อทำการเปิดพอร์ต หากผู้ใช้ได้กำหนดพอร์ตที่มีการใช้งานอยู่แล้ว โปรแกรมก็จะเตือน และแสดงข้อความขึ้นมาคือ On error in Port ซึ่งหมายความว่าพอร์ตดังกล่าวไม่สามารถใช้ในการสื่อสารข้อมูลได้ และให้ผู้ใช้กำหนดพอร์ตใช้งานอีกครั้ง
- ในการทดลองได้ใช้ พอร์ตคอม 2 ในการสื่อสารข้อมูล และได้ทำการส่งค่าแรงดันออกทางพอร์ต

รูปที่ 4.4 การเลือกพอร์ตนำมาใช้งาน

- ค่าของแรงดันที่ส่งมาที่ส่วนของไมโครคอนโทรลเลอร์ ค่าแรงดันก็จะถูกนำมาแสดงผลออกทางอุปกรณ์ LCD และส่งข้อมูลควบคุมการจ่ายแรงดันของแต่ละช่อง หลังจากนั้นไมโครคอนโทรลเลอร์ก็ส่งข้อมูล ค่าแรงดันที่ปรากฏอยู่จริงบนอุปกรณ์ LCD มาที่ส่วนไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อเป็นการยืนยันว่าเป็นแรงดันใช้งาน
- จากการทดลองส่งข้อมูลแต่ละช่องสามารถส่งได้ในส่วนของไมโครคอนโทรลเลอร์ก็สามารถรับข้อมูล และนำไปแสดงเป็นค่าแรงดันออกทางอุปกรณ์ LCD ได้ตรงตามที่กำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.5 การกำหนดค่าแรงดันและกระแส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทสรุป ปัญหา แนวทางแก้ไข และการพัฒนา

5.1 สรุป

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสนอผลงานของ โครงการแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล ใช้ งานเพื่อเป็นแหล่งจ่ายไฟที่สามารถควบคุมได้ทั้งแรงดันและกระแสโดยอัตโนมัติ การใช้งานนั้น สามารถทำได้โดยการป้อนระดับแรงดันหรือกระแสที่เป็นทียบอร์คเพื่อกำหนดค่าในการใช้งาน โดยผู้ใช้งานเอง การแสดงผลจะแสดงออกทาง LCD

5.2 ปัญหา

จากการทดลอง ชุดแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล ซึ่งได้ทดลองต่ออุปกรณ์ที่ละ ส่วน แล้วนำที่ละส่วนมาประกอบรวมกันเป็นวงจรสมบูรณ์ในการทดลองแต่ละส่วนนั้นสามารถ สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการทดลองเป็นข้อๆ ดังนี้

- 1) ในการทดลองส่วนของตัวแหล่งจ่ายไฟนั้นลายวงจรบนแผ่นวงจรมีปัญหาคือ ลายวงจร บนแผ่นวงจรขาดทำให้การทดลองเกิดผลที่ผิดพลาด
- 2) ในการทดลองในส่วนของการแสดงผลทาง LCD นั้นมีบางส่วนในวงจรผิดพลาด จึงทำ ให้ LCD ใช้งานไม่ได้ ทำให้ต้องเสียเวลาและงบประมาณ
- 3) ในการทดลองส่วนของการรับข้อมูลทางทียบอร์คนั้น เกิดการผิดพลาดกันระหว่างสาย ภายในตัวทียบอร์คทำให้การกดทียบอร์คควบคุมไม่เป็นตามความจริง
- 4) ในการทดลองส่วนวงจรควบคุม โดยใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ เกิดปัญหาในการเขียน โปรแกรมเพื่อรองรับข้อมูลจากคอนโทรลเลอร์และการส่งข้อมูลจากไมโครคอนโทรลเลอร์โดยใช้ดี แลย์เพื่อรับค่า จากการทดลองข้อมูลที่ได้รับมีความผิดพลาดสูงไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าเป็นข้อมูลของช่วงไหน
- 5) ในการทดลองส่วนวงจรควบคุมแรงดันค่าแรงดันที่ได้จะมีค่าไม่เป็นศูนย์แท้ เนื่องจาก แรงดันที่ใช้ในการอ้างอิงเป็นแรงดันที่นำมาจากแหล่งจ่าย 2 แหล่งจ่าย
- 6) ในส่วนของแรงดันเอาต์พุตที่ได้ ไม่ตรงกับค่าแรงดันที่ป้อน ทำให้การใช้งานจริงเกิด ความผิดพลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7) วงจรป้องกันการลัดเอาต์พุด จะมีความไวในการตรวจจับสูง จึงทำให้การจ่ายแรงดันออกมาไม่ต่อเนื่อง

5.3 แนวทางการแก้ปัญหา

- 1) แก้ไขโดยตรวจสอบวงจร โดยใช้มิเตอร์วัดทีละจุด และสามารถหาจุดที่ลยวงจรขาดได้
- 2) แก้ไขโดยตรวจสอบจุดที่เกิดการผิดพลาด แก้ไข และ ซื่อ LCD มาเปลี่ยนในวงจรใหม่
- 3) แก้ไขโดยการตรวจเช็คสายของคีย์บอร์ดแล้วทำการแก้ไขจุดนั้น
- 4) แก้ไขโดยในการเขียนโปรแกรมสื่อสารข้อมูล ได้ทำการเปลี่ยนรูปแบบคือ เลือกใช้อินเตอร์รัปต์ทั้งการรับและการส่งข้อมูล โดยใช้วิธีการส่งข้อมูลสองครั้งในระยะเวลาเดียวกันคือข้อมูลแอดเดรสกับข้อมูลค่าและใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแอดเดรสหลังจากนั้นก็ทำการเก็บข้อมูลค่าส่งไปในแต่ละช่อง
- 5) ออกแบบวงจรเปรียบเทียบแรงดันให้ได้อัตราส่วนที่แน่นอน
- 6) ออกแบบวงจรให้สามารถปรับความไวในการทำงาน

5.4 แนวทางการพัฒนาโครงการ

แหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัลนั้นสามารถทำงานได้ตามขีดความสามารถในวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แต่โครงการนี้ยังสามารถเพิ่มขีดความสามารถได้อีกคือ

- 1) ให้สามารถทำการบันทึกค่าแรงดันและกระแสลงไปในหน่วยความจำภายนอกได้
- 2) ในการใช้งานจริงคอมพิวเตอร์ สามารถอ่านค่ากลับเข้ามาแสดงผลเพื่อให้ได้ค่าที่ใช้งาน

จริง

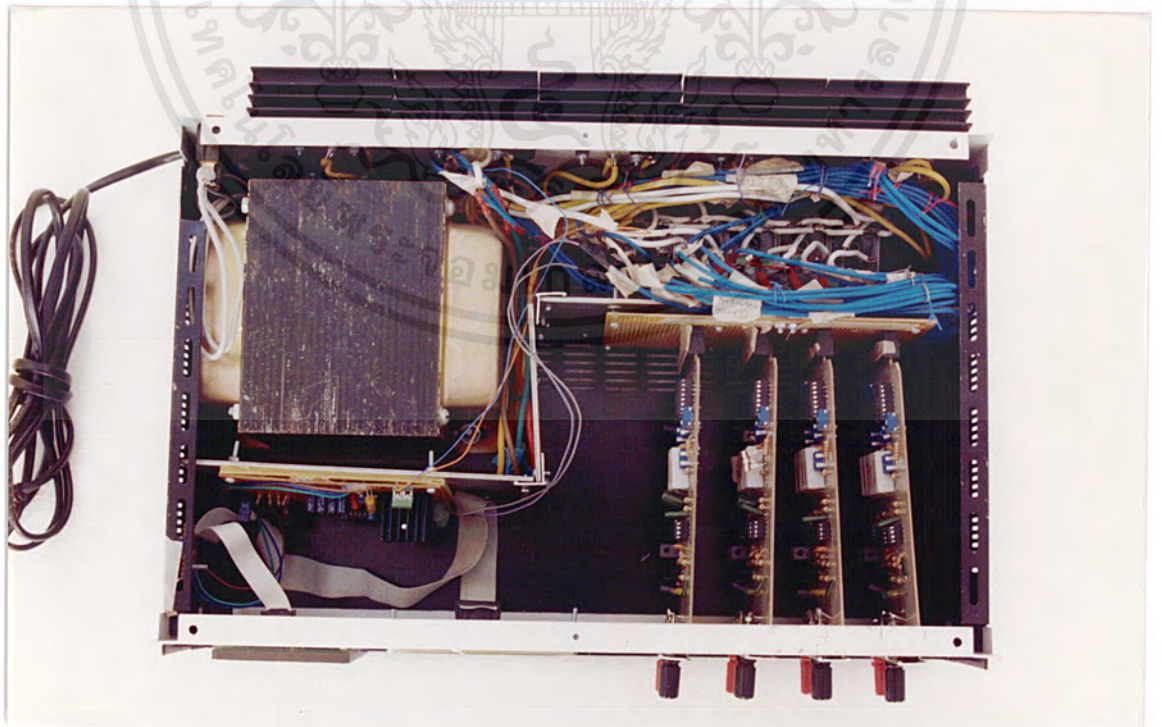

ภาคผนวก ก
รูปต้นแบบของแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

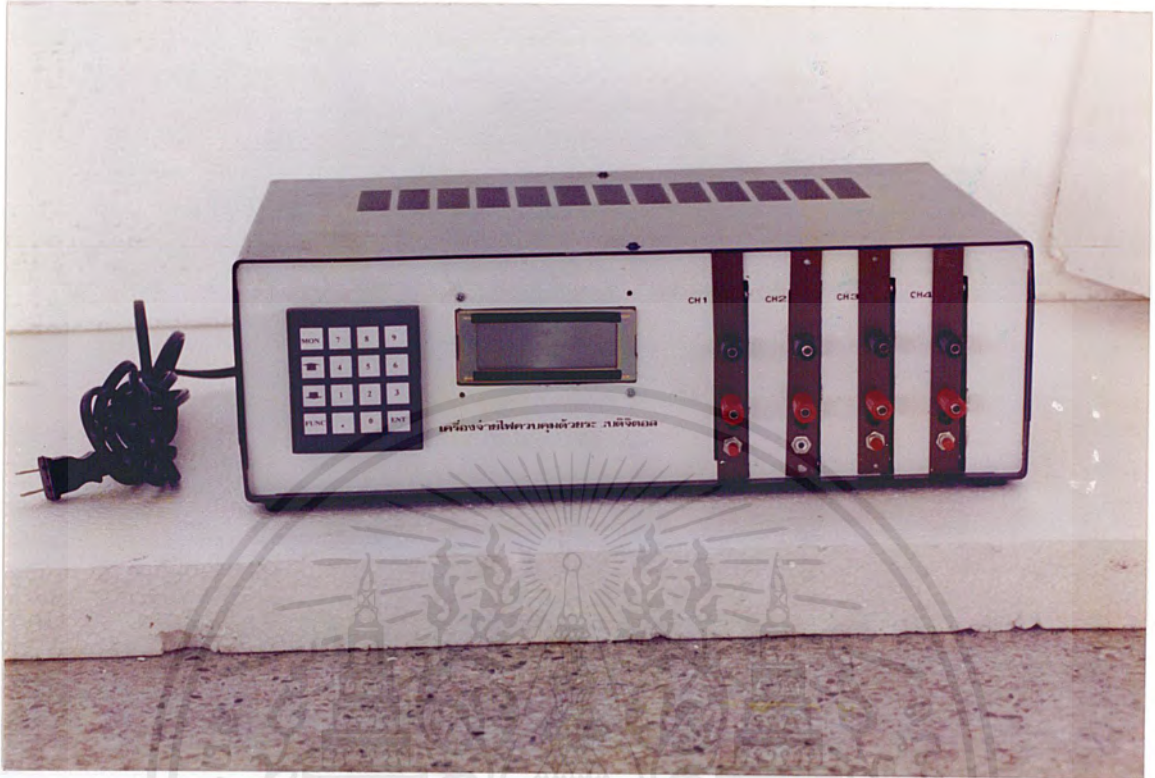

รูปที่ ก.1 ชุดแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล

รูปที่ ก.2 แผงวงจรรวมชุดแหล่งจ่ายไฟควบคุมด้วยระบบดิจิทัล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

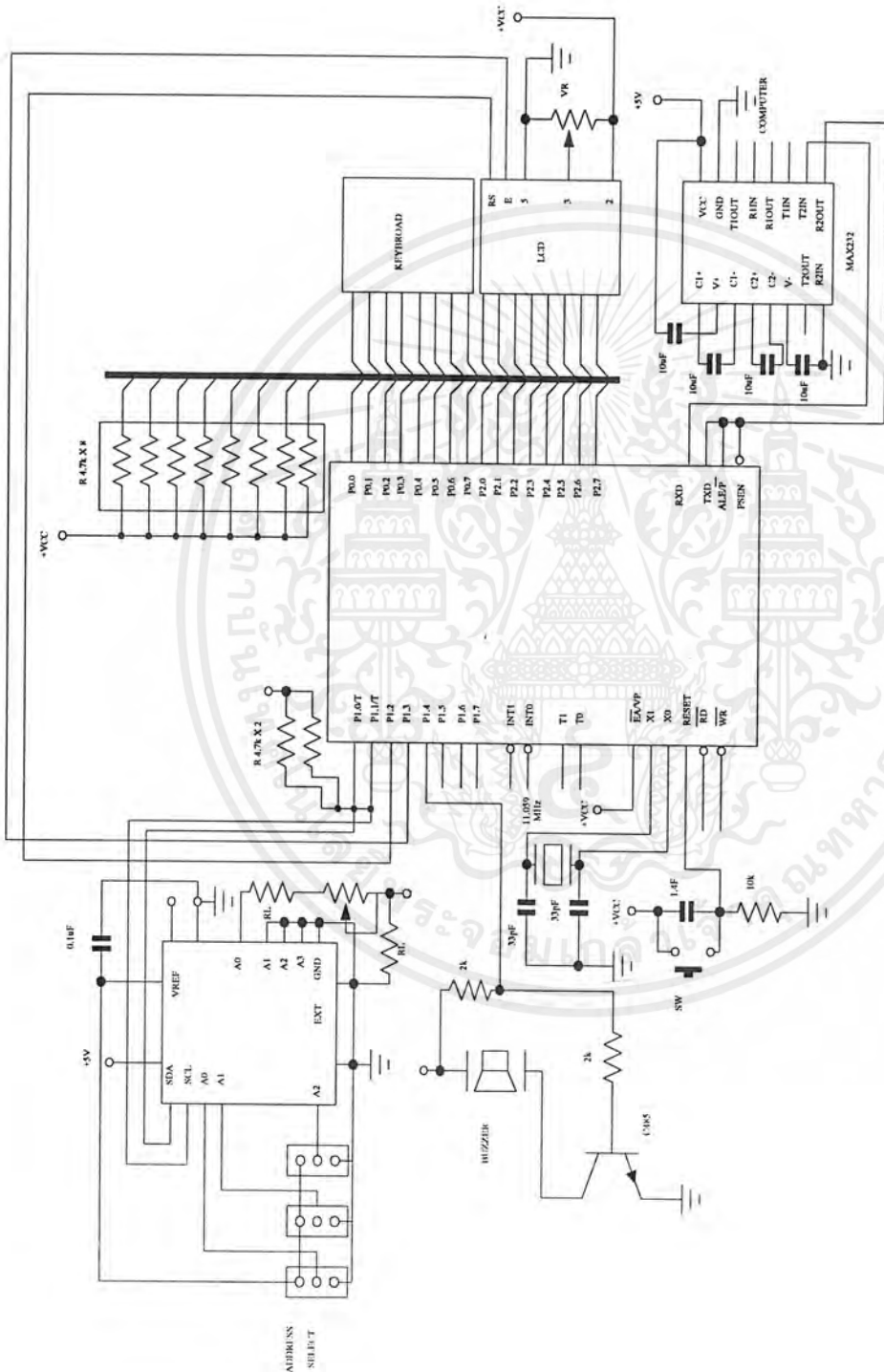
รูปที่ ก.3 การต่อแผงวงจรรวมกับไมโครคอมพิวเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

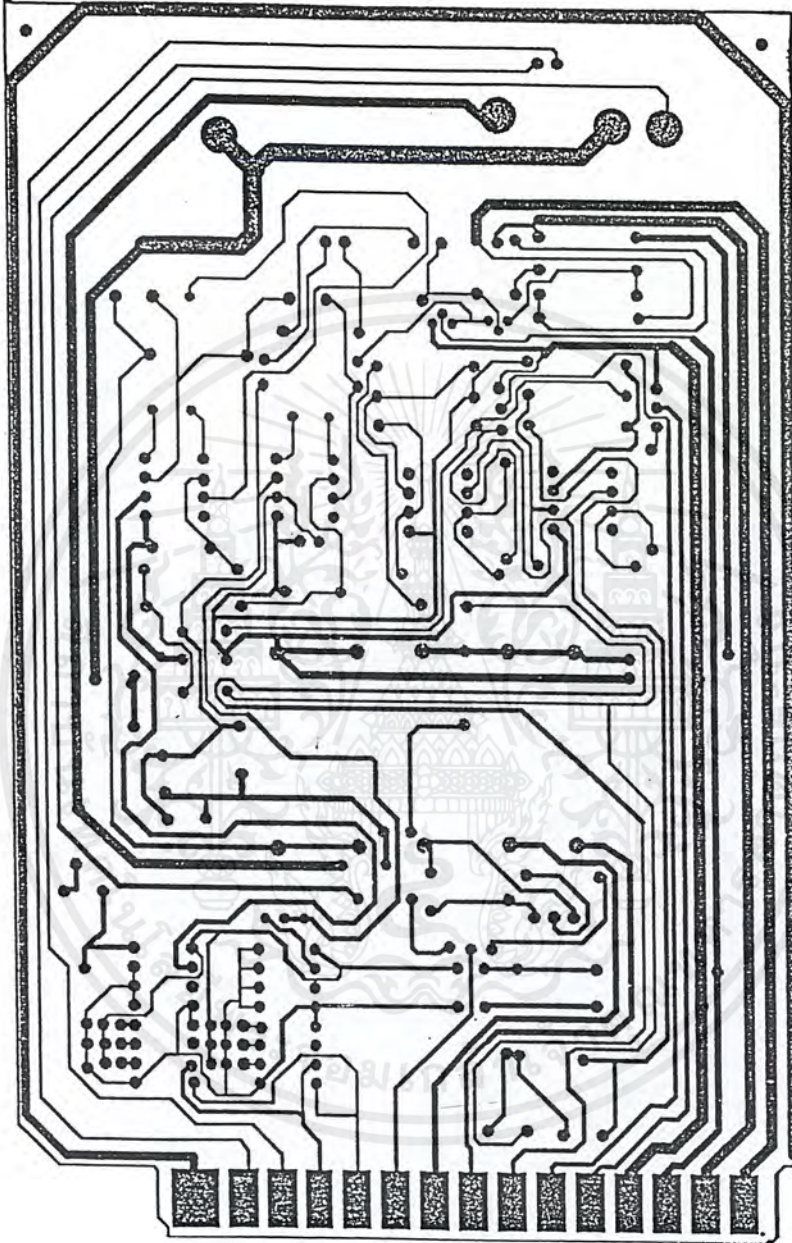
ภาคผนวก ข
วงจรและแผ่นวงจรพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ ข.1 วงจรรวมอุปกรณ์รับข้อมูล อุปกรณ์แสดงผล และวงจรสื่อสารข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ ข.2 ลายทองแดงของส่วนการ์ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

;*****
**; Program      : I2C BUS
; Description    : I2C PCF8591 8 bit A/D 4 CH ,D/A 1 CH, 8 Pieces
;               : Keypad 4 X 4
; For           : Digital Power Supply 2000
; Assembler     : SXA51
; Copyright (C) 2000 KMITL Ed.engineer 21.
;*****
**

;-----;
; Define Port&Pin Name
;-----;
SDA          BIT      P1.0    ; SDA I2C Bus
SCL          BIT      P1.1    ; SCL I2C Bus

LCD_EN       BIT      P1.2    ; LCD Module Enable (Active High :
Level)
LCD_RS       BIT      P1.3    ; LCD Module Register Select

KPAD_ROW0    BIT      P0.0    ; Keypad Input Row 0
KPAD_ROW1    BIT      P0.1    ; Keypad Input Row 1
KPAD_ROW2    BIT      P0.2    ; Keypad Input Row 2
KPAD_ROW3    BIT      P0.3    ; Keypad Input Row 3
KPAD_COLO    BIT      P0.4    ; Keypad Output Column 0
KPAD_COL1    BIT      P0.5    ; Keypad Output Column 1
KPAD_COL2    BIT      P0.6    ; Keypad Output Column 2
KPAD_COL3    BIT      P0.7    ; Keypad Output Column 3

FLAG         EQU      02FH    ; User FLAG

I2C_ACK      BIT      FLAG.0   ; Define I2C Acknowledge as bit
BUSY         BIT      FLAG.1
KEYPRESSED   BIT      FLAG.2
SOUND_BIT    BIT      FLAG.3
STEP_BIT     BIT      FLAG.4

;-----;
; Define User Register
;-----;
LCD_ADDR     EQU      030H    ; For keep LCD Address
LCD_DATA     EQU      031H    ; For keep LCD Data
I2C_ADDR     EQU      032H    ; For keep I2C Address
I2C_DATA     EQU      033H    ; For keep I2C Data
IO_DATA      EQU      P2      ; For keep I2C 8 bit I/O Data

CONTROL      EQU      036H    ; Bit Control PCF8591
KPAD_DATA    EQU      037H    ; Keyboard Data
DATA         EQU      038H
DATA2        EQU      039H

DATA_KEY1    EQU      040H
DATA_KEY2    EQU      041H
DATA_KEY3    EQU      042H
DATA_KEY4    EQU      043H
BUF_KEY      EQU      044H

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

VOLT_DATA EQU 045H
AMP_DATA EQU 046H
VI_DATA EQU 047H

VOLT_DATA_1 EQU 048H
AMP_DATA_1 EQU 049H

VOLT_DATA_2 EQU 04AH
AMP_DATA_2 EQU 04BH

PCF8591_ID EQU 04CH
CH EQU 04DH
ADDR_DA EQU 04EH

AD_DATA EQU 04FH ; Analog To Digital Data
AD_DATA1 EQU 050H
AD_DATA2 EQU 051H
AD_DATA3 EQU 052H
AD_DATA4 EQU 053H

DA_DATA EQU 054H ; Digital To Analog Data
DA_DATA1 EQU 055H
DA_DATA2 EQU 056H
DA_DATA3 EQU 057H
DA_DATA4 EQU 058H
DA_DATA5 EQU 059H
DA_DATA6 EQU 05AH
DA_DATA7 EQU 05BH
DA_DATA8 EQU 05CH

BUF_DA_DATA EQU 05DH

DATA_BUF EQU 060H
DATA_CH EQU 061H
DATA_BUF1 EQU 062H
DATA_BUF2 EQU 063H
DATA_ADD EQU 064H

ORG 0000H
JMP INITIAL

INT_VECTER: ORG 0023H ;TI+RI Vector
CALL INIT_SERIAL
CALL BEEP
CALL DELAY_10ms

LJMP SELECT_FUNC

;-----
; Main Program.
;-----
INITIAL: MOV SP,#256-32 ;Define stack = 32 byte
MOV DATA_BUF,#00H
MOV DATA_ADD,#00H

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

MOV     A,#00H
MOV     PCON,A                ;smod = 0
MOV     SCON,#040H           ;SEIAL(MODE 3) REN=1
MOV     TMOD,#20H           ;TIMER 1 (MODE 2)
MOV     TH1,#0FDH           ;9600 BAUD
SETB    TR1                  ;Start TIMER
SETB    REN                  ;Set bit REN (SCON.4)
CLR     RI
MOV     IE,#10010000B       ;En. EA,ES

CLR     STEP_BIT
CLR     SOUND_BIT

MOV     KPAD_DATA,#0        ; Clear Keypad Data
MOV     BUF_DA_DATA,#0
MOV     CH,#0

MOV     KPAD_DATA,#0

CALL    INIT_LCD

MAIN:   MOV     DPTR,#START_MENU
        CALL   WR_LCD
        CALL   DELAY_1s

        CALL   BEEP
        CALL   DELAY_10ms
        CALL   BEEP

        CALL   INIT_AMP
        CALL   INIT_VOLT

MOV     DPTR,#TITLE1
CALL    WR_LCD
CALL    READ_PCF

SELECT_FUNC: CALL ADDR_CH
            CALL GET_KPAD
            LJMP NEXT_PR

;*****
;   When Interrub event
;*****
INIT_SERIAL: JNB    RI,$                ;Wait addr
            PUSH   PSW
            PUSH   ACC
            PUSH   IE
            PUSH   DPH
            PUSH   DPL
            MOV    A,SBUF
            MOV    DATA_ADD,A
            CLR    RI
            JNB    RI,$                ;Wait data
            CLR    A

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

MOV     A,SBUF
MOV     DATA_BUF,A
MOV     DATA_BUF1,A
CALL    CH_PASS
CALL    WRITE_CH

FEED_BACK:  MOV     A,DATA_BUF1           ;Get Data
            CLR     TI
            MOV     SBUF,A             ;Send DATA to
Visual
            JNB     TI,$

            CALL    DELAY_100ms
            MOV     A,DATA_BUF2
            CLR     TI
            MOV     SBUF,A             ;Send DATA to
Visual
            JNB     TI,$

PASS:      CLR     RI
            CLR     TI
            CLR     A
            POP     DPL
            POP     DPH
            POP     IE
            POP     ACC
            POP     PSW

EXIT1:    RETI                          ;Return interrupt

;*****
; CHECK CH # 0 1 2 3
;*****
CH_PASS:   MOV     A,DATA_ADD
            CJNE    A,#030H,PASS1      ;Check addr(00)
            MOV     CH,#0              ;1 => Write 1
            MOV     PCF8591_ID,#90H
            MOV     DA_DATA1,DATA_BUF1
            MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA1
            MOV     DA_DATA,DA_DATA1
            CALL    PCF8591_WR
            RET

PASS1:    MOV     A,DATA_ADD
            CJNE    A,#031H,PASS2     ;Check addr(01)
            MOV     CH,#1              ;2 => Write 2
            MOV     PCF8591_ID,#92H
            MOV     DA_DATA2,DATA_BUF1
            MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA2
            MOV     DA_DATA,DA_DATA2
            CALL    PCF8591_WR
            RET

PASS2:    MOV     A,DATA_ADD

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

CJNE    A,#032H,PASS3    ;Check addr(02)
MOV     CH,#2            ;3 => Write 3

MOV     PCF8591_ID,#94H
MOV     DA_DATA3,DATA_BUF1
MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA3
MOV     DA_DATA,DA_DATA3
CALL    PCF8591_WR
RET

PASS3:  MOV     A,DATA_ADD
CJNE    A,#033H,PASS     ;Check addr(03)
MOV     CH,#3            ;4 => Write 4
MOV     PCF8591_ID,#96H
MOV     DA_DATA4,DATA_BUF1
MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA4
MOV     DA_DATA,DA_DATA4
CALL    PCF8591_WR
RET

;*****
NEXT_PR: CALL    BEEP
CALL    DELAY_10ms
MOV     A,KPAD_DATA

CHECK_CH: CJNE    A,#14,AMP_CH
CALL    SELECT_CH
CALL    CH_1_4
JMP     SELECT_FUNC

AMP_CH:  CJNE    A,#15,MENU_FUNC_1
CALL    SELECT_CH
MOV     A,CH
ADD     A,#4
MOV     CH,A
CALL    CH_1_4
JMP     SELECT_FUNC

MENU_FUNC_1: CJNE    A,#13,UP_DOWN_FUNC
CALL    FUNC_INTRO
CALL    MENU_MAIN
JMP     SELECT_FUNC

UP_DOWN_FUNC: CJNE    A,#5,UP_DOWN_FUNC2
CALL    STEP_UP_DOWN
CALL    RETURN_DATA
JMP     SELECT_FUNC

UP_DOWN_FUNC2: CJNE    A,#9,RETURN_MENU
CALL    STEP_UP_DOWN
CALL    RETURN_DATA
JMP     SELECT_FUNC

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

RETURN_MENU:    CJNE    A,#1,FUNC_X
                CALL    MENU_MAIN
                JMP     SELECT_FUNC

FUNC_X:         JMP     SELECT_FUNC

MENU_MAIN:     MOV     DPTR,#TITLE1
                CALL   WR_LCD
                CALL   READ_PCF
                RET

;-----
; Loop For Check Ch to Write Address Lcd
;-----
ADDR_CH:       MOV     A,CH
ADDR_CH1:      CJNE   A,#0,ADDR_CH2
                MOV    LCD_ADDR,#05H
                CALL   SET_ADDR_LCD
                RET

ADDR_CH2:      CJNE   A,#1,ADDR_CH3
                MOV    LCD_ADDR,#45H
                CALL   SET_ADDR_LCD
                RET

ADDR_CH3:      CJNE   A,#2,ADDR_CH4
                MOV    LCD_ADDR,#19H
                CALL   SET_ADDR_LCD
                RET

ADDR_CH4:      CJNE   A,#3,ADDR_CH_EXIT
                MOV    LCD_ADDR,#59H
                CALL   SET_ADDR_LCD
                RET

ADDR_CH_EXIT:  RET

;-----
; CH 1-8
;-----
CH_1_4:       MOV     A,CH
CH_1:         CJNE   A,#0,CH_2
                MOV    LCD_ADDR,#05H
                CALL   SET_ADDR_LCD
                MOV    ADDR_DA,#90H
                MOV    BUF_DA_DATA,DA_DATA1
                RET

CH_2:         CJNE   A,#1,CH_3
                MOV    LCD_ADDR,#45H
                CALL   SET_ADDR_LCD
                MOV    ADDR_DA,#92H
                MOV    BUF_DA_DATA,DA_DATA2

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

RET
CH__3:    CJNE    A,#2,CH__4
          MOV     LCD_ADDR,#19H
          CALL   SET_ADDR_LCD
          MOV     ADDR_DA,#94H
          MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA3
          RET
CH__4:    CJNE    A,#3,AMP__1
          MOV     LCD_ADDR,#59H
          CALL   SET_ADDR_LCD
          MOV     ADDR_DA,#96H
          MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA4
          RET
AMP__1:   CJNE    A,#4,AMP__2
          MOV     LCD_ADDR,#0EH
          CALL   SET_ADDR_LCD
          MOV     ADDR_DA,#98H
          MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA5
          RET
AMP__2:   CJNE    A,#5,AMP__3
          MOV     LCD_ADDR,#4EH
          CALL   SET_ADDR_LCD
          MOV     ADDR_DA,#9AH
          MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA6
          RET
AMP__3:   CJNE    A,#6,AMP__4
          MOV     LCD_ADDR,#22H
          CALL   SET_ADDR_LCD
          MOV     ADDR_DA,#9CH
          MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA7
          RET
AMP__4:   CJNE    A,#7,AMP_EXIT
          MOV     LCD_ADDR,#62H
          CALL   SET_ADDR_LCD
          MOV     ADDR_DA,#9EH
          MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA8
          RET
AMP_EXIT: RET

;-----
; Select Ch to Use
;-----
SELECT_CH: CALL   GET_KPAD
          CALL   BEEP
          CALL   DELAY_1s
          MOV     A,KPAD_DATA

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

C_1:      CJNE    A,#10,C_2
          MOV     CH,#0
          RET

C_2:      CJNE    A,#11,C_3
          MOV     CH,#1
          RET

C_3:      CJNE    A,#12,C_4
          MOV     CH,#2
          RET

C_4:      CJNE    A,#6,C_EXIT
          MOV     CH,#3
          RET

C_EXIT:   JMP     SELECT_CH

;-----
; CH 1-8
;-----
CH_1_8:   MOV     A,CH
CH_1:     CJNE    A,#0,CH_2
          MOV     LCD_ADDR,#05H
          CALL   SET_ADDR_LCD
          RET

CH_2:     CJNE    A,#1,CH_3
          MOV     LCD_ADDR,#45H
          CALL   SET_ADDR_LCD
          RET

CH_3:     CJNE    A,#2,CH_4
          MOV     LCD_ADDR,#19H
          CALL   SET_ADDR_LCD
          RET

CH_4:     CJNE    A,#3,CH_5
          MOV     LCD_ADDR,#59H
          CALL   SET_ADDR_LCD
          RET

CH_5:     CJNE    A,#4,CH_6
          MOV     LCD_ADDR,#0EH
          CALL   SET_ADDR_LCD
          RET

CH_6:     CJNE    A,#5,CH_7
          MOV     LCD_ADDR,#4EH
          CALL   SET_ADDR_LCD
          RET

CH_7:     CJNE    A,#6,CH_8
          MOV     LCD_ADDR,#22H

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

CALL    SET_ADDR_LCD
RET

CH_8:   CJNE    A,#7,CH_EXIT
        MOV     LCD_ADDR,#62H
        CALL   SET_ADDR_LCD
        RET

CH_EXIT:    RET

;-----
; Return Data To DA_DATA_X
; Data = DA_DATA
;-----
RETURN_DATA:  MOV     A,CH
RETURN_CH1:   CJNE    A,#0,RETURN_CH2
              MOV     DA_DATA1,BUF_DA_DATA
              RET

RETURN_CH2:   CJNE    A,#1,RETURN_CH3
              MOV     DA_DATA2,BUF_DA_DATA
              RET

RETURN_CH3:   CJNE    A,#2,RETURN_CH4
              MOV     DA_DATA3,BUF_DA_DATA
              RET

RETURN_CH4:   CJNE    A,#3,RETURN_CH5
              MOV     DA_DATA4,BUF_DA_DATA
              RET

RETURN_CH5:   CJNE    A,#4,RETURN_CH6
              MOV     DA_DATA5,BUF_DA_DATA
              RET

RETURN_CH6:   CJNE    A,#5,RETURN_CH7
              MOV     DA_DATA6,BUF_DA_DATA
              RET

RETURN_CH7:   CJNE    A,#6,RETURN_CH8
              MOV     DA_DATA7,BUF_DA_DATA
              RET

RETURN_CH8:   CJNE    A,#7,RETURN_EXIT
              MOV     DA_DATA8,BUF_DA_DATA
              RET

RETURN_EXIT:  RET

;-----
; Inital Volt to Zero Range
; Data = 00H
;-----
INIT_VOLT:   MOV     PCF8591 ID,#90H

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

MOV      R0,#4
MOV      R1,#55H
LOOP_VOLT: MOV    A,PCF8591_ID
          ADD    A,#2
          MOV    PCF8591_ID,A
          MOV    DA_DATA,#00H
          CALL   PCF8591_WR
          PUSH   ACC
          MOV    A,#0
          MOV    @R1,A
          POP    ACC
          INC    R1
          DJNZ   R0,LOOP_VOLT
          RET

```

```

;-----
; Initial Current to Middle Range
; Data = 80H
;-----

```

```

INIT_AMP:  MOV    PCF8591_ID,#96H
           MOV    R0,#4
           MOV    R1,#59H
LOOP_AMP:  MOV    A,PCF8591_ID
           ADD    A,#2
           MOV    PCF8591_ID,A
           MOV    DA_DATA,#7DH
           CALL   PCF8591_WR
           PUSH   ACC
           MOV    A,#7DH
           MOV    @R1,A
           POP    ACC
           INC    R1
           DJNZ   R0,LOOP_AMP
           RET

```

```

;-----
; Write 4 Line LCD from ROM
; I/P:      DPTR
;-----

```

```

READ_PCF: MOV    R1,#55H
           MOV    LCD_ADDR,#05H
           CALL   RDD_PCF
           INC    R1
           MOV    LCD_ADDR,#45H
           CALL   RDD_PCF
           INC    R1
           MOV    LCD_ADDR,#19H
           CALL   RDD_PCF
           INC    R1
           MOV    LCD_ADDR,#59H
           CALL   RDD_PCF
           INC    R1
           MOV    LCD_ADDR,#0EH
           CALL   RD_PCF

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

        INC     R1
        MOV     LCD_ADDR,#4EH
        CALL    RD_PCF
        INC     R1
        MOV     LCD_ADDR,#22H
        CALL    RD_PCF
        INC     R1
        MOV     LCD_ADDR,#62H
        CALL    RD_PCF
        RET

RDD_PCF:    CALL    SET_ADDR_LCD
            MOV     A,@R1
            MOV     LCD_DATA,A
            CALL    CON_25
            RET

RD_PCF:    CALL    SET_ADDR_LCD
            MOV     A,@R1
            MOV     LCD_DATA,A
            CALL    CON_AMP
            RET

;-----
; Write 4 Line LCD from ROM
; I/P:     DPTR
;-----
FUNC_INTRO: MOV     DPTR,#FUNC_MENU
            CALL    WR_LCD
            CALL    GET_KPAD
            CALL    DELAY_1s
            CALL    BEEP
            MOV     A,KPAD_DATA

FUNC_IN_1:  CJNE    A,#10,FUNC_IN_2           ;SOUND_ON_OFF
            MOV     DPTR,#SOUND_ON_OFF
            CALL    WR_LCD
            CALL    CHECK_SOUND
            CALL    SOUND_ON_OFF
            RET

FUNC_IN_2:  CJNE    A,#11,FUNC_IN_3           ;STEP_SIZE
            MOV     DPTR,#STEP_SIZE
            CALL    WR_LCD
            CALL    CHECK_STEP
            CALL    STEP_SIZE
            RET

FUNC_IN_3:  CJNE    A,#12,FUNC_IN_4           ;CORRECT VOLT
            MOV     DPTR,#TITLE1
            CALL    WR_LCD
            CALL    READ_PCF
            CALL    CH_EDIT
            CALL    MANUAL

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

CALL    DELAY_1s
CALL    RETURN_DATA
RET

FUNC_IN_4:  CJNE    A,#6,FUNC_IN_5           ;SET 4 O/P ZERO
CALL    SET_ZERO
MOV     DPTR,#TITLE1
CALL    WR_LCD
CALL    READ_PCF
RET

FUNC_IN_5:  CJNE    A,#7,FUNC_IN_6           ;DIGITAL VOLTMETER
4 CH
MOV     DPTR,#DIGITAL_VOLT
CALL    WR_LCD
CALL    VOLT_METER
CALL    DELAY_1s
RET

FUNC_IN_6:  CJNE    A,#8,FUNC_IN_7           ;CALL MEMORY VOLT
MOV     DPTR,#EDIT_IN_MEM
CALL    WR_LCD
MOV     A,CH
JB     ACC.2,GET_MEM_EXIT
CALL    GET_MEM
CALL    RETURN_DATA

GET_MEM_EXIT:  RET

FUNC_IN_7:  CJNE    A,#1,FUNC_IN_EXIT       ;RETURN MAIN
MENU
CALL    MENU_MAIN
JMP     SELECT_FUNC

FUNC_IN_EXIT:  JMP     FUNC_INTRO

;-----
; Check Step
; [1] Step 100 mV , [2] Step 1 V
;-----
CHECK_STEP:  JB     STEP_BIT,CHECK_STEP_1V
MOV     LCD_ADDR,#54H
CALL    SET_ADDR_LCD
MOV     DPTR,#STEP_100_mV
CALL    WRLINE_LCD
RET

CHECK_STEP_1V:  MOV     LCD_ADDR,#54H
CALL    SET_ADDR_LCD
MOV     DPTR,#STEP_1_V
CALL    WRLINE_LCD
RET

;-----
STEP UP/DOWN SIZE
; 100 mV OR 1 V
;-----

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

STEP_SIZE:      CALL    GET_KPAD
                CALL    DELAY_1s
                MOV     A, KPAD_DATA
STEP_100MV:    CJNE    A, #10, STEP_1V
                CLR     STEP_BIT
                MOV     LCD_ADDR, #54H
                CALL    SET_ADDR_LCD
                MOV     DPTR, #STEP_100_mV
                CALL    WRLINE_LCD
                CALL    BEEP
                CALL    DELAY_1s
                MOV     DPTR, #TITLE1
                CALL    WR_LCD
                RET

STEP_1V:       CJNE    A, #11, STEP_NX_EXIT
                SETB   STEP_BIT
                MOV     LCD_ADDR, #54H
                CALL    SET_ADDR_LCD
                MOV     DPTR, #STEP_1_V
                CALL    WRLINE_LCD
                CALL    BEEP
                CALL    DELAY_100ms
                CALL    BEEP
                CALL    DELAY_1s
                RET

STEP_NX_EXIT:  CJNE    A, #1, STEP_EXIT
                CALL    DELAY_100ms
                JMP     FUNC_INTRO

STEP_EXIT:     JMP     STEP_SIZE

;-----;
Check Sound On/Off Function
; [1] Sound On , [2] Sound Off
;-----;
CHECK_SOUND:   JB      SOUND_BIT, CHECK_SOUND_ON
                MOV     LCD_ADDR, #54H
                CALL    SET_ADDR_LCD
                MOV     DPTR, #SOUND_ON
                CALL    WRLINE_LCD
                RET

CHECK_SOUND_ON: MOV     LCD_ADDR, #54H
                CALL    SET_ADDR_LCD
                MOV     DPTR, #SOUND_OFF
                CALL    WRLINE_LCD
                RET

;-----;
Sound On/Off Function
; [1] Sound On , [2] Sound Off
;-----;

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

SOUND_ON__OFF: CALL GET_KPAD
                CALL DELAY_1s
                MOV A, KPAD_DATA
SOUND__ON:     CJNE A, #10, SOUND__OFF
                CLR SOUND_BIT
                MOV LCD_ADDR, #54H
                CALL SET_ADDR_LCD
                MOV DPTR, #SOUND_ON
                CALL WRLINE_LCD
                CALL BEEP
                CALL DELAY_1s
                RET

SOUND__OFF:    CJNE A, #11, SOUND_NX_EXIT
                SETB SOUND_BIT
                MOV LCD_ADDR, #54H
                CALL SET_ADDR_LCD
                MOV DPTR, #SOUND_OFF
                CALL WRLINE_LCD
                CALL DELAY_1s
                RET

SOUND_NX_EXIT: CJNE A, #1, SOUND_EXIT
                CALL DELAY_100ms
                JMP FUNC_INTRO

SOUND_EXIT:    JMP SOUND_ON__OFF

;-----
; Write 4 Line LCD from ROM
; I/P:         DPTR
;-----
GET_MEM:       CALL GET_KPAD
                CALL BEEP
                CALL DELAY_1s
                MOV A, KPAD_DATA

MEM_1:         CJNE A, #10, MEM_2
                MOV DA_DATA, #30
                MOV BUF_DA_DATA, DA_DATA
                CALL PCF8591_WR
                CALL DELAY_1s
                RET

MEM_2:         CJNE A, #11, MEM_3
                MOV DA_DATA, #50
                MOV BUF_DA_DATA, DA_DATA
                CALL PCF8591_WR
                CALL DELAY_1s
                RET

MEM_3:         CJNE A, #12, MEM_4
                MOV DA_DATA, #60
                MOV BUF_DA_DATA, DA_DATA

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

CALL    PCF8591_WR
CALL    DELAY_1s
RET

MEM_4:  CJNE    A,#6,MEM_5
        MOV     DA_DATA,#90
        MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA
        CALL    PCF8591_WR
        CALL    DELAY_1s
        RET

MEM_5:  CJNE    A,#7,MEM_6
        MOV     DA_DATA,#100
        MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA
        CALL    PCF8591_WR
        CALL    DELAY_1s
        RET

MEM_6:  CJNE    A,#8,MEM_7
        MOV     DA_DATA,#120
        MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA
        CALL    PCF8591_WR
        CALL    DELAY_1s
        RET

MEM_7:  CJNE    A,#2,MEM_8
        MOV     DA_DATA,#150
        MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA
        CALL    PCF8591_WR
        CALL    DELAY_1s
        RET

MEM_8:  CJNE    A,#3,MEM_9
        MOV     DA_DATA,#180
        MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA
        CALL    PCF8591_WR
        CALL    DELAY_1s
        RET

MEM_9:  CJNE    A,#4,MEM_NX_EXIT
        MOV     DA_DATA,#240
        MOV     BUF_DA_DATA,DA_DATA
        CALL    PCF8591_WR
        CALL    DELAY_1s
        RET

MEM_NX_EXIT: CJNE    A,#1,MEM_EXIT
        CALL    DELAY_100ms
        JMP     FUNC_INTRO

MEM_EXIT:  JMP     GET_MEM

;-----
; CH EDIT

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

; I/P:          DPTR
;-----
CH_EDIT:        MOV      A,CH

CH_ED_1:        CJNE    A,#0,CH_ED_2
                 MOV     LCD_ADDR,#05H
                 CALL    SET_ADDR_LCD
                 CALL    WR_EDIT
                 MOV     LCD_ADDR,#05H
                 CALL    SET_ADDR_LCD
                 RET

CH_ED_2:        CJNE    A,#1,CH_ED_3
                 MOV     LCD_ADDR,#45H
                 CALL    SET_ADDR_LCD
                 CALL    WR_EDIT
                 MOV     LCD_ADDR,#45H
                 CALL    SET_ADDR_LCD
                 RET

CH_ED_3:        CJNE    A,#2,CH_ED_4
                 MOV     LCD_ADDR,#19H
                 CALL    SET_ADDR_LCD
                 CALL    WR_EDIT
                 MOV     LCD_ADDR,#19H
                 CALL    SET_ADDR_LCD
                 RET

CH_ED_4:        CJNE    A,#3,CH_ED_EXIT
                 MOV     LCD_ADDR,#59H
                 CALL    SET_ADDR_LCD
                 CALL    WR_EDIT
                 MOV     LCD_ADDR,#59H
                 CALL    SET_ADDR_LCD
                 RET

CH_ED_EXIT:     JMP     SELECT_FUNC

WR_EDIT:        MOV     R0,#4
WR_EDIT_LP:     MOV     LCD_DATA,#20H
                 CALL    WRCHAR_LCD
                 DJNZ   R0,WR_EDIT_LP
                 RET

;-----
; Set Zero O/P
;
;-----
SET_ZERO:       MOV     R0,#55H
                 MOV     R1,#90H
                 MOV     BUF_DA_DATA,#00H
                 MOV     R2,#4

LP_SET_ZERO:    MOV     PCF8591_ID,R1
                 MOV     DA_DATA,#00H

```

```

MOV     A,#00H
MOV     @R0,A
CALL    PCF8591_WR
INC     R0
INC     R1
INC     R1
DJNZ   R2,LP_SET_ZERO
RET

;-----
; PCF8591 CH 1- 4 DIGITAL VOLTMETER
;-----
VOLT_METER:  MOV     DPTR,#DIGITAL_VOLT
              CALL    WR_LCD

              MOV     PCF8591_ID,#90H
              CALL    PCF8591_RD
              CALL    PCF8591_RD
              MOV     AD_DATA1,AD_DATA

              MOV     PCF8591_ID,#92H
              CALL    PCF8591_RD
              CALL    PCF8591_RD
              MOV     AD_DATA2,AD_DATA

              MOV     PCF8591_ID,#94H
              CALL    PCF8591_RD
              CALL    PCF8591_RD
              MOV     AD_DATA3,AD_DATA

              MOV     PCF8591_ID,#96H
              CALL    PCF8591_RD
              CALL    PCF8591_RD
              MOV     AD_DATA4,AD_DATA

              MOV     LCD_ADDR,#44H
              CALL    SET_ADDR_LCD
              MOV     LCD_DATA,AD_DATA1
              CALL    CON_25

              MOV     LCD_ADDR,#4FH
              CALL    SET_ADDR_LCD
              MOV     LCD_DATA,AD_DATA2
              CALL    CON_25

              MOV     LCD_ADDR,#18H
              CALL    SET_ADDR_LCD
              MOV     LCD_DATA,AD_DATA3
              CALL    CON_25

              MOV     LCD_ADDR,#23H
              CALL    SET_ADDR_LCD
              MOV     LCD_DATA,AD_DATA4

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

CALL    CON_25

RET

;-----
; STEP UP/DOWN FUNCTION
; Step 100 mV
;-----
STEP_UP_DOWN:  JB      STEP_BIT,STEP_UP_DOWN_1V

S_UP_DOWN_100mV:MOV    VI_DATA,BUF_DA_DATA
MOV        PCF8591_ID,ADDR_DA
CALL      U_D_SE
MOV        BUF_DA_DATA,VI_DATA
RET

U_D_SE:      MOV        DA_DATA,VI_DATA
CALL      PCF8591_WR

CALL      CH_1_8
MOV        LCD_DATA,VI_DATA
MOV        A,CH
JNB       ACC.2,WR_AMP
CALL      CON_AMP
JMP      NEXT_WR

WR_AMP:     CALL      CON_25

NEXT_WR:    CALL      GET_KPAD
CALL      BEEP
CALL      DELAY_50ms
MOV        A,KPAD_DATA

INC_VOLT:   CJNE     A,#5,DEC_VOLT
MOV        A,VI_DATA
CJNE     A,#250,NX_INC
MOV        VI_DATA,#250
JMP      U_D_SE

NX_INC:     INC        VI_DATA
JMP      U_D_SE

DEC_VOLT:   CJNE     A,#9,GOTO_MAIN
MOV        A,VI_DATA
CJNE     A,#0,NX_DEC
MOV        VI_DATA,#0
JMP      U_D_SE

NX_DEC:     DEC        VI_DATA
JMP      U_D_SE

GOTO_MAIN: CJNE     A,#1,OK_REQUEST
JMP      SELECT_FUNC

OK_REQUEST: CJNE     A,#16,RETURN

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

                RET
RETURN:        JMP      U_D_SE

;-----
; STEP UP/DOWN FUNCTION
; Step 1 mV
;-----
STEP_UP_DOWN_1V:MOV    A,CH
                JB     ACC.2,ST_EXIT
                MOV    VI_DATA,BUF_DA_DATA
                MOV    PCF8591_ID,ADDR_DA
                CALL   UP_DOWN_1V
                MOV    BUF_DA_DATA,VI_DATA
ST_EXIT:       RET

UP_DOWN_1V:    CLR     C
                MOV    DA_DATA,VI_DATA
                CALL   PCF8591_WR

                CALL   CH_1_8
                MOV    LCD_DATA,VI_DATA
                CALL   CON_25

                CALL   GET_KPAD
                CALL   BEEP
                CALL   DELAY_50ms
                MOV    A,KPAD_DATA

INC_1V:        CJNE   A,#5,DEC_1V
                MOV    A,VI_DATA
                CJNE   A,#250,N_X_INC
                MOV    VI_DATA,#250
                JMP    UP_DOWN_1V

N_X_INC:       MOV    A,VI_DATA
                ADD    A,#10
                MOV    VI_DATA,A
                MOV    DA_DATA,VI_DATA
                JMP    UP_DOWN_1V

DEC_1V:        CJNE   A,#9,GO_TO_MAIN
                MOV    A,VI_DATA
                CJNE   A,#0,N_X_DEC
                MOV    VI_DATA,#0
                JMP    UP_DOWN_1V

N_X_DEC:       MOV    A,VI_DATA
                SUBB   A,#10
                MOV    VI_DATA,A
                MOV    DA_DATA,VI_DATA
                JMP    UP_DOWN_1V

GO_TO_MAIN:    CJNE   A,#1,O_K_REQUEST
                JMP    SELECT_FUNC

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

O_K_REQUEST:  CJNE    A,#16,RE_TURN
               RET

               RE_TURN:  JMP     UP_DOWN_1V

;-----
;  MANUAL FUNCTION
;-----
MANUAL:       CALL    SCAN_KEY1
               MOV     PCF8591_ID,ADDR_DA
               MOV     DA_DATA,DATA_KEY1
               CALL    PCF8591_WR
               MOV     BUF_DA_DATA,DATA_KEY1
               CALL    DELAY_1s
               RET

SCAN_KEY1:    CALL    RE_KEY1
               CALL    DELAY_1s
               MOV     DATA_KEY1,BUF_KEY
               MOV     A,BUF_KEY

SCAN_1:       CJNE    A,#00,SCAN_11
               CALL    RE_KEY4
               JMP     SCAN_KEY2

SCAN_11:      CJNE    A,#01,SCAN_111
               CALL    RE_KEY4
               JMP     SCAN_KEY2

SCAN_111:    CJNE    A,#02,SCAN_KEY1
               CALL    RE_KEY2
               JMP     SCAN_KEY2

SCAN_KEY2:    MOV     DATA_KEY2,BUF_KEY
               CALL    DELAY_1s

               CALL    RE_KEY3
               CALL    DELAY_1s

               MOV     A,DATA_KEY1
               CJNE    A,#2,NEXT_NUM
               MOV     A,DATA_KEY2
               CJNE    A,#5,NEXT_NUM
               CALL    DATA_0
               JMP     DA3_NX

NEXT_NUM:    CALL    RE_KEY4
DA3_NX:      MOV     DATA_KEY3,BUF_KEY
               CALL    DELAY_1s

               MOV     A,DATA_KEY1
               MOV     B,#100
               MUL    AB
               MOV     DATA_KEY1,A

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

MOV     A,DATA_KEY2
MOV     B,#10
MUL    AB
MOV     DATA_KEY2,A

MOV     A,DATA_KEY3

ADD     A,DATA_KEY2
ADD     A,DATA_KEY1
MOV     DATA_KEY1,A
RET

DATA_0:  CALL    GET_KPAD
        CALL    BEEP
        MOV     A,KPAD_DATA
DA_00:  CJNE   A,#15,DA_EXT
        MOV     BUF_KEY,#0
        MOV     LCD_DATA,#30H
        CALL    WRCHAR_LCD
        RET

DA_EXT:  JMP     DATA_0

;----- RE1 -----
RE_KEY1: CALL    GET_KPAD
        CALL    BEEP
        MOV     A,KPAD_DATA

CHK_KEY_11: CJNE  A,#10,CHK_KEY_22           ;KEY 1
        MOV     BUF_KEY,#1
        MOV     LCD_DATA,#31H
        CALL    WRCHAR_LCD
        RET

CHK_KEY_22: CJNE  A,#11,CHK_KEY_33           ;KEY 2
        MOV     BUF_KEY,#2
        MOV     LCD_DATA,#32H
        CALL    WRCHAR_LCD
        RET

CHK_KEY_33: CJNE  A,#15,CHK_KEY_44           ;KEY 0
        MOV     BUF_KEY,#0
        MOV     LCD_DATA,#20H
        CALL    WRCHAR_LCD
        RET

CHK_KEY_44: JMP     RE_KEY1

;===== RE2 =====
RE_KEY2: CALL    GET_KPAD
        CALL    BEEP
        MOV     A,KPAD_DATA

CHK_KEY_111: CJNE  A,#10,CHK_KEY_222

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

MOV     BUF_KEY, #1
MOV     LCD_DATA, #31H
CALL    WRCHAR_LCD
RET

CHK_KEY_222:  CJNE    A, #11, CHK_KEY_333
MOV     BUF_KEY, #2
MOV     LCD_DATA, #32H
CALL    WRCHAR_LCD
RET

CHK_KEY_333:  CJNE    A, #12, CHK_KEY_444
MOV     BUF_KEY, #3
MOV     LCD_DATA, #33H
CALL    WRCHAR_LCD
RET

CHK_KEY_444:  CJNE    A, #6, CHK_KEY_555
MOV     BUF_KEY, #4
MOV     LCD_DATA, #34H
CALL    WRCHAR_LCD
RET

CHK_KEY_555:  CJNE    A, #7, CHK_KEY_000
MOV     BUF_KEY, #5
MOV     LCD_DATA, #35H
CALL    WRCHAR_LCD
RET

CHK_KEY_000:  CJNE    A, #15, CHK_KEY_EE
MOV     BUF_KEY, #0
MOV     LCD_DATA, #30H
CALL    WRCHAR_LCD
RET

CHK_KEY_EE:   JMP     RE_KEY2

;===== RE3 =====
RE_KEY3:      CALL    GET_KPAD
              CALL    BEEP
              MOV     A, KPAD_DATA

CHK_KEY_F:    CJNE    A, #14, CHK_KEY_EX
MOV     BUF_KEY, #11
MOV     LCD_DATA, #'.'
CALL    WRCHAR_LCD
RET

CHK_KEY_EX:   JMP     RE_KEY3

;===== RE4 =====
RE_KEY4:      CALL    GET_KPAD
              CALL    BEEP
              MOV     A, KPAD_DATA

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

CHK_KEY_1:    CJNE    A,#10,CHK_KEY_2          ;KEY 1
              MOV     BUF_KEY,#1
              MOV     LCD_DATA,#31H
              CALL    WRCHAR_LCD
              RET

CHK_KEY_2:    CJNE    A,#11,CHK_KEY_3          ;KEY 2
              MOV     BUF_KEY,#2
              MOV     LCD_DATA,#32H
              CALL    WRCHAR_LCD
              RET

CHK_KEY_3:    CJNE    A,#12,CHK_KEY_4          ;KEY 3
              MOV     BUF_KEY,#3
              MOV     LCD_DATA,#33H
              CALL    WRCHAR_LCD
              RET

CHK_KEY_4:    CJNE    A,#6,CHK_KEY_5           ;KEY 4
              MOV     BUF_KEY,#4
              MOV     LCD_DATA,#34H
              CALL    WRCHAR_LCD
              RET

CHK_KEY_5:    CJNE    A,#7,CHK_KEY_6           ;KEY 5
              MOV     BUF_KEY,#5
              MOV     LCD_DATA,#35H
              CALL    WRCHAR_LCD
              RET

CHK_KEY_6:    CJNE    A,#8,CHK_KEY_7           ;KEY 6
              MOV     BUF_KEY,#6
              MOV     LCD_DATA,#36H
              CALL    WRCHAR_LCD
              RET

CHK_KEY_7:    CJNE    A,#2,CHK_KEY_8           ;KEY 7
              MOV     BUF_KEY,#7
              MOV     LCD_DATA,#37H
              CALL    WRCHAR_LCD
              RET

CHK_KEY_8:    CJNE    A,#3,CHK_KEY_9           ;KEY 8
              MOV     BUF_KEY,#8
              MOV     LCD_DATA,#38H
              CALL    WRCHAR_LCD
              RET

CHK_KEY_9:    CJNE    A,#4,CHK_KEY_0           ;KEY 9
              MOV     BUF_KEY,#9
              MOV     LCD_DATA,#39H
              CALL    WRCHAR_LCD
              RET

CHK_KEY_0:    CJNE    A,#15,CHK_KEY_E          ;KEY 0

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

MOV     BUF_KEY,#0
MOV     LCD_DATA,#30H
CALL    WRCHAR_LCD
RET

CHK_KEY_E:    JMP     RE_KEY4

;-----
; Keypad Scan key Subroutine
; O/P = KPAD_DATA
;-----
GET_KPAD:    MOV     P0,#0FFH      ; Pull P2 to High (1-Wire
not affect)

CHK_COL0:    CLR     KPAD_COL0      ; Begin Scan Column 0
MOV     A,P0                      ; Get Port2 Value
ANL     A,#00FH                   ; Get only lower 4 bit
CJNE    A,#00FH,COLO_DETECT      ; Check All rows '1'?
JMP     CHK_COL1                  ; All rows '1' => check
next column

COLO_DETECT: MOV     KPAD_DATA,#01   ; Initial KPAD_DATA = 1
JMP     GET_ROW                   ; Jump to get row value

CHK_COL1:    CLR     KPAD_COL1      ; Stop Scan Column 0
SETB    KPAD_COL0                 ; Begin Scan Column 1
SETB    KPAD_COL2                 ; Begin Scan Column 2
SETB    KPAD_COL3                 ; Begin Scan Column 3

MOV     A,P0                      ; Get Port2 Value
ANL     A,#00FH                   ; Get only lower 4 bit
CJNE    A,#00FH,COL1_DETECT      ; Check All rows '1'?
JMP     CHK_COL2                  ; All rows '1' => check
next column

COL1_DETECT: MOV     KPAD_DATA,#02   ; Initial KPAD_DATA = 2
JMP     GET_ROW                   ; Jump to get row value

CHK_COL2:    CLR     KPAD_COL2      ; Stop Scan Column 2
SETB    KPAD_COL0                 ; Begin Scan Column 0
SETB    KPAD_COL1                 ; Begin Scan Column 1
SETB    KPAD_COL3                 ; Begin Scan Column 2
MOV     A,P0                      ; Get Port0 Value
ANL     A,#00FH                   ; Get only lower 4 bit
CJNE    A,#00FH,COL2_DETECT      ; Check All rows '1'?
JMP     CHK_COL3                  ; All rows '1' => return
RET

COL2_DETECT: MOV     KPAD_DATA,#03   ; Initial KPAD_DATA = 2
JMP     GET_ROW                   ; Jump to get row value

CHK_COL3:    CLR     KPAD_COL3      ; Stop Scan Column 3
SETB    KPAD_COL0                 ; Begin Scan Column 0

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

        SETB    KPAD_COL1      ; Begin Scan Column 1
        SETB    KPAD_COL2      ; Begin Scan Column 2
        MOV     A,P0           ; Get Port0 Value
        ANL    A,#00FH        ; Get only lower 4 bit
        CJNE   A,#00FH, COL3_DETECT ; Check All rows '1'?
        JMP     GET_KPAD

COL3_DETECT:  MOV     KPAD_DATA,#04 ; Initial KPAD_DATA = 2

GET_ROW:     CLR     KPAD_COL0    ; Enable all Column to find
Crosspoint

        CLR     KPAD_COL1      ;
        CLR     KPAD_COL2      ;
        CLR     KPAD_COL3

        JB     KPAD_ROW0,CHK_ROW1 ; Check Row 0 Detect?
        RET                                ; Row 0 Detect => return

CHK_ROW1:    JB     KPAD_ROW1,CHK_ROW2 ; Check Row 2 Detect?
        MOV     A,KPAD_DATA      ; Add 3 with KPAD_DATA
        ADD    A,#4              ;
        MOV     KPAD_DATA,A      ;
        RET                                ; Return

CHK_ROW2:    JB     KPAD_ROW2,CHK_ROW3 ; Check Row 2 Detect?
        MOV     A,KPAD_DATA      ; Add 6 with KPAD_DATA
        ADD    A,#8              ;
        MOV     KPAD_DATA,A      ;
        RET                                ; Return

CHK_ROW3:    MOV     A,KPAD_DATA      ; Add 9 with KPAD_DATA
        ADD    A,#12             ;
        MOV     KPAD_DATA,A      ;
        RET                                ; Return

;-----
--; LCD Initialize
;-----
-- INIT_LCD:  CALL    DELAY_100ms    ; Delay
        CLR     LCD_RS           ; Clear LCD_RS Pin

        MOV     IO_DATA,#38H

        CALL    LCD_CLK          ; Pulse LCD Clock
        CALL    DELAY_10ms      ; Delay

        MOV     IO_DATA,#38H
        CALL    LCD_CLK          ; Pulse LCD Clock

        MOV     IO_DATA,#0DH
        CALL    LCD_CLK          ; Pulse LCD Clock

        MOV     IO_DATA,#06H
        CALL    LCD_CLK          ; Pulse LCD Clock

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

MOV     IO_DATA,#01H
CALL    LCD_CLK           ; Pulse LCD Clock

RET

;-----
--; Write 4 Line LCD from ROM
; I/P:      DPTR
;-----
-- WR_LCD:      MOV     LCD_ADDR,#00
CALL    WRR
MOV     LCD_ADDR,#40H
CALL    WRR
MOV     LCD_ADDR,#14H
CALL    WRR
MOV     LCD_ADDR,#54H
CALL    WRR
RET

WRR:      CALL    SET_ADDR_LCD
CALL    WRLINE_LCD
RET

;-----
--; Clear Lcd
;-----
-- LCD_CLR:     MOV     IO_DATA,#01H
CALL    LCD_CLK           ; Pulse LCD Clock
RET

;-----
--; LCD Clk
;-----
-- LCD_CLK:     SETB   LCD_EN           ; Pulse Clock to LCD_EN
CALL    LCD_DELAY
CLR    LCD_EN
CALL    LCD_DELAY
RET

;-----
--
; Set LCD Address
; I/P:      LCD_ADDR
;-----
--
SET_ADDR_LCD:  CLR    LCD_RS           ; Clear LCD_RS Pin
MOV     A,LCD_ADDR       ; Move LCD_ADDR to ACC.
SETB   ACC.7             ; Set bit ACC.7
MOV     IO_DATA,A        ; Move to DATABUS
CALL    LCD_CLK           ; Pulse LCD Clock
RET

;-----
--; Write Character to show LCD
; I/P:      LCD_DATA
;-----

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

WRCHAR_LCD:  SETB    LCD_RS          ; Set LCD_RS Pin
              MOV     IO_DATA,LCD_DATA; Move LCD_DATA to DATABUS
              CALL   LCD_CLK        ; Pulse LCD Clock
              RET

;-----
--; Write Line of 16 Character from ROM
; I/P:      DPTR : Locate ROM Address
;-----
-- WRLINE_LCD:  MOV     R0,#0          ; Clear loop counter
WRLINE_LCD_1:  SETB    LCD_RS          ; Set LCD_RS Pin
              CLR     A              ; Clear ACC.
              MOVC   A,@A+DPTR      ; Move data from @DPTR to
ACC.
              MOV     IO_DATA,A      ; Move ACC. to DATABUS
              CALL   LCD_CLK        ; Pulse LCD Clock
              INC    DPTR           ; Increase Pointer
              INC    R0             ; Increase loop counter
              CJNE   R0,#20,WRLINE_LCD_1 ; Do until 8 times
              RET

;-----
--; Convert Digital Volt To 0.00V - 5.00V
;-----
-- CON_AMP:    PUSH   ACC
              MOV    A,LCD_DATA
              MOV    B,#100
              DIV   AB
              ADD   A,#30H
              MOV   LCD_DATA,A
              CALL  WRCHAR_LCD
              MOV   LCD_DATA,#02EH ; .
              CALL  WRCHAR_LCD
              MOV   A,B
              MOV   B,#10
              DIV   AB
              CJNE  A,#10,NX
              MOV   A,#0
NX:           ADD   A,#30H
              MOV   LCD_DATA,A
              CALL  WRCHAR_LCD
              MOV   A,B
              ADD   A,#30H
              MOV   LCD_DATA,A
              CALL  WRCHAR_LCD
              POP   ACC
              RET

;-----
--; Convert Digital Volt To 0.0V - 25.00V
;-----
-- CON_25:    PUSH   ACC
              MOV    A,LCD_DATA
              MOV    B,#100
              DIV   AB

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

        CJNE    A,#0,WR_
        MOV     A,#20H
        JMP     WR_X
WR_ :    ADD     A,#30H
WR_X:    MOV     LCD_DATA,A
        CALL   WRCHAR_LCD
        MOV     A,B
        MOV     B,#10
        DIV    AB
        ADD    A,#30H
        MOV    LCD_DATA,A
        CALL   WRCHAR_LCD
        MOV    LCD_DATA,#02EH ;.
        CALL   WRCHAR_LCD
        MOV    A,B
        ADD    A,#30H
        MOV    LCD_DATA,A
        CALL   WRCHAR_LCD
        POP    ACC
        RET

;-----
--; I2C PCF8591 Write
;-----
-- PCF8591_WR:    MOV     I2C_ADDR,PCF8591_ID ; Set PCF8591 as I2C
Write Slave
        CALL   I2C_SLAVE           ; Connect Slave
        MOV    I2C_DATA,#40H       ; Write CONTROL to Slave
        CALL   I2C_DATA_WR         ; Write Data to Slave

        MOV    I2C_DATA,DA_DATA    ; Write D/A Data to Slave
        CALL   I2C_DATA_WR         ; Write Data to Slave

        CALL   I2C_STOP            ; Send Stop Condition
        RET                        ; Return

;-----
--; I2C PCF8591 Read
;-----
-- PCF8591_RD:    MOV     I2C_ADDR,PCF8591_ID ; Set PCF8591 as I2C
Write Slave
        CALL   I2C_SLAVE           ; Connect Slave
        MOV    A,PCF8591_ID
        SETB   ACC.0
        MOV    PCF8591_ID,A
        MOV    I2C_ADDR,PCF8591_ID

        CALL   I2C_DATA_RD
        MOV    AD_DATA,I2C_DATA
        CALL   I2C_NACK_BIT

        CALL   I2C_STOP
        RET

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

;-----
--; I2C Data Write
; I/P:      I2C_DATA
;-----
-- I2C_DATA_WR:    PUSH    ACC                ; Push ACC.
                  SETB    I2C_ACK           ; Set ACK. bit
                  MOV     A,I2C_DATA        ; Get Data
                  MOV     R5,#008          ; Set loop 8 times
I2C_DATA_WR_1:    RLC     A                  ; Rotate ACC. to Left with
                  Carry
                  MOV     SDA,C            ; Move Carry Flag to SDA
                  CALL    I2C_CLK          ; Pulse I2C Clock
                  DJNZ   R5,I2C_DATA_WR_1 ; Do until 8 times
                  SETB    SDA              ; Set SDA
                  CALL    I2C_DELAY        ; Delay
                  SETB    SCL              ; Set SCL
                  CALL    I2C_DELAY        ; Delay
                  JB     SDA,I2C_DATA_WR_2 ; Check Acknowledge from
Slave
                  CLR     I2C_ACK          ; Clear ACK. bit
I2C_DATA_WR_2:    CLR     SCL              ; Clear SCL
                  POP     ACC              ; Pop ACC.
                  RET                      ; Return
;-----
--; I2C Data Read
; O/P:      I2C_DATA
;-----
-- I2C_DATA_RD:    PUSH    ACC                ; Push ACC.
                  CLR     A                ; Clear ACC.
                  MOV     R5,#008          ; Set loop 8 times
I2C_DATA_RD_1:    CALL    I2C_DELAY        ; Delay
                  SETB    SCL              ; Set SCL
                  CALL    I2C_DELAY        ; Delay
                  MOV     C,SDA            ; Get SDA to Carry Flag
                  RLC     A                ; Rotate ACC. to Left with
Carry
                  CLR     SCL              ; Clear SCL
                  DJNZ   R5,I2C_DATA_RD_1 ; Do until 8 times
                  MOV     I2C_DATA,A       ; Move Data to I2C_DATA
                  POP     ACC              ; Pop ACC.
                  RET                      ; Return
;-----
--; I2C Slave Connect
; I/P:      I2C_ADDR
; O/P Flag: I2C_ACK
;-----
-- I2C_SLAVE:     PUSH    ACC                ; Push ACC.
                  SETB    I2C_ACK           ; Set ACK. bit
                  MOV     A,I2C_ADDR        ; Get Slave Address
                  CALL    I2C_START        ; Send Start Condition
                  MOV     R5,#008          ; Set loop 8 times
I2C_SLAVE_1:     RLC     A                  ; Rotate ACC. to Left with

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

Carry
    MOV     SDA,C           ; Move Carry Flag to SDA
    CALL   I2C_CLK        ; Pulse I2C Clock
    DJNZ   R5,I2C_SLAVE_1 ; Do until 8 times

    SETB   SDA             ; Set SDA
    CALL   I2C_DELAY      ; Delay
    SETB   SCL            ; Set SCL
    CALL   I2C_DELAY      ; Delay
    JB     SDA,I2C_SLAVE_2 ; Check Acknowledge from

Slave
I2C_SLAVE_2:
    CLR    I2C_ACK        ; Clear ACK.
    CLR    SCL            ; Clear SCL
    POP    ACC            ; Pop ACC.
    RET

;-----
--; I2C Start Condition
;-----
-- I2C_START:      SETB   SCL           ; Set SCL
                   SETB   SDA           ; Set SDA
                   CALL   I2C_DELAY      ; Delay
                   CLR    SDA           ; Clear SDA during SCL set
                   CALL   I2C_DELAY      ; Delay
                   CLR    SCL          ; Clear SCL
                   RET

;-----
--; I2C Stop Condition
;-----
-- I2C_STOP:       CLR    SDA           ; Clear SDA
                   CALL   I2C_DELAY      ; Delay
                   SETB   SCL           ; Set SCL
                   CALL   I2C_DELAY      ; Delay
                   SETB   SDA           ; Set SDA during SCL set
                   RET

;-----
--; I2C Clock
;-----
-- I2C_CLK:        CALL   I2C_DELAY      ; Pulse SCL
                   SETB   SCL           ;
                   CALL   I2C_DELAY      ;
                   CLR    SCL           ;
                   RET                   ; Return

;-----
--; I2C Not Acknowledge
;-----
-- I2C_NACK_BIT:  SETB   SDA           ; Set SDA
                   CALL   I2C_DELAY      ; Delay
                   CALL   I2C_CLK        ; Pulse I2C Clock

    RET                   ; Return

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

;-----
--; Dummy Delay time I2C_DELAY, LCD_DELAY, 10m, 100m, 1s
;-----
-- I2C_DELAY:      MOV      6,#00CH          ; Each loop = 50 us
I2C_DELAY_1:      NOP
                  NOP
                  DJNZ    R6,I2C_DELAY_1
                  RET

LCD_DELAY:        MOV      7,#002           ; Do 2 times
CD_DELAY:         MOV      7,#002           ; Do 2 times
LCD_DELAY_1:      MOV      6,#0E6H         ; Each loop = 1 ms
LCD_DELAY_2:      NOP
                  NOP
                  DJNZ    R6,LCD_DELAY_2
                  DJNZ    R7,LCD_DELAY_1
                  RET

;-----
--; Write Data to Lcd 4 Line LCD from ROM
; I/P:
;-----
-- WRITE_CH:      MOV      A,CH
WRITE_CH1:        CJNE    A,#0,WRITE_CH2
                  MOV     LCD_ADDR,#05H
                  CALL    SET_ADDR_LCD
                  MOV     LCD_DATA,DA_DATA1
                  MOV     DATA_BUF2,DA_DATA1
                  CALL    CON_25
                  RET

WRITE_CH2:        CJNE    A,#1,WRITE_CH3
                  MOV     LCD_ADDR,#45H
                  CALL    SET_ADDR_LCD
                  MOV     LCD_DATA,DA_DATA2
                  MOV     DATA_BUF2,DA_DATA2
                  CALL    CON_25
                  RET

WRITE_CH3:        CJNE    A,#2,WRITE_CH4
                  MOV     LCD_ADDR,#19H
                  CALL    SET_ADDR_LCD
                  MOV     LCD_DATA,DA_DATA3
                  MOV     DATA_BUF2,DA_DATA3
                  CALL    CON_25
                  RET

WRITE_CH4:        MOV     LCD_ADDR,#59H
                  CALL    SET_ADDR_LCD
                  MOV     LCD_DATA,DA_DATA4
                  MOV     DATA_BUF2,DA_DATA4
                  CALL    CON_25
                  RET

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

;-----
;
; FUNCTION BEEP
; Sound Bit = 0 Beep On, Sound Bit = 1 Beep Off
;-----
-- BEEP:          JB          SOUND_BIT, BEEP_EXIT
                 SETB       RS0
                 MOV        R1, #40H
                 MOV        R2, #03H
                 CALL       SOUND
                 CLR        RS0
BEEP_EXIT:      RET

;-----
--; Sound Generator
; Use Register Sound Generator
;-----
-- SOUND:        PUSH       ACC
                 MOV        R3, #80H
                 MOV        R4, #0H
SOUND1:         CALL       SOUND2
                 CJNE      R4, #1H, SOUND1
                 MOV        R3, #0H
                 POP        ACC
                 RET
SOUND2:         SETB       P1.4
                 CALL       SOUND3
                 CLR        P1.4
                 CALL       SOUND3
                 RET
SOUND3:         DJNZ      R3, SOUND4
                 JMP        SOUND6
SOUND4:         MOV        A, R1
SOUND5:         DEC        A
                 JNZ       SOUND5
                 RET
SOUND6:         MOV        R3, #80H
                 DJNZ      R2, SOUND3
                 MOV        R4, #1H
                 RET

;-----
--; Delay Routine
; Use Register Delay
;-----
-- DELAY_10ms:   MOV        7, #010          ; Do 10 times
DELAY_10ms_1:   MOV        6, #0E6H        ; Each loop = 1 ms
DELAY_10ms_2:   NOP
                 NOP
                 DJNZ      R6, DELAY_10ms_2
                 DJNZ      R7, DELAY_10ms_1
                 RET
DELAY_1ms:      MOV        6, #0E6H        ; Each loop = 1 ms

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

DELAY_1ms_1:  NOP
              NOP
              DJNZ  R6,DELAY_1ms_1
              RET

DELAY_50ms:   MOV      7,50           ; Do 50 times
DELAY_50ms_1: MOV      6,#0E6H         ; Each loop = 1 ms
DELAY_50ms_2: NOP
              NOP
              DJNZ  R6,DELAY_50ms_2
              DJNZ  R7,DELAY_50ms_1
              RET

DELAY_100ms:  MOV      7,#100        ; Do 100 times
DELAY_100ms_1: MOV      6,#0E6H      ; Each loop = 1 ms
DELAY_100ms_2: NOP
              NOP
              DJNZ  R6,DELAY_100ms_2
              DJNZ  R7,DELAY_100ms_1
              RET

DELAY_500ms:  MOV      4,#5          ; Do 100 times
DELAY_500ms_1: CALL     DELAY_100ms  ; Each loop = 100 ms
              DJNZ  R4,DELAY_500ms_1
              RET

DELAY_1s:     MOV      5,#100        ; Do 100 times
DELAY_1s_1:   CALL     DELAY_10ms
              DJNZ  R5,DELAY_1s_1
              RET

DELAY_5s:     MOV      3,#5          ; Do 100 times
DELAY_5s_1:   CALL     DELAY_1s
              DJNZ  R5,DELAY_5s_1
              RET

;-----
--; Table Data
; Define Bytes
;-----
--
START_MENU:   DB      "Digital Power Supply"
              DB      "4 Channel 4x25v V1.0"
              DB      "Design By ID.ED 21  "
              DB      "Electronics&Computer"

FUNC_MENU:    DB      "-- Menu Function ---"
              DB      "1)Sound 2)Step Size"
              DB      "3)Correc 4)Zero O/P "
              DB      "5)DVM 6)Store_Mem"

TITLE1:       DB      "CH1:      V,      A"
              DB      "CH2:      V,      A"
              DB      "CH3:      V,      A"

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

DB      "CH4:      V,      A"
DIGITAL_VOLT:  DB      "<< DIGITAL METER >>>"
              DB      "CH1:      V,CH2:      V"
              DB      "CH3:      V,CH4:      V"
              DB      "#####"

SOUND_ON_OFF:  DB      "  SOUND ON/OFF  "
              DB      "| [1] Sound On |"
              DB      "| [2] Sound Off |"
              DB      " |_____|"

SOUND_ON:      DB      "| Now Sound is On |"
SOUND_OFF:     DB      "| Now Sound is Off |"

STEP_SIZE:     DB      "---- Step Size ----"
              DB      "| [1] Step 100 mV |"
              DB      "| [2] Step 1 V |"
              DB      " |_____|"

STEP_100_mV:   DB      "| Now Step is 100mV|"
STEP_1_V:      DB      "| Now Step is 1 V |"

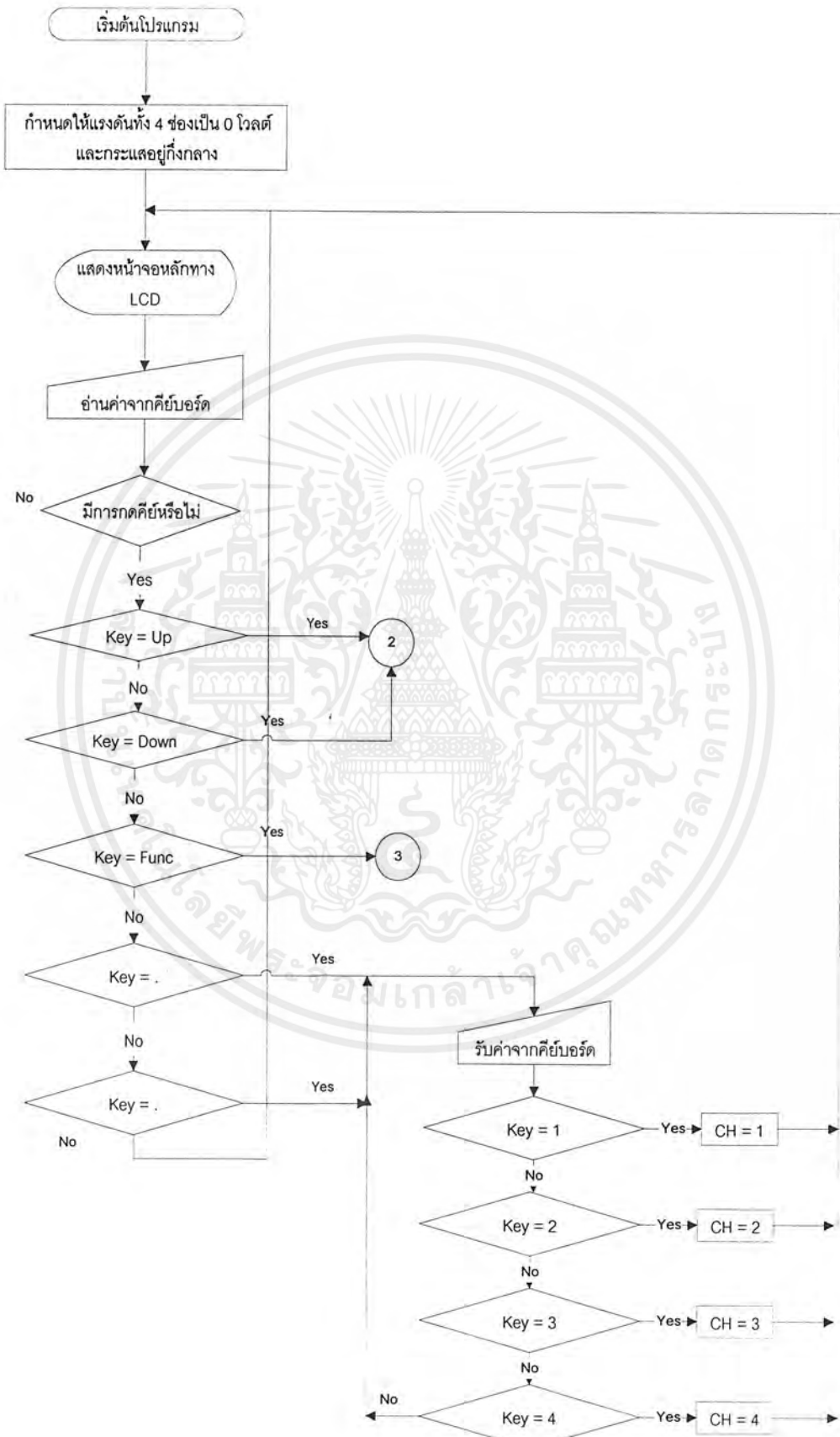
EDIT_IN_MEM:   DB      "---- Store Size ----"
              DB      "1)3 V 2)5 V 3) 6 V"
              DB      "4)9 V 5)10 V 6) 12V"
              DB      "7)15V 8)18 V 9) 24V"

              END

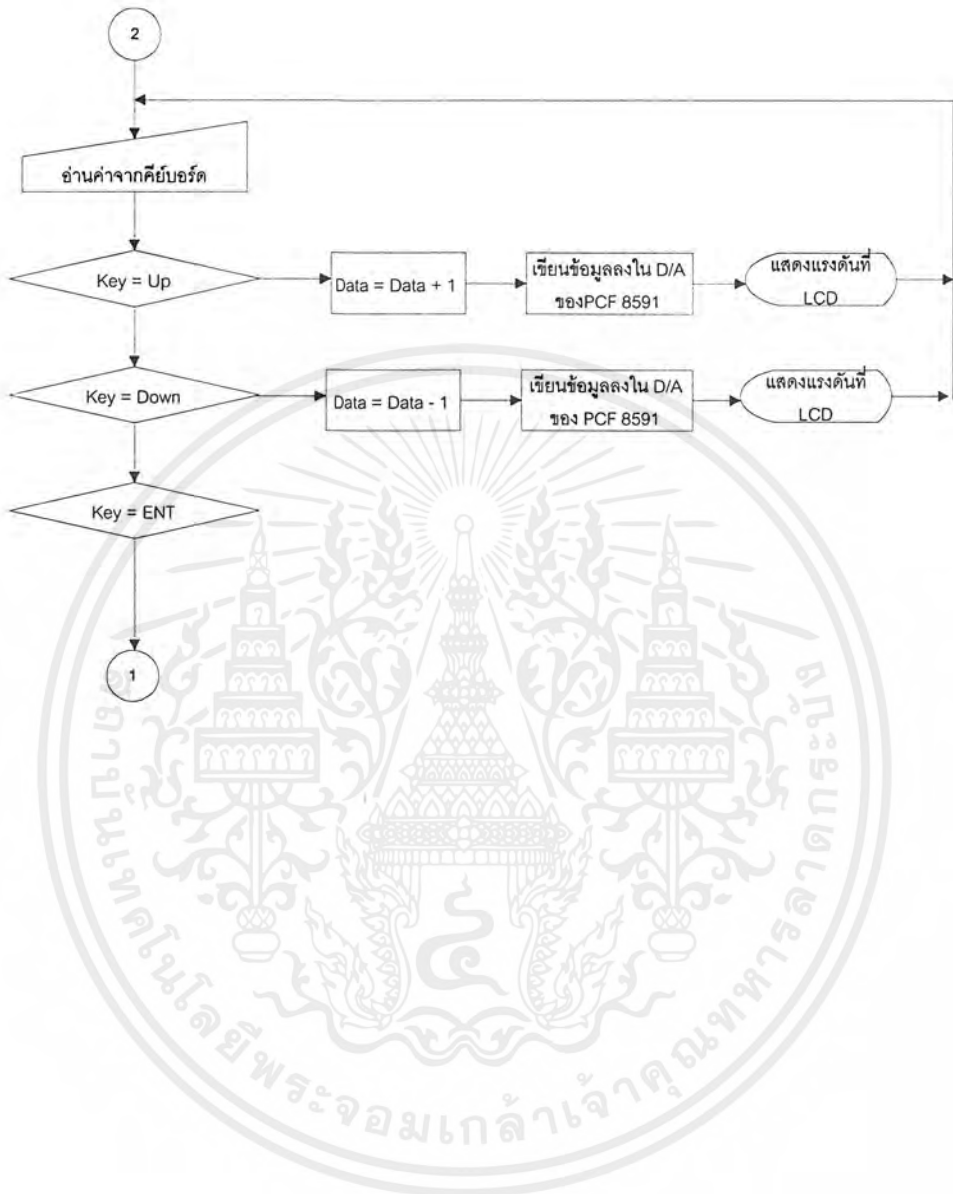
```

รูปที่ ค.1 โปรแกรมควบคุมการทำงานโดยไมโครคอนโทรลเลอร์

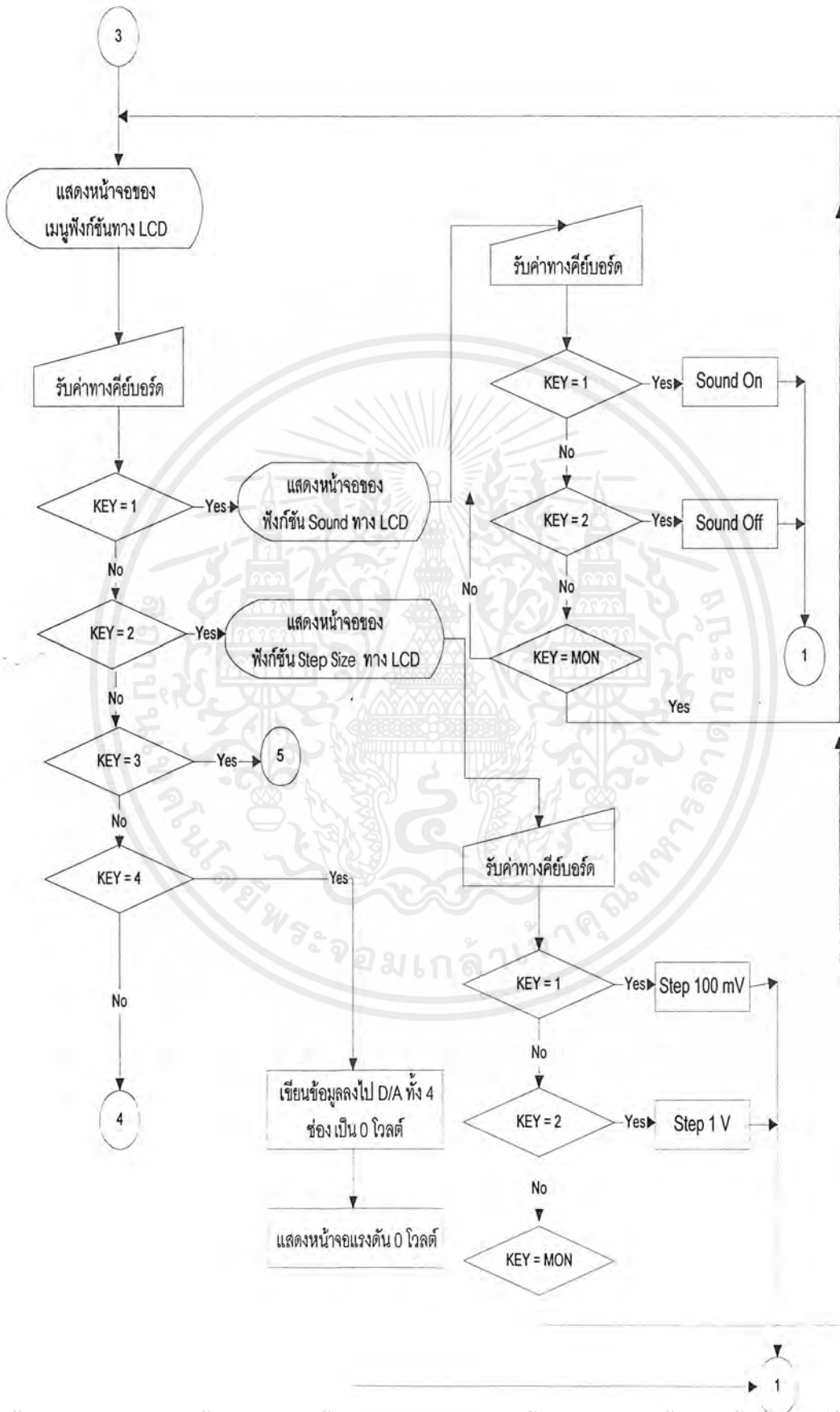
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

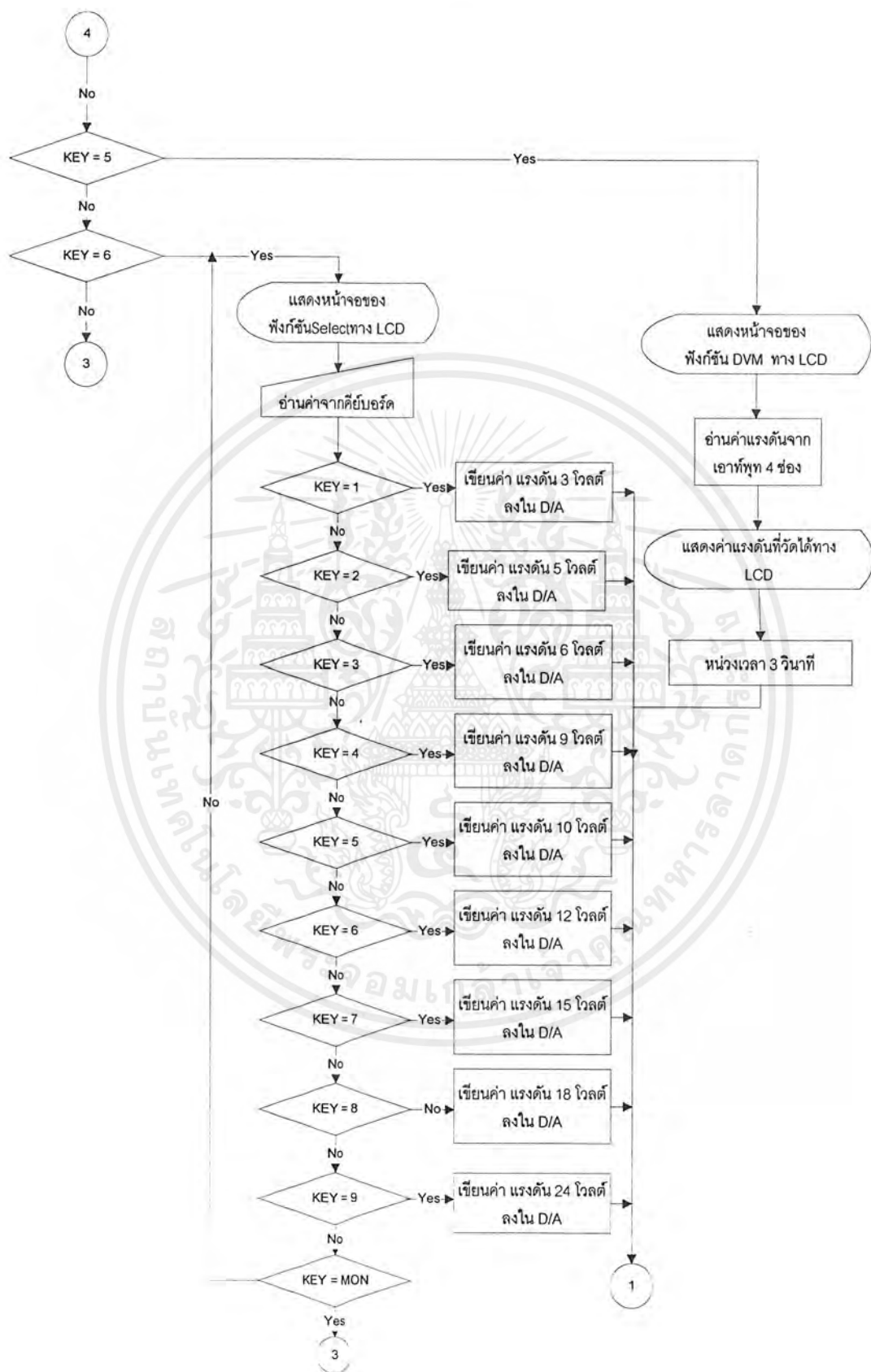
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

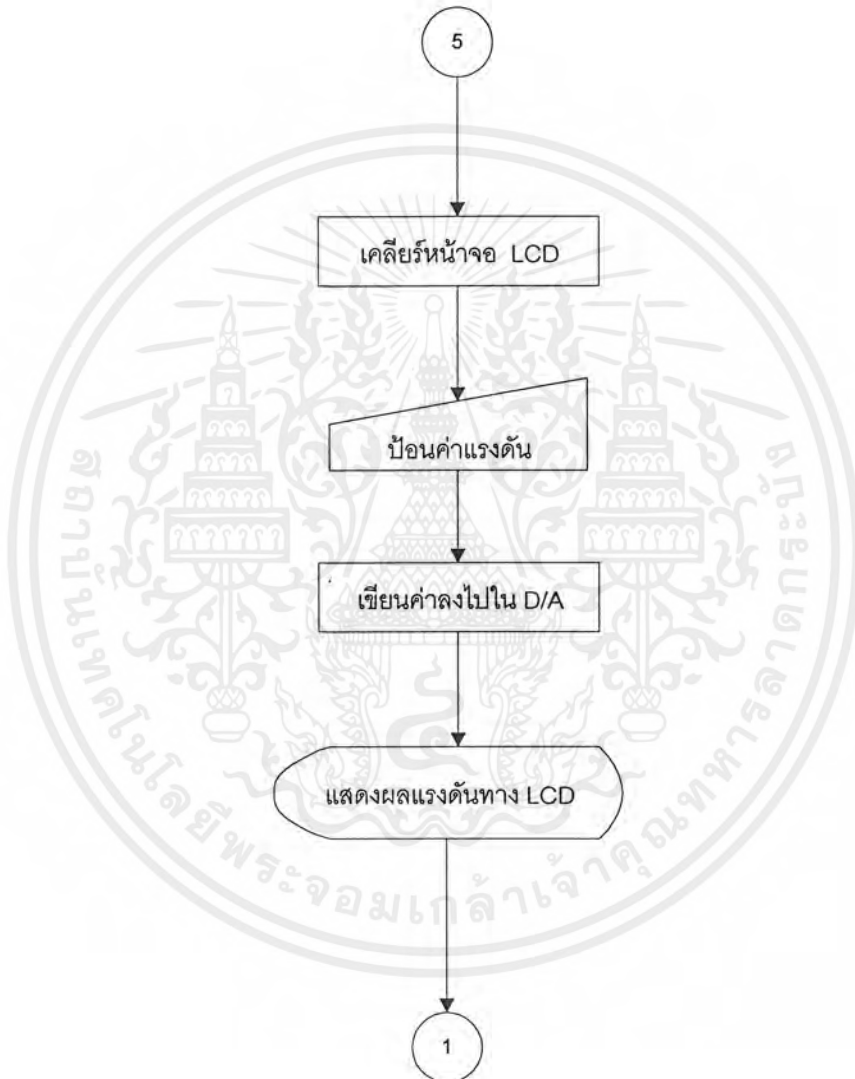
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ ก.2 ฟังงานของโปรแกรมควบคุมด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

Option Explicit
Private Sub Form_Load()
    OpenPort.Enabled = False           'Close Name
    ClosePort.Enabled = False         'Close Name
    cmdsend1.Enabled = False
    cmdsend2.Enabled = False
    cmdsend3.Enabled = False
    cmdsend4.Enabled = False
    If MSComm1.PortOpen = False Then
        StatusPort.Caption = "Port closed"
        Shape1.BackColor = QBColor(10)
        Shape2.BackColor = 255
        Status.Caption = "Not used Com port"
    Else
        StatusPort.Caption = "Port already opened"
        Shape1.BackColor = 255
        Shape2.BackColor = QBColor(10)
        Status.Caption = "Com : 2 used now"
    End If
End Sub
Private Sub mnuexit_Click()
    End
End Sub
Private Sub OpenPort_Click()
    On Error GoTo error_open
    MSComm1.InBufferCount = 0
    Frame1.Enabled = False
    If MSComm1.PortOpen = False Then
MSComm1.Settings = "9600,n,8,1"
        MSComm1.PortOpen = True
        StatusPort.Caption = "Port opened"
        Shape2.BackColor = QBColor(10)
        Shape1.BackColor = 255
        Status.Caption = "Com : " & MSComm1.CommPort & " used now"
        cmdsend1.Enabled = True
        cmdsend2.Enabled = True
        cmdsend3.Enabled = True
        cmdsend4.Enabled = True
    Else
        StatusPort.Caption = "Port already opened"
        Status.Caption = "Com : " & MSComm1.CommPort & " used now"
    End If
    OpenPort.Enabled = False
    ClosePort.Enabled = True
Exit Sub
error_open: MsgBox ("On error in port")
    Frame1.Enabled = True
    Option1.Value = False
    Option2.Value = False
    Option3.Value = False
    StatusPort.Caption = "Port already opened"

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

End Sub
Private Sub ClosePort_Click()
    Frame1.Enabled = True
        Option1.Value = False
        Option2.Value = False Option3.Value = False
    OpenPort.Enabled = False
    If MSComm1.PortOpen = False Then
        StatusPort.Caption = "Port already closed"
        Shape1.BackColor = QBColor(10)
        Shape2.BackColor = QBColor(10)
        Status.Caption = "Not used Com port"
    Else
        MSComm1.PortOpen = False
        StatusPort.Caption = "Port closed"
        Shape1.BackColor = QBColor(10)
        Shape2.BackColor = 255
        Status.Caption = "Not used Com port"
    End If
End Sub
Private Sub Option1_Click()
    MSComm1.CommPort = 1
    OpenPort.Enabled = True
    StatusPort.Caption = "COM " & MSComm1.CommPort & "
SELECTED"
End Sub
Private Sub Option2_Click()
    MSComm1.CommPort = 2
    OpenPort.Enabled = True
    StatusPort.Caption = "COM " & MSComm1.CommPort & " SELECTED"
End Sub
Private Sub Option3_Click()
    MSComm1.CommPort = 3
    OpenPort.Enabled = True
    StatusPort.Caption = "COM " & MSComm1.CommPort & " SELECTED"
End Sub
Private Sub Timer1_Timer()
    lbltime.Caption = Now()
End Sub
Private Sub cmdsend1_Click()
    Dim BUFFER As Variant
    Dim BUFFER1 As Variant
    On Error GoTo Again
        MSComm1.OutBufferCount = 0
        MSComm1.Output = "0"
        MSComm1.OutBufferCount = 0
        BUFFER = ""
    '***** Start Send Data *****
    If TextSend(0).Text <> "" Then
        BUFFER = TextSend(0).Text * 10
        If Val(BUFFER) <= 250 Then
            MSComm1.InBufferCount = 0
            MSComm1.Output = Chr(Hex("&H" & BUFFER))
            MSComm1.InputLen = 0

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

'Data Volt
    For I = 0 To 1000
        If MSComm1.InBufferCount Then
            BUFFER1 = MSComm1.Input
            'Show
Data TextRecive(0)
            TextRecive(0).Text = (BUFFER) / 10
        End If
    Next I
'***** End Of Send Data *****
    End If
End If
Exit Sub
Again: MsgBox ("Data Over .... Please Put Data Again")
End Sub
Private Sub cmdsend2_Click()
Dim BUFFER As Variant
Dim BUFFER1 As Variant
On Error GoTo Again
    MSComm1.OutBufferCount = 0
    MSComm1.Output = "1"
    MSComm1.OutBufferCount = 0
    BUFFER = ""
'***** Start Send Data *****
    If TextSend(1).Text <> "" Then
        BUFFER = TextSend(1).Text * 10
        If Val(BUFFER) <= 250 Then
            MSComm1.InBufferCount = 0
            MSComm1.Output = Chr(Hex("&H" & BUFFER))
            MSComm1.InputLen = 0
            For I = 0 To 1000
                If MSComm1.InBufferCount Then
                    BUFFER1 = MSComm1.Input
                    'Show
Data TextRecive(1)
                        TextRecive(1).Text = (BUFFER) / 10
                    End If
                Next I
'***** End Of Send Data *****
            End If
        End If
    End Sub
Again: MsgBox ("Data Over .... Please Put Data Again")
End Sub
Private Sub cmdsend3_Click()
Dim BUFFER As Variant
Dim BUFFER1 As Variant
On Error GoTo Again
    MSComm1.OutBufferCount = 0
    MSComm1.Output = "2"
    MSComm1.OutBufferCount = 0
    BUFFER = ""
'***** Start Send Data *****
    If TextSend(2).Text <> "" Then
        BUFFER = TextSend(2).Text * 10
        If Val(BUFFER) <= 250 Then

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

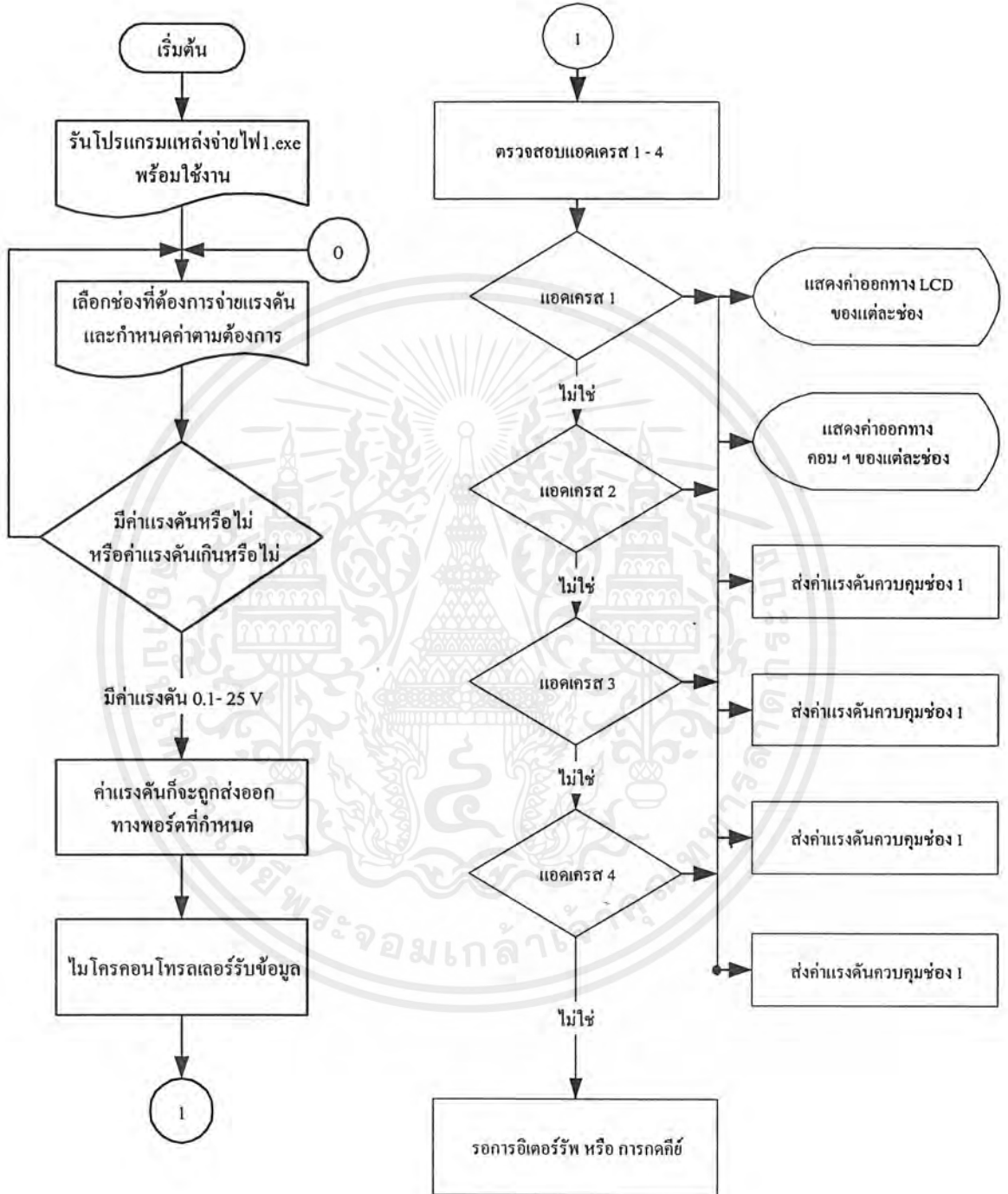
```

MSComm1.InBufferCount = 0
    MSComm1.Output = Chr(Hex("&H" & BUFFER))
    MSComm1.InputLen = 0
    For I = 0 To 1000
        If MSComm1.InBufferCount Then
            BUFFER1 = MSComm1.Input
            'Show
Data TextRecive(2)
                TextRecive(2).Text = (BUFFER) / 10
            End If
        Next I
    ***** End Of Send Data *****
    End If
End If
Exit Sub
Again: MsgBox ("Data Over .... Please Put Data Again")
End Sub
Private Sub cmdsend4_Click()
Dim BUFFER As Variant
Dim BUFFER1 As Variant
Dim I As Integer
On Error GoTo Again
    MSComm1.OutBufferCount = 0
    MSComm1.Output = "3"
    MSComm1.OutBufferCount = 0
    BUFFER = ""
    ***** Start Send Data *****
    If TextSend(3).Text <> "" Then
        BUFFER = TextSend(3).Text * 10
        If Val(BUFFER) <= 250 Then
            MSComm1.InBufferCount = 0
            MSComm1.Output = Chr(Hex("&H" & BUFFER))
            MSComm1.InputLen = 0
            For I = 0 To 1000
                If MSComm1.InBufferCount Then
                    BUFFER1 = MSComm1.Input
                    'Show
Data TextRecive(3)
                        TextRecive(3).Text = (BUFFER) / 10
                    End If
                Next I
            ***** End Of Send Data *****
            End If
        End If
    Exit Sub
Again: MsgBox ("Data Over .... Please Put Data Again")
End Sub

```

รูปที่ ค.3 โปรแกรมควบคุมการทำงานโดยไมโครคอมพิวเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ ค.4 ฟังก์ชันของโปรแกรมควบคุมด้วยไมโครคอมพิวเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ง
รายละเอียดข้อมูล และคุณสมบัติของอุปกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ICL232

+5V Powered Dual RS-232 Transmitter/Receiver

December 1993

Features

- Meets All RS-232C Specifications
- Requires Only Single +5V Power Supply
- Onboard Voltage Doubler/Inverter
- Low Power Consumption
- 2 Drivers
  - $\pm 9V$ Output Swing for +5V Input
  - 300Ω Power-off Source Impedance
  - Output Current Limiting
  - TTL/CMOS Compatible
  - $30V/\mu s$ Maximum Slew Rate
- 2 Receivers
  - $\pm 30V$ Input Voltage Range
  - $3k\Omega$ to $7k\Omega$ Input Impedance
  - 0.5V Hysteresis to Improve Noise Rejection
- All Critical Parameters are Guaranteed Over the Entire Commercial, Industrial and Military Temperature Ranges

Applications

- Any System Requiring RS-232 Communications Port
  - Computer - Portable and Mainframe
  - Peripheral - Printers and Terminals
  - Portable Instrumentation
  - Modems
  - Dataloggers

Description

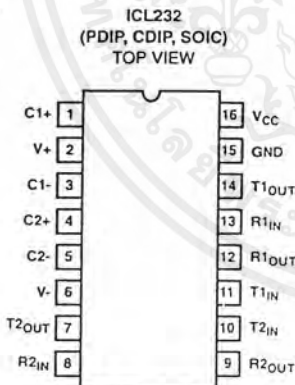
The ICL232 is a dual RS-232² transmitter/receiver interface circuit that meets all EIA RS-232C specifications. It requires a single +5V power supply, and features two onboard charge pump voltage converters which generate +10V and -10V supplies from the 5V supply.

The drivers feature true TTL/CMOS input compatibility, slew-rate-limited output, and 300Ω power-off source impedance. The receivers can handle up to +30V, and have a $3k\Omega$ to $7k\Omega$ input impedance. The receivers also have hysteresis to improve noise rejection.

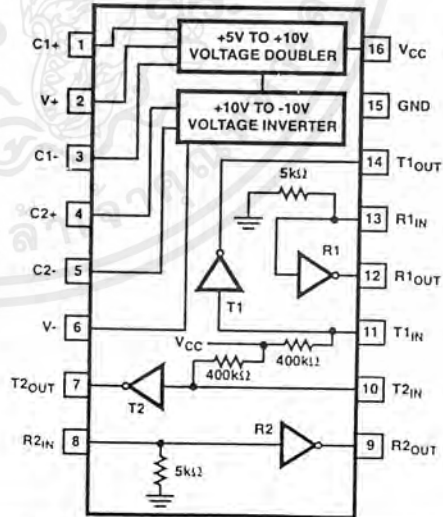
Ordering Information

PART NUMBER	TEMPERATURE RANGE	PACKAGE
ICL232CPE	0°C to +70°C	16 Lead Plastic DIP
ICL232CJE	0°C to +70°C	16 Lead Ceramic DIP
ICL232CBE	0°C to +70°C	16 Lead SOIC (W)
ICL232IFE	-40°C to +85°C	16 Lead Plastic DIP
ICL232UE	-40°C to +85°C	16 Lead Ceramic DIP
ICL232IBE	-40°C to +85°C	16 Lead SOIC (W)
ICL232MJE	-55°C to +125°C	16 Lead Ceramic DIP

Pinouts

Functional Diagram

CAUTION: These devices are sensitive to electrostatic discharge. Use standard IC handling procedures.
Copyright © Harris Corporation 1993

File Number 3020.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Specifications ICL232

Absolute Maximum Ratings

V_{CC} to Ground ..... (GND -0.3V) < V_{CC} < 6V
 V+ to Ground ..... (V_{CC} -0.3V) < V+ < 12V
 V- to Ground ..... -12V < V- < (GND +0.3V)
 Input Voltages
 T_{1IN}, T_{2IN} ..... (V- -0.3V) < V_{IN} < (V+ +0.3V)
 R_{1IN}, R_{2IN} ..... ±30V
 Output Voltages
 T_{1OUT}, T_{2OUT} ..... (V- -0.3V) < V_{TXOUT} < (V+ +0.3V)
 R_{1OUT}, R_{2OUT} ..... (GND -0.3V) < V_{RXOUT} < (V_{CC} +0.3V)
 Short Circuit Duration
 T_{1OUT}, T_{2OUT} ..... Continuous
 R_{1OUT}, R_{2OUT} ..... Continuous
 Storage Temperature Range ..... -65°C to +150°C
 Lead Temperature (Soldering 10s) ..... +300°C

Thermal Information

Thermal Resistance	θ _{JA}	θ _{JC}
Ceramic DIP Package	80°C/W	24°C/W
Plastic DIP Package	100°C/W	-
SOIC Package	100°C/W	-
Maximum Power Dissipation	250mW	
Operating Temperature Range		
ICL232C	0°C to +70°C	
ICL232I	-40°C to +85°C	
ICL232M	-55°C to +125°C	

CAUTION: Stresses above those listed in "Absolute Maximum Ratings" may cause permanent damage to the device. This is a stress only rating and operation of the device at these or any other conditions above those indicated in the operational sections of this specification is not implied.

Electrical Specifications

Test Conditions: V_{CC} = +5V ±10%, T_A = Operating Temperature Range, Test Circuit as in Figure 8 Unless Otherwise Specified

PARAMETER	TEST CONDITIONS	LIMITS			UNITS
		MIN	TYP	MAX	
Transmitter Output Voltage Swing, T _{OUT}	T _{1OUT} and T _{2OUT} loaded with 3kΩ to Ground	±5	±9	±10	V
Power Supply Current, I _{CC}	Outputs Unloaded, T _A = +25°C	-	5	10	mA
T _{IN} , Input Logic Low, V _{IL}		-	-	0.8	V
T _{IN} , Input Logic High, V _{IH}		2.0	-	-	V
Logic Pullup Current, I _P	T _{1IN} , T _{2IN} = 0V	-	15	200	μA
RS-232 Input Voltage Range, V _{IN}		-30	-	+30	V
Receiver Input Impedance, R _{IN}	V _{IN} = ±3V	3.0	5.0	7.0	kΩ
Receiver Input Low Threshold, V _{IN} (L-L)	V _{CC} = 5.0V, T _A = +25°C	0.8	1.2	-	V
Receiver Input High Threshold, V _{IN} (L-H)	V _{CC} = 5.0V, T _A = +25°C	-	1.7	2.4	V
Receiver Input Hysteresis, V _{HYST}		0.2	0.5	1.0	V
TTL/CMOS Receiver Output Voltage Low, V _{OL}	I _{OUT} = 3.2mA	-	0.1	0.4	V
TTL/CMOS Receiver Output Voltage High, V _{OH}	I _{OUT} = -1.0mA	3.5	4.6	-	V
Propagation Delay, t _{PD}	RS-232 to TTL	-	0.5	-	μs
Instantaneous Slew Rate, SR	C _L = 10pF, R _L = 3kΩ, T _A = -25°C (Notes 1, 2)	-	-	30	V/μs
Transition Region Slew Rate, SR _T	R _L = 3kΩ, C _L = 2500pF Measured from +3V to -3V or -3V to -3V	-	3	-	V/μs
Output Resistance, R _{OUT}	V _{CC} = V+ = V- = 0V, V _{OUT} = ±2V	300	-	-	Ω
RS-232 Output Short Circuit Current, I _{SC}	T _{1OUT} or T _{2OUT} shorted to GND	-	±10	-	mA

NOTES:

1. Guaranteed by design.
2. See Figure 4 for definition.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ICL232

Typical Performance Curves

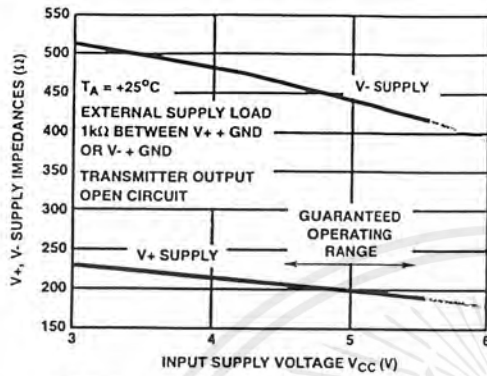

FIGURE 1. V+, V- OUTPUT IMPEDANCES vs V_{CC}

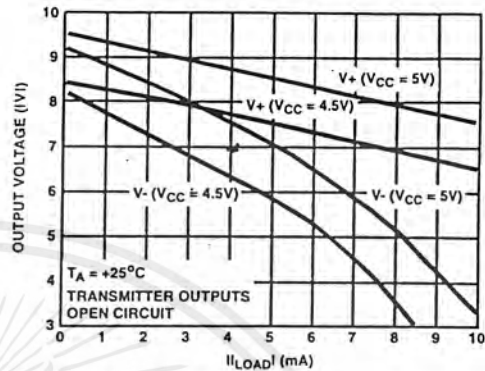

FIGURE 2. V+, V- OUTPUT VOLTAGES vs LOAD CURRENT

Pin Descriptions

PLASTIC DIP, CERAMIC DIP	SOIC	PIN NAME	DESCRIPTION
1	1	C1+	External capacitor "+" for internal voltage doubler.
2	2	V+	Internally generated +10V (typical) supply.
3	3	C1-	External capacitor "-" for internal voltage doubler.
4	4	C2+	External capacitor "+" internal voltage inverter.
5	5	C2-	External capacitor "-" internal voltage inverter.
6	6	V-	Internally generated -10V (typical) supply.
7	7	T2 _{OUT}	RS-232 Transmitter 2 output ±10V (typical).
8	8	R2 _{IN}	RS-232 Receiver 2 input, with internal 5K pulldown resistor to GND.
9	9	R2 _{OUT}	Receiver 2 TTL/CMOS output.
10	10	T2 _{IN}	Transmitter 2 TTL/CMOS input, with internal 400K pullup resistor to V _{CC} .
11	11	T1 _{IN}	Transmitter 1 TTL/CMOS input, with internal 400K pullup resistor to V _{CC} .
12	12	R1 _{OUT}	Receiver 1 TTL/CMOS output.
13	13	R1 _{IN}	RS-232 Receiver 1 input, with internal 5K pulldown resistor to GND.
14	14	T1 _{OUT}	RS-232 Transmitter 1 output ±10V (typical).
15	15	GND	Supply Ground.
16	16	VCC	Positive Power Supply +5V ±10%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ICL232

Detailed Description

The ICL232 is a dual RS-232 transmitter/receiver powered by a single +5V power supply which meets all EIA RS232C specifications and features low power consumption. The functional diagram illustrates the major elements of the ICL232. The circuit is divided into three sections: a voltage doubler/inverter, dual transmitters, and dual receivers.

Voltage Converter

An equivalent circuit of the dual charge pump is illustrated in Figure 3.

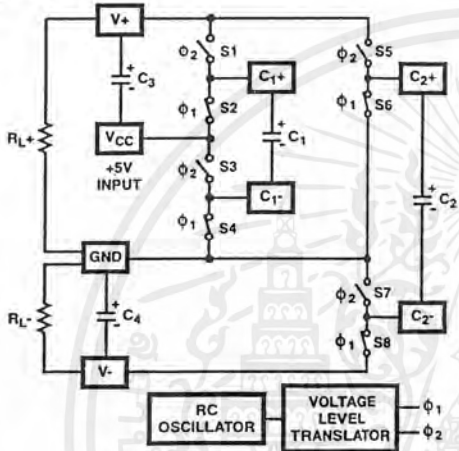

FIGURE 3. DUAL CHARGE PUMP

The voltage quadrupler contains two charge pumps which use two phases of an internally generated clock to generate +10V and -10V. The nominal clock frequency is 16kHz. During phase one of the clock, capacitor C1 is charged to V_{CC}. During phase two, the voltage on C1 is added to V_{CC}, producing a signal across C2 equal to twice V_{CC}. At the same time, C3 is also charged to 2V_{CC}, and then during phase one, it is inverted with respect to ground to produce a signal across C4 equal to -2V_{CC}. The voltage converter accepts input voltages up to 5.5V. The output impedance of the doubler (V+) is approximately 200Ω, and the output impedance of the inverter (V-) is approximately 450Ω. Typical graphs are presented which show the voltage converters output vs input voltage and output voltages vs load characteristics. The test circuit (Figure 8) uses 1μF capacitors for C1-C4, however, the value is not critical. Increasing the values of C1 and C2 will lower the output impedance of the voltage doubler and inverter, and increasing the values of the reservoir capacitors, C3 and C4, lowers the ripple on the V+ and V- supplies.

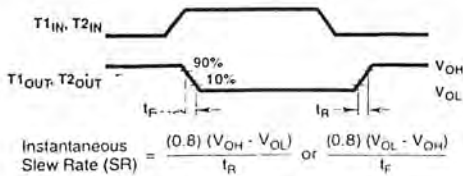

FIGURE 4. SLEW RATE DEFINITION

$$\text{Instantaneous Slew Rate (SR)} = \frac{(0.8)(V_{OH} - V_{OL})}{I_R} \text{ or } \frac{(0.8)(V_{OL} - V_{OH})}{I_F}$$

Transmitters

The transmitters are TTL/CMOS compatible inverters which translate the inputs to RS-232 outputs. The input logic threshold is about 26% of V_{CC}, or 1.3V for V_{CC} = 5V. A logic 1 at the input results in a voltage of between -5V and V- at the output, and a logic 0 results in a voltage between +5V and (V+ - 0.6V). Each transmitter input has an internal 400kΩ pullup resistor so any unused input can be left unconnected and its output remains in its low state. The output voltage swing meets the RS-232C specification of ±5V minimum with the worst case conditions of: both transmitters driving 3kΩ minimum load impedance, V_{CC} = 4.5V, and maximum allowable operating temperature. The transmitters have an internally limited output slew rate which is less than 30V/μs. The outputs are short circuit protected and can be shorted to ground indefinitely. The powered down output impedance is a minimum of 300Ω with ±2V applied to the outputs and V_{CC} = 0V.

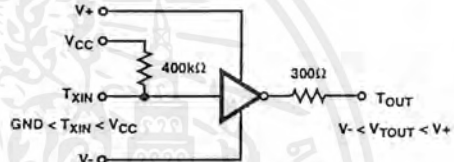

FIGURE 5. TRANSMITTER

Receivers

The receiver inputs accept up to ±30V while presenting the required 3kΩ to 7kΩ input impedance even if the power is off (V_{CC} = 0V). The receivers have a typical input threshold of 1.3V which is within the ±3V limits, known as the transition region, of the RS-232 specification. The receiver output is 0V to V_{CC}. The output will be low whenever the input is greater than 2.4V and high whenever the input is floating or driven between +0.8V and -30V. The receivers feature 0.5V hysteresis to improve noise rejection.

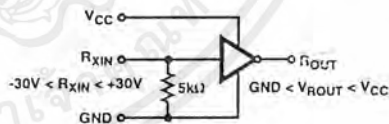
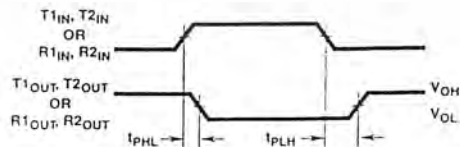

FIGURE 6. RECEIVER

$$\text{Average Propagation Delay} = \frac{I_{PHL} + I_{PLH}}{2}$$

FIGURE 7. PROPAGATION DELAY DEFINITION

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ICL232

Test Circuits

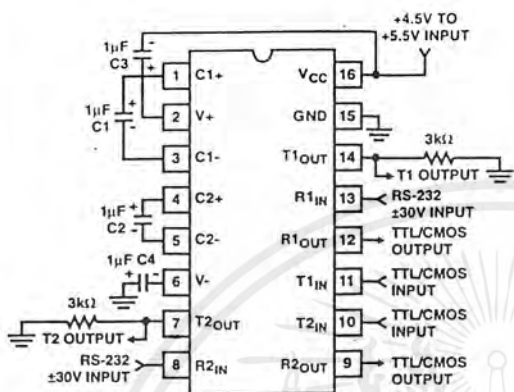

FIGURE 8. GENERAL TEST CIRCUIT

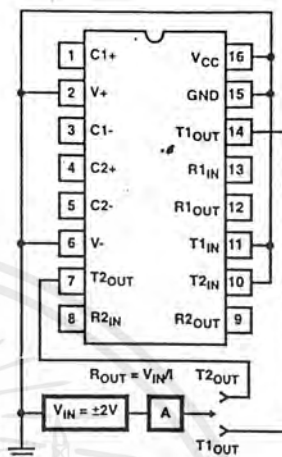

FIGURE 9. POWER-OFF SOURCE RESISTANCE CONFIGURATION

Applications

The ICL232 may be used for all RS-232 data terminal and communication links. It is particularly useful in applications where $\pm 12V$ power supplies are not available for conventional RS-232 interface circuits. The applications presented represent typical interface configurations.

A simple duplex RS-232 port with CTS/RTS handshaking is illustrated in Figure 10. Fixed output signals such as DTR (data terminal ready) and DSRS (data signaling rate select) is generated by driving them through a $5k\Omega$ resistor connected to $V+$.

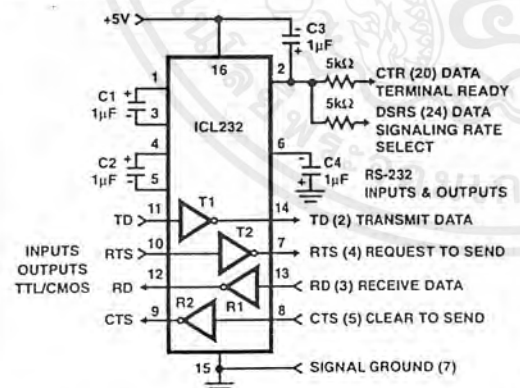

FIGURE 10. SIMPLE DUPLEX RS-232 PORT WITH CTS/RTS HANDSHAKING

In applications requiring four RS-232 inputs and outputs (Figure 11), note that each circuit requires two charge pump capacitors ($C1$ and $C2$) but can share common reservoir

capacitors ($C3$ and $C4$). The benefit of sharing common reservoir capacitors is the elimination of two capacitors and the reduction of the charge pump source impedance which effectively increases the output swing of the transmitters.

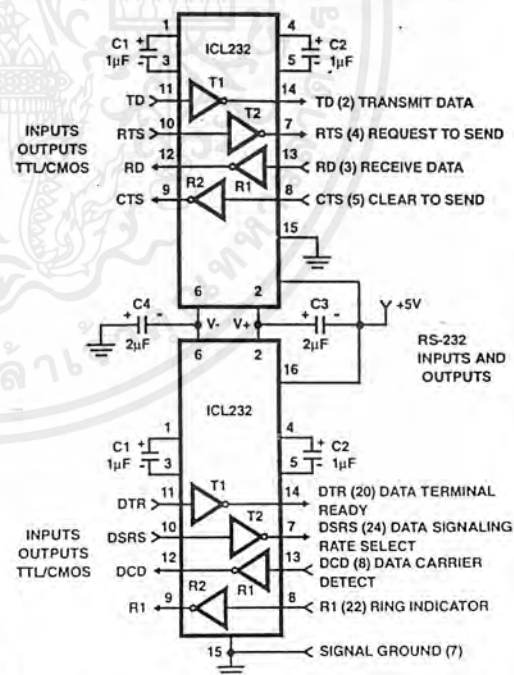

FIGURE 11. COMBINING TWO ICL232s FOR 4 PAIRS OF RS-232 INPUTS AND OUTPUTS

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DATA SHEET

PCF8591 8-bit A/D and D/A converter

Product specification
Supersedes data of 1997 Apr 02
File under Integrated Circuits, IC12

1998 Jul 02

Philips
Semiconductors

PHILIPS

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

CONTENTS

1	FEATURES
2	APPLICATIONS
3	GENERAL DESCRIPTION
4	ORDERING INFORMATION
5	BLOCK DIAGRAM
6	PINNING
7	FUNCTIONAL DESCRIPTION
7.1	Addressing
7.2	Control byte
7.3	D/A conversion
7.4	A/D conversion
7.5	Reference voltage
7.6	Oscillator
8	CHARACTERISTICS OF THE I ² C-BUS
8.1	Bit transfer
8.2	Start and stop conditions
8.3	System configuration
8.4	Acknowledge
8.5	I ² C-bus protocol
9	LIMITING VALUES
10	HANDLING
11	DC CHARACTERISTICS
12	D/A CHARACTERISTICS
13	A/D CHARACTERISTICS
14	AC CHARACTERISTICS
15	APPLICATION INFORMATION
16	PACKAGE OUTLINES
17	SOLDERING
17.1	Introduction
17.2	DIP
17.2.1	Soldering by dipping or by wave
17.2.2	Repairing soldered joints
17.3	SO
17.3.1	Reflow soldering
17.3.2	Wave soldering
17.3.3	Repairing soldered joints
18	DEFINITIONS
19	LIFE SUPPORT APPLICATIONS
20	PURCHASE OF PHILIPS I ² C COMPONENTS

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

1 FEATURES

- Single power supply
- Operating supply voltage 2.5 V to 6 V
- Low standby current
- Serial input/output via I²C-bus
- Address by 3 hardware address pins
- Sampling rate given by I²C-bus speed
- 4 analog inputs programmable as single-ended or differential inputs
- Auto-incremented channel selection
- Analog voltage range from V_{SS} to V_{DD}
- On-chip track and hold circuit
- 8-bit successive approximation A/D conversion
- Multiplying DAC with one analog output.

2 APPLICATIONS

- Closed loop control systems
- Low power converter for remote data acquisition
- Battery operated equipment
- Acquisition of analog values in automotive, audio and TV applications.

4 ORDERING INFORMATION

TYPE NUMBER	PACKAGE		
	NAME	DESCRIPTION	VERSION
PCA8591P	DIP16	plastic dual in-line package; 16 leads (300 mil); long body	SOT38-1
PCA8591T	SO16	plastic small outline package; 16 leads; body width 7.5 mm	SOT162-1

3 GENERAL DESCRIPTION

The PCF8591 is a single-chip, single-supply low power 8-bit CMOS data acquisition device with four analog inputs, one analog output and a serial I²C-bus interface. Three address pins A0, A1 and A2 are used for programming the hardware address, allowing the use of up to eight devices connected to the I²C-bus without additional hardware. Address, control and data to and from the device are transferred serially via the two-line bidirectional I²C-bus.

The functions of the device include analog input multiplexing, on-chip track and hold function, 8-bit analog-to-digital conversion and an 8-bit digital-to-analog conversion. The maximum conversion rate is given by the maximum speed of the I²C-bus.

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

5 BLOCK DIAGRAM

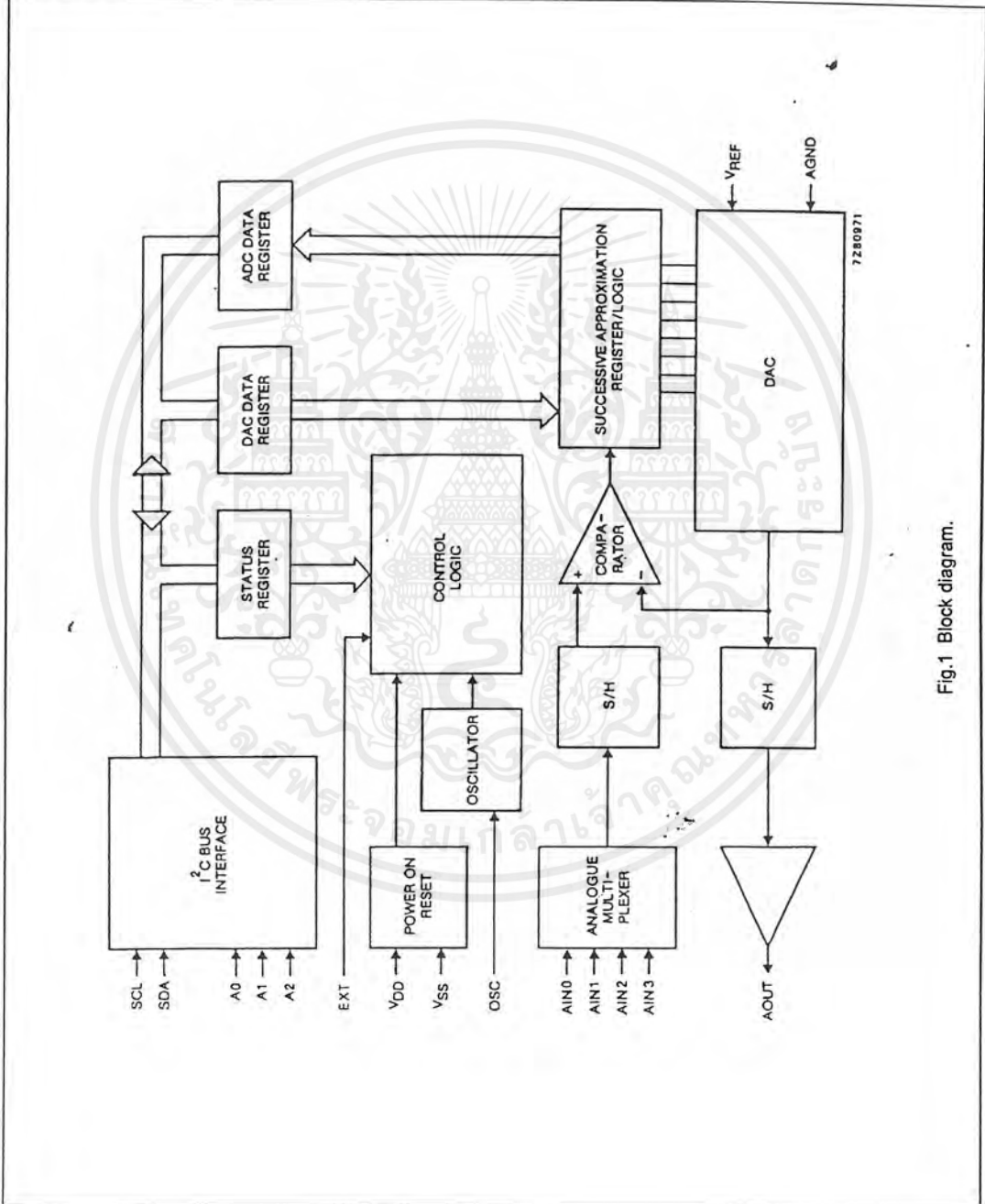

Fig.1 Block diagram.

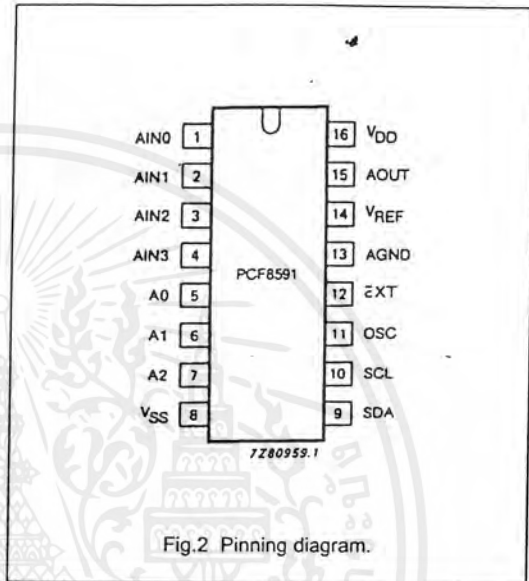
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

6 PINNING

SYMBOL	PIN	DESCRIPTION
AIN0	1	analog inputs (A/D converter)
AIN1	2	
AIN2	3	
AIN3	4	
A0	5	hardware address
A1	6	
A2	7	
V _{SS}	8	
SDA	9	I ² C-bus data input/output
SCL	10	I ² C-bus clock input
OSC	11	oscillator input/output
EXT	12	external/internal switch for oscillator input
AGND	13	analog ground
V _{REF}	14	voltage reference input
AOUT	15	analog output (D/A converter)
V _{DD}	16	positive supply voltage

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

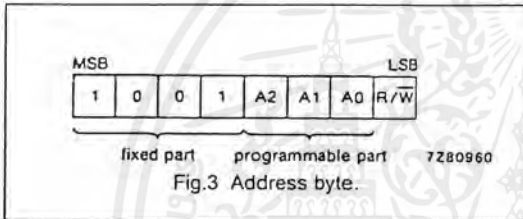
8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

7 FUNCTIONAL DESCRIPTION

7.1 Addressing

Each PCF8591 device in an I²C-bus system is activated by sending a valid address to the device. The address consists of a fixed part and a programmable part. The programmable part must be set according to the address pins A0, A1 and A2. The address always has to be sent as the first byte after the start condition in the I²C-bus protocol. The last bit of the address byte is the read/write-bit which sets the direction of the following data transfer (see Figs 3, 15 and 16).

7.2 Control byte

The second byte sent to a PCF8591 device will be stored in its control register and is required to control the device function.

The upper nibble of the control register is used for enabling the analog output, and for programming the analog inputs as single-ended or differential inputs. The lower nibble selects one of the analog input channels defined by the upper nibble (see Fig.4). If the auto-increment flag is set the channel number is incremented automatically after each A/D conversion.

If the auto-increment mode is desired in applications where the internal oscillator is used, the analog output enable flag in the control byte (bit 6) should be set. This allows the internal oscillator to run continuously, thereby preventing conversion errors resulting from oscillator start-up delay. The analog output enable flag may be reset at other times to reduce quiescent power consumption.

The selection of a non-existing input channel results in the highest available channel number being allocated. Therefore, if the auto-increment flag is set, the next selected channel will be always channel 0. The most significant bits of both nibbles are reserved for future functions and have to be set to 0. After a Power-on reset condition all bits of the control register are reset to 0. The D/A converter and the oscillator are disabled for power saving. The analog output is switched to a high-impedance state.

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

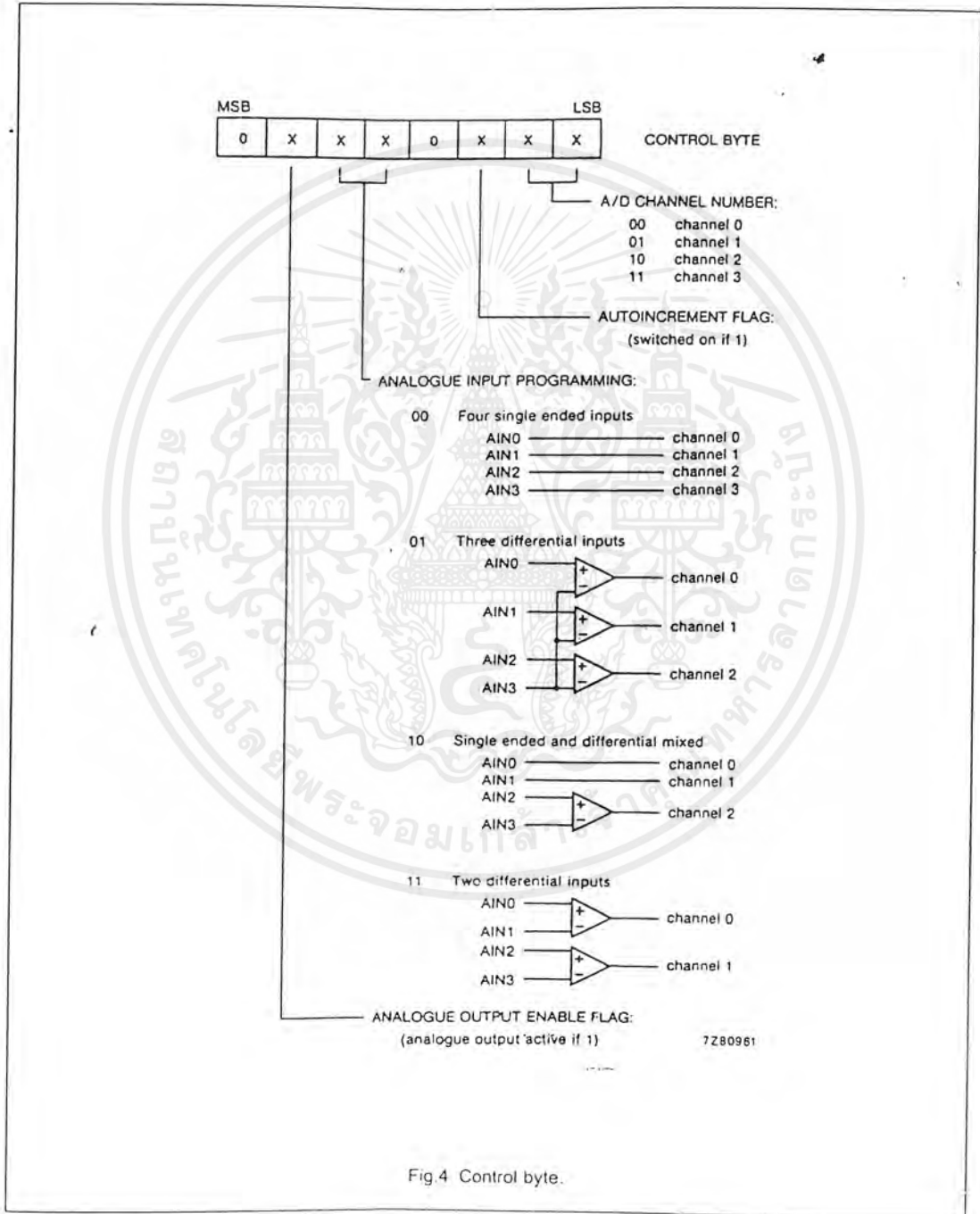

Fig.4 Control byte.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

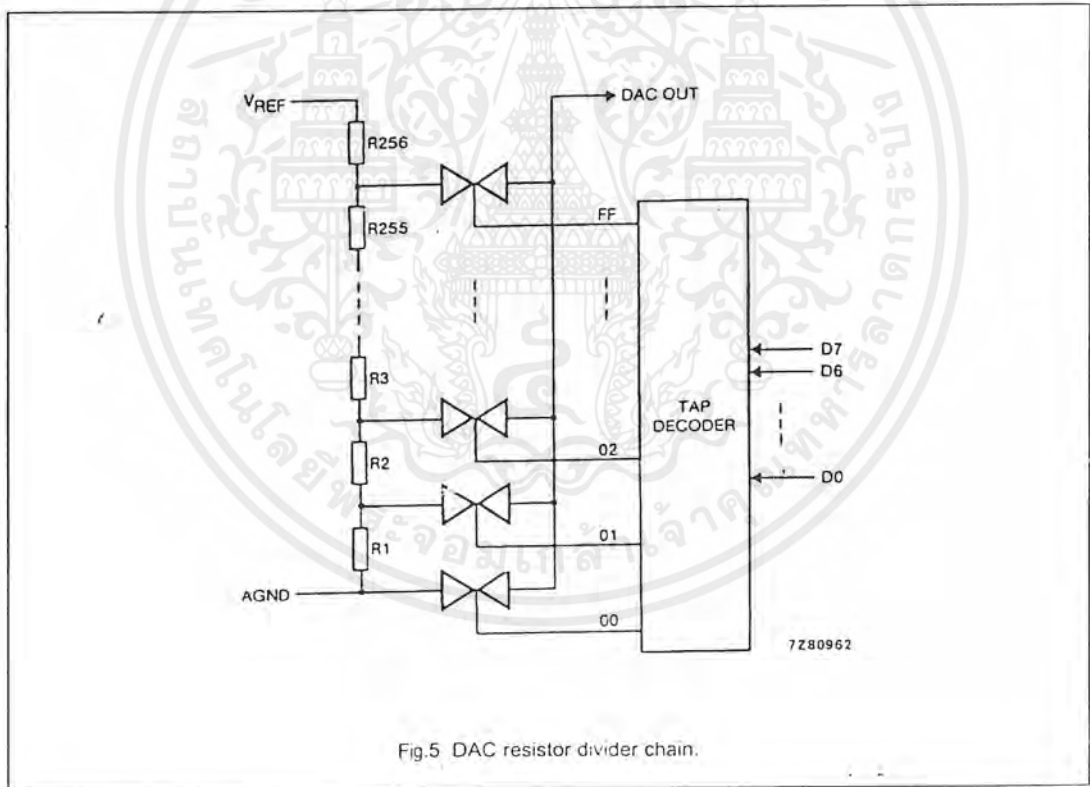
7.3 D/A conversion

The third byte sent to a PCF8591 device is stored in the DAC data register and is converted to the corresponding analog voltage using the on-chip D/A converter. This D/A converter consists of a resistor divider chain connected to the external reference voltage with 256 taps and selection switches. The tap-decoder switches one of these taps to the DAC output line (see Fig.5).

The analog output voltage is buffered by an auto-zeroed unity gain amplifier. This buffer amplifier may be switched on or off by setting the analog output enable flag of the control register. In the active state the output voltage is held until a further data byte is sent.

The on-chip D/A converter is also used for successive approximation A/D conversion. In order to release the DAC for an A/D conversion cycle the unity gain amplifier is equipped with a track and hold circuit. This circuit holds the output voltage while executing the A/D conversion.

The output voltage supplied to the analog output AOUT is given by the formula shown in Fig.6. The waveforms of a D/A conversion sequence are shown in Fig.7

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

7.4 A/D conversion

The A/D converter makes use of the successive approximation conversion technique. The on-chip D/A converter and a high-gain comparator are used temporarily during an A/D conversion cycle.

An A/D conversion cycle is always started after sending a valid read mode address to a PCF8591 device. The A/D conversion cycle is triggered at the trailing edge of the acknowledge clock pulse and is executed while transmitting the result of the previous conversion (see Fig.8).

Once a conversion cycle is triggered an input voltage sample of the selected channel is stored on the chip and is converted to the corresponding 8-bit binary code. Samples picked up from differential inputs are converted to an 8-bit two's complement code (see Figs 9 and 10)

The conversion result is stored in the ADC data register and awaits transmission. If the auto-increment flag is set the next channel is selected.

The first byte transmitted in a read cycle contains the conversion result code of the previous read cycle. After a Power-on reset condition the first byte read is a hexadecimal 80. The protocol of an I²C-bus read cycle is shown in Chapter 8, Figs 15 and 16.

The maximum A/D conversion rate is given by the actual speed of the I²C-bus.

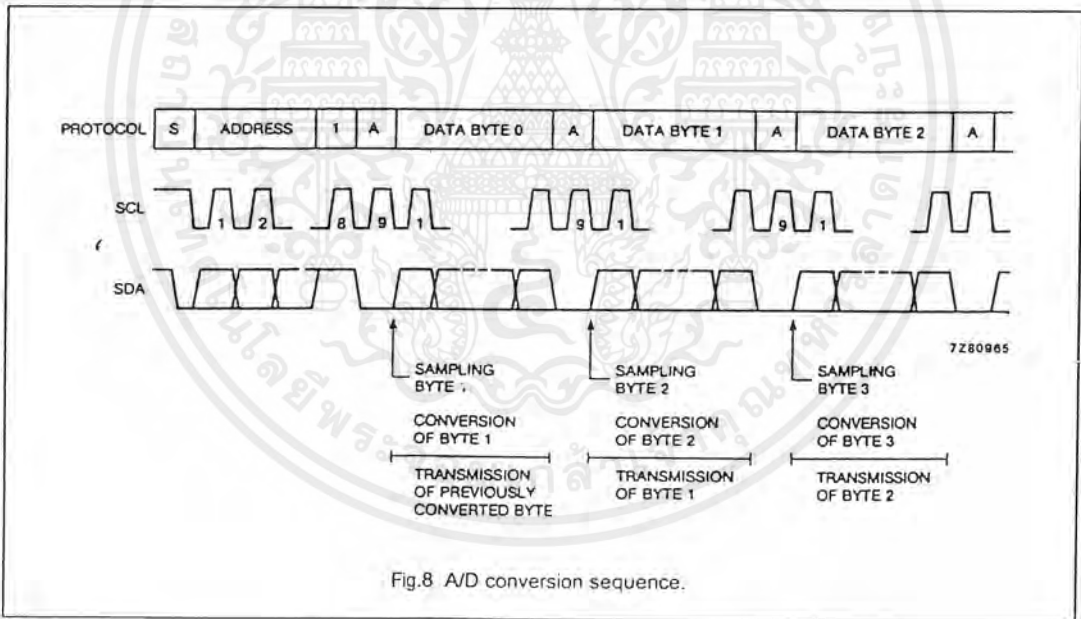
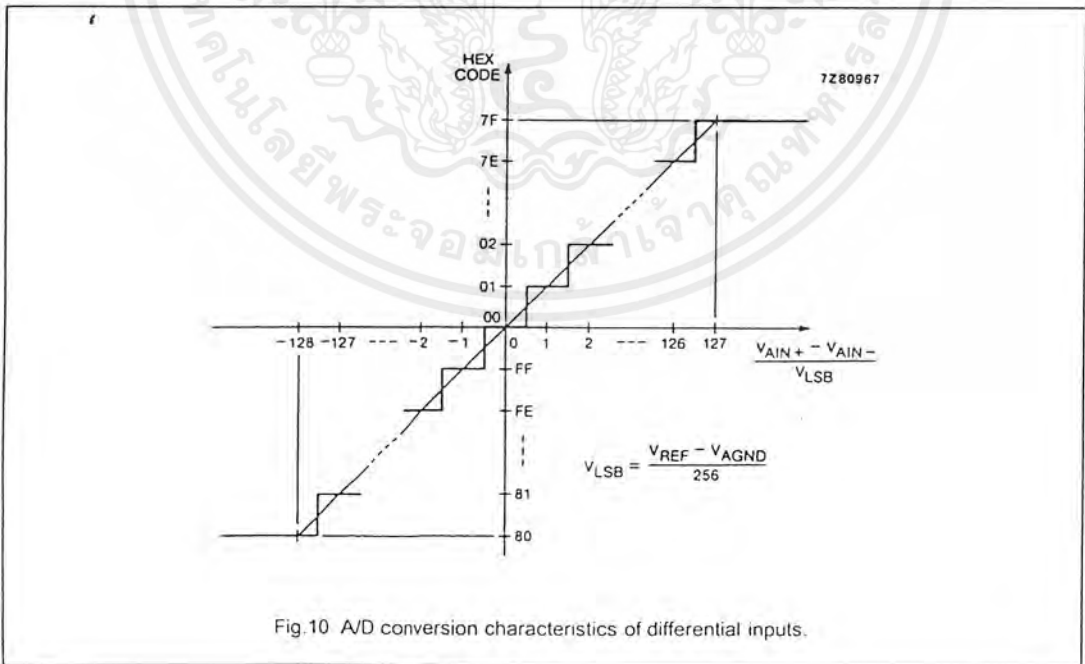
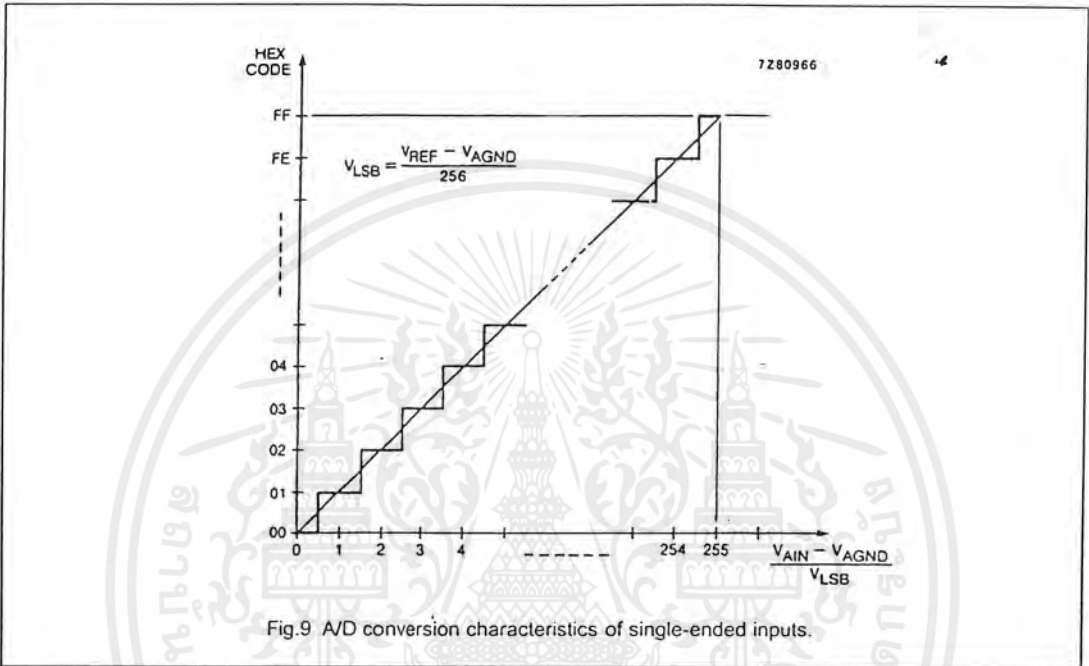

Fig.8 A/D conversion sequence.

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

7.5 Reference voltage

For the D/A and A/D conversion either a stable external voltage reference or the supply voltage has to be applied to the resistor divider chain (pins V_{REF} and AGND). The AGND pin has to be connected to the system analog ground and may have a DC off-set with reference to V_{SS} .

A low frequency may be applied to the V_{REF} and AGND pins. This allows the use of the D/A converter as a one-quadrant multiplier; see Chapter 15 and Fig.6.

The A/D converter may also be used as a one or two quadrant analog divider. The analog input voltage is divided by the reference voltage. The result is converted to a binary code. In this application the user has to keep the reference voltage stable during the conversion cycle.

7.6 Oscillator

An on-chip oscillator generates the clock signal required for the A/D conversion cycle and for refreshing the auto-zeroed buffer amplifier. When using this oscillator the EXT pin has to be connected to V_{SS} . At the OSC pin the oscillator frequency is available.

If the EXT pin is connected to V_{DD} the oscillator output OSC is switched to a high-impedance state allowing the user to feed an external clock signal to OSC.

8-bit A/D and D/A converter

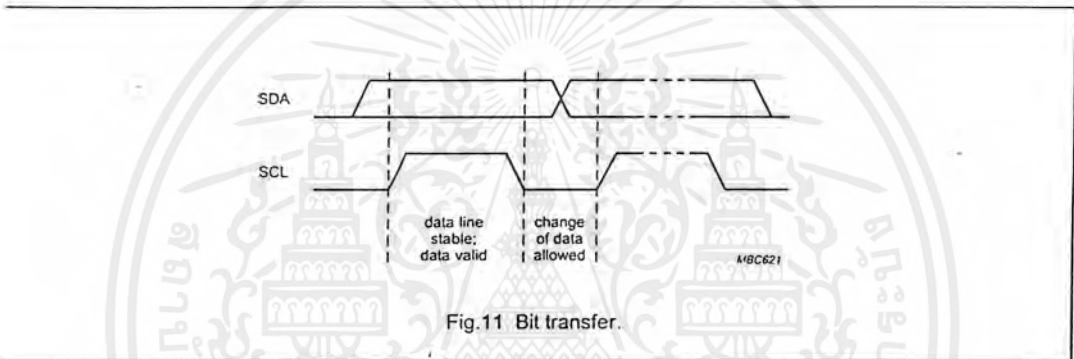
PCF8591

3 CHARACTERISTICS OF THE I²C-BUS

The I²C-bus is for bidirectional, two-line communication between different ICs or modules. The two lines are a serial data line (SDA) and a serial clock line (SCL). Both lines must be connected to a positive supply via a pull-up resistor. Data transfer may be initiated only when the bus is not busy.

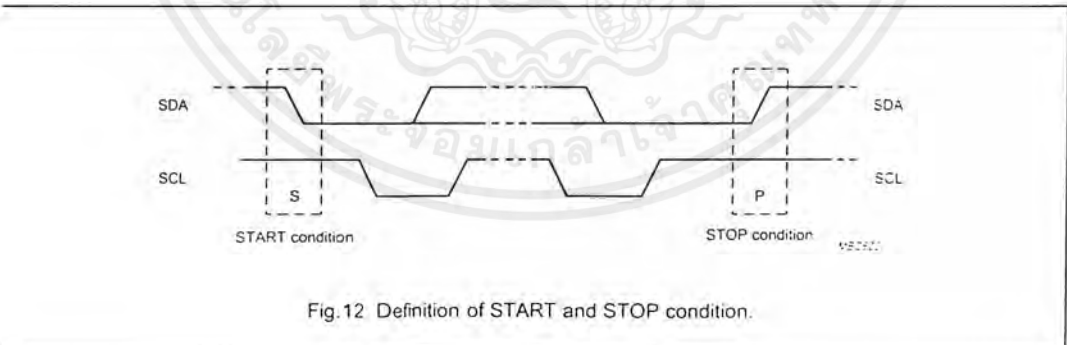
3.1 Bit transfer

One data bit is transferred during each clock pulse. The data on the SDA line must remain stable during the HIGH period of the clock pulse as changes in the data line at this time will be interpreted as a control signal.

3.2 Start and stop conditions

Both data and clock lines remain HIGH when the bus is not busy. A HIGH-to-LOW transition of the data line, while the clock is HIGH, is defined as the start condition (S). A LOW-to-HIGH transition of the data line while the clock is HIGH, is defined as the stop condition (P).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

8.3 System configuration

A device generating a message is a 'transmitter', a device receiving a message is the 'receiver'. The device that controls the message is the 'master' and the devices which are controlled by the master are the 'slaves'.

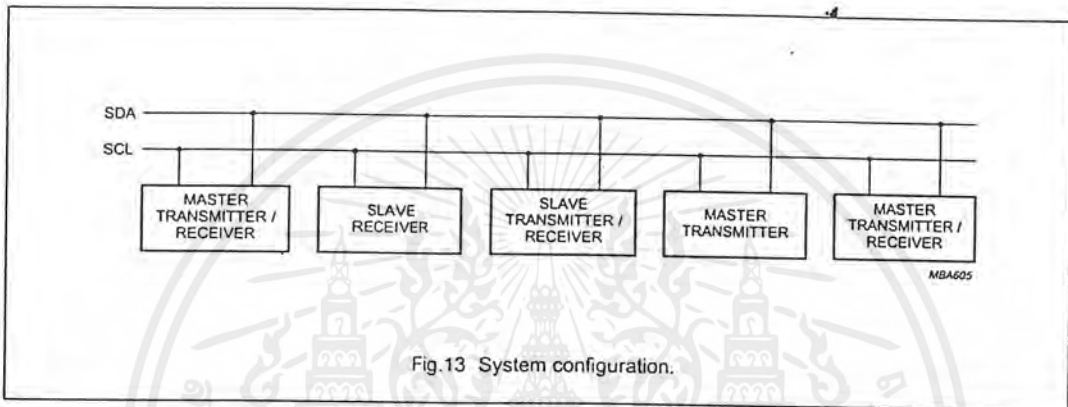

Fig.13 System configuration.

8.4 Acknowledge

The number of data bytes transferred between the start and stop conditions from transmitter to receiver is not limited. Each data byte of eight bits is followed by one acknowledge bit. The acknowledge bit is a HIGH level put on the bus by the transmitter whereas the master also generates an extra acknowledge related clock pulse. A slave receiver which is addressed must generate an acknowledge after the reception of each byte. Also a master must generate an acknowledge after the reception of each byte that has been clocked out of the slave transmitter. The device that acknowledges has to pull down the SDA line during the acknowledge clock pulse, so that the SDA line is stable LOW during the HIGH period of the acknowledge related clock pulse. A master receiver must signal an end of data to the transmitter by not generating an acknowledge on the last byte that has been clocked out of the slave. In this event the transmitter must leave the data line HIGH to enable the master to generate a stop condition.

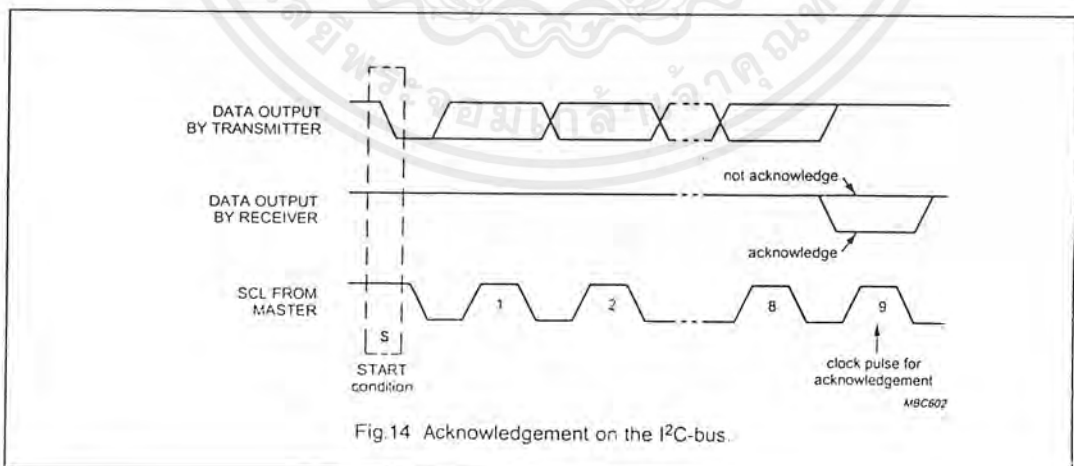

Fig.14 Acknowledgement on the I²C-bus.

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

8.5 I²C-bus protocol

After a start condition a valid hardware address has to be sent to a PCF8591 device. The read/write bit defines the direction of the following single or multiple byte data transfer. For the format and the timing of the start condition (S), the stop condition (P) and the acknowledge bit (A) refer to the I²C-bus characteristics. In the write mode a data transfer is terminated by sending either a stop condition or the start condition of the next data transfer.

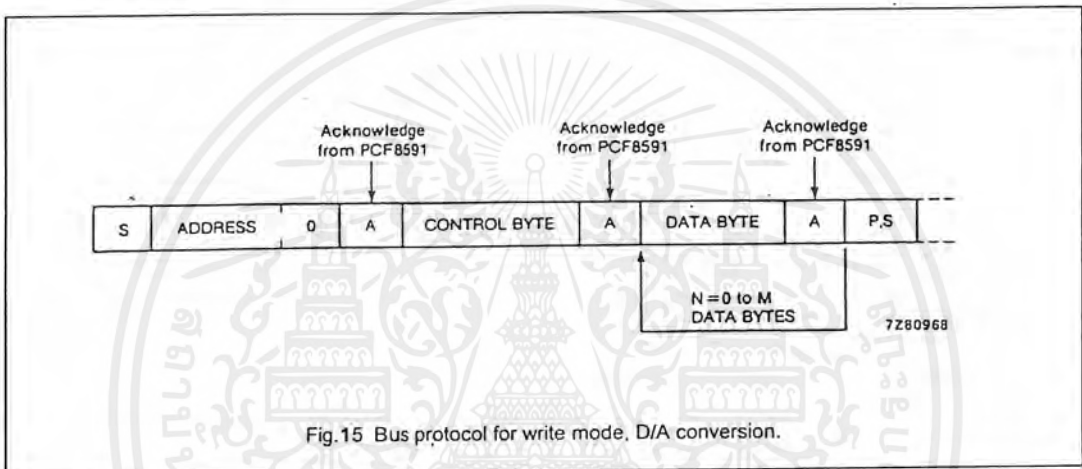

Fig.15 Bus protocol for write mode, D/A conversion.

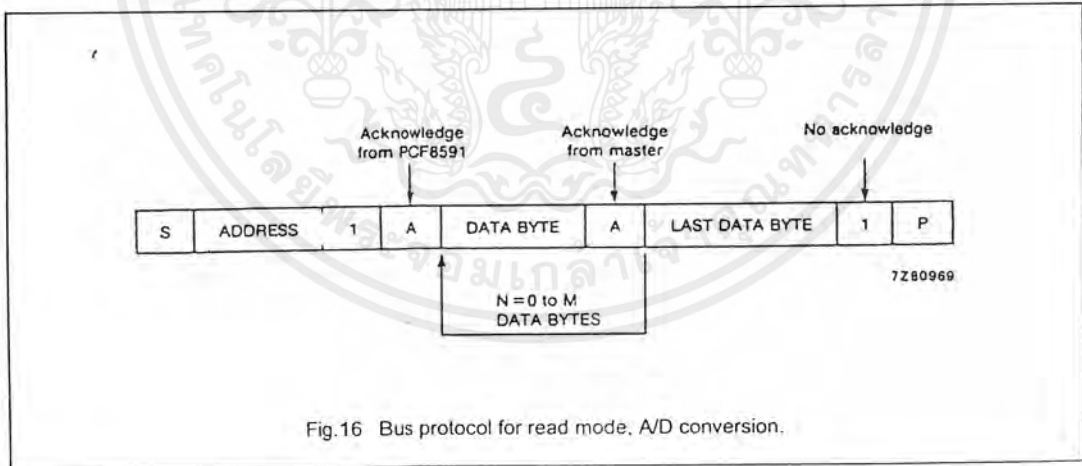

Fig.16 Bus protocol for read mode, A/D conversion.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

9 LIMITING VALUES

In accordance with the Absolute Maximum Rating System (IEC 134).

SYMBOL	PARAMETER	MIN.	MAX.	UNIT
V_{DD}	supply voltage (pin 16)	-0.5	+8.0#	V
V_I	input voltage (any input)	-0.5	$V_{DD} + 0.5$	V
I_I	DC input current	-	± 10	mA
I_O	DC output current	-	± 20	mA
I_{DD}, I_{SS}	V_{DD} or V_{SS} current	-	± 50	mA
P_{tot}	total power dissipation per package	-	300	mW
P_O	power dissipation per output	-	100	mW
T_{amb}	operating ambient temperature	-40	+85	°C
T_{stg}	storage temperature	-65	+150	°C

10 HANDLING

Inputs and outputs are protected against electrostatic discharge in normal handling. However, to be totally safe, it is desirable to take precautions appropriate to handling MOS devices. Advice can be found in Data Handbook IC12 under "Handling MOS Devices"

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

9 LIMITING VALUES

In accordance with the Absolute Maximum Rating System (IEC 134).

SYMBOL	PARAMETER	MIN.	MAX.	UNIT
V_{DD}	supply voltage (pin 16)	-0.5	+8.0#	V
V_I	input voltage (any input)	-0.5	$V_{DD} + 0.5$	V
I_I	DC input current	-	± 10	mA
I_O	DC output current	-	± 20	mA
I_{DD}, I_{SS}	V_{DD} or V_{SS} current	-	± 50	mA
P_{tot}	total power dissipation per package	-	300	mW
P_O	power dissipation per output	-	100	mW
T_{amb}	operating ambient temperature	-40	+85	°C
T_{stg}	storage temperature	-65	+150	°C

10 HANDLING

Inputs and outputs are protected against electrostatic discharge in normal handling. However, to be totally safe, it is desirable to take precautions appropriate to handling MOS devices. Advice can be found in Data Handbook IC12 under "Handling MOS Devices"

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

11 DC CHARACTERISTICS

 $V_{DD} = 2.5 \text{ V to } 6 \text{ V}$; $V_{SS} = 0 \text{ V}$; $T_{amb} = -40 \text{ }^{\circ}\text{C to } +85 \text{ }^{\circ}\text{C}$ unless otherwise specified.

SYMBOL	PARAMETER	CONDITIONS	MIN.	TYP.	MAX.	UNIT
Supply						
V_{DD}	supply voltage (operating)		2.5	–	6.0	V
I_{DD}	supply current					
	standby	$V_I = V_{SS}$ or V_{DD} ; no load	–	1	15	μA
	operating, AOUT off	$f_{SCL} = 100 \text{ kHz}$	–	125	250	μA
	operating, AOUT active	$f_{SCL} = 100 \text{ kHz}$	–	0.45	1.0	mA
V_{POR}	Power-on reset level	note 1	0.8	–	2.0	V
Digital inputs/output: SCL, SDA, A0, A1, A2						
V_{IL}	LOW level input voltage		0	–	$0.3 \times V_{DD}$	V
V_{IH}	HIGH level input voltage		$0.7 \times V_{DD}$	–	V_{DD}	V
I_L	leakage current					
	A0, A1, A2	$V_I = V_{SS}$ to V_{DD}	–250	–	+250	nA
	SCL, SDA	$V_I = V_{SS}$ to V_{DD}	–1	–	+1	μA
C_i	input capacitance		–	–	5	pF
I_{OL}	LOW level SDA output current	$V_{OL} = 0.4 \text{ V}$	3.0	–	–	mA
Reference voltage inputs						
V_{REF}	reference voltage	$V_{REF} > V_{AGND}$: note 2	$V_{SS} + 1.6$	–	V_{DD}	V
V_{AGND}	analog ground voltage	$V_{REF} > V_{AGND}$: note 2	V_{SS}	–	$V_{DD} - 0.8$	V
I_{LI}	input leakage current		–250	–	+250	nA
R_{REF}	input resistance	pins V_{REF} and AGND	–	100	–	$\text{k}\Omega$
Oscillator: OSC, EXT						
I_{LI}	input leakage current		–	–	250	nA
f_{OSC}	oscillator frequency		0.75	–	1.25	MHz

Notes

- The power on reset circuit resets the I²C-bus logic when V_{DD} is less than V_{POR} .
- A further extension of the range is possible, if the following conditions are fulfilled:

$$\frac{V_{REF} + V_{AGND}}{2} \geq 0.8 \text{ V}, V_{DD} - \frac{V_{REF} + V_{AGND}}{2} \geq 0.4 \text{ V}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

12 D/A CHARACTERISTICS

$V_{DD} = 5.0\text{ V}$; $V_{SS} = 0\text{ V}$; $V_{REF} = 5.0\text{ V}$; $V_{AGND} = 0\text{ V}$; $R_L = 10\text{ k}\Omega$; $C_L = 100\text{ pF}$; $T_{amb} = -40\text{ }^\circ\text{C}$ to $+85\text{ }^\circ\text{C}$ unless otherwise specified.

SYMBOL	PARAMETER	CONDITIONS	MIN.	TYP.	MAX.	UNIT
Analog output						
V_{OA}	output voltage	no resistive load	V_{SS}	-	V_{DD}	V
		$R_L = 10\text{ k}\Omega$	V_{SS}	-	$0.9 \times V_{DD}$	V
I_{LO}	output leakage current	AOUT disabled	-	-	250	nA
Accuracy						
OS_e	offset error	$T_{amb} = 25\text{ }^\circ\text{C}$	-	-	50	mV
L_e	linearity error		-	-	± 1.5	LSB
G_e	gain error	no resistive load	-	-	1	%
t_{DAC}	settling time	to $1/2$ LSB full scale step	-	-	90	μs
f_{DAC}	conversion rate		-	-	11.1	kHz
SNRR	supply noise rejection ratio	$f = 100\text{ Hz}$; $V_{DDN} = 0.1 \times V_{PP}$	-	40	-	dB

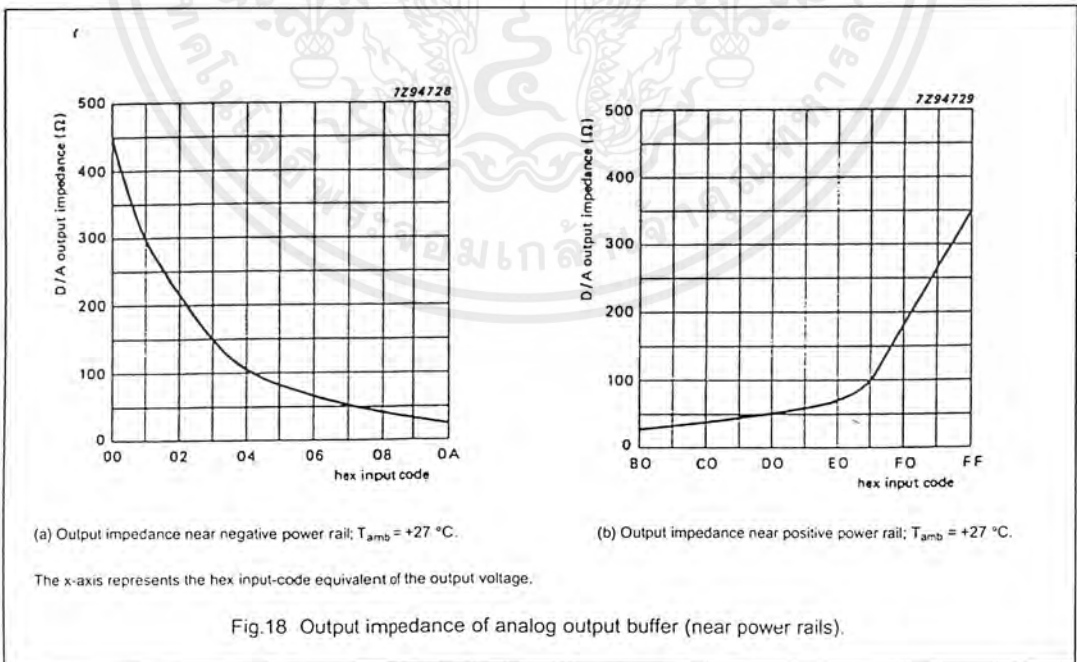
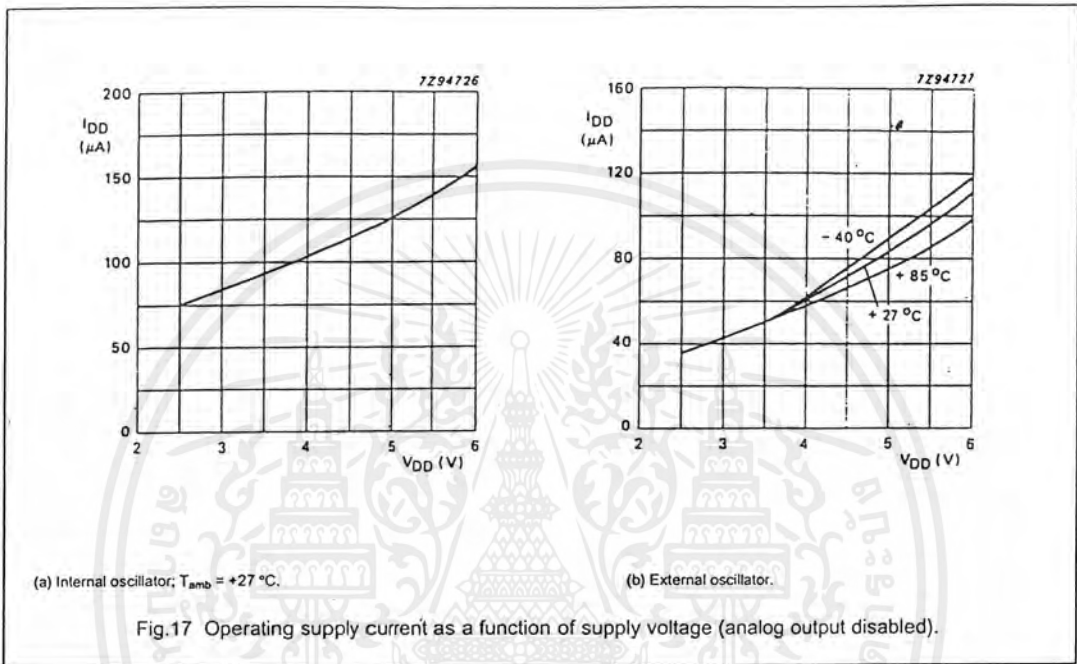
13 A/D CHARACTERISTICS

$V_{DD} = 5.0\text{ V}$; $V_{SS} = 0\text{ V}$; $V_{REF} = 5.0\text{ V}$; $V_{AGND} = 0\text{ V}$; $R_S = 10\text{ k}\Omega$; $T_{amb} = -40\text{ }^\circ\text{C}$ to $+85\text{ }^\circ\text{C}$ unless otherwise specified.

SYMBOL	PARAMETER	CONDITIONS	MIN.	TYP.	MAX.	UNIT
Analog inputs						
V_{IA}	analog input voltage		V_{SS}	-	V_{DD}	V
I_{LIA}	analog input leakage current		-	-	100	nA
C_{IA}	analog input capacitance		-	10	-	pF
C_{ID}	differential input capacitance		-	10	-	pF
V_{IS}	single-ended voltage	measuring range	V_{AGND}	-	V_{REF}	V
V_{ID}	differential voltage	measuring range: $V_{FS} = V_{REF} - V_{AGND}$	$-\frac{V_{FS}}{2}$	-	$\frac{+V_{FS}}{2}$	V
Accuracy						
OS_e	offset error	$T_{amb} = 25\text{ }^\circ\text{C}$	-	-	20	mV
L_e	linearity error		-	-	± 1.5	LSB
G_e	gain error		-	-	1	%
GS_e	small-signal gain error	$\Delta V_i = 16\text{ LSB}$	-	-	5	%
CMRR	common-mode rejection ratio		-	60	-	dB
SNRR	supply noise rejection ratio	$f = 100\text{ Hz}$; $V_{DDN} = 0.1 \times V_{PP}$	-	40	-	dB
t_{ADC}	conversion time		-	-	90	μs
f_{ADC}	sampling/conversion rate		-	-	11.1	kHz

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

14 AC CHARACTERISTICS

All timing values are valid within the operating supply voltage and ambient temperature range and reference to V_{IL} and V_{IH} with an input voltage swing of V_{SS} to V_{DD} .

SYMBOL	PARAMETER	MIN.	TYP.	MAX.	UNIT
I²C-bus timing (see Fig.19; note 1)					
f_{SCL}	SCL clock frequency	–	–	100	kHz
t_{SP}	tolerable spike width on bus	–	–	100	ns
t_{BUF}	bus free time	4.7	–	–	μ s
$t_{SU,STA}$	START condition set-up time	4.7	–	–	μ s
$t_{HD,STA}$	START condition hold time	4.0	–	–	μ s
t_{LOW}	SCL LOW time	4.7	–	–	μ s
t_{HIGH}	SCL HIGH time	4.0	–	–	μ s
t_r	SCL and SDA rise time	–	–	1.0	μ s
t_f	SCL and SDA fall time	–	–	0.3	μ s
$t_{SU,DAT}$	data set-up time	250	–	–	ns
$t_{HD,DAT}$	data hold time	0	–	–	ns
$t_{VD,DAT}$	SCL LOW-to-data out valid	–	–	3.4	μ s
$t_{SU,STO}$	STOP condition set-up time	4.0	–	–	μ s

Note

1. A detailed description of the I²C-bus specification, with applications, is given in brochure "The I²C-bus and how to use it". This brochure may be ordered using the code 9398 393 40011.

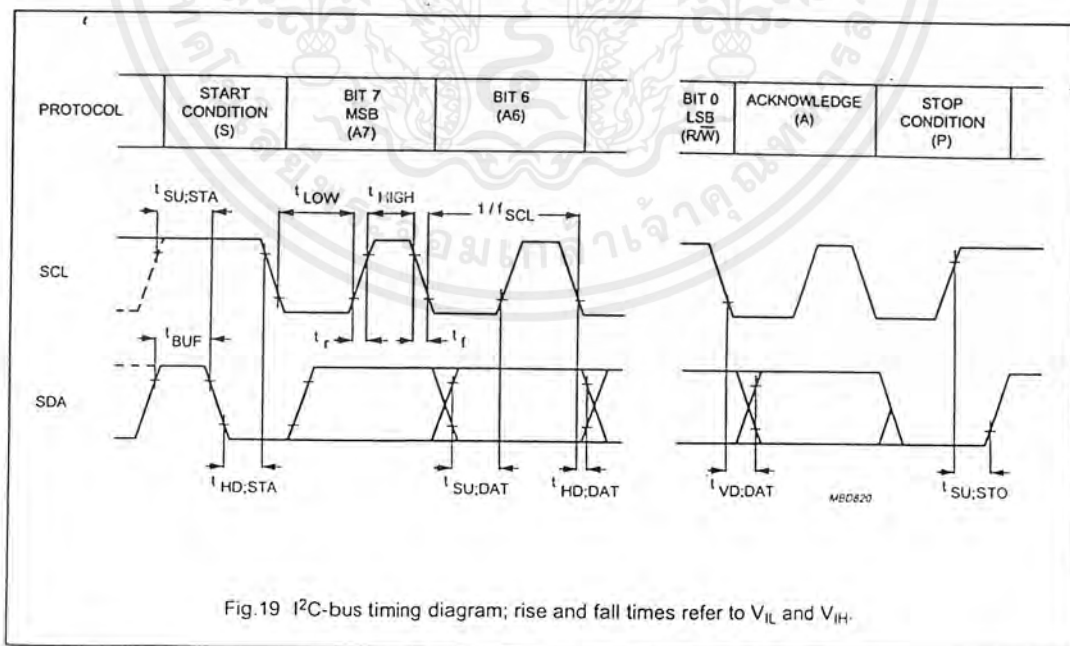

Fig.19 I²C-bus timing diagram; rise and fall times refer to V_{IL} and V_{IH} .

8-bit A/D and D/A converter

PCF8591

15 APPLICATION INFORMATION

Inputs must be connected to V_{SS} or V_{DD} when not in use. Analog inputs may also be connected to $AGND$ or V_{REF} .

In order to prevent excessive ground and supply noise and to minimize cross-talk of the digital to analog signal paths the user has to design the printed-circuit board layout very carefully. Supply lines common to a PCF8591 device and noisy digital circuits and ground loops should be avoided. Decoupling capacitors ($>10 \mu F$) are recommended for power supply and reference voltage inputs.

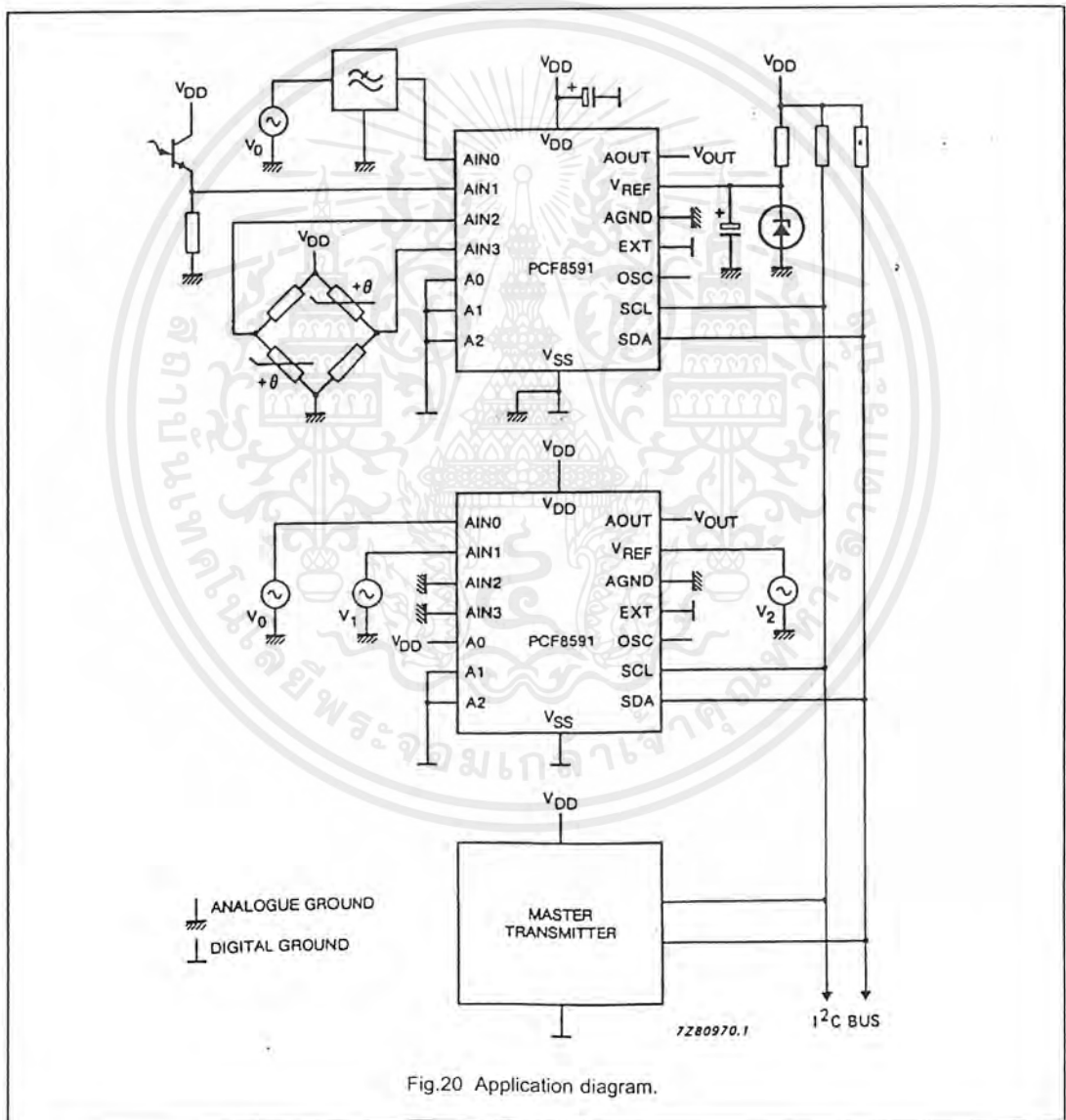

Fig.20 Application diagram.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

แผนหนังสือพิเศษด้านอิเล็กทรอนิกส์.ออกแบบเครื่องจ่ายไฟ. เซมิคอนดักเตอร์อิเล็กทรอนิกส์

ฉบับพิเศษ โดยบริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด(มหาชน): กรุงเทพมหานคร,2538

ชัยวัฒน์ ลิ่มพรจิตรวิไล,วรพจน์ กรแก้ววัฒนกุล. เรียนรู้และปฏิบัติการไมโครคอนโทรลเลอร์.

บริษัทอิน โนเวทีฟ เอ็กเพอริเมนต์ จำกัด : กรุงเทพมหานคร,2542.

กฤษฎดา ใจเย็น,อรรถพล บุญยะโกคา,ชัยวัฒน์ ลิ่มจิตรวิไล.เรียนรู้และปฏิบัติการเชื่อมต่อ

คอมพิวเตอร์กับอุปกรณ์ภายนอกผ่านพอร์ตอนุกรม. บริษัทอิน โนเวทีฟ เอ็กเพอริ

เมนต์ จำกัด : กรุงเทพมหานคร,2542.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อผู้ทำปฏิญานិพนธ์	นายจตุพล อังโชติพันธุ์
วันเดือนปีเกิด	5 พฤศจิกายน 2522
สถานที่เกิด	จังหวัดสตูล
ภูมิลำเนาเดิม	151 หมู่ 7 ต.สาคร อ.ท่าแพ จ.สตูล 91150
ที่อยู่ปัจจุบัน	13/11 หมู่ 3 แขวงลำปลาทิว เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520
โทรศัพท์	01-8978094

ประวัติการศึกษา

ประถมศึกษา	โรงเรียนบ้านเกาะอาดัง (อนุบาล – ป.3) โรงเรียนบ้านทางยาง
มัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนท่าแพผดุงวิทย์
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)	วิทยาลัยเทคนิคสตูล
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)	วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่
ปริญญาตรี	สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ภาควิชาครุศาสตร์วิศวกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ผลงานที่ได้รับ	-
กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา	-
คติพจน์	ความรู้ไม่เคยหยุดนิ่งสำหรับคนขยัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อผู้ทำปฏิญานិพนธ์	นายณัฐศักดิ์ จันทร์เพชร
วันเดือนปีเกิด	7 เมษายน 2521
สถานที่เกิด	จังหวัดนราธิวาส
ภูมิลำเนาเดิม	160 หมู่ 1 ต.โคกเคียน อ.เมือง จ.นราธิวาส 96000
ที่อยู่ปัจจุบัน	272/5 หมู่ 1 ถ.อ่อนนุช-ลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520
โทรศัพท์	02-7390087

ประวัติการศึกษา

ประถมศึกษา	โรงเรียนวัดพนาสณฑ์
มัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนนราธิวาส
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)	วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)	วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส
ปริญญาตรี	สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ภาควิชาครุศาสตร์วิศวกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ผลงานที่ได้รับ	-
กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา	-
คติพจน์	คิดจะทำอะไรต้องทำให้ดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อผู้ทำปฏิญานិพนธ์	นายสิริวัฒน์ คงสุข
วันเดือนปีเกิด	28 สิงหาคม 2522
สถานที่เกิด	จังหวัดกระบี่
ภูมิลำเนาเดิม	58 หมู่ 1 ต.ทับปrik อ.เมือง จ.กระบี่
ที่อยู่ปัจจุบัน	260/7 หมู่ 1 ถ.อ่อนนุช-ลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520
โทรศัพท์	02-7390087

ประวัติการศึกษา

ประถมศึกษา	โรงเรียนวัดบ้านคลองใหญ่
มัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนอำมาตย์พาพิชญกุล
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)	วิทยาลัยเทคนิคกระบี่
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคใต้
ปริญญาตรี	สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ภาควิชาครุศาสตร์วิศวกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ผลงานที่ได้รับ	-
กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา	-
คติพจน์	ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวยังไม่เกิดขึ้น หากยังไม่ลงมือทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อผู้ทำปฏิญาณพันธ	นายสรารุช เทียมเพื่อน
วันเดือนปีเกิด	30 สิงหาคม 2519
สถานที่เกิด	จังหวัดตราด
ภูมิลำเนาเดิม	5 หมู่ 3 ต.หนองคันทรอง อ.เมือง จ.ตราด 23000
ที่อยู่ปัจจุบัน	13/11 หมู่ 3 แขวงลำปลาทิว เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520
โทรศัพท์	039-542409

ประวัติการศึกษา

ประถมศึกษา	โรงเรียนวัดหนองคันทรอง
มัธยมศึกษาตอนต้น	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตราด
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)	วิทยาลัยเทคนิคตราด
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)	วิทยาลัยเทคนิคตราด
ปริญญาตรี	สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ภาควิชาครุศาสตร์วิศวกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ผลงานที่ได้รับ	-
กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา	-
คติพจน์	เพื่อนที่เชื่อใจได้ที่สุดคือตัวเราเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้